

Notater

KOSTRA Arbeidsgrupperapporter 2005

Avdeling for økonomisk statistikk/Seksjon for miljøstatistikk/Seksjon for offentlige finanser

Avdeling for personstatistikk/Seksjon for utdanningsstatistikk/Seksjon for helsestatistikk/
Seksjon for leveårsstatistikk

Avdeling for næringsstatistikk/Seksjon for samferdsels- og reiselivsstatistikk/Seksjon for primærnæringsstatistikk

KOSTRA: Arbeidsgrupperapporter 2005

Forord	2
Barnehager	3
Grunnskolen	7
Kommunehelsetjenesten	16
Pleie og omsorgstjenester	19
Sosialtjenesten.....	25
Barnevernet	36
Vann, avløp og renovasjon/avfall (VAR)	46
Fysisk planlegging, kulturminne, natur og nærmiljø	103
Kultur	144
Kirkelig sektor.....	151
Samferdsel.....	154
Bolig.....	177
Brann- og ulykkesvern	189
Landbruk	193
Tannhelsetjenesten.....	208
Videregående opplæring	217
De sist utgitte publikasjonene i serien Notater	229

Forord

KOSTRA-prosjektet (Kommune-Stat-Rapportering) hadde to hovedformål:

- Gjennomgang av det faglige innholdet i rapporteringen fra kommune til stat, med sikte på forenkling og samordning og på at rapporteringen skal gi relevant styringsinformasjon.
- Etablering av en elektronisk rapporteringskjede som omfatter elektronisk innrapportering fra kommunene og publisering av nøkkeltall om den kommunale virksomheten på Internett.

Prosjektet ble avsluttet 1. juli 2002, og KOSTRA er for lengst over i driftsfasen. Oppdatering og vedlikehold skjer ved en årlig gjennomgang av rapporteringsinnholdet i regi av arbeidsgrupper med representanter fra Statistisk sentralbyrå, Kommunal- og arbeidsdepartementet, de aktuelle fagdepartementer, Kommunenes Sentralforbund og ev. andre brukere.

Dette notatet omfatter rapporter for 2005 fra KOSTRAs arbeidsgrupper. Rapportene vil bli gjenstand for behandling høsten 2005.

For nærmere opplysninger om KOSTRA henvises til nettstedene <http://www.ssb.no/> og <http://kostra.dep.no/>

Til: Samordningsrådet, KOSTRA
Fra: Arbeidsgruppen for KOSTRA-barnehage

Arbeidsgrupperapport 2005 KOSTRA-barnehage

1. Innledning

1.1 Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning

Arbeidsgruppen for KOSTRA-barnehage har ansvaret for KOSTRA skjema 16, "Årsmelding for barnehager per 15.12.". Regnskapsfunksjoner som er tillagt arbeidsgruppen er:

201 Førskole
211 Styrket tilbud til førskolebarn
221 Førskolelokaler og skyss.

Arbeidsgruppen har siste år bestått av:

Elin Såheim Bjørkli (leder) SSB, Seksjon for utdanningsstatistikk
Bjørn Eggen Hermansen SSB, Seksjon for utdanningsstatistikk
Kjetil Heen Barne- og familiedepartementet
Ragnhild Grenness Barne- og familiedepartementet
Annelise L'Orange Ekstrøm Sarpsborg kommune (KS)
Frode Tarjei Selman Kommunal- og regionaldepartementet
Jorunn Ongstad Fylkesmannen i Østfold
Guri Vatn Oslo kommune, bydeler

1.2 Rammer for gruppas arbeid/mandat (generelt og spesielt)

Arbeidsgruppen for KOSTRA-barnehage er ansvarlig for å følge utviklingen på barnehageområde og vurdere og gi ev. forslag til endringer i rapporteringens omfang og innretning. Arbeidsgruppen har også til ansvar å gi forslag om hvilke nøkkeltall og grunnlagsdata som skal publiseres, sikre en hensiktsmessing og effektiv dataflyt fra kommunene til staten og ta hensyn til kommunenes oppgavebyrde ved å sikre at rapporteringsomfanget begrenses og at dobbeltrapportering unngås.

I forbindelse med KOSTRA rapportering for 2004 skulle arbeidsgruppen gjennomføre følgende spesielle oppgaver:

1. Fortsette arbeidet med indikatorer for brukerrettet informasjon, spesielt hvorvidt det er kø/ventelister for å motta tjenestene og informasjon om brukerbetaling for tjenestene.
2. Arbeide videre med rapporteringsrutinene og se på mulighetene for å tilrettelegge for filuttrekk på barnehager for de kommuner som ønsker dette.
3. Vurdere hvilke kvalitetsindikatorer utviklet av effektivitetsnettverkene som skal publiseres sammen med øvrige KOSTRA-indikatorer og foreslå rapporteringsløsning for disse.

Rammene for pkt. 3 ble etter hvert noe utvidet ved at kvalitetsindikatorene som ligger utenfor forslaget til effektivitetsnettverkene, også blir vurdert da det har vist seg at effektivitetsnettverkens kvalitetsindikatorer ikke nødvendigvis egner seg til publisering i KOSTRA.

2. Oppsummering og anbefaling

2.1 Oppsummering

Arbeidsgruppen avholdt to møter i forbindelse med foregående datainnsamling. Diskusjonen om kvalitetsindikatorer var hovedsak på begge møtene. Siden høsten 2004 har SSB v/ Seksjon for utdanningsstatistikk sett på mulighetene for innhenting av opplysninger om ventelister, samt tilrettelegging av filuttrekk på barnehager for de kommunale som ønsker det.

Det er foreløpig ikke foreslått noen endringer i skjema 16, og heller ikke nye indikatorer.

2.2 Arbeidsgruppas anbefalinger

For å finne ut av mulighetene for innrapportering av venteliste og filuttrekk på barnehage, besøkte SSB v/ Seksjon for utdanningsstatistikk 6 utvalgte kommuner i Akershus, Oppland og Hedmark i løpet av høsten 2004. Etter å ha vurdert eksisterende administrative systemer, kom det frem at det ser ut å være gode muligheter for å kunne både innhente brukerrettet informasjon om kø/ventelister og tilrettelegge rapporteringsrutinene for filuttrekk på barnehager for de kommuner som ønsker dette.

Alle kommunene i utvalget var positivt innstilt både til å rapportere ventelistedata og benytte filuttrekk som erstatning for skjema 16. Alle kommunene benytter programvare fra enten MD-Opptak eller IST-Extence. Alle nødvendige opplysninger kan legges inn i disse programmene, men det vil være opp til dataleverandørene å tilrettelegge for fileksport av data til SSB. Kostnader i forbindelse med og eventuell finansiering av en slik innsamling er foreløpig ikke vurdert. Skulle en slik statistikk være ønsket, vil SSB komme tilbake med et kostnadsoverslag og en behov for ekstern finansiering.

3. Evaluering av siste rapportering

3.1 Utarbeiding av skjema

I forbindelse med den nye tilskuddordningen - tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder - gjeldende fra 1. august 2004, var det behov for å endre tjenesterapporteringen i KOSTRA skjema 16, pkt. 5. "Antall barn i barnehage fra språklige og kulturelle minoriteter". Overskriften ble endret til "Minoritetsspråklige barn i barnehage", og nye underpunkter ble inkludert i skjemaet. Det som nå er sammenlignbart på dette punktet mot tidligere årganger er underpkt 5a. "Antall barn som omfattes av ordningen med tilskudd til flyktningbarnehager" som het 5a på forrige årganger også. I tillegg kan også underpkt. 5b. "Totalt antall barn i barnehage med annet morsmål enn norsk, samisk, svensk, dansk og engelsk" kan sammenlignes med tidligere årganger. Underpkt. 5b var nummerert som underpkt. 5c på forrige årganger.

3.2 Kontroller i skjema

Det ble ikke lagt inn nye kontroller i det elektroniske skjema da flere kontroller og advarsler skapte en del problemer tidligere år. Færre kontroller i innrapporteringen, betyr mer arbeid i revisjonsprosessen. Kontroll og kvalitetssikring av tallene på hvert enkelt skjema er rimelig god per i dag. I tillegg har vi god kontroll på dubletter med likt organisasjonsnummer (orgnr). Derimot har vi ingen kontroll på dubletter med ulikt orgnr. Derfor bør dublettkontrollen utvides til å også omfatte dubletter med ulikt orgnr. Med andre ord må vi også sjekke om det er rapportert barnehager med ulikt orgnr (og ev. ulikt navn), men med like opplysninger på alle andre felt. Det hender at en barnehage rapporteres to ganger, den ene gangen med foretaksnummer og den andre gangen med bedriftsnummer.

3.3 Innsamling av data (rapporteringen);

Siste datainnsamlingen var ikke noe annerledes med tanke på antall innkomne skjema innen fristen, antall purringsrunder osv. i forhold til tidligere år. Ved publiseringen 15. mars manglet tjenestedata fra tre kommuner og økonomidata fra 127 kommuner.

3.4 Bearbeiding/revisjon og kontroll

Fylkesmennene, på vegne av Barne- og familiedepartementet (BFD), startet sin revisjon av datamaterialet før SSB, og på den måten avdekket en del feil og dobbelrapporteringer. Det ville kanskje vært mer hensiktsmessig dersom kommunene fikk dette ansvaret i stedet for fylkesmennene, slik at de kunne korrigere og rette på sine egne tall.

Revisjonsarbeidet i SSB foregikk i samarbeid med fylkesmennene, kommunene og barnehagene. Alle dubletter ble oppdaget og slettet fra revisjonssystemet. I ettertid viste det seg at likevel hadde 27 dubletter med ulikt orgnr blitt liggende i systemet. De ble dermed inkludert i publiseringen 15. juni. KOSTRA tall for barnehager måtte derfor revideres senere.

3.5 Publisering

BFD i rundskriv Q-06/2004 hadde gitt retningslinjer til kommunene om å føre skjønnsmidler på funksjon 201 Førskole og art 810 Andre statlige overføringer. Som en følge av dette ble indikatoren "Statsstøtte ikke-kommunale barnehager" endret til " Statsstøtte ikke-kommunale barnehager inkl. skjønnsmidler til alle barnehager".

4. Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

Endringer i skjema 16 er ofte et resultat av lovendringer innefor barnehagesektoren, f.eks. når det gjelder tilskuddordninger. Foreløpige har arbeidsgruppen ingen forslag til endringer.

5. Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

Det viser seg å være mulig for filuttrekk også innenfor KOSTRA barnehage. Dette er noe som arbeidsgruppen vil jobbe videre med i tiden fremover.

6. Ønskede endringer i faktaark

Foreløpig er ingen endringer blitt diskutert.

7. Videreutvikling av KOSTRA

7.1. Kvalitetsindikatorer

Arbeidsgruppen kom frem til et sett av kvalitetsindikatorer på møte den 07.12.2004. I etter tid kom det frem flere elementer (bl.a. notatet vedr. kvalitetsindikatorer utarbeidet av Først og Høverstad) som førte til behovet for en ny vurdering av kvalitetsindikatorene. På møte den 13.04.2005 kom arbeidsgruppen til enighet om ni indikatorer som kan brukes som kvalitetsindikatorer. Disse ni indikatorene finnes allerede i KOSTRA. I tillegg har det kommet inn mange forslag om nye indikatorer som vil kreve at vi innhenter nye data/ opplysninger. Arbeidet med utviklingen av kvalitetsindikatorer vil fortsette også i perioden fremover.

7.2. Annet

Det er behov for videreutvikling av alternative innrapporteringsløsninger utenfor KOSTRA - portalen som vil bidra til bedre kvalitetssikring av tallene i KOSTRA.

Dubletter er et problem som en kan vanskelig gardere seg hundre prosent mot. Eneste måten å unngå dubletter, og samtidig få til en mye bedre rapportering av ulike felt i skjemaet, er å ta i bruk rapporteringsløsninger for barnehagedataene utenfor KOSTRA - portalen. Slike alternative rapporteringsløsninger har også tidligere vært diskutert i arbeidsgruppen (jf. arbeidsgrupperapport 2003). Fordelene med slike løsninger er bl.a.:

- 1) Fylkesmennene får tilgang til dataene gjennom hele rapporteringsprosessen, og dermed får de bedre mulighet både til revisjon og saksbehandling av statstøttesøknadene.
- 2) Nedlegginger og opprettinger kan fanges opp og legges inn i basen mye raskere.
- 3) Alle involverte parter i rapporteringen kan sjekke tallene til enhver tid.
- 4) Endringer i innrapporterte opplysninger foretas kun et sted, slik at alle kan se endringene underveis.
- 5) Muligheter for å kunne legge inn flere hensiktsmessige kontroller øker betraktelig i forhold til dagens skjema.

Grunnskolenes Informasjonssystem (GSI) er et eksempel på en slik database. GSI brukes av grunnskoler og kommuner for innrapportering og kontroll av sine egne tall, mens basen brukes av fylkesmennene for kontroll og ytterlige kvalitetssikring av datamaterialet.

8. Annet

9. Referanser

10. Vedlegg

10.1 Skjema(ene) først, annet nummereres fortløpende.

beh, 30. juni.2005

Til: Samordningsrådet i KOSTRA
Fra: Arbeidsgruppa KOSTRA grunnskole

Arbeidsgrupperapport 2005 KOSTRA-grunnskole

1. Innledning

1.1 Arbeidsgruppas ansvar og sammensetning

Arbeidsgruppa har ansvaret for følgende områder:

Funksjon 202 Grunnskole
Funksjon 213 Voksenopplæring på grunnskoleområdet
Funksjon 214 Spesialskolene
Funksjon 215 Skolefritidstilbud
Funksjon 222 Skolelokaler og skyss
Funksjon 383 Kommunale musikk- og kulturskolene

Arbeidsgruppa har i perioden bestått av:

Bjørn Eggen Hermansen (Leder)	- Statistisk sentralbyrå
Elin Såheim Bjørkli	- Statistisk sentralbyrå
Anne Brit Thorud	- Statistisk sentralbyrå
Rolf Hekneby	- Utdanningsdirektoratet
Birgitta Szanday Bøhn	- Utdanningsdirektoratet
Erling Rønneberg	- Asker kommune (KS)
Gyrid Løvli	- Asker kommune (KS)
Kari Anne Osborg	- KS
Geir Halstensen	- KS
Odd Vegsund	- Kommunal- og regionaldepartementet

Det manglet en representant fra fylkesmannsnivå i perioden. Statistisk sentralbyrå ivaretar leder- og sekretærfunksjonene. Det er avholdt to arbeidsgruppemøter i løpet av rapporteringsåret 2004/2005

1.2 Rammer for gruppas arbeid/mandat

1. Kvalitetsindikatorer, vurderes i arbeidsgruppa. Alle arbeidsgrupper skal legge fram forslag til objektive målbare indikatorer, både for året og ev. framdriftsplan for videre utvikling.
2. KS/KRD's effektivitetsnettverk skal gis anledning til å gi innspill om nøkkeltall.
3. Arbeidsgruppene skal vurdere behov for revisjons- og kontrollhandlinger, samt eventuelt innhold og omfang av slike handlinger.

Arbeidsgruppene har i 2005 jobbet etter mandatet som ble utformet for 2004. Arbeidsgruppene ble ifølge mandatet bedt om å vurdere indikatorene som effektivitetsnettverkene har kommet fram til. Samtidig skulle gruppene konsentrere seg om objektive målbare størrelser, mens nettverkene i stor

grad har benyttet seg av brukerundersøkelser. Gruppene fikk utdypet kravet om kvalitetsindikatorer på et kvalitetsseminar i februar.

Gruppene vurderer innhold i tjeneste- og økonomirapportering, publisering og ev. endringer i rapporteringsrutinene. KOSTRAs generelle mål skal ligge til grunn for arbeidet.

Siden 2002 har gruppene blitt bedt om å fokusere spesielt på brukerbetaling og ventetider. De gruppene, hvor dette er aktuell informasjon, blir bedt om fortsatt å ha fokus på dette.

2. Oppsummering og anbefaling

I januar 2005 holdt gruppa sitt første møte siden våren 2001. Det har ikke vært endringer i årets publisering. Gruppa har ikke ønsket om store endringer til neste år.

Faktaarket for grunnopplæringen er omfattende og inneholder indikatorer fra flere funksjoner. Arbeidsgruppa bør se på dette og vurderer organiseringen av informasjonen.

Det har vært usikkerhet rundt behovet for undertrykking og prikking av indikatorer som kan inneholde følsom informasjon. Det er ønske om retningslinjer for undertrykking og prikking av grunnlagsdata og indikatorer.

Gruppa har foreslått fem kvalitetsindikatorer for grunnskoleområdet. Indikatorene ser hovedsakelig på kvaliteten på innsatsfaktorer. Gruppa ønsker å jobbe videre med kvalitetsindikatorer som sier mer om resultater og tilrettelegging for brukere. Alle kvalitetsindikatorene gruppa har foreslått i 2005 finnes allerede i faktaarket på nivå 2.

Gruppa har ikke lagt vekt på å komme med publiseringsløsning for indikatorene og avventer avklaringer fra KOSTRA sentralt.

3. Evaluering av siste rapportering

3.1 Utarbeiding av skjema

Grunnskoler har ikke eget KOSTRA skjema, men innhenter eksterne data fra GSI. Utarbeidelse og videreutvikling av GSI er et samarbeid mellom Utdanningsdirektoratet og SSB.

3.2 Kontroller i skjema

Per i dag finnes det kontroller innenfor GSI systemet, men ikke tverrgående mellom tjenestedata og regnskapsdata. Det er ønskelig å få et system som fanger opp uoverensstemmelser mellom disse, og kanskje mellom årganger. I dag er det kun manuelle kontroller som er i bruk.

3.3 Innsamling av data (rapporteringen);

GSI data blir revidert kontinuerlig i perioden fra 1. januar. Det er således en ganske lang periode til å rette opp i tjenestedataene etter hvert som feil oppdages. SSB har også mulighet til selv å rette i datamaterialet, i samarbeide med skoler/kommuner/fylkesmenn. For regnskapsdataene oppleves de generelt som gode.

3.4 Bearbeiding/revisjon og kontroll

Ikke eget revisjonssystem

3.5 Publisering

Det har ikke vært spesielle problemer knyttet til publiseringene. For 13 av indikatorene på nivå 2 ble det ikke publisert foreløpige tall på grunn av usikkerhet om enkelte av indikatorene kunne inneholde følsomme opplysninger om enkeltpersoner i enkelte mindre kommuner. Indikatorene som ble undertrykt var:

Netto driftsutgifter til grunnskoleopplæring for voksne, per deltaker
Andel elever i grunnskolen som får særskilt norskopplæring, prosent
Andel elever i grunnskolen som får morsmålsopplæring, prosent
Ant elever som får morsmålsoppl ift ant elever som får særskilt norskoppl, pst
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, prosent
Antall elever ved spesialskoler ift alle elever i vanlig grunnskole, pst
Antall elever i spes.grupper og -skoler ift alle elever i grunn- og specialsks, pst
Andel innbyggere over 16 år i voksenopplæring på grunnskoleområdet
Andel deltakere i voksenopplæringen som får grunnskoleopplæring, prosent
Andel deltakere i voksenopplæring som får spesialundervisning, prosent
Andel deltakere i voksenopplæring i norsk m samf.kunnskap for voksne innvandrere, pst
Brutto driftsutgifter til spesialskoler, per elev
Brutto driftsutgifter til grunnskoleopplæring for voksne, per deltaker

Ingen indikatorer verken for enkeltkommuner eller alle kommuner, ble undertrykt til publisering 15. juni. Det er ønske om retningslinjer for undertrykking og prikking av grunnlagsdata og indikatorer.

Det er ikke gjort endringer i nøkkeltall eller dokumentasjon av nøkkeltall utover endringer som følger av momsreformen, i perioden.

3.6 Brukerreaksjoner

Det er generelt stor interesse for indikatorer på lærertetthet og driftsutgifter. Enkelte ønsker flere detaljer i forhold til driftsutgifter til undervisningsmateriell.

Noen brukere blir forvirret over å finne Grunnskole, SFO, Voksenopplæring på grunnskoleområde og Kultur- og Musikkskoler på samme faktaark. Indikatorer fra Kultur- og Musikkskoler blir også presentert under faktaarket for kultur.

Det er tydelig at det blir mange indikatorer for enkelte brukere. Ofte kommer forespørsler fra brukere som ikke har funnet indikatorer fra nivå 2, selv om de har vært inne på riktig faktaark.

Pressen m. fl. etterspør ofte nasjonale summer på nivå 3.

4. Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

4.1 Bakgrunn for ønsket endring

Ingen

4.2 Forslag til endring

Ingen

5. Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

5.1 Bakgrunn for endring

Ingen

5.2 Forslag til endring

Ingen

6. Ønskede endringer i faktaark

6.1 Generell vurdering av faktaarket.

Faktaarket er omfattende og inkluderer flere områder. Begrepsbruken og presentasjonen kan nok gjøres ryddigere.

6.2 Ønskede endringer

Foreløpig ingen.

7. Videreutvikling av KOSTRA

7.1. Kvalitetsindikatorer

SSB ved seksjon 360, utarbeidet et notat over mulige kvalitetsindikatorer blant indikatorene som allerede ligger i KOSTRA. Dette notatet, sammen med indikatorer foreslått av effektiviseringsnettverkene og problemnotatet skrevet av Først og Høverstad, dannet bakgrunnen for gruppas diskusjon og forslag til Samordningsrådet.

Kvalitetsindikatorene som bli foreslått av arbeidsgruppa, er alle indikatorer på strukturkvalitet jamfør Først og Høverstad sine definisjoner. Samtlige indikatorer er å finne i dagens faktaark under overskriftene "Produktivitet/Enhetskostnader" og "Dekningsgrader" . Gruppa har ikke lagt vekt på å foreslå publiseringsløsning for indikatorene og avventer avklaringer fra KOSTRA sentralt.

Gruppa foreslår følgende kvalitetsindikatorer på grunnskoleområdet:

Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.til 7.årstrinn

Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 8.til 10.årstrinn

Driftsutgifter til inventar og utstyr, per elev i grunnskolen

Driftsutgifter til undervisningsmateriell, per elev i grunnskolen

Antall elever per datamaskin

"Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.til 7.årstrinn" og *"Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 8.til 10.årstrinn"*. sier noe om pedagogtettheten i grunnskolen. Empirisk forskning har problemer med å bekrefte den allmenne oppfatningen av sammenheng mellom pedagogtetthet og læringsresultater, selv om senere tids forskning fra Norge heller i retning av at det er en sammenheng, hvis resultatene blir korrigert for familiebakgrunn. Gruppen mener også at denne indikatoren sier noe om muligheten til å oppnå læreplanens mål om individuelt tilpasset undervisning og oppfølging av elevene. Det er en svakhet ved indikatoren at den ikke bare blir påvirket av kommunens egenskaper som tilbyr av grunnskoleopplæring, men også av geografiske og demografiske forhold.

"Driftsutgifter til inventar og utstyr, per elev i grunnskolen", *"Driftsutgifter til undervisningsmateriell, per elev i grunnskolen"* og *"Antall elever per datamaskin"* Forteller noe om kvaliteten og tilgang på annet læringsmateriell, selv om utbyttet i form av læring vil avhenge av hvordan utstyret blir utnyttet.

Gruppen har også diskutert fremtidige kvalitetsindikatorer. Det er ønskelig å finne indikatorer som ikke er direkte koblet mot produktivitet, prioriteringer eller dekningsgrader. Det mangler indikatorer som sier noe om resultat kvalitet og prosesskvalitet. Gruppen mener elevprestasjoner korrigert for familiebakgrunn, vil være en meget aktuell framtidig resultat kvalitetsindikator. Indikatorer på overgang fra grunnskole til videregående, gjennomføring og skulk og fravær kan også si noe om kommunens evne til å dekke behovene til brukerne.

Når det gjelder prosesskvalitet er skolens tilgjengelighet for brukerne en vesentlig faktor. Mulige indikatorer kan se på tilrettelegging for elever med særlige behov eller elevenes skyssvei til skolen. Luftkvalitet i klasserom er en viktig faktor for strukturkvalitet og har vist seg å påvirke elevenes læring, dette er også en indikator som kan basere seg på objektive mål. Tilslutt var det flere i gruppen som tok til orde for at en oppdeling av kommunens driftsutgifter til undervisningsmateriell og inventar og utstyr er ønskelig. Det er også ønskelig å beskrive lærerne som innsatsfaktor bedre ved å se på lærer kompetanse og videreutdanning, lærerfravær og mulighet til å sette inn vikarer.

7.2. Annet

I KOSTRA-grunnskole har det de senere årene vært en avventende holdning på grunn av kommende endringer i rapporteringen av tjenestetall. Det har også vært lite aktivitet i arbeidsgruppen. Dette kan ha ført til at presentasjonen og nytten av enkelte av indikatorene i faktaarkene ikke har blitt vurdert i tilstrekkelig grad. Fagansvarlig ønsker derfor en kritisk gjennomgang av indikatorene på nivå 2, hvor nytten av enkeltindikatorer vurderes i forhold til eventuelle ulemper ved å ha et stort antall indikatorer.

Arbeidsgruppen har i løpet av kort tid kommet fram til et forslag på kvalitetsindikatorer. Det er ønske om å jobbe mer med kvalitetsindikatorer og å utvikle indikatorer som primært er relatert til kvalitet heller enn produktivitet, prioriteringer og dekningsgrader.

8. Annet

Vi ser et behov for synliggjøring av informasjon om grunnlagstallene i publiseringsløsningen på nivå 3. Det brukes mye tid på å hjelpe brukere med å hente informasjon om tallene på nivå 3 fra i-knappene på nivå 2.

Forklaringer på nivå 2 finnes både som i-knapp ved hver indikator og eget som dokument med alle forklaringer på knappen "Informasjon". Den tekniske publiseringsløsningen på nivå 3 er ikke egnet til bruk av i-knapper. En løsning kan være at nivå 3 tall blir presentert på samme måte som nivå 2 tallene.

Ved at nivå 3 presenteres likt dagens nivå 2 tall blir det enklere og mer helhetlig måte for brukerne, å hente ut KOSTRA tallene på utenom Statistikkbanken. En I-knapp ved hver indikator vil gjøre informasjonen lettere tilgjengelig og man får fort en tydelig tabell på skjermen, i motsetning til nå hvor en først må velge variabel, kommune, tid og filformat.

Tjenestetall fra grunnskolen (GSI) kommer inn tidligere enn hovedtyngden av KOSTRA materialet. Data fra disse statistikkene publiseres ikke i KOSTRA før 15. mars, til tross for at datagrunnlaget som benyttes til indikatorproduksjonen publiseres andre steder på ssb.no i god tid før dette. Selv om det er mulig å konstruere indikatorene på et tidligere tidspunkt, er det valgt å ikke gjøre dette for å unngå publisering av de samme tallkonstruksjonene i flere publiseringskanaler. Fra fagsiden er det ønskelig å kunne publisere foreløpige tall gjennom KOSTRA løsningen (både faktaark og statistikkbanken) før 15. mars. Det er særlig KOSTRA sine statistikkbanktabeller det er ønskelig å oppdatere tidligere.

9. Referanser

Kommunal- og regionaldepartementet (2004): "Kvalitetsindikatorer i KOSTRA-rapporteringen", Problemnotat fra Først og Høverstad.

<http://www.ks.no> - Hjemmesiden til Kommunenes sentralforbund, Effektiviseringsnettverkene.

10. Vedlegg

Vedlegg I Faktaark D. Grunnskoleopplæring - nivå 2

Overskrift	Prioritering
Indikator	Netto driftsutgifter grunnskoleopplæring i prosent av samlede netto driftsutg
Indikator	Netto driftsutgifter til grunnskole og SFO i prosent av samlede netto driftsutg
Indikator	Netto driftsutgifter til grunnskole, i prosent av samlede netto driftsutgifter
Indikator	Netto driftsutgifter til grunnskoleundervisning, i prosent av samlede netto driftsutgifter
Indikator	Netto driftsutgifter til skolelokaler og skyss, i prosent av samlede netto driftsutgifter
Indikator	Netto driftsutgifter til spesialskoler, i prosent av samlede netto driftsutgifter
Indikator	Netto driftsutgifter til skolefritidsordningen, i prosent av samlede netto driftsutgifter
Indikator	Netto driftsutgifter til grunnskoleopplæring for voksne, i prosent av samlede netto driftsutgifter
Indikator	Netto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, i prosent av samlede netto driftsutgifter
Indikator	Netto driftsutgifter til grunnskole, per innbygger
Indikator	MVA-kompensasjon drift, grunnskole pr. innbygger (kroner)
Indikator	MVA-kompensasjon investering, grunnskole per innbygger (kroner)
Indikator	Netto driftsutgifter til grunnskoleundervisning, per innbygger
Indikator	Netto driftsutgifter til skolelokaler og skyss, per innbygger
Indikator	Herav avskrivninger
Indikator	Netto driftsutgifter til spesialskoler, per innbygger
Indikator	Netto driftsutgifter til skolefritidsordning, per innbygger
Indikator	Netto driftsutgifter til grunnskoleopplæring for voksne, per innbygger
Indikator	Netto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per innbygger
Indikator	Netto driftsutgifter til grunn- og spesialskole, per innbygger
Indikator	Netto driftsutgifter til grunnskoleopplæring, per innbygger 6-15 år
Indikator	Netto driftsutgifter til grunn- og spesialskoler, per innbygger 6-15 år
Indikator	Netto driftsutgifter til grunnskole, per innbygger 6-15 år

Indikator	Netto driftsutgifter til grunnskoleundervisning, per innbygger 6-15 år
Indikator	Netto driftsutgifter til skolelokaler og skyss, per innbygger 6-15 år
Indikator	Utgifter til skoleskyss, per innbygger 6-15 år
Indikator	Netto driftsutgifter til skolefritidsordning, per innbygger 6-9 år
Indikator	Netto driftsutgifter til grunnskoleopplæring for voksne, per deltaker
Indikator	Netto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per innbygger 6-15 år
Indikator	Brutto investeringsutgifter til grunnskoleopplæring, per innbygger
Indikator	Timer spesialundervisning i prosent av antall lærertimer totalt
Overskrift	Dekningsgrader
Indikator	Andel elever i kommunens grunnskoler, av kommunens innbyggere 6-15 år
Indikator	Elever per kommunal skole
Indikator	Antall elever i 1.-3. årstrinn i prosent av antall elever i 8.-10. årstrinn
Indikator	Andel elever i grunnskolen som får særskilt norskopplæring, prosent
Indikator	Andel elever i grunnskolen som får morsmålsopplæring, prosent
Indikator	Ant elever som får morsmålsoppl ift ant elever som får særskilt norskoppl, pst
Indikator	Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, prosent
Indikator	Antall elever ved spesialskoler ift alle elever i vanlig grunnskole, pst
Indikator	Antall elever i spes.grupper og -skoler ift alle elever i grunn- og spesialsk, pst
Indikator	Andel elever i grunnskolen som får skoleskyss, prosent
Indikator	Antall elever per datamaskin
Indikator	Andel innbyggere 6-9 år i kommunal og privat SFO, prosent
Indikator	Andel innbyggere 6-9 år i kommunal SFO, prosent
Indikator	Andel elever i kommunal og privat SFO med oppholdstid over 15 timer, prosent
Indikator	Andel elever i kommunal SFO med oppholdstid over 15 timer, prosent
Indikator	Andel innbyggere over 16 år i voksenopplæring på grunnskoleområdet
Indikator	Andel deltakere i voksenopplæringen som får grunnskoleopplæring, prosent
Indikator	Andel deltakere i voksenopplæring som får spesialundervisning, prosent
Indikator	Andel deltakere i voksenopplæring i norsk m samf.kunnskap for voksne innvandrere, pst
Overskrift	Produktivitet / enhetskostnader
Indikator	Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, per elev
Indikator	Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskoleundervisning, per elev
Indikator	Korrigerte brutto driftsutgifter til skolelokaler og skyss, per elev
Indikator	Lønnsutgifter til grunnskole, per elev
Indikator	Brutto driftsutgifter til spesialskoler, per elev
Indikator	Korrigerte brutto driftsutgifter til grunn- og spesialskoler, per elev
Indikator	Driftsutgifter til inventar og utstyr, per elev i grunnskolen
Indikator	Driftsutgifter til undervisningsmateriell, per elev i grunnskolen
Indikator	Leie av lokaler og grunn, per elev i grunnskolen
Indikator	Elever per årsverk
Indikator	Herav elever per undervisningsrelatert årsverk
Indikator	Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.til 7.årstrinn
Indikator	Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 8.til 10.årstrinn
Indikator	Driftsutgifter til skoleskyss, per elev som får skoleskyss
Indikator	Korrigerte brutto driftsutgifter til skolefritidsordning, per komm. bruker
Indikator	Brutto driftsutgifter til skolefritidsordning, per komm. og priv. bruker
Indikator	Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per bruker
Indikator	Brutto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per bruker
Indikator	Brutto driftsutgifter til grunnskoleopplæring for voksne, per deltaker

Kvalitetsindikatorer KOSTRA-grunnskole

I Samordningsrådets mandat til arbeidsgruppene for 2004 står følgende;

"Gruppene skal vurdere hvilke kvalitetsindikatorer utviklet av effektivitetsnettverkene som skal publiseres sammen med øvrige KOSTRA-indikatorer og foreslå rapporteringsløsning for disse."

I løpet av prosessen har rammene i praksis blitt noe videre ved kvalitetsindikatorer som ligger utenfor forslaget til effektiviseringsnettverket, også blir vurdert da det har vist seg at effektiviseringsnettverkens kvalitetsindikatorer ikke nødvendigvis egner seg til publisering i KOSTRA. Samtidig er det lagt mindre vekt på at gruppene skal komme frem til publiseringsløsninger, publiseringsløsninger blir avklart senere. Målsetting med dette notatet er å se på mulige kvalitetsindikatorer som allerede ligger i KOSTRA-grunnskole og berede grunnen for at arbeidsgruppa kan komme fram til forslag på kvalitetsindikatorer på møtet 11. april. Det overordnede kortsiktige målet for gruppa er å levere en rapport med kvalitetsindikatorer før sommeren.

Dette notatet følger Fürst og Høverstads inndeling av kvalitet ved ulike sider av produksjonsprosessen (Kommunal- og regionaldepartementet 2004).¹ I første omgang er fokuset kun rettet mot funksjonene som har direkte sammenheng med den obligatoriske grunnskoleopplæringen (funksjon 202 grunnskole og funksjon 222 skolelokaler og skyss). Det ses altså bort fra de andre funksjonene gruppen har ansvaret for (funksjon 213 voksenopplæring, funksjon 214 spesialskoler, funksjon 215 skolefritidstilbud og funksjon 383 musikk- og kulturskoler).

Fürst og Høverstad konkretiserer NS/ISO-definisjonen av kvalitet til: *"Egenskaper ved tjenestens innhold og servicen som er knyttet til tjenesten som er relevant for tjenestens evne til å tilfredsstille brukernes behov som tjenesten er ment å dekke, og som kan måles"*.

De definerer fire ulike typer kvalitet; strukturkvalitet, prosesskvalitet, produktkvalitet og resultatkvalitet.

- Strukturkvalitet omhandler standarden på innsatsfaktorene
- Prosesskvalitet er kvaliteten i produksjonen og ved levering av tjenesten
- Produktkvalitet beskriver egenskaper ved produktet som er viktige for at tjenesten skal kunne dekke de behovene den er ment å dekke
- Resultatkvalitet beskriver i hvilken grad tjenesten faktisk har klart å dekke de behovene den er ment å dekke

Indikatorer som allerede ligger i KOSTRA etter type kvalitet

Det er flere av indikatorene som ligger i KOSTRA-grunnskole i dag som kan indikere ulike typer kvalitet ved tjenesten. Under er de ulike kvalitetstypene kort forklart, samtidig som aktuelle indikatorer på de ulike typene kvalitet blir redegjort for.

Strukturkvalitet:

---

¹ Kommunal- og regionaldepartementet (2004): "Kvalitetsindikatorer i KOSTRA-rapporteringen", Problemnotat fra Fürst og Høverstad.

For grunnskoleområdet kan strukturkvalitet dreie seg om lærerens evner, tiden læreren har til oppfølging av hver elev, tilgjengelighet og egenskaper ved undervisningsmateriellet, skolebyggenes egenskaper, inneklima, luftkvalitet, støy, egenskaper ved skolegården. Indikatorer som er tilgjengelige i KOSTRA, og som kan si noe om dette er:

Elever per undervisningsrelatert årsverk
Lønnsutgifter til grunnskole, per elev
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.til 7.årstrinn
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 8.til 10.årstrinn

Driftsutgifter til inventar og utstyr, per elev i grunnskolen
Driftsutgifter til undervisningsmateriell, per elev i grunnskolen
Brutto investeringsutgifter til grunnskoleopplæring, per innbygger
Antall elever per datamaskin

Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, per elev
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskoleundervisning, per elev

Prosesskvalitet:

For skolen vil prosesskvalitet først og fremst dreie seg om levering og tilgjengelighet til tjenesten. Foreldre og elevers mulighet til brukermedvirkning hører også inne her. Det er få indikatorer i KOSTRA som sier noe om prosesskvalitet, men en kandidat som sier noe om hvor tilgjengelig skolen er for brukerne, er:

Andel elever i grunnskolen som får skoleskyss, prosent

Produktkvalitet:

Det er ingen indikatorer i KOSTRA i dag som beskriver egenskaper ved produktet som er viktige for at tjenesten skal kunne dekke de behovene den er ment å dekke. Først og Høverstad anbefaler at man ikke legger vekt på denne typen indikatorer, og skriver at den også ligger utenfor KRDs definisjon av kvalitetsindikatorer i KOSTRA.

Resultatkvalitet:

I hvilken grad tjenesten dekker de behov den er ment å dekke vil for grunnskolen i hovedsak dreie seg om å nå de læringsmål som er satt. Dette kan måles relativt objektivt gjennom nasjonale prøver, karakterer eller andel elever som oppnår minstemål på ferdigheter i enkelte fag. Det er en kjent sak at karakterer er sterkt påvirket av familiebakgrunn. Det vil dermed være en utfordring å få korrigert for dette slik at man får en et mål som indikerer skolens bidrag til resultatkvalitet i stedet for eksterne faktorer bidrag. Mål på elevenes ferdigheter er blir heller ikke publisert i KOSTRA i dag.

En indikator som publiseres i KOSTRA og som kan si noe om i hvor stor grad foreldrene er fornøyd med tilbudet kommunen gir er:

Andel elever i kommunens grunnskoler, av kommunens innbyggere 6-15 år

Utfordringer

Tradisjonelt har er det i KOSTRA publisert indikatorer på produktivitet, dekningsgrader og prioriteringer. Kvalitetsindikatorer skiller seg fra de foregående ved at de ofte er mindre håndfaste og at det implisitt ligger et større element av tolkning i indikatorene. I prosessen for å komme frem til kvalitetsindikatorer er det lagt vekt på at man ikke må la *det beste bli det godes fiende*. Selv om de fleste indikatorene ikke representerer objektive mål på kvalitet er det viktig at gruppa kommer fram til målbare faktorer som kan indikere kvalitet på grunnskoleområdet.

KOSTRA samordningsråd 2005

Rapport fra arbeidsgruppe for kommunehelsetjenesten

1. Innledning

1.1 Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning

Organisasjon	Navn
Fylkesmannen/Helsetilsynet i Troms	Birgit Heier Johansen
Statens helsetilsyn	Gunstein Sundene
Kommunal- og regionaldepartementet	Mari Jacobsen
Kommunenes Sentralforbund/ Hamar kommune	Halvor Haug
Kommunenes Sentralforbund	Magne Hustad
Kommunenes Sentralforbund	Mimmi Kvisvik
Sosial- og helsedirektoratet	Nina Ruth Kristoffersen
Sosial- og helsedirektoratet	Elin J. Sæther
Sosial- og helsedirektoratet	Bente Moe
Sosial- og helsedirektoratet	Erling Steen
Sosial- og helsedirektoratet	Jan Tvedt
Oslo kommune	Grethe Sundby
Bergen kommune	Finn Markussen
Statistisk sentralbyrå	Kari Solaas Paulsen
Statistisk sentralbyrå	Tonje Køber
Statistisk sentralbyrå	Bjørn Gabrielsen
Statistisk sentralbyrå	Harald Tønseth
Statistisk sentralbyrå	Marit Wahlgren
Statistisk sentralbyrå	Brith Sundby
Statistisk sentralbyrå	Dag Abrahamsen
Statistisk sentralbyrå	Dag Abrahamsen

1.2 Rammer for gruppas arbeid/mandat (generelt og spesielt)

Gruppen har ansvar for å utvikle skjema for innhenting av informasjon og presentasjon av informasjonen innenfor følgende KOSTRA-funksjoner:

- 120 Administrasjon (årsverk i kommunehelsetjenesten)
- 232 Forebygging, skole- og helsestasjonstjeneste
- 233 Forebyggende arbeid, helse. Denne funksjonen delt opp i to undergrupper: miljørettet helsevern og annet forebyggende arbeid.
- 241 Diagnose, behandling og rehabilitering.
- 253 Pleie, omsorg, hjelp i institusjon (lege- og fysioterapeutårsverk)

1 skjema dekker tjenesterapporteringen for disse funksjonene:

Skjema 1 Personell og virksomhet i kommunehelsetjenesten

1.3 Avholdte møter i arbeidsgruppen

Det ble avholdt følgende møte i rapporteringsperioden:

- 19.04.05

Referater fra arbeidsgruppemøtene blir lagt ut på

<http://www.ssb.no/kostra/kommune/kommuneref.html#ref>

2. Oppsummering og anbefaling

- Funksjon 232 foreslås navneendring til "Forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjenesten".
- Det foreslås å legge inn et nytt spørsmål om 4-årskontroller

3. Evaluering av siste rapportering

Inngangen på data har vært god, kun 3 kommuner manglet pr. 10.06.05:

	Skjema 1
Forventet	449
Mottatt 10.06.05	446
Svarprosent 2005	99,3
Svarprosent 2004	99,1

4. Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

4.1 Funksjon 232 Forebygging, skole- og helsestasjonstjenesten

4.1.1 Bakgrunn for endring

Det offisielle navnet er "helsestasjons- og skolehelsetjenesten" (og ikke "skole- og helsestasjonstjenesten").

4.1.2 Forslag til endring

Funksjon 232 endrer navn til "Forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjenesten".

5. Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

5.1 4-årskontroller

5.1.1 Bakgrunn for endring

Spesielt med tanke på innvandrere, anses 4-årskontrollen som særlig viktig for å kontrollere hvorvidt barnet har normal språkutvikling. Det foreslås derfor innført et spørsmål med dette, på linje med de øvrige helsekontrollspørsmålene.

5.1.2 Forslag til endring

Nytt spm. under 3-5 aktivitet i helsestasjonstjenesten og skolehelsetjenesten
Antall fullførte 4-årskontroller.

5.2 2-årsundersøkelser

5.2.1 Bakgrunn for endring

Spørsmål som er mer i tråd med praksis.

5.2.2 Forslag til endring

"Antall fullførte 2-årsundersøkelser" bør endres til: "Antall fullførte 2-3-årskontroller".

5.3 Undersøkelser ved skolestart (5-årsalder)

5.3.1 Bakgrunn for endring

Spørsmål som er mer i tråd med praksis.

5.3.2 Forslag til endring

"Antall fullførte helseundersøkelser skolestart (5-årsalder)" bør endres til: "Antall fullførte helseundersøkelser innen utgangen av 1. klasse grunnskolen".

6. Ønskede endringer i faktaark

6.1 Generell vurdering av faktaarket.

Kort om hvordan gruppen oppfatter bruken av arket.

6.2 Ønskede endringer

6.2.1 Fjerning av eksisterende nøkkeltall

Ingen

6.2.2 Nye nøkkeltall

Andel fullførte 4-årskontroller av antall 4-åringer.

6.2.3 Endring av innhold i allerede eksisterende nøkkeltall

- Endringer i tråd med forslag i 5.2 og 5.3.
- Andel fullførte 2-3-årskontroller ses i forhold til *gjennomsnittet* av antall 2 og 3-åringer, og ikke som nå, *summen* av antall 2 og 3 åringer. Da får en prosenter i underkant av 100, istedenfor 50.

7. Videreutvikling av KOSTRA

7.1. Kvalitetsindikatorer

Indikatorer som foreslått i 2004:

- fysioterapiårsverk pr. 1 000 plasser i institusjon
- årsverk i skolehelse-/helsestasjonstjenesten pr. 10 000 innbyggere 0-6 år
- årsverk til annet forebyggende arbeid pr. 10 000 innbyggere

Disse har ikke fått egen overskrift. Gruppen er usikre på kvaliteten på tallene for årsverk til annet forebyggende arbeid, spesielt fordi det her forekommer mye interkommunalt samarbeid. Det gjøres nå grep for å kartlegge dette omfanget.

Fürst/ Høverstads rapport om kvalitetsmålinger er kritisk til indikatorer basert på dekningsgrader av årsverk, og andre indikatorer bør uansett vurderes. Til nå har en imidlertid innenfor de gitte ressurser ikke hatt kapasitet til å jobbe med utvikling av kvalitetsindikatorene i den grad som kunne vært ønskelig.

8. Vedlegg

KOSTRA samordningsråd 2005

Rapport fra arbeidsgruppe for pleie- og omsorgstjenester

1. Innledning

1.1 Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning

Organisasjon	Navn
Fylkeslegen i Møre og Romsdal	Marie Eide
Statens helsetilsyn	Gunstein Sundene
Kommunal- og regionaldepartementet	Mari Jacobsen
Helse- og omsorgsdepartementet	Øyvind Brandt
Kommunenes Sentralforbund/ Hamar kommune	Halvor Haug
Kommunenes Sentralforbund	Magne Hustad
Sosial- og helsedirektoratet	Nina Ruth Kristoffersen
Sosial- og helsedirektoratet	Helle Gran
Sosial- og helsedirektoratet	Marit Gausel Blom
Sosial- og helsedirektoratet	Erling Steen
Sosial- og helsedirektoratet	Jan Tvedt
Sosial- og helsedirektoratet	Unni Grebstad
Oslo kommune	Åse Løset
Bergen kommune	Per Waardal
Statistisk sentralbyrå	Kari Solaas Paulsen
Statistisk sentralbyrå	Tonje Køber
Statistisk sentralbyrå	Bjørn Gabrielsen
Statistisk sentralbyrå	Harald Tønseth
Statistisk sentralbyrå	Marit Wahlgren
Statistisk sentralbyrå	Brith Sundby
Statistisk sentralbyrå	Dag Abrahamsen

1.2 Rammer for gruppens arbeid/mandat (generelt og spesielt)

Gruppen har ansvar for å utvikle skjema for innhenting av informasjon og presentasjon av informasjonen innenfor følgende KOSTRA-funksjoner:

- 234 Aktivisering av eldre og funksjonshemmede
- 253 Pleie, omsorg, hjelp i institusjon
- 254 Pleie, omsorg, hjelp til hjemmeboende
- 261 Institusjonslokaler (drift av bofunksjonen for eldre og funksjonshemmede i institusjon)

3 skjema dekker tjenesterapporteringen for disse funksjonene:

- Skjema 4 Personell i pleie- og omsorgstjenestene
- Skjema 5 Institusjoner for eldre og funksjonshemmede
- Skjema 6 Hjemmetjenester, avlastning og støttekontakt

1.3 Avholdte møter i arbeidsgruppen

Det ble avholdt følgende møter i rapporteringsperioden:

- 18-19.04.05
- 30.05.05 arbeidsmøte: noen deltakere fra arbeidsgruppa, samt Bergen kommune og Husbanken

Referater fra arbeidsgruppemøtene blir lagt ut på

<http://www.ssb.no/kostra/kommune/kommuneref.html#ref>

2. Arbeidsgruppens oppsummering og anbefalinger

- Datainngang har vært bedre enn noen gang. Spesielt nevnes særlig god inngang fra institusjoner. Overgangen til færre bydeler i Oslo og ingen i Begren ser ut til å ha gått greitt.
- Eget nettsted er åpnet for kvalitetsindikatorer.
- De største endringene:

Skjema 4:

Det foreslås å droppe spørsmål om pårørende som mottar omsorgslønn

Skjema 5:

Det foreslås økt spesifisering av korttidsplasser

Det foreslås å opprette spørsmål om laboratorietjenester

Skjema 6:

Det foreslås å opprette spørsmål om beboere i bolig med heldøgns pleie.

Det foreslås å telle antall mottakere av matombringning og trygghetsalarm

3. Evaluering av siste rapportering

3.1 Innsamling av data (rapporteringen);

	Skjema 4	Skjema 5	Skjema 6
Forventet	449	1320	448
Mottatt 10.06.05	447	1314	447
Svarprosent 2005	99,6	99,5	99,8
Svarprosent 2004	99,8	98,1	99,6

Svarprosenten er høyere enn noen gang for skjema 5 og 6. Spesielt har vi hatt en tett oppfølging for å få rapportering fra alle institusjoner.

3.2 Bearbeiding/revisjon og kontroll

Som vanlig er ikke revisjonen fullført pr. 15.06.04, endelige tall forventes klare i november.

3.3 Publisering

Kvalitetsindikatorene ble publisert på eget nettsted, se p 7 under.

3.4 Brukerreaksjoner

Det har vært flere innspill med ønske om kartlegging av heldøgns omsorg utenfor institusjon.

4. Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

Ingen

5. Ønskede endringer i skjema

5.1. Biform for heldøgns omsorg og pleie

5.1.1 Bakgrunn for endring

Til nå har begrepet "Biform med heldøgns omsorg" vært knyttet til sosialtjenesteloven i skjema 5. Dette er feil, det skal henvises til hjemling kommunehelsetjenesteloven.

Det er viktig å fange opp biformer som er hjemlet i kommunehelsetjenesteloven, men ikke er sykehjem. Dette kan være boliger/bofelleskap med heldøgns bemanning for brukergrupper med

særlig omfattende pleie- og omsorgsbehov, blant annet yngre sterkt funksjonshemmede personer. (foreløpige tall 2004 viser at mens sykehjem hadde 0,5 prosent beboere under 50 år, var det tilsvarende tallet for boformer 34,1 prosent.) Foreløpige tall pr. 15.06.05 viser at det var 46 slike boformer med 310 plasser. Dette tallet vil sannsynligvis synke noe i endelige tall, da det her ofte er mange boliger med hjemmetjenester som plukkes ut i revisjonen. Plasser i boform har for øvrig sunket hvert år, i 2001 var tallet 543. Vi har ikke mistanke til at boformer som er hjemlet etter kommunehelsetjenesteloven ikke er innrapportert.

5.1.2 Forslag til endring

Begrepspresiseringer medfører følgende endringer:

I skjema og veiledning der kun sykehjem er nevnt, må det vurderes å tilføye "...og boform med heldøgns omsorg og pleie."

I skjema 5, rett under overskriften og før funksjon 253:

"Institusjoner for eldre og funksjonshemmede omfatter sykehjem og boform for heldøgns omsorg og pleie hjemlet i kommunehelsetjenesteloven § 1-3 (annet ledd pkt. 3) og aldershjem, barnebolig og avlastningsbolig hjemlet i sosialtjenesteloven § 4-2 pkt. d, jf. § 7-12 med forskrift § 7-2."

Vi får da følgende typer institusjoner:

- 01 = Somatisk sykehjem (regulert etter lov om helsetjenesten i kommunene §1-3)
- 02 = Kombinert aldershjem og somatisk sykehjem
- 03 = Somatisk sykehjemsavdeling kombinert med statlig virksomhet (sykestue og/eller fødehjem, psykiatrisk avdeling m.m.)
- 04 = Aldershjem/med heldøgns omsorg (regulert etter lov om sosiale tjenester §7-12, jf. forskriften §7-2)
- 06 = Boform med heldøgns omsorg og pleie (regulert etter lov om helsetjenesten i kommunene §1-3)
- 05 = Barnebolig (regulert etter lov om sosiale tjenester §7-12, jf. forskriften §7-2.)
- 10 = Avlastningsbolig/avlastningsinstitusjon (regulert etter lov om sosiale tjenester §7-12, jf. forskriften §7-2.)

5.2. Beboere i bolig med heldøgns omsorg

5.2.1 Bakgrunn for endring

Det har til nå ikke eksistert noen statistikk på beboere i boliger med heldøgns omsorg. I en tid med sterkere satsning på boliger med omfattende hjemmetjenester, og med mange institusjoner som avhjemles, er det fra mange hold kommet ønske om en statistikk på dette området.

5.2.2 Forslag til endring

Spml. 8, skjema 6, tilføres 2 nye kolonner for hhv. menn og kvinner, med overskriften:

"Herav m/ heldøgns omsorg".

Ledetekst endres fra

"Registreringa her gjeld berre dei personane som har fått vedtak om bustad. Sjølv bustaden registrerast i skjema 13 "Kommunalt disponerte bustader og bustadverkemiddel". til

"Registreringen her gjelder kun de personer som på grunn av sykdom, funksjonshemming eller alder (pleie og omsorgsbehov) har fått vedtak om bolig. Heldøgns omsorg forutsetter at det er minst én ansatt til stede hele døgnet. Sjølv bustaden registrerast i skjema 13 "Kommunalt disponerte bustader og bustadverkemiddel".

Beboere i barneboliger og avlastningsboliger regulert etter sosialtjenesteloven § 7-12 skal ikke registreres her, men i skjema 5: Institusjoner for eldre og funksjonshemmede.

I veiledningen inntas:

"Bolig med heldøgns omsorg – som ikke er institusjon - er bolig der det er minst en ansatt til stede hele døgnet. Det kan være bokollektiv/bofelleskap eller enkeltstående bolig. Beboeren betaler husleie."

5.3. System for laboratorietesting

5.3.1 Bakgrunn for endring

Det anses som viktig at evt. laboratorievirksomhet ved sykehjem har høy kvalitet. Det foreslås derfor tillagt spørsmål om dette, muligens som en kvalitetsindikator.

5.3.2 Forslag til endring

Skjema 5 utvides med et spørsmål som blir tilgjengelig for sykehjem/boform:

Laboratorietjenester

Utfører institusjonen laboratoriearbeid (f.eks. CRP, Glukose eller HB) Ja Nei

Hvis ja, har institusjonen kvalitetssystem:

NOKLUS

Annet kvalitetssystem

Hvis nei:

utføres av nærliggende legekontor

utføres av nærliggende sykehjem

annet, spesifiser

5.4 Brukerstyrt personlig assistanse (assistent)

5.4.1 Bakgrunn for endring

Ønske om aldersfordeling, og noe misforståelser siden "Brukerstyrt personlig assistanse" er tatt inn under mottakere av hjemmetjenester. Det er naturlig å samle spesialtjenester under samme spørsmål.

5.4.2 Forslag til endring

Flyttes fra punkt 5b til punkt 4 i skjema 6 og fordeles på alder. Dette er en del av praktisk bistand, slik at samtlige mottakere er å betrakte som mottakere av slik. Begrepet "Brukerstyrt personlig assistent" byttes med "Brukerstyrt personlig assistanse", ettersom sistnevnte brukes i lovteksten.

5.5. Omsorgslønn

5.5.1 Bakgrunn for endring

SSB hadde foreslått droppet opplysning om "Pårørende som mottar omsorgslønn" i skjema 4, fordi bl.a. IPLOS har fokus på brukeren og ikke yteren. Tilsvarende beholdes da i skjema 6 "Mottakere av hjemmetjenester som har pårørende m/ omsorgslønn". De to rapporteringene gir noenlunde likt resultat, og gruppen var enig i SSBs forslag til stryking i skjema 4.

15.06.05-tall:

Antall pårørende som mottar omsorgslønn: 7167

Pleietrengende med pårørende som mottok omsorgslønn: 7432

5.5.2 Forslag til endring

a) Spørsmål 5 "Omsorgslønn", skjema 4, tas ut.

b)) Spørsmål 4 "Mottakere av avlastning..." skjema 6

endres til "Avlastning, støttekontakt, omsorgslønn og brukerstyrt personlig assistanse etter sosialtj.l § 4-2 a, b, c og e". Forspalten får overskriften "Antall mottakere av:"

I tillegg foreslås utdyping av omsorgslønn tatt inn umiddelbart etter spørsmålet:

"Pleietrengende med pårørende som mottar lønn for særlig tyngende omsorgsarbeid. Dette kan inkludere både omsorgslønn og lønn som hjemmehjelp"

5.6 Tjenestetilbud

5.6.1 Bakgrunn for endring

Det er ønske om å synliggjøre tjenester som kjøpes utenfor kommunen.

5.6.2 Forslag til endring

Det foreslås derfor å utvide spml. 3a "Tjenestetilbud", skjema 6, med en ny kolonne:

"kjøpt fra annen kommune/bydel".

Overskriften endres fra

"Finst det tilbud om ein eller fleire av følgjande tenester i kommunen" til

"Finst det tilbod om ein eller fleire av følgjande tenester for kommunen sine innbyggjarar".

5.7. Matombringning og trygghetsalarm

5.7.1 Bakgrunn for endring

Flere kommuner har signalisert at mottakere av matombringning og trygghetsalarm bør telles, og evt. inkluderes i mottakere av hjemmetjenester. I mange tilfeller utgjør disse tjenestene større utgifter. I dag krysser kommunen bare av om tjenesten tilbys eller ikke.

5.7.2 Forslag til endring

Spml. 3a "Tjenestetilbud", skjema 6, utvides med en kolonne "Antall mottakere" for kategoriene "Matombringning" og "Trygghetsalarm". Av estetiske hensyn flyttes de to kategoriene øverst.

5.8. Rehabilitering/habilitering

5.8.1 Bakgrunn for endring

Det hersker stor forvirring om hvordan rehabilitering/habilitering skal rapporteres, og vi ser behov for å presisere.

5.8.2 Forslag til endring

Presisering i veileder, skjema 6

Forskrift om habilitering og rehabilitering §2 definerer habilitering og rehabilitering som:

"... tidsavgrensede, planlagte prosesser med klare mål og virkemidler, hvor flere aktører samarbeider om å gi nødvendig bistand til brukerens egen innsats for å oppnå best mulig funksjons- og mestringsevne, selvstendighet og deltakelse sosialt og i samfunnet."

Der habilitering og rehabilitering (inklusive tilpasning av hjelpemidler) gis sammen med tjenester etter sosialtjenesteloven § 4-2 a-e (praktisk bistand / støttekontakt / avlastning /aldershjem/barnebolig/omsorgslønn) og/eller følgende tjenester etter kommunehelsetjenesteloven: hjemmesykepleie/psykisk helsearbeid/sykehjemsplass, skal mottakerne telles med under spml. 5. Det skal være et tverrfaglig samarbeid, jfr. forskrift.

5.9. Tilrettelagt enerom med bad/wc

5.9.1 Bakgrunn for endring

Det har vært noen misforståelser rundt dette spørsmål under p 4 i skjema 5.

5.9.2 Forslag til endring

Begrepet foreslås endret til Tilrettelagt enerom med eget bad og wc under p 4 i skjema 5.

5.10. Spesielle tilbud

5.10.1 Bakgrunn for endring

Basert på spørreundersøkelse utført av SHdir vedr. legetjenesten i sykehjem foreslås "type plasser på korttid" utvidet. Dette vil kunne gi en bedre oversikt av tilbudet på det enkelte sykehjem, og gi interessante muligheter for kobling mot IPLOS.

5.10.2 Forslag til endring

Punkt 3 i skjema 5 utvides til flg. plasser:

- Avlasting
- Rehabilitering
- Palliativ behandling og/eller terminalomsorg
- Utredning/vurdering av omsorgsnivå
- Trygghetsplasser
- Annen type plasser for korttidsopphold, spesifiser

Korttidsplasser angis da som summen av disse. Plasser i skjermet enhet for aldersdemente beholdes som før.

6. Ønskede endringer i faktaark

6.1 Generell vurdering av faktaarket.

Det er vanskelig å finne fram i faktaarket, men mange ulike interesser innen et stort fagområde skal tilfredsstilles.

6.2 Ønskede endringer

Tillegg/-endringer iht. skjemaendringer:

Tillegg for beboere i bolig med heldøgns pleie:

- Andel av innbyggere 80+ i bolig med heldøgns pleie.
- Andel av beboere i bolig til pleie og omsorgsformål med heldøgns pleie

6.2.1 Fjerning av eksisterende nøkkeltall

Ingen

7. Videreutvikling av KOSTRA

7.1. Kvalitetsindikatorer

4 kvalitetsindikatorer og 2 bakgrunnsindikatorer ble lagt ut på en ny portal under [www.bedreomsorg.no: \(http://indikator.more.no/bedrekommune/ploindikator.jsp\)](http://indikator.more.no/bedrekommune/ploindikator.jsp). Portalen ble åpnet 23.06.05. Det er utgitt en brosjyre i forbindelse med portalen. Dette er et samarbeid mellom KS, HOD, SHdir og SSB, og arbeidet har i hovedsak vært utført i en egen arbeidsgruppe ledet av SHdir. Deltakerne oppfatter samarbeidet som meget godt og fruktbart. Arbeidet ble igangsatt høsten 2003, med møter en til to ganger i måneden. Indikatorene testes ut i en egen pilotgruppe bestående av 4 kommuner. KOSTRA arbeidsgruppen har fungert som referansegruppe.

Ytterligere indikatorer planlegges, spesielt i forbindelse med innføring av IPLOS.

Kvalitetsindikatorer:

- andel plasser i enerom
- andel plasser i tilrettelagt enerom med bad/wc
- andel beboere på tidsbegrenset opphold
- andel personell m/ fagutdanning

Bakgrunnsindikatorer:

- system for brukerundersøkelser i institusjon
- system for brukerundersøkelser i hjemmetjenesten

8. Vedlegg

Rapport til Samordningsrådet 2005

- sosialtjenesten

Kirsti Gaasø
Statistisk sentralbyrå 30. juni. 2005

Innholdsfortegnelse

1 Innledning	27
1.1 Arbeidsgruppens sammensetning og ansvar	27
1.2 Rammer for gruppens arbeid/mandat (generelt og spesielt)	27
2 Sammendrag og anbefaling	28
2.1 Sammendrag	28
2.2 Arbeidsgruppas anbefalinger.....	28
3 Evaluering av siste rapportering	29
3.1 Utarbeidelse av skjemaer.....	29
3.2 Kontroller i skjemaene	29
3.3 Innsamling av data (innrapportering)	29
3.4 Bearbeiding, revisjon og kontroll.....	30
3.5 Publisering.....	30
3.6 Brukerreaksjoner	30
4 Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)	30
4.1 Bakgrunn for ønskede endringer	30
4.2 Forslag til endringer	30
5 Ønskede endringer i skjema/filuttrekk	31
5.1 Bakgrunn for ønskede endringer	31
5.2 Forslag til endringer	31
6 Ønskede endringer i faktaark	32
6.1 Generell vurdering av faktaarket.....	32
6.2 Ønskede endringer.....	32
7 Videreutvikling av KOSTRA	32
8 Annet	33
8.1 Registerbasert personellrapportering	33
8.2 Kvalitetsindikatorer	33
8.3 Videreutvikling av rapportering for funksjonene 243 og 273	34
8.4 Økonomisk rådgivning	34
8.5 Konklusjon	34
9 Referanser	35
10 Vedlegg	35

1. Innledning

1.1 Arbeidsgruppens sammensetning og ansvar

Arbeidsgruppen for sosialtjenesten har i perioden 2004/2005 bestått av representanter fra:

Elin Sæther	Sosial- og helsedirektoratet.	2004
Unni Grebstad	Sosial- og helsedirektoratet	2005
Hans Hvidsten	Kommunal- og regionaldepartementet	2004
Sigrid Angen	Kommunal- og regionaldepartementet	2005
Sverre Nesheim	Helsetilsynet	
Magne Hustad	Kommunenes sentralforbund	
Åse Løset	Oslo kommune	
Harald Tønseth	Statistikk sentralbyrå	
Kari Anita Solaas Paulsen	Statistikk sentralbyrå	
Kirsti Gaasø	Statistikk sentralbyrå	

Statistisk sentralbyrå har ivarettatt leder- og sekretærfunksjonene. Det er avholdt to arbeidsgruppemøter i løpet av rapporteringsåret 2004/2005.

Arbeidsgruppen har ansvar for utvikling innenfor følgende funksjoner:

- 242 *Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid*
- 243 *Tilbud til personer med rusproblemer*
- 273 *Kommunale sysselsettingstiltak*
- 281 *Økonomisk sosialhjelp*

Tre skjemaer dekker tjenesterapporteringen for sosialtjenesten og de tilhørende funksjonene

- Skjema 7 *Årsverk i sosialtjenesten. Årsverk etter utdanning og stillingsomfang pr 31.12*
- Skjema 11 *Registreringsskjema for sosialhjelp*
- Skjema 11b *Registreringsskjema for introduksjonsstønad*
- Skjema 12 *Stønadssatser økonomisk sosialhjelp. Rapporteres pr. 31.12*

1.2 Rammer for gruppens arbeid/mandat (generelt og spesielt)

Hovedelementene i mandatet for arbeidsgruppene i KOSTRA er for 2005 som for 2004:

- Følge utviklingen på sitt område, vurdere og gi eventuelle forslag til endringer i rapporteringens omfang og innretning, ut i fra statens og kommunenes behov for styringsinformasjon, og ut i fra hva slags tilleggsinformasjon som er nødvendig for den offisielle statistikken.
  - Gi forslag om hvilke nøkkeltall og grunnlagsdata som skal publiseres (herunder ev. bydels- og institusjonspublisering) på sitt mandatområde.
  - Sikre en hensiktsmessig og effektiv dataflyt fra kommunene til staten.
  - Ta hensyn til kommunenes oppgavebyrde ved å sikre at rapporteringsomfanget begrenses, og at dobbelrapportering unngås.
  - Endringer i rapporteringen fra år til år skal begrunnes i forhold til oppgavebyrde, relevans og sammenliknbarhet over tid.

I 2004 ble arbeidsgruppene i tillegg bedt om å arbeide med følgende spesielle oppgaver:

- Fortsette arbeidet med indikatorer for brukerrettet informasjon, spesielt hvorvidt det er kø/ventelister for å motta tjenestene, og informasjon om brukerbetaling for tjenestene. Oppgaven gjelder kun for de gruppene hvor dette er en aktuell problemstilling.
- Vurdere registerbasert personellrapportering innenfor sitt område i samarbeid med KOSTRAS delprosjekt på området.

- Vurdere hvilke kvalitetsindikatorer utviklet av effektivitetsnettverkene som skal publiseres sammen med øvrige KOSTRA-indikatorer og foreslå rapporteringsløsning for disse.
- KS/KRDs effektivitetsnettverk skal gis anledning til å gi innspill om nøkkeltall.

I forbindelse med kvalitetsindikatorerne kom Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) med en tilleggs spesifisering i 2004. Arbeidsgruppene ble bedt om å komme med minst tre kvalitetsindikatorer, hvor fordeler og ulemper ble diskutert. I tillegg skulle gruppen legge frem de faglige utfordringene knyttet til fremskaffelse og publiseringen. Det var ønskelig at erfaringene fra kvalitetsnettverkene ble benyttet som grunnlag for arbeidet. Ikke alle arbeidsgrupper utarbeidet kvalitetsindikatorer i 2004, og KRD spesifiserte for 2005 at gruppene skulle utarbeide indikatorer for kvalitet, og at disse skulle dreie seg om objektivt målbare indikatorer.

2 Sammendrag og anbefaling

2.1 Sammendrag

I forbindelse med at Statistisk sentralbyrå allerede i april 2005 skulle levere en evaluering av virkningen ved EU/EØS utvidelsen, var det viktig at 2004 dataene kom inn så tidlig som mulig. Det ble derfor besluttet å sende det tradisjonelle informasjonsbrevet til kommunens Rådmann, og ikke direkte til sosialkontoret. Om det var dette eller andre forhold som bidro til at dataene for skjema 11 *Registreringsskjema for sosialhjelp* kom inn noe raskere enn tidligere år vet vi ikke, men ved publisering i juni manglet det data kun fra noen få kommuner, og for de fleste kommuner var også revisjonsarbeidet slutført.

Selv om introduksjonsstønad i år fikk eget skjema, er det ikke publisert data fra området. Dette skyldes flere forhold, prioritering av revisjonsarbeidet knyttet til skjema 11 *Registreringsskjema for sosialhjelp*, forsinkelse i revisjonssystemer og usikkerhet rundt kvaliteten på dataene. Den lovpålagte innføringen av introduksjonsordningen kom 1. september 2004. Mange kommuner valgte derfor å vente til denne datoen, mange kommuner har derfor benyttet skjema 11 også for mottakere av introduksjonsstønad frem til september. Kvaliteten på feltet i skjema 11 som gjøre det mulig å skille mellom mottakere som har fått sosialhjelp eller introduksjonsstønad som viktigste inntektskilde har vært dårlig, og som for 2003 er gruppene slått sammen ved publisering. Dette innebærer at heller ikke 2004 dataene kan sammenlignes med tidligere år. På grunn av innføringen av skjema 11b *Registreringsskjema for introduksjonsstønad* er det heller ikke mulig å sammenligne de to årgangene 2003 og 2004.

2.2 Arbeidsgruppas anbefalinger

Skjema 7

- Legge til to spørsmål knyttet til rusområdet for å sikre noe informasjon om det kommunale ansvaret etter rusreformen.
- Legge til et spørsmål for å klargjøre i hvilken grad kommunen gir økonomisk rådgivning til personer som ikke mottar økonomisk stønad.

Skjema 11

- Legge til et nytt spørsmål for å avgjøre om det gis økonomisk rådgivning til personer som mottar økonomisk rådgivning.

3 Evaluering av siste rapportering

3.1 Utarbeidelse av skjemaer

Det har ikke vært større problemer under produksjonen av skjemaene som omfattes av sosialtjenesteområdet for 2004.

I forbindelse med tilretteleggingen av 2004 skjemaene ble kolonnen for vernepleiere fjernet fra skjema 7 *Årsverk i sosialtjenesten*, og nye koder for videreutdanning lagt inn. I tillegg ble det lagt til noen nye spørsmål rundt organisering av tjenesten og kvalitet. I forbindelse med at Arbeids- og sosialdepartementet kom med reviderte veiledende stønadsatser ble det gjort noen endringer i kategoriene kommunene registrerer på skjema 12 *Stønadsatser økonomisk sosialhjelp*.

3.2 Kontroller i skjemaene

Det ble lagt til noen kontroller i tilknytning til de nye spørsmålene i skjema 7. Ut over dette, ble det ikke laget nye kontroller i de elektroniske skjemaene for sosialtjenesteområdet.

Kontrollene som benyttes er i hovedsak sum kontroller, logiske kontroller og kontroller for manglende utfylling av obligatoriske felter. Noen av kontrollene fungerer kun som advarsler, og gjøre det mulig for kommunene å gå videre i skjemaet uten å svare.

For skjema 11 *Registreringsskjema for sosialhjelp* og 11b *Registreringsskjema for introduksjonsstønad* har de fleste kommunene egne fagsystemer. Det er utarbeidet kontrollprogram kommunene skal benytte i forbindelse med innrapportering, disse ble noe forbedret og revidert til innrapportering av 2004 data.

Til tross for innebygde kontroller og kontrollprogram er det fremdeles behov for relativt mye intern revisjon. Dette gjelder særlig for skjemaene 7 *Årsverk i sosialtjenesten* og 11 *Registreringsskjema for sosialhjelp*.

3.3 Innsamling av data (innrapportering)

Innrapporteringen av skjema for sosialtjenesteområdet har gått meget bra for 2004 rapporteringen, men for å få inn data fra de siste kommunen er det fremdeles behov for mye oppfølging og puring.

Ved publisering 15. mars hadde 390 av 434 kommuner rapportert inn data for skjema 11 *Registreringsskjema for sosialhjelp*, mens det ved publiseringen 15. juni var 431 kommuner som hadde rapportert. Dette er noe høyere enn for 2003 rapporteringen. Ved avlevering av rapporten er det fremdeles to kommuner som mangler, disse vil ikke rapportere data på grunn av større tekniske problemer. For skjema 11b *Registreringsskjema for introduksjonsstønad* kjenner vi ikke populasjonen, men 255 kommuner har levert data for 2004.

For skjemaene 7 *Årsverk i sosialtjenesten* og 12 *Stønadsatser, økonomisk sosialhjelp* har rapporteringen gått uten problemer. Det er likevel tidkrevende å få inn data fra de siste kommunene. Dette gjelder særlig for skjema 7. Ved publiseringen 15. juni hadde 445 av 449 kommuner og bydeler levert data for skjema 7, mens 431 av 434 kommuner hadde rapportert inn skjema 12. Også dette er noe bedre enn ved samme tid for 2003 rapporteringen. Ved avlevering av rapporten har alle kommuner levert data for skjema 7, mens det fremdeles mangler for to kommuner for skjema 12.

3.4 Bearbeiding, revisjon og kontroll

Revisjonen av skjema 7 *Årsverk i sosialtjenesten* er tidkrevende. Dette kan i noen grad forklares med at enkelte av funksjonene det rapporteres på ikke bare er knyttet til tradisjonelle sosialkontoroppgaver, men også inneholder oppgaver knyttet til andre deler av kommunen. Dette gjør innhentingen av opplysninger tidkrevende for noen kommuner. Det gjort endringer i skjemaet de siste årene i forsøk på å forenkle innrapporteringen, men ennå opplever enkelte kommuner utfyllingen som omfattende og vanskelig. Selv om revisjonsarbeidet etter innrapporteringen er tidkrevende, oppleves det som verdifullt for kvaliteten på de endelige tallene.

Det nye revisjonssystemet som er utviklet for skjema 11 *Registreringsskjema for sosialhjelp* har fra i år gjort revisjonsarbeidet langt enklere enn tidligere. På grunn av at introduksjonsordningen først ble obligatorisk fra september 2004, og mange kommuner har rapportert data for skjema 11 fra to systemer, har det også i år vært en god del manuell sammenslåing.

Obligatorisk innføring av introduksjonsordningen sent på året medførte at mange kommuner kun benyttet skjema 11b for de siste månedene av året. I tillegg har det vist seg å være stor mangel i det materialet som er innrapportert. Ferdigstillelsen av revisjonssystemet for introduksjonsstønadsskjemaet ble mye forsinket. Dette har forsinket revisjonsarbeidet, men ved avlevering av rapporten er det mye som tyder på at kvaliteten på det innrapporterte materialet ikke tillater publisering. Dataene vil likevel benyttes til en del internt arbeid, blant annet for å se på mulighetene til å hente opplysninger om utbetalingsbeløp og måneder fra lønns- og trekkoppgaven.

3.5 Publisering

Til publiseringen 15. mars ble det gjort noen små justeringer i faktaarket for å ivareta endringene som ble gjort i skjema 7 *Årsverk i sosialtjenesten* og 12 *Stønadssatser økonomisk sosialhjelp* for 2004. I forbindelse med publisering av reviderte tall 15. juni ble det også gjort noen endringer for å ivareta kvalitetsindikatorene for området samt enkelte ønsker fra brukerne.

3.6 Brukerreaksjoner

Leder for arbeidsgruppen deltok i juni på samling for ASSS nettverkene (10 største kommunene) for sosialtjenesteområdet. Her kom det frem ønsker om enkelte nye nøkkeltall og grunnlagsdata. Fra Oslo kommune er det i tillegg kommet ønske om mer detaljerte nøkkeltall og grunnlagsdata eller egen ordning for Oslo. Ved publisering av mer detaljerte mellomregninger vil det raskt bli problemer med prikking for mindre kommuner, og det bør derfor ses på andre muligheter for å ivareta Oslos behov.

4 Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

4.1 Bakgrunn for ønskede endringer

Det er ikke ønsket nye funksjoner eller arter for sosialtjenesteområdet.

4.2 Forslag til endringer

Det er ikke ønsket nye funksjoner eller arter for sosialtjenesteområdet.

5 Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

5.1 Bakgrunn for ønskede endringer

5.1.1 Kommunal russtatistikk

En av intensjonene med rusreformen er at det skal etableres helhetlige tiltakskjeder før, under og etter spesialisert behandling. Ventetiden på spesialisert behandling har vist seg å bli lang mange steder i landet. Dersom kommunene ikke iverksetter midlertidige tiltak, havner søkeren i mange tilfeller tilbake i misbruket, og sjansen for å komme i gang med behandling kan spoles. Landsomfattende tilsyn med kommunale sosialtjenester til rusmisbrukere i 2004, og Riksrevisjonens rapport om tjenester til rusmisbrukere viser at dette er et område hvor kommunene har et betydelig forbedringspotensial. De regionale helseforetakene kjenner til ventetiden på behandling for rusmisbrukere i spesialisthelsetjenesten. Fylkesmennene kjenner til antallet klager på vedtak om midlertidige tiltak. Dersom det foreslåtte spørsmålet tas inn vil det gi en mulighet til å si noe om antall vedtak om midlertidige tiltak i forhold til klagesaker og ventetid på innleggelse. Denne kunnskapen er nyttig både for departement, de regionale helseforetakene, direktorat og tilsyn. Spørsmålet vil også indirekte minne kommunene på den plikten de har til å yte tjenester på området.

Spørsmålet om tjenester til rusmisbrukere som leveres av aktører utenfor kommunen er foreslått for at nasjonale myndigheter kan følge med på hvordan kommunen løser sine oppgaver i forhold til rusmiddelmisbrukere med behov for tiltak. Intensjonene i lov om sosiale tjenester og rusreformen er å styrke og videreføre kommunens ansvar for et helhetlig og lokalbasert tilbud til brukeren. Kjøp av tjenester utenfor kommunen fritar ikke kommunen for ansvar. Oversikten vil være nyttig når det skal evalueres i hvilken grad rusreformen har resultert i måloppnåelse på dette området og nyttig når kapasitet og ressursbehov for tilsyn skal vurderes.

5.1.2 Økonomisk rådgivning

Økonomisk rådgivning i kommunene ble skriftlig inntatt i sirk. I/1-93 med virkning fra 1.januar 1993, men det har til nå ikke vært rapportert til sentrale myndigheter på fagfeltet. Det er ønskelig å få innsikt i hvordan økonomiskrådgivning, som en lovpålagt kommunal tjeneste, ivaretas og prioriteres i kommunene. Det har den siste tiden vært stor opplåning blant husholdningene, samtidig med at lånerentene har falt til et historisk lavmål. Enkelte har uttrykt bekymring for denne opplåning med henvisning til forrige gjeldskrise (1988 - 1993/94).

Det er ikke tvil om at økonomisk rådgivning er et godt tiltak for å møte utfordringene som forventes å komme med økt rente. Det er viktig at den økonomiske rådgivningen er tilstrekkelig og kvalitativt godt nok. Rapportering på økonomiskrådgivning er derfor et viktig hjelpemiddel til målretting og prioritering av arbeidet, samt til vurdering av effekten av innsatsen. Tidligere studier har også vist at kvalitativ god innsats med økonomisk rådgivning fører til reduksjon av sosialhjelpsutgiftene, noe som ytterligere forsterker ønsket om rapportering på det økonomiske rådgivningsarbeidet i kommunen.

5.2 Forslag til endringer

For skjema 11 *Registreringsskjema for sosialhjelp*, er det for 2006 registreringen ønskelig å legge inn et nytt spørsmål som går på bruk av økonomisk rådgivning.

1. Er mottakerne gitt skriftlig økonomisk rådgivning i forbindelse med utbetaling.

For skjema 7 *Årsverk i sosialtjenesten*, er det i forbindelse med 2005 rapporteringen besluttet å legge inn noen spørsmål i tilknytning til det kommunale rusarbeidet og et spørsmål knyttet til det arbeidet med økonomisk rådgivning i kommunene.

1. Hvor mange vedtak har kommunen fattet om midlertidige tiltak til rusmisbrukere i påvente av spesialisert behandling (sosialtjenestelovens § 6-1, 3. ledd).
2. Hvor mange vedtak har kommunen fattet om tiltak som kjøpes av aktører utenfor kommunen til rusmisbrukere?
3. Antall saker det er gitt økonomisk rådgivning til personer som ikke mottar økonomisk sosialhjelp

For skjema 12 *Stønadsatser økonomisk sosialhjelp* og skjema 11b *Rapporterings skjema for introduksjonsstønad* vil det ikke gjøres endringer i forbindelse med 2005/2006 rapporteringen.

6 Ønskede endringer i faktaark

6.1 Generell vurdering av faktaarket

Arbeidsgruppen opplever at områdets nåværende nøkkeltall og grunnlagdata presenterer tjenesten på en tilfredsstillende måte.

6.2 Ønskede endringer

6.2.1 Fjerning av eksisterende nøkkeltall

Det er på dette tidspunkt ikke planlagt å fjerne nøkkeltall og/eller grunnlagdata for området i forbindelse med publiseringen av 2005 dataene.

6.2.2 Nye nøkkeltall

Det vil være aktuelt å legg inn noen nye nøkkeltall og/eller grunnlagdata for 2005 publiseringen i forbindelse med endringene som gjøres i skjema 7 *Årsverk i sosialtjenesten* for 2005. Det vil også ses nærmere på ønskede nøkkeltall og grunnlagdata fra til ASSS nettverket. Disse ønskene må ses i forhold til problemet med prikking, for små kommuner. En eventuell utvidelse må derfor vurderes nøye.

Det er mulig kvalitetsindikatorerne som i dag kun ligger som grunnlagdata også bør legges som nøkkeltall i forbindelse med publiseringen av 2005 dataene.

6.2.3 Endring av innhold i eksisterende nøkkeltall

Det er på dette tidspunkt ikke planlagt å endre innholdet i eksisterende nøkkeltall og/eller grunnlagdata for sosialtjeneste området i forbindelse med publisering av 2005 dataene.

7 Videreutvikling av KOSTRA

I dag kan en finne forklaringer på nivå 2 både som i-knapp ved hver indikator, og som et eget dokument med alle forklaringer under knappen Informasjon. Den tekniske løsningen for publisering på nivå 3, gjør det ikke mulig å benytte informasjonsknapper. Det er derfor ønskelig at grunnlagstallene i KOSTRA i fremtiden presenteres ved hjelp av samme tekniske løsning som nøkkeltallene. Samme teknisk løsning for presentasjon av grunnlagsdata og nøkkeltall vil gjøre det mulig å legge inn både overskrifter og informasjonsknapper for grunnlagstallene. Dette vil gjøre presentasjonen av grunnlagsdataene langt mer brukervennlig. Overskrifter og informasjonsknapper på nivå 3 ville også i større grad enn i dag sikre at bruken av grunnlagsdataene blir korrekt. Svært få KOSTRA brukere har god kjennskap til både regnskaps- og tjenstedata, og slett ikke alle grunnlagsdata er selvforklarende. Mangel på informasjonsknapper på nivå 3 kan derfor resultere i feil bruk.

Sosialhjelpsområdet sliter i dag med å kunne publisere endelige tall til 15. juni. Dette innebærer at 15. juni publiseringen (reviderte KOSTRA tall) avviker fra endelige tallene som publiseres senere på året. Avviket mellom KOSTRA tall og endelige tall skaper forvirring hos våre brukere, og det brukes i perioder mye tid på å forklare at tallene i KOSTRA ikke er korrekte, og heller ikke oppdateres før ved neste KOSTRA publisering (15 mars påfølgende år). Mange av tallene som publiseres i KOSTRA publiseres ikke i andre sammenhenger, noe som forsterker problemet med at KOSTRA tallene ikke oppdateres før ved neste års ureviderte publisering 15. mars. Det er ikke ønskelig med en ytterligere publisering i KOSTRA, men mulighet for å oppdatere enkeltområder i forbindelse med publisering av endelige tall. Dette vil hindre at våre brukere finner flere versjoner av samme datagrunnlag, samt hindre at brukere benytter data fra revidert KOSTRA publisering sammen med data fra endelige publisering. Mangelen på oppdatering og avviket mellom KOSTRA og endelige tall bidrar til å svekke troverdigheten av KOSTRA tallene for områdene som ikke har endelige tall til 15. juni publiseringen. Det understrekes dog at området arbeider for å nå målet med endelige tall 15. juni, og at ønsket om oppdatering ved endelig publisering ikke påvirker arbeidet mot dette målet.

8 Annet

8.1 Registerbasert personellrapportering

I mandatet til KOSTRA arbeidsgruppene for 2004/2005 ble gruppene oppfordret til å fortsette arbeidet med overgang til registerbasert personellrapportering. Arbeidsgruppen har også i år sett på muligheten for overgang til registerbaserte personelldata for sosialtjenesten i samarbeid med seksjons for arbeidsmarkeds statistikk (s 260). Seksjon for arbeidsmarkeds statistikk anbefaler ikke arbeidsgruppen å kun hente data fra register, på det nåværende tidspunktet. S 260 understreker dog at det er fullt mulig for gruppen å benytte register som et supplement til skjema rapportering, men register ikke kan fungere som eneste rapporteringskanal. Dette henger i noen grad sammen med samlokaliseringen av barnevernet og sosialtjenesten i mange små kommuner, samt vanskelighetene med å skille ut data basert på næringsstandard som helt sammenfaller med regnskapsrapporteringen i KOSTRA. Arbeidsgruppen har derfor besluttet at arbeidet med overgangen til registerbasert personellstatistikk ikke skal prioriteres det neste året. Det understrekes at arbeidsgruppen ikke har satt en endelig sluttstrek for arbeidet, men at det for det kommende året er andre deler av sosialtjenesteområdet som bør prioriteres.

8.2 Kvalitetsindikatorer

I mandatet til KOSTRA arbeidsgruppene for 2004/2005 ble gruppene, av Kommunal- og regionaldepartementet (KRD), pålagt å utvikle kvalitetsindikatorer. Sosialhjelpsgruppen utviklet allerede for 2004 rapporteringen noen kvalitetsindikatorer, men ønsker å videreføre arbeidet for å sikre et grundigere og bedre kvalitetssikret resultat. Det foregår nå flere parallelle løp knyttet til utvikling av indikatorer på sosialtjenesteområdet, effektiviseringsnettverkene, arbeidsgruppen og Sosial- og helsedirektoratet (Shdir) i tilknytning til den nasjonale strategien for kvalitetsforbedring i sosial- og helsetjenesten ... *og bedre skal det bli!* For å sikre et best mulig resultat ønsker arbeidsgruppen å se disse løpene i sammenheng. Shdir har stilt seg villig til å bidra aktivt i dette arbeidet, og ønsker at arbeidet skal bygge på de erfaringene som er gjort i forbindelse med arbeidet med kvalitetsindikatorer for pleie- og omsorgstjenesten.

Under siste arbeidsgruppemøte 31. mai 2005 fikk Shdir i oppdrag å klarlegge organisering og rammer for prosjektet med å utvikle kvalitetsindikatorer for sosialtjenesten. Shdir ønsker å etablere en arbeidsgruppe bestående av representanter fra direktoratet, SSB og kommunen. Arbeidet med å kontakte aktuelle kandidater er satt i gang men er ikke endelig avklart. Arbeidet forventes å starte

umiddelbart over sommeren, og vil begynne med en kartlegging av målgrupper og deres behov for informasjon. Videre vil det arbeides med å etablere rutiner for registrering, rapportering, tolkning og tilbakeføring av resultater. Både arbeidsgruppen og Shdir ønsker at arbeidet med kvalitetsindikatorer skal bidra til å videreutvikle KOSTRA for området, samt bidra til at dataene som samles inne via KOSTRA er utfyllende i forhold til å kunne uttrykke kvalitet i sosialtjenesten. Slutføringen av arbeidet forventes å være klar i løpet våren 2006.

8.3 Videreutvikling av rapportering for funksjon 243

De siste årene har arbeidsgruppen gjentatte ganger tatt opp problemstillingen knyttet til årsverksrapportering på funksjonene 243 *Tilbud til personer med rusproblemer*. Arbeidsgruppen har derfor vurdert om det er andre opplysninger enn årsverk det er mer relevant å hente inn for rusområdet. I forbindelse med årets arbeidsgruppemøter har Shdir fått i oppdrag å se nærmere på hvilken informasjon som er relevant og ønskelig for direktoratet for disse feltene. Direktoratet har ikke endelig bestemt noe, men det vil settes ned en arbeidsgruppe som ser nærmere på hva som er ønskelig av informasjon på det kommunale rusområdet. Her vil det blant annet dras veksler på det arbeidet som gjøres hos Statens institutt for rusmiddelforskning (SIRUS) og SSB (både innenfor pleie og omsorg og rus). Ikke alle praktiske deler av arbeidet er avklart på det nåværende tidspunkt, men det forutsettes at direktoratets arbeidsgruppe kommer med innspill i løpet av høsten, og at det foreligger klare forslag til ønsket om rapportering i løpet av våren 2006. Som et første skritt til økt synliggjøring av rusarbeidet i kommunen vil det tas inn to nye spørsmål i skjema 7 *Årsverk i sosialtjenesten* for 2005 rapporteringen.

8.4 Økonomisk rådgivning

Det er fra direktoratet side ønskelig med et sterkere fokus på i hvilken grad kommunene gir økonomisk rådgivning til personer som kontakter sosialkontoret. Fylkesmannen i Oslo og Akershus har i samarbeid med Akershus kommunene, siden 1993 hatt en fylkesstatistikk for det økonomiske rådgivningsarbeidet. Statistikken for Akershus har med all tydelighet vist innbyggernes behov, og den økende ventetid det nå er for å få økonomisk rådgivning. Statistikken er nå også i ferd å bre seg til andre fylker. Arbeidsgruppen vil i samarbeid med direktoratet og Fylkesmannen i Oslo og Akershus fortsette arbeidet med kommunenes økonomiske rådgivningsarbeid. Det vil her blant annet være aktuelt å se på rapporteringen som gjøres for Akershus kommunene for i størst mulig grad sikre at kommunene ikke pålegges dobbelrapportering og i hvilken grad det kan være aktuelt å etablere statistikken som utarbeides for Akershus som en landsdekkende statistikk. Som er første skritt i arbeidet legges det inn ett spørsmål i skjema 7 *Årsverk i sosialtjenesten* for 2005 og ett spørsmål i skjema 11 *Registreringsskjema for sosialhjelp* for 2006 rapporteringen.

8.5 Konklusjon

Arbeidsgruppen har i 2005 startet en rekke arbeidsprosesser for å bedre kvaliteten på sosialtjeneste rapporteringen. I tillegg til arbeidet med overgang til registerbasert personellrapportering, kommunalt rusarbeid og økonomisk rådgivning har arbeidsgruppen sett noe på problemene med funksjon 273 Kommunale sysselsettingstiltak. Arbeidsgruppen har etter hvert innsett at for å sikre et best mulig resultat for de arbeidsprosessene som er kommet lengst er det hensiktsmessig å utsette arbeidet med funksjon 273.

Den senere tiden har utvidelsene av skjema 7 *Årsverk i sosialtjenesten* resultert i at kun en liten del av skjemaet omhandler årsverk. Arbeidsgruppen vil derfor i løpet av neste rapporteringsår foreslå å endre navnet på skjema 7 slik at tittelen også dekker den delen av skjemaet som ikke omhandler årsverk.

9 Referanser

Ikke relevant.

10 Vedlegg

Ingen vedlegg.

KOSTRAs arbeidsgruppe for barnevern

1. Innledning

Arbeidsgruppa for barnevern har hatt to heldagsmøter i 2005, hvor hovedtema har vært utforming av nye kvalitetsindikatorer. Statistisk sentralbyrå (SSB) har i tillegg hatt et eget møte med Barne- og familiedirektoratet (Bufdir) i april 2005, i etterkant av publiseringen av foreløpige tall for det statlig regionale barne- og familievernet. Tema for dette møtet var siste års rapportering av tjenesteproduksjonsdata fra det statlig regionale barnevernet. Det statlig regionale barne- og familievern er nå ikke lenger en del av KOSTRA, men man har likevel valgt å innhente og publisere data etter KOSTRAModellen. Publiseringstidspunktene er imidlertid forskjellige fra KOSTRAs, i og med at foreløpige tall nå publiseres 15.april, og endelige tall 1.september. Det statlig regionale barnevernet publiseres for øvrig nå sammen med familievernet på et eget web område med adresse (<http://www.ssb.no/emner/03/barnfam>). Det er ellers i løpet av siste år utviklet et helt nytt revisjonssystem - KIRES barnevern - for den individbaserte rapporteringen i KOSTRA knyttet til skjema 15, og til mottak av filuttrekk fra fagsystemer for barnevern fra den kommunale barneverntjenesten. KIRES barnevern ble tatt i bruk 10. februar og erfaringene så langt er gode.

1.1 Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning

Til møtene i arbeidsgruppa var følgende instanser invitert: Barne- og familiedepartementet (BFD), Barne- og familiedirektoratet (Bufdir), Kommunal- og regionaldepartementet (KRD), Barne- og familieetaten i Oslo kommune (BFE, Oslo kommune), Kommunenes sentralforbund (KS), Fylkesmannen i Buskerud, og Statistisk sentralbyrå (SSB). De tre førstnevnte instanser, pluss tre representanter fra SSB, deltok på begge møtene. Representantene for Barne- og familieetaten i Oslo kommune og Kommunenes sentralforbund (KS) møtte på første møtet. Fylkesmannens representant møtte ikke på noen av møtene.

1.2 Rammer for gruppas arbeid/mandat (generelt og spesielt)

Arbeidsgruppas generelle mandat er det samme som i 2004:

- Følge utviklingen på barnevernsområdet og vurdere og gi forslag til endringer i rapporteringens omfang og innretning, ut i fra statens og kommunenes behov for styringsinformasjon, og ut i fra hva slags tilleggsinformasjon som er nødvendig for den offisielle statistikken.
  - Gi forslag om hvilke nøkkeltall og grunnlagsdata som skal publiseres på barnevernsområdet.
  - Sikre en hensiktsmessig og effektiv dataflyt fra kommunene til staten.
  - Ta hensyn til kommunenes oppgavebyrde, ved å sikre at rapporteringsomfanget begrenses og at dobbelrapportering unngås.
-
- Arbeidsgruppa ble i år spesielt bedt om å finne nye kvalitetsindikatorer på barnevernsfeltet (se punkt 7.1).

2. Oppsummering og anbefaling

Arbeidsgruppas har hatt en grundig gjennomgang og diskusjon for å finne nye kvalitetsindikatorer (se punkt 7.1), men resultatet ble å beholde de tre kvalitetsindikatorerne man kom fram til i fjor. Det kom heller ikke opp forslag om å gjøre vesentlige endringer i rapporteringsgrunnlaget for neste år. Dette må ses i lys av at Barne- og familiedepartementet nå har tatt initiativ til en større gjennomgang av både individstatistikken og den nye statistikken over statlig regionale barnevernstiltak, samt en gjennomgang av de rapporteringer som i dag gjøres til BFD via fylkesmannen. Det er kommet forslag om å etablere en arbeidsgruppe, hvor BFD, Bufdir, SSB med flere vil bli representert, og man tar sikte på å starte arbeidet i løpet av høsten 2005. SSBs forslag til et forprosjekt for å finne ut om det er behov for en ny statistikk over barnevernsinstitusjoner, vil også bli tatt opp i denne arbeidsgruppa, som for øvrig vil gjennomgå all rapportering på barnevernsfeltet.

2.1 Oppsummering

Det gjøres ingen endringer i rapporteringsgrunnlaget for den kommunale barneverntjenesten, dvs. at *skjema 8: Personell og organisering av barneverntjenesten 2005*, eller *skjema 15: Barnevern - 2006*, ikke endres til neste år.

Det gjøres, etter ønske fra Bufdir, ingen endringer i rapporteringsgrunnlaget i *skjema 58 Statlig regionale barnevernstiltak 2005*. Det er imidlertid behov for noen presiseringer av hva som skal inngå i registreringen under de ulike kategoriene knyttet til funksjon 691 Fosterhjem. Disse presiseringene i veiledningen vil fagansvarlig gjøre i samarbeid med BFD og Bufdir.

2.2 Arbeidsgruppas anbefalinger

Arbeidsgruppa står fortsatt med følgende tre kvalitetsindikatorer på barnevernsfeltet:

- **Andel personer i kommunal barneverntjeneste med fagutdanning per 1000 barn 0-17 år.**
- **Andel behandlede undersøkelser i barnevernet i løpet av året med en behandlingstid på tre måneder eller mer.**
- **Antall utilsiktede flyttinger i løpet av året.**

3. Evaluering av siste rapportering

Innrapporteringen på barnevernsfeltet bygger på følgende tre KOSTRA-skjema:

- skjema 8: *Personell og organisering av barneverntjenesten 2004*
- skjema 15: *Barnevern - 2004*
- skjema 58: *Statlig regionale barnevernstiltak 2004*

Samtlige kommuner har nå levert individdata for rapporteringsåret 2004, og alle kommuner var med i publiseringen 15.6. Til 15.3-publiseringen i KOSTRA manglet det individdata fra 32 kommuner. Samtlige regioner, pluss Oslo og Trondheim har levert skjema 58 og var med i publiseringen 15.4. For skjema 8 manglet det fem kommuner i publiseringen 15.6, men trolig blir samtlige kommuner med i publisering av endelige tall.

3.1 Utarbeiding av skjema

Arbeidet med årets skjemaproduksjon gikk greit fordi det bare var snakk om små endringer fra året før. Den store omleggingen og utvidelsen av individstatistikken (skjema 15 - Barnevern) skjedde fra 2001 til 2002-rapporteringen.

3.2 Kontroller i skjema

I *skjema 8: Personell og organisering av barneverntjenesten* er det lagt inn sum-kontroller for antall ansatte i den kommunale barneverntjenesten. Ved utfylling av antall årsverk for hver utdanningskategori blir disse automatisk summert opp i årsverk/stillinger i alt (i alt-summen skal ikke fylles ut). For spørsmålet om organisering er det benyttet radio-bokser slik at flere alternativer ikke kan fylles ut. Kontrollene fungerer godt.

I *skjema 15: Barnevern* er det bare benyttet et begrensa antall kontroller for ikke å forhindre/forsinke utfyllingen (skjemaet er på 4 sider). Ett viktig datofelt blir kontrollert, dvs. man kan ikke ha avsluttet undersøkelsen før den er påbegynt. Man vil heller ikke kunne fylle ut for gamle undersøkelser, da årstallet vil gi advarsel og stoppe videre utfylling.

Innføring av radiobokser ved registrering av tiltak per 31.12 (punkt 6D i skjemaet) fungerte godt, men bare hvis man registrerte riktig tiltak med en gang. I de tilfeller hvor man registrerte enten feil tiltak, feil tiltakstype eller feil funksjon, og ønsket å endre dette, ble man derimot sittende fast i radioboksen. Man måtte da starte helt på nytt for å komme ut av skjemaet. I 2004-skjemaet ble det lagt inn angreknapper som gjør at det mulig å rette en feilregistrering med en gang, og disse har fungert som planlagt.

I *skjema 58: Statlig regionale barnevernstiltak* er det lagt inn en rekke sum-kontroller som har fungert som planlagt.

Skjemakontrollene bidrar til å lette revisjonsarbeidet, men for *skjema 15 - Barnevern*, som gir oss individdata, er det bruken av kontrollprogrammet (BVK) som har vært bærebjelken i revisjonsarbeidet. Dette programmet (som nå har 34 kontroller) er nå lagt inn i de fleste fagsystem, og er lett tilgjengelig via Internett. Stadig flere kommuner bruker BVK til å kontrollere dataene før innsending.

3.3 Innsamling av data (rapporteringen);

Også i år var det innsendingen av elektroniske skjema (XML) som skapte de største problemene. Noen kommuner tok en snarvei og kopierte fra tidligere utfylte skjemaer. Dette medførte en rekke logiske feil i de innsendte skjemaene, og lange feillister ble sendt tilbake til disse kommunene.

Purring av individdata (skjema 15) er blitt godt ivaretatt i et nært samarbeid mellom KOSTRA-support og fagansvarlig. Før 15.6-publiseringen hadde samtlige kommuner levert individdata. Siste kommune kom riktignok inn så sent som i slutten av mai.

3.4 Bearbeiding/revisjon og kontroll

- skjema 8: *Personell og organisering av barneverntjenesten 2004*

En grundig revisjon ble gjennomført i løpet av april/mai. KOSTRAs revisjonsopplegg for dette skjemaet er gradvis blitt forbedret år for år, og fungerer i dag tilfredsstillende. En rask gjennomgang av hovedtall før 15.3-publiseringen forhindret også i år at fem små kommuner ble stående med 100 ganger så mange ansatte som det de skulle ha (eks. 1,50 stillinger var registrert som 150,00 stillinger, osv.). Ingen andre nevneverdige problemer knyttet til revisjonsarbeidet. Bruken av e-post adresser på skjema gjør det lett å ta kontakt med oppgavegiver.

- skjema 15: *Barnevern - 2004*

Kontrollprogrammet for barnevern (BVK) er i dag bærebjelken i revisjonsarbeidet. I tillegg er det nå utarbeidet et nytt revisjonssystem - KIRES barnevern. Det største problemet i år har vært at KIRES barnevern først stod ferdig i uke 6, noe som førte til at revisjonsarbeidet ble fem uker forsinket. Noe av denne forsinkelsen er tatt inn igjen, da KIRES har vist seg som et effektivt verktøy i revisjonsfasen. Samtlige kommuner får en tilbakemelding etter innsending. Tilbakemeldingen inneholder to tabeller som viser foreløpige tall, og alle tall som inngår i KOSTRA publiseringen er med i disse tabellene. I tillegg får kommunene en feilliste som baserer seg på de 34 kontrollene vi har i BVK. Feillisten som skal besvares og returneres innen 2-3 uker danner grunnlaget for opprettingsarbeidet. Svært få kommuner står med opprettede tall til 15.3-publiseringen, og i år hadde om lag 90 prosent opprettede tall for barnevern til 15.6-publiseringen.

- skjema 58: *Statlig regionale barnevernstiltak 2004*

Dette var første gang at det ble sendt inn oppgaver fra de fem regionene. Vi har registrert problemer med selve innsendingen og fagansvarlig mottok skjemaer på e-post og faks, som han senere registrerte inn i revisjonsopplegget i KOSTRA. Revisjonsopplegget fungerer ellers tilfredsstillende.

3.5 Publisering

KOSTRA-publiseringen 15.3 gikk i år dårlig og ble forsinket til tross for at test-kjøringer og sjekking av tall hadde gått etter planen. Test-kjøringer og kontroll av tall til 15.6-publiseringen gikk imidlertid greit, og det oppstod heller ingen tekniske problemer knyttet til denne publiseringen.

3.6 Brukerreaksjoner

Det er ikke kommet inn noen spesielle forslag/kommentarer knyttet til nøkkeltallene. Det vil si noen kommuner savner publiseringen av absolutte tall på nivå 3 for: *barn med tiltak i opprinnelig familie (251)*, og *barn med tiltak utenom opprinnelig familie (252)*, både tall for *i løpet av året* og *per 31.12*. Disse er nå undertrykt i faktaarket på nivå 3 av konfidensielle hensyn, men inngår i beregningen av indikatorer på nivå 2. Vi kan derfor ikke lese at det er ett barnet som er plassert, og at dette barnet kostet kommunen X kroner siste år. Alternativet ville vært å undertrykke økonomitall i faktaarket.

4. Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

Det er ingen ønsker om endringer i kontoplanen (funksjon og art).

Overgangen til statlig regionalt barnevern fra 1.1.2004 har ført til at regnskapstall for regionene nå innhentes fra statlige regnskaper, som føres etter kontantprinsippet, mens Oslo og Trondheim leverer regnskapstall hentet fra kommunale regnskap, som føres etter anordningsprinsippet. Et prosjekt i regi av BFD har i samarbeid med SSB (seksjon 280 - seksjon for offentlige finanser) sørget for en videreføring av KOSTRAs funksjonsinndeling (funksjonene 691,692,693 og 694) inn i regionenes regnskaper i statsregnskapet.

4.1 Bakgrunn for ønsket endring

Ingen endring.

4.2 Forslag til endring

Ingen endring.

5. Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

5.1 Bakgrunn for ønsket endring

Det gjøres ingen endringer i skjema 8 og 15 fra den kommunale barneverntjenesten.

5.2 Forslag til endring

Det gjøres heller ingen endringer i *skjema 58 : Statlig regionale barnevernstiltak 2005*.

6. Ønskede endringer i faktaark

6.1 Generell vurdering av faktaarket

Arbeidsgruppa er fornøyd med faktaark H: Barnevern slik det er i dag. Det gir oss mulighet til å se tiltaksprofiler i det kommunale barnevernet, og om hovedtyngden av utgiftene går til *hjelp til barn i opprinnelig familie* eller til *hjelp til barn utenom opprinnelig familie* (dvs. barn plassert utenfor hjemmet). Nøkkeltallene gir oss også tall for enhetskostnader og mulighet til å sammenligne seg med andre kommuner.

6.2 Ønskede endringer

6.2.1 Fjerning av eksisterende nøkkeltall

Publiseringen av absolutte tall på nivå 3 for: *barn med tiltak i opprinnelig familie (251)*, og *barn med tiltak utenom opprinnelig familie (252)*, både tall for *i løpet av året* og *per 31.12*, er nå undertrykt i faktaarket på nivå 3 av konfidensielle hensyn. De inngår fortsatt i beregningen av indikatorer på nivå 2. Vi kan derfor ikke lese at det er ett barnet i kommunen som er plassert, og at dette barnet kostet kommunen X kroner siste år. Alternativet ville her vært å undertrykke økonomitall i faktaarket.

6.2.2 Nye nøkkeltall

Ingen.

6.2.3 Endring av innhold i allerede eksisterende nøkkeltall

Ingen.

7. Videreutvikling av KOSTRA

7.1 Kvalitetsindikatorer

Vi startet første møtet med en idèmyldring på hva den enkelte oppfattet som er **kvalitet i barnevernet**, og en rekke forslag til indikatorer ble deretter diskutert.

Utgangspunktet for diskusjonen var imidlertid følgende uttalelse fra professor Rolf Rønning:

1. Å måle kvalitet er umulig.
2. Å måle kvalitet er nødvendig.

Kvalitet i barnevernet:

- At lovpålagte frister overholdes.

I flg. lov om barneverntjenester skal en undersøkelse gjennomføres snarest og senest innen tre måneder. I særlig tilfeller kan fristen være seks måneder. Denne fikk vi med som kvalitetsindikator i fjor, og gruppa ønsker å beholde denne.

- Antall vedtak i rapporteringsåret som blir klaget på - og antall som får medhold. Her må vi ev utvide skjema 8 med spørsmål.
- Andel fagutdannet fordelt på antall barn. Denne ble også valgt som kvalitetsindikator av gruppa i fjor, og er med i årets statistikk. Først og Høvelstad konkluderer i sin rapport med at indikatorer på strukturkvalitet (personaltetthet) bør tones ned. De anbefaler at vi "bruker indikatorer på strukturkvalitet fortrinnsvis på de områdene hvor lov/forskrifter inneholder bestemte krav om strukturkvaliteten" (Først og Høvelstad s. 52).

Arbeidsgruppa har med bakgrunn i Først og Høvelstads problemnotat diskutert svakhetene knyttet til bruk av indikatorer for strukturkvalitet som kvalitetsindikatorer. Arbeidsgruppa ønsker imidlertid fortsatt å bruke antall personer med fagutdanning per 1000 barn 0-17 år som en kvalitetsindikator i faktaarket. Hovedargumentet er at det trengs både utdanning og profesjonalitet for å kunne gjøre en god jobb i et så vanskelig arbeidsfelt som barnevernet er, med mange kompliserte saker.

- God kvalitet i barnevernet kan også være:
  - God tilgjengelighet
  - At barnevernet evner å se en sak fra barnets ståsted - til barnets beste
  - Ansatte som på en tilfredstillende måte løser rollen som både hjelper og kontrollør
  - Langsiktig tenkning, for å sikre barnets beste
  - Barnevernsansatte møter familien på en respektfull måte
  - Barnverntjenestens tilbud, ved for eksempel et bredt spekter av tiltak.

Her kan brukernes medvirkning til valg av type tiltak bety noe for oppfatningen av kvalitet.

Disse faktorene er imidlertid vanskelig å vurdere ut fra de kvantitative dataene som barnevernstatistikken har tilgjengelig, og er følgelig vanskelig å opprette noen slags kvalitetsindikatorer ut fra.

- "Venter på tiltak"
Dersom barn må vente lenge før et vedtatt tiltak iverksettes, kan det være en indikator på at kvaliteten på barneverntjenesten er dårlig. På den andre siden kan årsaken til ventetiden være at barneverntjenesten bruker god tid på å finne, for eksempel, det best egnede fosterhjem. Da vil ventetiden bære preg av god kvalitet. Er raske beslutninger nødvendigvis gode beslutninger?

Det er ingen lovpålagte frister å overholde når det gjelder iverksetting av tiltak.

Gruppa finner at ventetid ikke nødvendigvis tyder på dårlig kvalitet. Dette bringer oss til den problemstillingen som går igjen ved arbeidet med kvalitetsindikatorer innenfor barnevern:

KVALITET ⇔ EFFEKTIVITET.

Ofte blir disse to sentrale begrepene blandet sammen. Effektivitet/rask saksbehandling er ikke nødvendigvis ensbetydende med kvalitet i tjenestetilbudet, men *kan* være et viktig element (jamfør rett tiltak til rett tid).

- Antall saker per ansatt.
Vi har allerede statistikk over "barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk". Etter diskusjon fant gruppa ut at denne er lite egnet som en kvalitetsindikator. Hva er det som tyder på god kvalitet, - jo færre eller jo flere barn som har fått hjelp? Vi viser igjen til kvalitet ⇔ effektivitet.

- Samhandling med andre?

Barnevernets samhandling med de involverte, foreldre, barn og familie for øvrig, kan være relevant for opplevelse av kvalitet i barnevernet. Antall samtaler kan være mulig å måle, men det sier nødvendigvis ikke noe om kvaliteten. For å få fram de ulike partenes oppfatning av samhandlingen med barnevernet kreves andre metoder enn skjemainnhenting. Vi finner dette vanskelig å måle.

Kan barneverntjenestens samhandling med andre etater være et mål på kvalitet? Finnes det barnevernkontor som ikke har kontakt med andre etater, som skole, helsestasjon og politi? Kan økt bredde av samhandling med andre etater gi økt kvalitet i barnevernet?

Opplysninger om samhandling var tidligere med i skjema 8, i form av en opplisting av hvilke etater barneverntjenesten samarbeidet med i henholdsvis klientsaker og generelt. Barnevernet fikk da velge mellom om de hadde hatt "lite kontakt", "noe kontakt" eller "mye kontakt" med de gitte etater.

Dersom antall samhandlingspartnere og grad av samhandling betyr god kvalitet, kan ev dette være noe vi kan ta inn igjen i skjema 8.

- Turnover

Kan bytte av saksbehandler jmf det å ha samme saksbehandler ha noe å si for barnets opplevelse av kvalitet i barnevernet?

Utskiftning av personale kan i noen tilfeller tyde på misnøye og press, og kan redusere kvalitet. Stabilitet, tilgjengelighet og kontinuitet kan gi tryggere rammer for barn, foreldre samt andre som er avhengig av samarbeid med barnevernet, - som institusjoner, skole, fosterhjem. Arbeidsgruppen diskuterte om turnover, eller utskiftning av personalet, kunne brukes som en indikator på kvalitet?

Følgende argumenter var oppe i diskusjonen: At et barn skifter saksbehandler trenger ikke å tyde på dårlig kvalitet. Det er tilfeller der barn er misfornøyd med saksbehandler og selv ønsker å bytte. At "turnover" ikke nødvendigvis trenger å bety dårlig kvalitet. Sjelden utskiftning av personale trenger ikke bety at kvaliteten på selve barneverntjenesten er god. Det kan også innebære en forgubbing av personalet og en tjeneste preget av lite nytenkning. Arbeidsgruppa valgte å se bort fra utskiftning/"turnover" som en kvalitetsindikator innenfor barnevernet.

- Forsøk på å anvende Fürst og Høverstads begreper om kvalitet

For å kunne vurdere kvaliteten på barnevernet, er det viktig å ha klart for seg hva som er barnevernets oppgave.

Lov om barneverntjenester, § 1-1 sier følgende:

"Formålet med denne loven er

- å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid,

- å bidra til at barn og unge får trygge oppvekstvilkår." (Lov om barneverntjenester, s. 1)

Etter en gjennomgang av de ulike kvalitetsbegrepene i notatet fra Fürst og Høverstad, startet diskusjonen.

Strukturkvalitet fanger opp innsatsfaktorer og sier mer eller mindre at "gode" produksjonsfaktorer bidrar til gode tjenester og resultater. Her fokuserte arbeidsgruppa på kvalitetsindikatoren "antall fagutdannede fordelt på antall barn".

Prosesskvalitet sier noe om kvaliteten i produksjonen og ved levering av tjenestene. Herunder kan vi trekke inn saksbehandlingstid, ventetider etc.

Dette fanges i en viss grad opp via kvalitetsindikatoren "antall undersøkelser over 3 mnd".

Det er en del frister å overholde i barnevernet, som kommunene på nåværende tidspunkt rapporterer (til Fylkesmann?). Ved meldt behov for akutt plassering er fristen 2 timer for å finne plass på institusjon eller beredskapshjem. Senest 6 uker etter sak i fylkesnemda skal barnet ha institusjonsplass. Ved frivillig plassering er fristen 2 måneder for å finne et tilfredstillende plasseringstiltak.

Erfaring fra Oslo er at disse fristene hvert år overholdes i så godt som 100% av sakene.

Barnevernets samhandling med andre etater, som nevnt over, kan komme inn som en indikator på prosesskvalitet. Undersøkelser hvor spørsmål om barnevernet samarbeider med andre instanser har vist at alle svarer positivt på det.

Produktkvalitet beskriver egenskaper som er viktige for at produktet/tjenesten skal kunne dekke de behovene den er ment å dekke, med andre ord tjenestens innhold. Kommunens tilbud av ulike typer tiltak, samt ventetid kan komme inn her. Finnes det nok av de ulike tiltak, eller er det enkelte tiltak barn må vente lenge på; f.eks støttekontakter, fosterhjem etc. Finnes det fosterhjem og støttekontakter som passer til det enkelte barn?

Resultatlighet beskriver i hvilken grad tjenesten faktisk har klart å dekke de behovene som den var ment å dekke. Dersom vi ser på barnevernslovens definisjon av barnevernets oppgave, er dette nærmest umulig å måle via statistikkopplysninger for ett år av gangen. Vi kan likevel vurdere resultatlighet ut fra overholdelse av de satte frister, om barna må vente lenge på tiltak etc.

Et sentralt punkt hos Fürst og Høvelstad er **kvalitetsmåling**.

Objektiv kvalitet viser til de satte normer og standarder for innholdet i en tjeneste, som for eksempel at fristene innenfor barneverntjenesten blir overholdt.

Subjektiv kvalitet er knyttet til hvordan kunden eller brukeren opplever tjenesten. Oppfatningen av kvalitet henger her sterkt sammen med hvilken forventning man i utgangspunktet har til tjenesten. Kvalitet blir vurdert gjennom et forventningsfilter. Ved et godt inntykk av en virksomhet er man positiv og forventer ofte god kvalitet. Her kan imidlertid forventningene være så høye, at det ikke skal mye til før man blir skuffet og man vurderer kvaliteten som dårlig. Dersom man derimot ikke har store forventninger til en tjeneste, kan man bli positivt overrasket, og kan vurdere kvaliteten som god. Innenfor barnevernfeltet vil man møte barn, foreldre, familie, naboer og personell i andre etater som skole eller helsetjeneste, - alle med ulike oppfatninger og forventninger til barnevernet. En kvalitetsvurdering på en og samme tjeneste, - eller sågar mangel på en tjeneste, kan med andre ord ha meget store variasjoner. Arbeidsgruppa ser ikke brukerundersøkelser som en del av dagens KOSTRA system, og uten brukernes vurderinger er det vanskelig å finne andre gode kvalitetsindikatorer for barnevernet som i tillegg lar seg måle ut fra kvantitative data.

7.2 Annet

Arbeidsgruppen hadde ingen konkrete ønsker og behov når det gjelder videreutvikling av KOSTRA.

8. Annet

9. Referanser

10. Vedlegg

10.1 Vedlegg 1: KOSTRA-skjemaene 8, 15 og 58:

H. Barnevern - nivå 2

001	overskrift	Prioritering
002	mellomregning	Netto driftsutgifter til funksjon 244, 251, 252
003	indikator	Netto driftsutgifter til sammen pr. innbygger (kr)
004	linket indikator	MVA-kompensasjon drift, barnevern pr. innbygger (kroner)
005	linket indikator	MVA-kompensasjon investering, barnevern pr. innbygger (kroner)
006	indikator	Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barneverntjenesten
007	mellomregning	Barn med undersøkelse eller tiltak
008	indikator	Netto driftsutgifter (f 244, 251 og 252) pr. barn i barnevernet
009	mellomregning	Netto driftutgifter funksjon 244
010	indikator	Andel netto driftsutgifter til saksbehandling (f. 244), prosent
011	mellomregning	Netto driftutgifter funksjon 251
012	indikator	Andel nto drutg til barn som bor i sin opprinnelige familie (funksjon 251), prosent
013	mellomregning	Netto driftutgifter funksjon 252
014	indikator	Andel nto drutg til barn som bor utenfor sin oppr. familie (funksjon 252), pst
015	overskrift	Dekningsgrader
016	mellomregning	Undersøkelser i alt
017	indikator	Barn med undersøkelse ift antall innb. 0-17 år, prosent
018	mellomregning	Barn med tiltak i løpet av året
019	indikator	Andel barn med barneverntiltak ift. innb. 0-17 år
020	overskrift	Produktivitet
021	mellomregning	Brutto driftsutgifter funksjon 244
022	indikator	Brutto driftsutgifter per barn (f.244)
023	mellomregning	Sum stillinger i alt
024	indikator	Barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk
025	mellomregning	Undersøkelser avsluttet
026	mellomregning	Undersøkelser som førte til tiltak
027	indikator	Andel undersøkelser som fører til tiltak, prosent (f.244)
028	mellomregning	Barn med bare hjelpetiltak i løpet av året
029	mellomregning	Barn med omsorgstiltak i løpet av året
030	mellomregning	Barn med tiltak per 31.12
031	mellomregning	Barn med hjelpetiltak per 31.12
032	mellomregning	Barn med omsorgstiltak per 31.12
033	mellomregning	Brutto driftsutgifter funksjon 251
034	mellomregning	Barn med tiltak i opprinnelig familie (funksjon 251)

035	indikator	Brutto driftsutgifter per barn i opprinnelig familie (f.251)
036	mellomregning	Brutto driftsutgifter funksjon 252
037	mellomregning	Barn med tiltak utenfor opprinnelig familie (funksjon 252)
038	indikator	Brutto driftsutgifter per barn utenfor opprinnelig familie (f.252)
039	mellomregning	Stillinger med fagutdanning
040	indikator	Stillinger med fagutdanning per 1000 barn 0-17 år
041	mellomregning	Undersøkelser med behandlingstid over tre måneder
042	indikator	Andel undersøkelser m. behandlingstid over tre måneder, prosent

Arbeidsgruppe for Vann, Avløp og Renovasjon (VAR)

30.06.2005

Innhold

1. Innledning	48
1.1 Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning	48
1.2 Rammer for gruppas arbeid/mandat (generelt og spesielt)	49
2. Oppsummering og anbefaling	50
2.1 Oppsummering	50
2.2 Arbeidsgruppas anbefalinger	52
3. Evaluering av siste rapportering	54
3.1 Utarbeiding av skjema.....	54
3.2 Kontroller i skjema	54
3.3 Innsamling av data (rapporteringen)	54
3.4 Bearbeiding/revisjon og kontroll	56
3.5 Publisering	56
3.6 Brukerreaksjoner.....	58
4. Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)	59
5. Ønskede endringer i skjema/filuttrekk	60
5.1 Forslag til endring	60
6. Ønskede endringer i faktaark	67
6.1 Generell vurdering av faktaarkene.....	67
6.2 Forslag til endringer	67
7. Videreutvikling av KOSTRA	69
7.1 Kvalitetsindikatorer.....	69
7.2 Annet	72
8. Annet	73
8.1 Forbedring av veiledning	73
8.2 Ansvar for oppfølging av skjema 22.....	73
8.3 Prosjekt om målestokkonkurranse i VA-sektoren.....	73
9. Referanser	74
10. Vedlegg	75
10.1 Notat fra KRD.....	75
10.2 Skjemaene: 21, 21C, 21A, 21B, 22 og 23.....	77

1. Innledning

1.1 Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning

VAR-området omfatter statistikkområdene vann, avløp og avfall (renovasjon). Datainnhentingene skjer via KOSTRA-skjemaene:

- 21 - husholdningsavfall
- 21C - husholdningsavfall
- 21A - avløp
- 21B - avløp
- 22 - kommunale gebyrer
- 23 - kostnadsdekning i kommunal VAR-sektor.

I tillegg kommer kommuneregnskapene og eksterne data fra Vannverksregisteret (VREG). VREG er administrert av Folkehelseinstituttet.

VAR-gruppa har ansvar for funksjonene:

- 340 Produksjon av vann
- 345 Distribusjon av vann
- 350 Avløpsrensing
- 353 Avløpsnett/innsamling av avløpsvann
- 354 Tømming av slamavskillere, septiktanker o.l.
- 355 Innsamling av husholdningsavfall
- 357 Gjenvinning og sluttbehandling av husholdningsavfall

KOSTRAs gruppe for VAR har våren 2005 bestått av følgende medlemmer:

Jørn Kristian Undelstvedt, Statistisk sentralbyrå (SSB), leder
Bent Devik, Kommunal- og regionaldepartementet (KRD)
Gunnar Hemstad, Holmestrand komm. og KS – ny i 2005, erstattet John Østby, Rakkestad kommune
Ivar Jonassen, Oslo Kommune - ny i 2005, erstattet Eli Grimsby fra Oslo kommune
Harald Gaarde, Statens forurensningstilsyn (SFT)
Olav Skogesal, SFT
Line Diana Blytt, Mattilsynet
Liliane Myrstad, Folkehelseinstituttet
Bjørge Einan, Folkehelseinstituttet
Ole Lien, AL Norsk Vann og Avløp BA (NORVAR) (repr. fra KS)
Svein Homstvedt, SSB
Eva Vinju, SSB
Robert Straumann, SSB – vikar for Tone Smith
Tone Smith, SSB
Gisle Berge, SSB

Underutvalg for utredning av slamrapportering

Magnar Katla, Mattilsynet
Kjell Terje Nedland, for driftsassistansene og Aquateam
Steinar Nybruket, NORVAR
Jørn Kristian Undelstvedt, SSB

1.2 Rammer for gruppas arbeid/mandat

Mandat

Arbeidsgruppen skal holde oversikt over og gjennomgå rapporteringsordninger fra kommunene innenfor egne funksjonsområder (jf. forskrift fra KRD).

Arbeidsgruppen skal:

- Følge utviklingen på sitt område, vurdere behov for endringer og eventuelt gi forslag til endringer i rapporteringens omfang og innretning, ut i fra statens og kommunenes behov for styringsinformasjon, og ut i fra hva slags tilleggsinformasjon som er nødvendig for den offisielle statistikken.
- Gi forslag om hvilke nøkkeltall og grunnlagsdata som skal publiseres (herunder eventuelt bydels- og institusjonspublisering) på sitt mandatområde.
- Sikre en hensiktsmessig og effektiv dataflyt fra kommunene til staten.
- Ta hensyn til kommunenes oppgavebyrde, ved å sikre at rapporteringsomfanget begrenses og at dobbeltrapping unngås, herunder vurdere muligheten av å bruke eksisterende registre.
- Endringer i rapporteringen fra år til år skal begrunnes, i forhold til oppgavebyrde, relevans og sammenliknbarhet over tid.

De enkelte fagdepartementer kan utdype og spesifisere mandatet på sine områder. Samordningsrådet for KOSTRA skal eventuelt holdes orientert.

Arbeidsgruppene rapporterer til Samordningsrådet for KOSTRA.

2. Oppsummering og anbefaling

2.1 Oppsummering

Evaluering av siste rapportering

Utarbeiding av skjemaene innenfor VAR-gruppas ansvarsområde gikk noe lettere siden det var lagt til rette for å bruke en mal for kravspesifikasjon til programmeringen. Malen er likevel tung å bruke for de største og mest teknisk orienterte skjemaene.

Endringer i skjema medfører en serie av justeringer i produksjonsløypa for skjema og KOSTRA-nøkkeltall. Det er svært ressurskrevende.

Automatiske summeringer og kontroller bidrar til at antall feil i rapporteringen reduseres. Dette er verdifullt med hensyn til revisjon. Generelt ønsker fagseksjonen i SSB å legge flere av de kontrollene som i dag er i GenRev (revisjonsverktøy brukt for KOSTRA-data), direkte inn i xml-skjemaene.

Svarprosenten for VAR-skjemaene ligger i juni på omkring 90 % eller bedre. Dette er vel å merke etter betydelig innsats ved purring sentralt i KOSTRA og i noen tilfeller fra fagseksjonen. Ved fristens utløp 15. februar er svarprosenten langt lavere for de fleste skjemaene, anslagsvis 70 - 80 %.

Revisjonsapplikasjonene er verdifulle verktøy som fungerer brukbart, men noen små feil må lukes bort.

Publiseringen av nøkkeltall for vann, avløp og avfall har bydd på utfordringer knyttet til revisjonen. Dette gjelder i hovedsak avløp og avfall. Noen planlagte nøkkeltall har vært vanskelig å få regnet ut og har resultert i prikking i faktaarkene, men dette er ikke et dominerende problem.

Det har vært få henvendelser knyttet til de publiserte nøkkeltallene, enn så lenge. Brukere av faktaarkene omtaler de gjerne som litt vanskelige å finne fram til. En representant for driftsassistansene for VAR-sektoren deltok på et møte i arbeidsgruppa og gav konstruktiv kritikk til avløpsskjemaene og veiledningene.

Ønskede endringer

For avfall (skjema 21 og 21C) er det foreslått 9 betydelige endringer, inklusive nye spørsmål og justeringer av gamle spørsmål og hjelpetekster. Tre nye nøkkeltall er foreslått.

For avløp er det foreslått en betydelig endring for skjema 21A – at slamdisponering tas ut og legges til skjema 21B - om enn i en enda enklere form enn tidligere år. For skjema 21B kommer i tillegg 7 betydelige endringer som i hovedsak vil forbedre brukervennligheten og også bidra til redusert omfang av spørsmål om krav til renseanleggene.

For gebyrskjemaet (22) er det foreslått 4 betydelige endringer som øker detaljnivået i spørsmålene omkring gebyrer for avfall, feiing samt vann og avløp.

For skjema 23 *Kostnadsdekning i vann-, avløps- og avfallssektoren* – har det vært en diskusjon om nedleggelse av skjemaet.

Arbeidsgruppas forslag til konklusjon

1. Arbeidsgruppa anbefaler Samordningsrådet for KOSTRA å be regnskapsgruppa i KOSTRA om en avklaring på hvordan de fristilte virksomhetene skal håndteres i forbindelse med rapportering av selvkost.

2. Arbeidsgruppa anbefaler Samordningsrådet for KOSTRA å be regnskapsgruppa i KOSTRA om en vurdering av KR D sitt forslag til innhold i den forenklete utgaven av skjema 23.

<i>Ihht retningslinjene for beregning av selvkost, H-2140</i>	Vann (F340/F345)	Avløp (F350/F353)	Avfall (F355/F357)
Henførbare direkte driftsutgifter			
Henførbare indirekte driftsutgifter			
Kalkulatoriske kapitalkostnader			
Sum årets gebyrgrunnlag			
Sum årets gebyrinntekter			
Årets overskudd/underskudd			

3. En eventuell videreføring av skjema 23 i forenklet form vil uansett kreve ressurser til oppfølging av skjemaet og kompetanse om kommuneregnskapene og selvkost i SSB. Anslagsvis kr 320 000,- tilsvarende 400 timer á kr 800,- er nødvendig for å kunne gjennomføre dette. Dette bør primært bevilges av KR D som har ytret behovet for å opprettholde rapporteringen og indikatorsettet i KOSTRA. Alternativt bør bevilgningen komme over SSBs KOSTRA-budsjett.

4. Det forutsettes at eventuell tid til revisjon av rapportert materiale begrenses til et minimum.

5. Rapportering på skjema 23 for 2005 bør ikke gjennomføres. Høsten 2005 bør brukes til utredning av problemstillingene nevnt over. Planer for eventuell forenklet utgave av skjema 23 og rapportering for 2006 bør nedfelles i arbeidsgrupperapport våren 2006.

Arbeidsgruppas kommentarer til konklusjonen

- Anslaget til bevilgning er basert på at det er foreslått en forenkling av rapporteringen. En halvering av ressursbruken må kunne forventes, ellers har det ingen hensikt å gjennomføre denne operasjonen.
- En eventuell endring i skjema 23 må utføres i regi av regnskapsgruppa for KOSTRA, og arbeidsgruppa for KOSTRA VAR samt seksjon for miljøstatistikk bør konsulteres. Arbeidet bør eventuelt starte opp umiddelbart etter behandling i Samordningsrådet for KOSTRA. Dette arbeidet vil måtte omfatte:
  - Utvikling av nytt skjema med innebygde kontroller
  - Endring av veileder
  - Kravspesifikasjon for programmering av nytt skjema i xml-format
  - Programmering – ved IT-seksjon
  - Kontroll og testing av skjema
  - Kravspesifikasjon for ny av revisjonsapplikasjon med innebygde kontroller
  - Programmering av revisjonsapplikasjonen – ved IT-seksjon
  - Kontroll og testing av revisjonsapplikasjonen

Deretter vil antagelig prosessen følge samme ”KOSTRA-løp” som tidligere år, men med en merkbart mindre ressursbruk til revisjon.

- Uavhengig av utfallet av behandlingen av denne saken vil seksjon for miljøstatistikk ved SSB legge opp til at arbeidet med skjema 23 opphører med virkning fra 1. august 2005. En eventuell tildeling av oppgaver tilknyttet skjema 23 og tilhørende statistikk må seksjon for miljøstatistikk vurdere med hensyn til medfølgende ressurser.
- Dersom dagens skjema 23 legges ned, og ikke erstattes av noe annet, ser seksjon for miljøstatistikk for seg følgende løsning:
  1. Dagens KOSTRA-nøkkeltall/indikatorer for selvkost utgår
  2. Nye nøkkeltall/indikatorer utvikles - basert på standard KOSTRA-definisjoner – ikke selvkost
  3. Det må defineres nye nøkkeltall/indikatorer til bruk i KOSTRA

Videreutvikling av KOSTRA

VAR-gruppa presenterer et sett indikatorer/nøkkeltall som skal oppfattes som kvalitetsindikatorer for VAR-tjenestene. De mest utpregede er angitt særskilt med tanke på endring i presentasjon av kvalitetsindikatorer. Feietjenester er ikke omfattet.

Arbeidsgruppa anbefaler at det i faktaarkene blir lagt inn en form for "lenke" mellom nøkkeltall på nivå 2 og grunnlagstall på nivå 3, slik at man raskt kan se hvilke grunnlagstall som ligger til grunn for et aktuelt nøkkeltall. Dette vil være et supplement og en stor forbedring i forhold til "info-knappene" i faktaarkene som fort kan bli uoversiktlige.

Annet

Veiledningen til utfylling av skjema relatert til VAR-området må forbedres. Innspillene i denne rapporten vil, sammen med innspill fra andre hold, bli tatt med i arbeidet med utvikling av veiledningen. Av plasshensyn kan ikke veiledningen inkluderes i rapporten her.

Ansvar for oppfølging av skjema 22 om kommunale gebyrer er underlagt KOSTRA-VAR-gruppa. Ansvar for oppfølging av skjemaet i forbindelse med forberedelser til utsending, veiledning, mottak av data og revisjon er nå fastslått at ligger til seksjon for økonomiske indikatorer i Statistisk sentralbyrå.

Dette ble klart etter at seksjon for miljøstatistikk og seksjon for økonomiske indikatorer møttes 23.06.05 for å diskutere ansvarsfordeling og oppgaver knyttet til data om kommunale gebyrer.

Seksjonen bør ha en representant i KOSTRA-VAR-gruppa.

2.2 Arbeidsgruppas anbefalinger

Arbeidsgruppa anbefaler at en person fra seksjon for økonomiske indikatorer i Statistisk sentralbyrå blir medlem i arbeidsgruppa. Dette skal sikre en bedre oppfølging av skjema 22 om kommunale gebyrer.

Endringene som er foreslått i skjema og faktaark oppfattes som nødvendige for å øke brukervennligheten, presisjonsnivået på spørsmål og kvaliteten på faktaarkene. Endringene anbefales.

Spørsmålet om skjema 23 og eventuell nedleggelse eller forenkling av skjemaet er utredet i kapittel 5. Se også oppsummeringen over, i kapittel 2.1. Arbeidsgruppas anbefaling er i korte trekk:

1. Arbeidsgruppa anbefaler Samordningsrådet for KOSTRA å be regnskapsgruppa i KOSTRA om en avklaring på hvordan de fristilte virksomhetene skal håndteres i forbindelse med rapportering av selvkost.
2. Arbeidsgruppa anbefaler Samordningsrådet for KOSTRA å be regnskapsgruppa i KOSTRA om en vurdering av KRD sitt forslag til innhold i en forenklet utgave av skjema 23.
3. En eventuell videreføring av skjema 23 i forenklet form vil kreve ressurser til oppfølging av skjemaet og kompetanse om kommuneregnskapene og selvkost i SSB. Dette bør dekkes over KRDs budsjett.
4. Rapportering på skjema 23 for 2005 bør ikke gjennomføres. Høsten 2005 bør brukes til utredning av problemstillingene nevnt over. Planer for eventuell forenklet utgave av skjema 23 og rapportering for 2006 bør nedfelles i arbeidsgrupperapport våren 2006.

3. Evaluering av siste rapportering

3.1 Utarbeiding av skjema

Vann:

Skjemaene følger fjorårets utgave, men er utvidet med de parametrene som ble vedtatt i fjor, bl.a. Antall trykkøkingsstasjoner på ledningsnettet.

Avløp:

Proessen med å få programmert skjemaene 21A og 21B for 2004-rapporteringen var langt enklere enn foregående år.

Malen for kravspesifikasjon ble godt mottatt, men viste seg likevel å være uhandterlig for skjemaer med et stort antall tabeller med mange felt. Hvert felt i tabellene måtte beskrives og spesifikasjonene ble svært store i omfang.

3.2 Kontroller i skjema

I KOSTRA-skjemaene på VAR-området er det i hovedsak varsler om manglende utfylte felt og automatiske summeringer. Revisjonsarbeidet er til en viss grad forenklet siden de fleste felt som skal/kan fylles ut er utfylt. Årsaken er at det kommer opp et varsel dersom man unnlater å fylle ut viktige felt. Det er mulig å ignorere varsel og rapportere skjema med mangelfull utfylling. Hvorvidt kommunene har lagt inn data varierer, og kan skyldes et utall årsaker.

Automatiske summeringer bidrar til at antall feil reduseres. Dette er verdifullt med hensyn til revisjon.

Generelt ønsker fagseksjonen å legge flere av de kontrollene som i dag er i GenRev (revisjonsverktøy brukt for KOSTRA-data), direkte inn i xml-skjemaene. Hvis de som rapporterer også kunne få en enkel rapport ut fra de dataene som er lagt inn, f. eks beregnet avfall pr innbygger og gjerne sammenlignet med fjoråret, kunne de se feilene med en gang og rette opp før innsending av skjemaene. Dette ville spare SSB for mye revisjonsarbeid og heve kvaliteten på dataene, samt at brukerne trolig ville bli mer fornøyd med rapporteringsverktøyet.

3.3 Innsamling av data (rapporteringen)

Skjema 21 og 21C - Husholdningsavfall:

Antall skjema i mars: skjema 21 - 395 (91%), og skjema 21 C – 46 (71%)

Antall skjema i juni: skjema 21 – 418 (96%), og skjema 21 C - 57 (88%)

Purring:

Etter den 15. april har et betydelig antall kommuner blitt kontaktet på e-post og telefon for å få inn de nødvendige opplysninger. All e-post korrespondanse er lagret for å sikre dokumentasjon. Endringer som er gjort i revisjonsapplikasjonene er loggført i kommentarfeltet i revisjonsapplikasjonene.

Skjema 21A - Ledningsnett, tilknytning og små avløpsanlegg:

Antall skjema i mars: 381 (88 %)

Antall skjema i juni: 412 (95 %) (Dette er 10 skjema færre enn for 2003-rapporteringen)

Purring:

Etter den 15. april har et betydelig antall kommuner blitt kontaktet på e-post og telefon for å få inn de nødvendige opplysninger. All e-post korrespondanse er lagret for å sikre dokumentasjon. Endringer som er gjort i revisjonsapplikasjonene er loggført i kommentarfeltet i revisjonsapplikasjonene.

Skjema 21B - Avløpsanlegg med tillatt belastning større enn eller lik 50 PE:

Antall skjema i mars: 2 188

Antall skjema i juni: 2 482

Dette er en økning på 43 fra 2003-rapporteringen.

Det er ikke beregnet svarprosent siden SSB ikke kjenner det eksakte antall avløpsanlegg og slambehandlingsanlegg som er i drift i Norge.

Purring:

Etter den 15. april har et betydelig antall kommuner blitt kontaktet på telefon og på e-post for å få inn de nødvendige opplysninger om avløpsanleggene. All e-post korrespondanse er lagret for å sikre dokumentasjon. Endringer som er gjort i revisjonsapplikasjonene er loggført i kommentarfeltet i revisjonsapplikasjonene.

Skjema 22 - Kommunale gebyrer knyttet til bolig:

Antall skjema i mars: ?

Antall skjema i juni: 424 (98 %)

Purring:

Etter den 15. april har et betydelig antall kommuner blitt kontaktet på e-post og telefon for å få inn de nødvendige opplysninger. All e-post korrespondanse er lagret for å sikre dokumentasjon. Endringer som er gjort i revisjonsapplikasjonene er loggført i kommentarfeltet i revisjonsapplikasjonene. Internetsider til kommunene er blitt brukt som kilde til kvalitetssjekk av rapporterte data.

Skjema 23 - Kostnadsdekning i vann-, avløps- og avfallssektoren:

Antall skjema i mars: 290 (67 %)

Antall skjema i juni: 396 (91 %)

Purring:

Etter den 15. april har et betydelig antall kommuner blitt kontaktet på e-post og telefon for å få inn de nødvendige opplysninger. All e-post korrespondanse er lagret for å sikre dokumentasjon. Endringer som er gjort i revisjonsapplikasjonene er loggført i kommentarfeltet i revisjonsapplikasjonene.

Vannverksregisteret:

Datasettet fra Vannverksregisteret blir levert av Folkehelseinstituttet. Data, både ureviderte og reviderte, kom tidsnok til henholdsvis prøvekjøringer og endelig kjøring. Datasettet legges ut som eksterne data før kjøring av nøkkeltall. Konklusjonen fra Folkehelseinstituttet er: Stadig bedre rapportering, spesielt forbedring på vannkvalitet.

Milepæler i prosessen:

- Brev og rapporteringsskjema sendt per post 17. januar med frist 15. februar

- Data sendt til SSB/KOSTRA 1.mars
- Første purring sendt til kommunene per e-post 18. mars
- Kvalitetssikringsfil oversendt per e-post 18. mars - frist 20. april for tilbakemelding
- Andre purring sendt per e-post/telefon 7. april
- Purrebrev sendt til de kommunene som ikke hadde svart eller hadde mangelfull besvarelse 29. april
- Ny dataforsendelse til SSB/KOSTRA 26. mai

Om lag 84 prosent av 1720 **rapporteringspliktige** vannverk har rapportert i 2005, og dette dekker om lag 88 prosent av befolkningen.

Svarprosent for 1043 **kommunale** vannverk:

- pr. 15. mars: 60 %
- pr. 25. mai: 97 %
- i forhold til Norges befolkning: 84 %
- i forhold til antall personer tilknyttet kommunale vannforsyning: 99 %

Av 434 kommuner er det 399 som har registrert data i Vreg. 16 kommuner med kommunale vannverk har ikke rapportert. Det er 19 kommuner som ikke har kommunale vannverk, men de er allikevel rapporteringspliktige til Vannverksregisteret.

3.4 Bearbeiding/revisjon og kontroll

10.1.1 Skjema 21, 21A og 21B:

Kommentarer til revisjonsapplikasjonene:

Revisjonsapplikasjonene er nyttige verktøy som reduserer ressursbruken til revisjon. Ferdigstilling av kontrollene i revisjonsapplikasjonene tok lenger tid enn beregnet og resulterte i kort tid til revisjon. Det ble fokusert på de mest sentrale parametre som inngår i grunnlag for nøkkeltallene. Det er likevel nødvendig å luke ut irriterende små feil. Et par er nevnt nedenfor.

- Ved skriving av merknader i merknadsfeltet var det ofte problemer med at merknaden "fulgte med" til neste post/skjema og fare for at den lagres på feil post oppstår.
- Dublettkontrollene har vært problematiske å få til å fungere. Dette gjelder særlig for maskiner med Windows XP, men også for de øvrige maskinene.

3.5 Publisering

Vann (Vreg):

Problemer i forbindelse med publiseringen:

Data for parameteren "Kapasitet reservevannforsyningen krisekilde" er vanskelig å framskaffe:
 - Uttrykket reservevannkilde er vanskelig å forholde seg til. Reservevann brukes ikke som uttrykk i dag. Nå bruker man hovedkilde, eller alternativ hovedkilde (tidligere "supplerings kilde" og "reserve kilde") og krisekilde. I Vannverksregisteret er begrepet "alternativ hovedkilde" ikke tydelig identifisert i forhold til hovedkilde, og krisekilde (2004 data). Dette vil det bli jobbet mer med i forbindelse med innsamlingen av 2005-dataene.

Gjennomsnittsalder vannledningsnett:

- Dette tallet kan være ganske misvisende hvis en stor andel av ledningsnett er oppgitt med ukjent alder.

Endringer i nøkkeltall:

Fjerning av eksisterende nøkkeltall fra 2003

Nøkkeltall - tekst i KOSTRA nivå 2
Andel av ledningsnett som er fornyet siste år (vann) (prosent)

Nye nøkkeltall som er lagt inn for 2004

Nøkkeltall - vann - nivå 2
Andel fornyet ledningsnett, gjennomsnitt for siste tre år (Vann)
Gjennomsnittsalder vannledningsnett
Tetthet av trykkøkningsstasjoner, antall/km ledning

Avløp (skjema 21A og 21B):

Publiseringen har gått noenlunde etter planen, men det gjenstår noe revisjon. Dette gjenspeiles i at det er prikket ut noen tall for et fåtall kommuner. Disse vil bli fulgt opp og rettet til neste kjøring av nøkkeltall. Trolig blir dette i oktober 2005.

Endringer i nøkkeltall:

Fjerning av eksisterende nøkkeltall fra 2003

Nøkkeltall - tekst i KOSTRA nivå 2
Andel av ledningsnett som er fornyet siste år (avløp) (prosent)
Antall kjelleroversvømmelser pga stopp på ledningsnett
Andel disponert slam som tilfredsstiller krav til bruk som jordforbedringsmiddel (prosent)
Andel slam brukt som jordforbedringsmiddel (prosent)
Andel slam disponert til andre formål enn jordforbedring (prosent)

Nye nøkkeltall som er lagt inn for 2004

Nøkkeltall - avløp - nivå 2
Gjennomsnittsalder spillvannsnett
Andel fornyet ledningsnett, gjennomsnitt for siste tre år (Avløp)
Tetthet av pumpestasjoner, antall/km ledning
Antall avsluttede saker over kjelleroversvømmelser, der kommunen har erkjent erstatningsansvar.
Antall kloakkstopper i avløpsledninger, overløp og kummer - antall/km ledning
Andel slam disponert til jordforbedring i jordbruket
Andel slam disponert til jordforbedring på grøntarealer
Andel slam disponert til forbrenning/energigjenvinning
Andel slam deponert
Andel slam disponert til toppdekke på avfallsfylling
Andel slam disponert til annet formål

3.6 Brukerreaksjoner

Avløp:

Kommentarer mottatt fra representanten for driftsassistansene for VAR-sektoren til skjemaene for avløp:

Skjema 21a og 21B sett fra driftsassistansens ståsted – Kjell Terje Nedland, refererte punkter.

- Rapporteringen fungerer bra på de fleste punkter, med unntak av tilknytning til anlegg og rapportering av slam som utgjør dels store problemer.
- Veiledningen bør forbedres for å klargjøre ytterligere hva som skal rapporteres.
- De fleste driftsassistansene rapporterer elektronisk ved en datauttrekksfunksjon i Avløp 2000. Aquateam fyller ut papirskjema for kommunene som de har ansvar for og kommunene rapporterer inn sjøl til KOSTRA. Aquateam har valgt denne løsningen på grunn av alle tidligere problemer med overføring av data mellom AVLØP og KOSTRA. *Dette er en løsning som SSB også er tilhenger av (referentens anmerkning!)*
- Verifikasjon av krav til avløpsanlegget - skjema 21B
  - Avkrysningen for verifisering av at anlegget oppfyller kravene, (siste kolonne i del 5.4) kan virke unyansert. Eksempelvis vil anlegg med krav om 12 prøver som tar kun 11 prøver, men med tilfredsstillende kvalitet, måtte krysse nei under verifikasjon av krav. Forslag til forbedring vil kunne være avkrysning for verifikasjon av de enkelte prøvetypene (døgnblandprøve etc.) og ikke ta alle under ett.
  - En annen uklarhet er for de anlegg med krav om TOC og BOF₇, men som måler BOF₅ og KOF. Dette er tvilstilfeller mht verifisering og oppfyllelse av anleggskravene, men som bør forklares nærmere (i veiledning?).
- Antall tilknyttede fritidsboliger - skjema 21B.
  - Antall tilknyttede fritidsboliger har kommunene ofte dårlig oversikt over, og bør vurderes om skal kuttes ut i skjema.
- Belastning fra industri - skjema 21B.
  - Avløpsbelastning fra industri er vanskelig å beregne da belastningen varierer sterkt, ofte fra uke til uke.
  - Dette krever samtidig at man spør industrien spesielt da disse rapporterer direkte til SFT eller fylkesmannen, og ikke kommunen.
- Belastning fra service, institusjoner og lignende - skjema 21B
  - Belastning fra antall arbeidere og skoleelever er allerede er inkludert under belastning for husholdning, og bør av den grunn vurderes slettet i skjema.
  - Korrigering ved hjelp av inn- og utpendlingsdata vil eventuelt kunne bøte på dette, men det har ikke kommunen noen oversikt over.
- Analyser av tungmetall - skjema 21B.
  - Selve deteksjonsgrensene kan innvirke til forhøyede gjennomsnittstall på tungmetall. Det bør f.eks. stå i veiledningen hvordan verdier av typen mindre enn (" $<$ ") skal behandles under utfylling og i siste instans beregning av middelverdi.
  - SFT kan i den forbindelse bidra, gjennom å sette krav til lave nok deteksjonsgrenser, føre til et mer komplett datamateriale på området.
- Slamrapportering.
  - Der finnes kommuner som rapporterer tonn slam (våtvekt avvannet slam), og ikke tonn tørrstoff (TTS), slik det er tiltenkt i skjema 21A og 21B.
  - Forbedring i skjema kan gjennomføres ved å faktisk rapportere tonn slam, men da med egen rubrikk for tørrstoffprosenten.
  - Tørrstoffprosenten for forskjellige slamtyper oppgis i veiledningen.

- For kommunens del skilles det normal ikke mellom slam av klasse I og II, så lenge det benyttes på jordbruksareal. Dette vil derfor kunne reflekteres i det innrapporterte materialet.
- Forslag til tillegg i veiledning:
  - Omregning mellom enhetene kg/d*100 PE til kg/år (gjelder anleggskrav)
  - Omregning mellom enhetene µg til mg (gjelder konsentrasjon tungmetaller)
  - 1 m³ slam = 1 tonn slam bør stå i veilederen under slamrapportering.
  - Framgangsmåte for beregning av utslipp i kg/år (stoffmengder)
- Se [Nedlands foredrag](#) for ytterligere detaljer og forslag til endringer.

4. Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

Ingen forslag.

5. Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

5.1 Forslag til endring

Skjema	Tema	Endring	Begrunnelse
Generelt	Koding av svaralternativer	Kodelistene (fra metadatasettene) for spørsmål med flere alternativer bør framkomme i parentes bak teksten for hvert svaralternativ. Eksempel: ja (1) ☐ nei (2) ☐	Dette har sammenheng med at revisjonsverktøyet ved generering av feil-rapporter for utsending i e-post angir svaralternativene i koder.
21	Restavfall	Fordeling av restavfall etter behandlingsmåte og mottaker av avfallet: Det ble foreslått at kolonnene, hvor det oppgis mottaker for avfallet (kolonne 2 til 4), bør fjernes.	Dataene er ofte mangelfulle.
	Eksport	Nytt spørsmål om mengder restavfall som eksporterer utenlands: Spørre kommunene om eksport av blandet avfall.	Kommunene mangler ofte tall på de rene fraksjonene av avfallet som går til eksport. Dette gjelder spesielt for EE avfall. Derimot har kommunene god oversikt over blandet avfall (restavfall) som går til eksport.
	Organisasjonsform (eierform)	Avkryssing av organisasjonsform: Mulighet for flere avkryssninger for org. form skal legges inn. Dvs skifte fra ”radiobokser” til ”avkrysningsfelt”. Det skal likevel presiseres i veileder at det er hovedorganisasjonsformen det primært spørres etter.	Det kan for noen kommuner være aktuelt å kunne krysse av flere kategorier under spørsmålet om eierform, og ikke bare én slik skjemaet er lagt opp til. Eksempelvis eksisterer det i Oslo forskjellige eierformer for de ulike bydelene.
	Begrepsbruk	Begrepet forbruksavfall endres i skjema og veiledning til næringsavfall.	Bransjen har brukt lang tid på å innarbeide begrepet ”næringsavfall”. Bør nå unngå ”tilbakefall” fra SSB sin side.
	Filterspørsmål om IKS	Filterspørsmålet i skjema 21 om kommunen er medlem av interkommunalt avfallselskap fjernes.	Spørsmålsstillingen gjentas i skjema rett nedenunder, og virker overflødig.

	Forbrenning	Nytt spørsmål: Hvor mye restavfall går til forbrenning?	Nødvendig for å få en bedre statistikk.
	Restavfall	Fjerne spørsmålet om mottakere av restavfallet.	Etter at vi innført spørsmål om behandling av alle fraksjoner kan dette spørsmålet gå ut.
	Hjelptekst, del 5	Vi er kjent med..." omformuleres til "Forbruksavfall fra offentlig virksomhet og annet næringsliv samles ofte sammen med husholdningsavfallet"	Enklere og mer rett på sak formulering uten moraliserende undertone.
	Nummerering	Nummerering av skjema 21 må justeres og gjøres mer lettfattelig. Tilhørende veiledning sjekkes for konsistens i nummerering.	Økt brukervennlighet
		Som for 21.	
21C			
21A	Slam	Rapportering av slamdisponering går ut av skjemaet. Dette legges inn i skjema 21B igjen, men i forenklet form i forhold til forrige versjon.	En arbeidsgruppe opprettet av VAR-gruppa har foreslått at disponering av slam skal rapporteres av slambehandlingsanleggene. Det vil si avløpsreanseanlegg med egen slambehandling og rene anlegg for slambehandling. Dette vil gi de mest korrekte tallene for hva slammene disponeres til.
	Tekst	En del mindre justeringer av spørsmål og hjelpetekster er foreslått	
21B	Angivelse av tilknyttet "tettsted"	Bytte til "tettbebyggelse".	Relatert til ny forurensningsforskrift. Fra KOSTRA rapporteringen 2005 vil det være begrepet tettbebyggelse som blir gjeldende, og ikke tettsted som tidligere. Dette er i samsvar med begreper og definisjoner som bl.a. er benyttet i SSBs rapport: "Ressursinnsats, utslipp og rensing i den kommunale avløpssektoren 2003". Kart over tettbebyggelse foreligger på internett. Kan lastes ned fra SFT sine sider.

	Oppfyllelse av krav	<p>0 Angivelse av krav knyttet til prøvetype og verifisering av om kravene er oppfylt er kraftig redusert.</p> <p>1 Begrepet "Verifikasjon av krav" endres til "Oppfylt krav?".</p>	Oppsett for "verifikasjon av krav" er for unyansert og lite brukervennlig. Begrepet "verifikasjon" har ikke blitt forstått.
	Organisasjonsnummer	Felt for organisasjonsnummer inn i skjemaet.	De anleggene som har eget organisasjonsnummer bes oppgi dette. Det bidrar til å få bedre kontroll på populasjonen av avløpsanlegg.
	Tilsynsplikt for kommunen	Felt i skjema 21B hvor kommunen fyller ut for de anlegg som de er myndighet for: Fulgt opp tilsynsplikten? Ja/Nei Reaksjoner på at tillatelser er brutt? Felt for fritekst.	Forbedring av kontroll med forurensingsmyndighetene. Ønske fra SFT.
	Rensekrav	Avkrysning i skjema 21B for de anlegg som ikke omfattes av spesifikke rensekrav.	Gi bedre grunnlag for å finne fram til anlegg som må følges opp av forurensingsmyndighetene.
	Kontroll i skjema	Legge inn streng kontroll i skjema for utfylling av oppstartsår og eventuelt år for nedlegging.	Gi bedre grunnlag for å lage riktige nøkkeltall, unngår å ta med anlegg på feil grunnlag.
	Disponering av slam	Rapportering av slam legges inn i skjema 21B i ny og enklere utgave. Beregnet på rapportering fra anlegg som driver med slambehandling.	Hensikt å oppnå en mer bevisst rapportering omkring dette. Ønske fra SFT. Se under skjema 21A.
22	Avfall	Felt for angivelse av endringer i avfallsjenesten – utvidet med felt for å kvantifisere endringen	Tidligere var det kun felt for avkrysning om det hadde vært endringer i løpet av siste år.
	Feiing	Utvidet spørsmålet om feiegebyrer med felt for å angi gebyr for tilsyn og totalt feiegebyr (inkl tilsyn)	Spørsmålet var tidligere ikke tilstrekkelig for å få inn hele gebyret knyttet til feiing.
	Feiing	Felt for å angi antall år mellom hver feiing.	Danner grunnlag for å beregne gjennomsnittlig feiegebyrer.
	Vann og avløp	Felt for å angi sats og faktor for beregning av stipulert forbruk, og felt for eventuelt fastgebyr	Grunnlag for å kontrollere øvrige rapporterte opplysninger
23	Mulig nedleggelse av skjema 23	Se: - utredning nedenfor - vedlegg: Notat fra KR.D.	

Skjema 23 *Kostnadsdekning i vann-, avløps- og avfallssektoren* – diskusjon om nedleggelse av skjema

Problemer med datakvalitet

SSB har i arbeidsgruppa signalisert at KOSTRAS-skjema 23 – *Kostnadsdekning i vann-, avløps- og avfallssektoren* ikke gir tilgang på data av en slik kvalitet at det er forsvarlig å opprettholde arbeidet med statistikk for selvkost. Dette på tross av flere års bestrebelser på å få dette til å fungere.

Problemene er i hovedsak at:

- Gebyrgrunnlaget/selvkostnaden blir for lav. Årsak: kommunene oppgir at de allerede har internfordelt indirekte kostnader og kapitalkostnader i regnskapet, og fyller derfor ut 0 i skjema 23.
- Gebyrinntektene blir for lave. Årsak: deler av tilknytningsgebyret (høy sats) er mva-fritt, og føres derfor ikke på art 650 (ettersom dette er en mva-art). Det føres i stedet på en inntektsart som trekkes fra kostnadene ved beregning av gebyrgrunnlaget/selvkostnaden.

Noen av disse problemene kan løses ved bedre opplæring og oppfølging av kommunene, samt stor innsats på revisjonssiden. Problemet med tilknytningsgebyr krever imidlertid en annen regnskapsmessig løsning.

Beregning av selvkost ved fristilling av VAR-tjenester

I forbindelse med fristilling blir noen av problemene beskrevet over forsterket i tillegg til at det oppstår en del nye problemer. I 2003/2004 ble det gjennomført et internt prosjekt i SSB der man undersøkte en del problemstillinger knyttet til fristilling og nøkkeltall i KOSTRA (Bjørkli et al. 2004). Retningslinjene for beregning av selvkost definerer ikke klart hvordan selvkost skal *beregnes* eller *redegjøres for* ved fristilling av tjenester i egne virksomheter. Dette har betydning for hvordan selvkost kan/skal rapporteres til KOSTRA.

Slik KOSTRA fungerer nå avhenger selvkostrapporteringen av hvorvidt det er kommunen selv eller den fristilte virksomheten som tar inn gebyrene. Går inntektene utenom kommunens eget regnskap, fyller de heller ikke ut skjema 23, og det publiseres ikke selvkosttall. Det er derfor tidligere anbefalt at KOSTRAS regnskapsgruppe skulle vurdere dette problemet både prinsipielt og i forhold til praktisk beregningsmetode.

Ansvar for gebyrsatser

Med det enkelte kommunestyrets ansvar for å fastsette gebyrene og selvkostregnskapet, antar KOSTRAS regnskapsgruppe at det vil være rimelig at kommunene har ansvaret for å *rapportere selvkost* også ved fristilling. Fastsetting av gebyrer og selvkostregnskap er imidlertid to ulike ting. Selv om det er kommunenes ansvar å fastsette *gebyrer*, så gjøres dette ofte ved at de får et forslag til gebyrsats fra den fristilte virksomheten, ev. med noe underliggende regnskaps-/budsjettmateriale, og så vedtar de gebyrsatsen. Dette er en praksis som er vanlig i mange kommuner. Kommunene har derfor oversikt over gebyrsatser, selv om de ikke selv tar inn gebyrene, og de har ikke problemer med å fylle ut skjema 22 (gebyrsatser).

Hvem skal rapportere?

Når det gjelder selvkost derimot, er det et spørsmål om hvorvidt kommunestyret har ansvar for selvkostregnskapet. I de tilfellene hvor kommunene kun fastsetter gebyrer og ikke selv har inntekter eller utgifter i sine regnskap, redegjør de vel ikke for selvkost? Dersom de i slike tilfeller skal redegjøre for selvkost, bør dette tydeliggjøres. Det må også tydeliggjøres hvordan. Skal de stå ansvarlig for fristilt virksomhet eller er det den fristilte virksomheten selv som må redegjøre for selvkost? Dersom regnskapsgruppa og KRD mener kommunene skal redegjøre for selvkost fra slike

selskaper, så må det rapporteres data / beregnes nøkkeltall på en annen måte siden grunnlagstallene da ikke ligger i kommunens eget regnskap. Altså trenger vi *ny løsning*.

Selvkost på hvilket nivå? Og hvem skal redegjøre?

Regnskapsgruppa viser til at *prinsippene* i KRDs retningslinjer (H-2140) for beregning av selvkost også gjelder for fristilling. Prinsippet er dermed slått fast, men det viser seg at dette ikke holder som retningsviser i *praksis* når man skal gjøre beregningene. KOSTRA- regnskapsgruppa sin anmodning om å holde orden på restverdier er grei nok, men det er andre problemstillinger som overskygger dette. Norges kommunerevisorforbund har påpekt at det også er vanskelig for revisor å etterprøve at kommunene ikke tar fortjeneste på VAR-tjenestene, og at dette blir særlig vanskelig ved fristilling av tjenestene. Her blir det for enkelt å vise til prinsippene for beregning av selvkost.

Ressurser ved seksjon for miljøstatistikk

Ressursene og kompetansen ved seksjon for miljøstatistikk i SSB er svært begrenset med hensyn til håndtering av skjema 23 og produksjon av statistikk basert på rapporteringen. Seksjon for miljøstatistikk tar til orde for å legge ned skjema 23 i sin nåværende form, med mindre KRD bidrar med særlig finansiering av SSBs aktivitet knyttet til dette skjemaet.

Arbeidet med skjemaet er anslått til 800 timeverk (med timepris på kr. 800,- blir dette totalt kr. 640.000,-). I møte den 27.05.05 ga KRD tilbakemelding om at det ikke er aktuelt for KRD å bidra med særskilt finansiering av SSBs arbeid med skjemaet.

Kommunal- og regionaldepartementet sin vurdering

KRD har i et notat av 21.06.05 til arbeidsgruppa for KOSTRA VAR lagt til grunn at nøkkeltallene som genereres på bakgrunn av informasjon i skjemaet er aktuelle og relevante, og har en verdi som tilsier at de bør videreføres. KRD antyder også at arbeidsgruppens konklusjon må være likelydene, dersom man tar utgangspunkt i at nøkkeltall i KOSTRA-VAR skal være mest mulig dekkende for en helhet.

KRD ønsker å sette fokus på hvordan man skal sørge for å få inn grunnlagstall for å beregne indikatorene. KRD angir to alternativer til løsning:

- a) Videreføre dagens løsning – basert på kobling mellom KOSTRA-/ kommuneregnskapet og selvkostkalkylen
- b) Grunnlagsdata hentes kun fra selvkostkalkylen/-regnskapet

Se vedlagt notat for KRDs vurderinger av de to alternativene. Hovedtrekkene er oppsummert her:

- Begge alternativene skal i prinsippet gi den samme informasjonen.
- Alternativ b) vil innebære en enklere rapporteringsmåte, og kan gi økt datakvalitet på kort sikt.
- Arbeidet med å drifte skjema og produsere indikatorer vil antagelig kreve mindre ressurser for SSB ved valg av alternativ b).
- Alternativ b) innebærer egentlig en form for dobbelrapportering av driftsutgifter på selvkostområdet.

KRD er åpen for å vurdere alternativ b).

Dersom alternativ b) blir valgt kan rapporteringen i skjema 23 bli seende omtrent slik ut (alle størrelser hentet fra selvkostkalkylen/regnskapet, også de direkte driftsutgiftene og gebyrinntektene):

Henførbare direkte driftsutgifter

Henførbare indirekte driftsutgifter

Kalkulatoriske kapitalkostnader

Sum årets gebyrgrunnlag

Sum årets gebyrinntekter

Årets overskudd/underskudd

Kommentar fra SSB til KRDs notat

Begge alternativer (a og b) er like dårlig egnet til å takle innhenting av data fra fristilte virksomheter og private bedrifter. Regnskapsgruppa i KOSTRA har tidligere konkludert med at SSB ikke har lov til å innhente denne form for opplysninger fra kommunene, og at det er begrenset med muligheter for å hente inn informasjon utover kommuneregnskapet. I tillegg kommer det at lovverket som hjemler KOSTRA-rapporteringen ikke gjelder for fristilte private virksomheter. Dersom løsningen blir alternativ b), det vil si en forenklet utgave av skjema 23, må det avklares i regnskapsgruppa for KOSTRA hvordan vi skal håndtere de fristilte virksomhetene.

Arbeidsgruppas forslag til konklusjon

1. Arbeidsgruppa anbefaler Samordningsrådet for KOSTRA å be regnskapsgruppa i KOSTRA om en avklaring på hvordan de fristilte virksomhetene skal håndteres i forbindelse med rapportering av selvkost.

2. Arbeidsgruppa anbefaler Samordningsrådet for KOSTRA å be regnskapsgruppa i KOSTRA om en vurdering av KRD sitt forslag til innhold i den forenklete utgaven av skjema 23.

Henførbare direkte driftsutgifter

Henførbare indirekte driftsutgifter

Kalkulatoriske kapitalkostnader

Sum årets gebyrgrunnlag

Sum årets gebyrinntekter

Årets overskudd/underskudd

---

3. En eventuell videreføring av skjema 23 i forenklet form vil uansett kreve ressurser til oppfølging av skjemaet og kompetanse om kommuneregnskapene i SSB. En bevilgning på anslagsvis kr 320 000,- tilsvarende 400 timer á kr 800,- er nødvendig for å kunne gjennomføre dette. Dette bør primært bevilges av KRD som har ytret behovet for å opprettholde rapporteringen og indikatorsettet i KOSTRA. Alternativt bør bevilgningen komme over SSBs KOSTRA-budsjett.

4. Det forutsettes at eventuell tid til revisjon av rapportert materiale begrenses til et minimum.

5. Rapportering på skjema 23 for 2005 bør ikke gjennomføres. Høsten 2005 bør brukes til utredning av problemstillingene nevnt over. Planer for eventuell forenklet utgave av skjema 23 og rapportering for 2006 bør nedfelles i arbeidsgrupperapport våren 2006.

Arbeidsgruppas kommentarer til konklusjonen

- Anslaget til bevilgning er basert på at det er foreslått en forenkling av rapporteringen. En halvering av ressursbruken må kunne forventes, ellers har det ingen hensikt å gjennomføre denne operasjonen.
- En eventuell endring i skjema 23 må utføres i regi av regnskapsgruppa for KOSTRA, og arbeidsgruppa for KOSTRA VAR samt seksjon for miljøstatistikk bør konsulteres. Arbeidet bør eventuelt starte opp umiddelbart etter behandling i Samordningsrådet for KOSTRA. Dette arbeidet vil måtte omfatte:
  - Utvikling av nytt skjema med innebygde kontroller
  - Endring av veileder
  - Kravspesifikasjon for programmering av nytt skjema i xml-format
  - Programmering – ved IT-seksjon
  - Kontroll og testing av skjema
  - Kravspesifikasjon for ny av revisjonsapplikasjon med innebygde kontroller
  - Programmering av revisjonsapplikasjonen – ved IT-seksjon
  - Kontroll og testing av revisjonsapplikasjonen

Deretter vil antagelig prosessen følge samme ”KOSTRA-løp” som tidligere år, men med en merkbart mindre ressursbruk til revisjon.

- Uavhengig av utfallet av behandlingen av denne saken vil seksjon for miljøstatistikk ved SSB legge opp til at arbeidet med skjema 23 opphører med virkning fra 1. august 2005. En eventuell tildeling av oppgaver tilknyttet skjema 23 og tilhørende statistikk må seksjon for miljøstatistikk vurdere med hensyn til medfølgende ressurser.
- Dersom dagens skjema 23 legges ned, og ikke erstattes av noe annet, ser seksjon for miljøstatistikk for seg følgende løsning:
  1. Dagens KOSTRA-nøkkeltall/indikatorer for selvkost utgår
  2. Nye nøkkeltall/indikatorer utvikles - basert på standard KOSTRA-definisjoner – ikke selvkost
  3. Det må defineres nye nøkkeltall/indikatorer til bruk i KOSTRA

6. Ønskede endringer i faktaark

6.1 Generell vurdering av faktaarkene.

Faktaarket for VAR er nå blitt splittet opp i tre faktaark. Dette gjør det langt mer oversiktlig å bruke arkene på både nivå 2 og 3.

Det er få henvendelser til seksjon for miljøstatistikk angående faktaarkene for vann, avløp og avfall. Det kan tyde på at de er bra og fungerer greit, eller at de ikke brukes i noe særlig grad. De spørsmål som kommer er som oftest fra pressen/media eller fra konsulentselskaper som er på leting etter data, og som rett og slett ikke har klart å finne fram til faktaarkene.

Den nye versjonen av faktaarkadministrasjonen ser ut til å fungere bra.

6.2 Forslag til endringer

6.2.1 Fjerning av eksisterende nøkkeltall

Følgende nøkkeltall for **vann** må fjernes fra lista på nivå 2:

Nøkkeltall - tekst i KOSTRA nivå 2	Begrunnelse
Ingen forslag.	

Følgende nøkkeltall for **avfall** må fjernes fra lista på nivå 2:

Nøkkeltall - tekst i KOSTRA nivå 2	Begrunnelse
Ingen forslag.	

Følgende nøkkeltall for **avløp** må fjernes fra lista på nivå 2:

Nøkkeltall - tekst i KOSTRA nivå 2	Begrunnelse
Ingen forslag.	

6.2.2 Nye grunnlagsdata og nøkkeltall

Grunnlagsdata - vann - nivå 3	Enhet	Teller og nevner	Begrunnelse
Ingen forslag.			
Grunnlagsdata - avfall - nivå 3	Enhet	Teller og nevner	Begrunnelse
Husholdningsavfall til materialgjenvinning	Kg	Teller	
Husholdningsavfall til gjenvinning	Kg	Teller	
Årsinnbygger	Antall	Nevner	

Grunnlagsdata - avløp - nivå 3	Enhet	Teller og nevner	Begrunnelse
Ingen forslag.			

Nøkkeltall - vann - nivå 2	Enhet	Teller og nevner	Begrunnelse
Ingen forslag.			

Nøkkeltall - avfall - nivå 2	Enhet	Teller og nevner	Begrunnelse
Husholdningsavfall til materialgjenvinning	Kg/årsinnbygger	Teller: Husholdningsavfall til materialgjenvinning Nevner: Årsinnbygger	Kan beregnes ut fra de data som er samlet inn
Husholdningsavfall til gjenvinning	Kg/årsinnbygger	Teller: Husholdningsavfall til gjenvinning Nevner: Årsinnbygger	Kan beregnes ut fra de data som er samlet inn
Gjenvinningsgrad for husholdningsavfall	Prosent	?	Kan beregnes ut fra de data som er samlet inn

Nøkkeltall - avløp - nivå 2	Enhet	Teller og nevner	Begrunnelse
Ingen forslag.			

6.2.3 Endring i eksisterende grunnlagstall

Grunnlagstall - tittel i KOSTRA nivå 3	Ny tekst	Begrunnelse
Ingen forslag.		

6.2.4 Endring i eksisterende nøkkeltall

Nøkkeltall - tittel i KOSTRA nivå 2	Ny tekst	Begrunnelse
Ingen forslag.		

7. Videreutvikling av KOSTRA

7.1 Kvalitetsindikatorer

Arbeidsgruppa har identifisert følgende kvalitets indikatorer i de tre faktaarkene:

Vann:

IND Navn 2005	Merke for kvalitetsindikator	Foreslått lagt under kategori kvalitetsindikatorer
Finansiell dekningsgrad - vann (prosent)	x	
Brutto investeringsutgifter i vannsektoren per innbygger tilknyttet kommunal vannforsyning (kr/tilkn.innb)	x	
Dekningsgrad		
Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal vannforsyning (prosent)		
Andel av husholdningsabonentene som har installert vannmåler (prosent)		
Produktivitet/enhetskostnad		
Gebyrinntekter per innbygger tilknyttet kommunal vannforsyning (kr/tilkn.innb)		
Gebyrgrunnlag per innbygger tilknyttet kommunal vannforsyning (kr/tilkn.innb)		
Gebyrgrunnlag per m ³ (vannleveranse) (kr/m ³)	x	
Andel kapitalkostnader (prosent) av gebyrgrunnlaget		
Driftskostnader per tilknyttet innbygger (kr/tilkn.innb)	x	
Driftskostnader per m ³ solgt (kr/m ³)	x	
Andel lønn av driftskostnader (prosent)	x	
Andel kjøp til kommunal egenproduksjon av driftskostnader (prosent)	x	
Andel indirekte kostnader av driftskostnader (prosent)	x	
Andel kjøp som erstatter egenproduksjon, av driftskostnader (prosent)	x	
Andel andre inntekter av driftskostnader (prosent)	x	
Årsgebyr for vannforsyning (gjelder rapporteringsåret+1) (kr)	x	X
Tilknytningsgebyr - lav sats (gjelder rapporteringsåret+1) (kr)	x	
Tilknytningsgebyr - høy sats (gjelder rapporteringsåret+1) (kr)	x	
Utdypende tjenesteindikatorer		
Antall kommunale vannverk		
Forsyningssikkerhet, vann (prosent)	x	
Tilknytningstetthet på distribusjonsnettet (vann) (innb/km)		
Andel av de kommunale vannverkene som har sikkerhets- og beredskapsplan (prosent)	x	
Andel av innb. tilkn. komm. vannverk som er forsynt av grunnvann el. desinfisert overflatevann som hovedkilde (prosent)	x	
Andel av innbyggere forsynt fra vannverk med hygienisk trygt vann mht. E.coli. (prosent)	x	X
Andel av innbyggere forsynt fra vannverk med bruksmessig tilfredsstillende vann mht. farge. (prosent)	x	X
Andel av innbyggere forsynt fra vannverk med bruksmessig tilfredsstillende vann mht. pH. (prosent)	x	X
Beregnet vannlekkasje per m ledning per år (m ³ /m/år)	x	
Total vannleveranse (spesifikk totalleveranse) per tilkn. innbygger		

(m ³ /tilkn.innb/år)		
Andel av total vannleveranse som går til husholdningsforbruk (prosent)		
Andel av total vannleveranse som går til industri og næringsvirksomhet (prosent)		
Andel av total vannleveranse som går til annet forbruk (jordbruksvanning mv.) (prosent)		
Andel ikke bokført vann (prosent)	x	
Gjennomsnittlig husholdningsforbruk per person per døgn (l/innb/døgn)		
Andel fornyet ledningsnett, gjennomsnitt for siste tre år (prosent)	x	X
Gjennomsnittsalder vannledningsnett	x	X
Tetthet av trykkøkingsstasjoner (antall/km ledning)	x	

Avløp:

	Merke for kvalitetsindikator	Foreslått lagt under kategori kvalitetsindikatorer
IND Navn 2005		
Finansiell dekningsgrad - avløp (prosent)	x	
Brutto investeringsutgifter per innbygger tilknyttet kommunal avløpstjeneste (kr/tilkn.innb)	x	
Dekningsgrad		
Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal avløpstjeneste (prosent)		
Andel av husholdningsabonentene på avløp som har innstallert vannmåler (prosent)		
Produktivitet/enhetskostnad		
Gebyrinntekter per innbygger tilknyttet kommunal avløpstjeneste (kr/tilkn.innb)		
Gebyrgrunnlag per innbygger tilknyttet kommunal avløpstjeneste (kr/tilkn.innb)		
Gebyrgrunnlag per belastningsenhet (kr/kg tot-P)		
Andel kapitalkostnader (prosent) av gebyrgrunnlaget		
Driftsutgifter per innb. tilknyttet kommunal avløpstjeneste	x	
Driftsutgifter per m ³ solgt (kr/m ³)	x	
Andel lønn av driftskostnader (prosent)	x	
Andel kjøp til egenproduksjon av driftskostnader (prosent)	x	
Andel indirekte kostnader av driftskostnader (prosent)	x	
Andel kjøp som erstatter egenproduksjon, av driftskostnader (prosent)	x	
Andel andre inntekter av driftskostnader (prosent)	x	
Årsgebyr for avløpstjenesten (gjelder rapporteringsåret+1) (kr)	x	X
Tilknytningsgebyr - lav sats (gjelder rapporteringsåret+1) (kr)	x	
Tilknytningsgebyr - høy sats (gjelder rapporteringsåret+1) (kr)	x	
Brutto driftutgifter for septiktømming per tilknyttet innbygger	x	
Utdypende tjenesteindikatorer		
Antall kommunale avløpsanlegg		
Tilknytningstetthet på distribusjonsnett (avløp) (innb/km)		
Andel belastning på renseanlegg med oppfylte konsesjonskrav (prosent)	x	
Andel belastning på anlegg med mekanisk, biologisk, naturbasert eller annet renseprinsipp (prosent)	x	
Andel belastning på anlegg med kjemisk rensing (prosent)	x	

Andel belastning på anlegg med biologisk-kjemisk rensing (prosent)	x	
Andel innbyggere tilknyttet anlegg med mekanisk, biologisk, naturbasert eller annet renseprinsipp (prosent)	x	
Andel innbyggere tilknyttet anlegg med kjemisk rensing (prosent)	x	X
Andel innbyggere tilknyttet anlegg med biologisk-kjemisk rensing (prosent)	x	X
Gjennomsnittsalder spillvannsnett	x	X
Andel fornyet ledningsnett, gjennomsnitt for siste tre år (prosent)	x	X
Tetthet av pumpestasjoner (antall/km ledning)		
Antall avsluttede saker over kjelleroversvømmelser, der kommunen har erkjent erstatningsansvar	x	
Antall kloakkstopper i avløpsledninger, overløp og kummer (antall/km ledningsnett)	x	X
Andel slam disponert til jordforbedring i jordbruket (prosent)		
Andel slam disponert til jordforbedring på grøntarealer (prosent)		
Andel slam disponert til forbrenning/energigjenvinning (prosent)		
Andel slam deponert (prosent)		
Andel slam disponert til toppdekke på avfallsfylling (prosent)		
Andel slam disponert til annet formål (prosent)		

Avfall:

IND Navn 2005 Avfall	Merke for kvalitetsindikator	Foreslått lagt under kategori kvalitetsindikatorer
Prioritering		
Finansiell dekningsgrad - avfall (prosent)	x	
Brutto investeringsutgifter i avfallssektoren per innbygger (kr/innb)	x	
Brutto investeringsutgifter i avfallssektoren per årsinnbygger (kr/årsinnb)	x	
Produktivitet/enhetskostnad		
Gebyrinntekter per innbygger (kr/innb)		
Gebyrinntekter per årsinnbygger (kr/årsinnb)		
Gebyrgrunnlag per årsinnbygger for kommunal avfallshåndtering (kr/årsinnb)		
Gebyrgrunnlag per tonn innsamlet avfall	x	
Andel kapitalkostnader (prosent) av gebyrgrunnlaget		
Driftskostnader per årsinnbygger	x	
Driftsutgifter per tonn innsamlet husholdningsavfall	x	
avfall - andel lønn	x	
avfall - andel kjøp som inngår i egenproduksjon	x	
avfall - andel indirekte kostnader	x	
avfall - andel kjøp som erstatter kommunal egenproduksjon	x	
avfall - andel andre inntekter	x	
Årsgebyr for avfallstjenesten (gjelder rapporteringsåret+1) (kr)	x	X
Utdypende tjenesteindikatorer		
Antall gebyrsatser som tilbys husholdningene	x	
Andel husholdninger med organisert hjemmekompostering (prosent)		
Antall avfallsfraksjoner det er etablert hentesystem for	x	X
Antall avfallsfraksjoner det er etablert bringesystem/returpunkt for	x	X

Antall avfallsfraksjoner som kan leveres mot gebyr ved sentralt avfallsmottak	x	X
Antall avfallsfraksjoner som kan leveres gratis ved sentralt avfallsmottak	x	X
Kilo husholdningsavfall per innbygger		
Kilo husholdningsavfall per innbygger (ikke juster for hytter)		
Kilo utsortert husholdningsavfall per innbygger		
Kilo utsortert husholdningsavfall per innbygger (ikke justert for hytter)		
Andel husholdningsavfall utsortert for gjenvinning (prosent)		

7.2 Annet

Publisering av nøkkeltall på nettet

Generelt:

Arbeidsgruppa anbefaler at det i faktaarkene blir lagt inn en enkel "kommunikasjon" mellom nøkkeltall på nivå 2 og grunnlagstall på nivå 3, slik at man raskt kan se hvilke grunnlagstall som ligger til grunn for et aktuelt nøkkeltall. Dette vil være et supplement og en stor forbedring i forhold til "info-knappene" som fort kan bli uoversiktlige.

8. Annet

8.1 Forbedring av veiledning

I listen over endringer i skjema, og enkelte andre steder i rapporten er det angitt at veiledningen til utfylling av skjema relatert til VAR-området må forbedres. I dette kapittel er det av hensyn til lengden på rapporten ikke listet opp hvilke forbedringer som skal gjøres i veiledningen. Innspillene i denne rapporten vil, sammen med innspill fra andre hold, bli tatt med i arbeidet med utvikling av veiledningen.

8.2 Ansvar for oppfølging av skjema 22

Ansvar for oppfølging av skjema 22 om kommunale gebyrer er underlagt KOSTRA-VAR-gruppa. Ansvar for oppfølging av skjemaet i forbindelse med forberedelser til utsending, veiledning, mottak av data og revisjon er nå fastslått at ligger til seksjon for økonomiske indikatorer.

Dett ble klart etter at seksjon for miljøstatistikk og seksjon for økonomiske indikatorer møttes 23.06.05 for å diskutere ansvarsfordeling og oppgaver knyttet til data om kommunale gebyrer.

Seksjonen bør ha en representant i KOSTRA-VAR-gruppa.

8.3 Prosjekt om målestokkonkurranse i VA-sektoren

Kommunal- og regionaldepartementet (KRD)

Kommunal- og regionaldepartementet initierer høsten 2005 et prosjekt for utvikling av modeller for sammenligninger og rangeringer av prestasjonene til kommunene på VA-området. Modellene skal testes ut i et prøveprosjekt med et antall kommuner i 2006.

Prosjektets formål er å starte en utvikling av et landsomfattende system for systematiske sammenligninger og rangeringer (målestokkonkurranse) i VA-sektoren. Målsettingen er at systemet for målestokkonkurranse på sikt skal kunne fungere både som et forbedringsverktøy for sektoren selv, og som et opplysningsverktøy for andre. Departementet ser for seg at systemet skal inngå i et nasjonalt informasjonssystem. Hvordan dette i fremtiden vil se ut, og hvem som skal ha ansvar for et slik nettbasert verktøy, er uvisst. Foreløpig vil departementet fokusere på å utvikle gode modeller for målestokkonkurranse.

Denne utviklingen vil trolig kreve noen år, særlig med tanke på å få til rettferdige sammenligninger og måling av kostnadseffektivitet. I forhold til måling av både teknisk effektivitet og kostnadseffektivitet går også departementets prosjekt ett skritt videre i forhold til NORVARs benchmarkingsprosjekt.

Målestokkonkurranse må baseres på data som allerede ligger i eksisterende registre og statistikkssystemer, som VREG og KOSTRA og Mattilsynets register. Målestokkonkurransen kan i så måte ses på som en form for bruk av KOSTRA-data og andre data. Videre utvikling av KOSTRA-VA vil derfor være viktig.

Endring av rapporteringssystemene som de er i dag er ikke en målsetting.

Målestokkonkurranse kan skje på ulike nivåer. På kort sikt er ambisjonen begrenset til måling mellom kommuner. Neste trinn kan være måling mellom ulike interkommunale VA-selskaper av en viss størrelse. På lang sikt kan man ideelt sett tenke seg måling også på anleggsnivå. Om dette er en realistisk eller fornuftig målsetting må tiden vise.

Norsk renholdsverks forening (NRF)

NRF har i år for annen gang startet opp et benchmarkingsprosjekt innenfor renovasjon og avfallsbehandling, selvfinansiert av NRF og deltagende medlemskommuner og IKSer.

9. Referanser

Bjørkli et al. 2004. – Fristilling og konkurranseutsetting i KOSTRA – *bedring av sammenlignbarheten i nøkkeltallene*

10. Vedlegg

10.1 Notat fra KRD

Fra: BED Dato: 21.06.2005
Til: Arbeidsgruppe KOSTRA-VAR Saksnr.:
Kopi: Saksbehandler: BED

KOSTRA – krav til rapportering av selvkost

I KOSTRA publiseres følgende indikatorer knyttet til selvkost på VAR-området:

- finansiell dekningsgrad, dvs. gebyrinntekter ifht gebyrgrunnlaget (selvkost)
- selvkost per innbygger og per produsert enhet
- kapitalkostnadenes andel av selvkost
- indirekte driftskostnader i selvkost

Disse nøkkeltallene kan ikke trekkes direkte ut av kommuneregnskapet, siden selvkost er en egen kalkyle i kommunene. Selvkost, og hvordan selvkost kostnadmessig er sammensatt, må derfor rapporteres på eget skjema (nr. 23) i KOSTRA.

SSB viser til at kvaliteten på det kommunene rapporterer i skjema 23 er av svært varierende kvalitet, noe som innebærer at det kreves betydelig revisjonsarbeid fra SSBs side før tall kan publiseres. SSB har i KOSTRA-arbeidsgruppen for VAR- området meddelt at skjema 23 i sin nåværende form vurderes nedlagt av SSB, med mindre KRD bidrar med særlig finansiering av SSBs drifting/revisjon av dette skjema. Antall arbeidstimer er anslått av SSB til 800 timeverk (med timepris kr 800 blir dette 640.000 kr). I arbeidsgruppens møte den 27.5.05 ga KRD tilbakemelding om at det ikke er aktuelt for KRD å bidra med særskilt finansiering av SSBs arbeid med skjemaet.

KRD legger til grunn at de aktuelle nøkkeltall er relevante, og har en verdi som tilsier at de også bør videreføres. Vi er av den oppfatning at dette også må være arbeidsgruppens konklusjon dersom man tar utgangspunkt i at nøkkeltall i KOSTRA-VAR skal være mest mulig dekkende for en helhet.

Riktig fokus vil derfor ikke være spørsmålet om skjema 23 bør legges ned eller ikke. Det riktige spørsmålet er hvordan man skal sørge for å få inn grunnlagstall for å beregne indikatorene.

Så langt vi kan se finnes to alternativer:

- a. videreføre dagens løsning – basert på kobling mellom KOSTRA-/ kommuneregnskapet og selvkostkalkylen
- b. grunnlagsdata hentes kun fra selvkostkalkylen/-regnskapet

Alternativ a vil trolig kreve tid før datakvaliteten bedres. Koblingen mellom KOSTRA-regnskapet og selvkostkalkylen krever intern avstemming. Denne koordineringen mellom regnskapsavdelingen og avdelingen som har ansvar for selvkost er trolig mangelfull i mange kommuner, og dermed grunnlaget for varierende kvalitet på det som rapporteres. Økt koordinering vil trolig kunne øke kvaliteten, men her trengs trolig fortsatt innsats. I mellomtiden kreves revideringsinnsats og veiledning fra SSB, og ideelt sett også opplæring av kommunene.

Alternativ b vil kunne være en enklere rapporteringsmåte, og vil trolig kunne gi økt datakvalitet på kort sikt. Arbeidet med å drifte skjema og produsere indikatorer skulle kreve vesentlig mindre ressurser for SSB på kort sikt. Løsningen innebærer egentlig en form for dobbelrapportering av driftsutgifter på selvkostområdet.

Begge rapporteringsalternativene skal i prinsippet kunne gi den samme informasjonen. Spørsmålet er om det skal åpnes for å vurdere å forkaste løsning a, som det har vært jobbet mot for KOSTRA-VAR. Utgangspunktet har tidligere vært at økonomitall kun rapporteres gjennom KOSTRA-regnskapet. Dette er uansett ikke fullt ut gjennomførbart (indirekte kostnader og kapitalkostnader), slik at man har endt opp med løsning der KOSTRA-regnskapet kobles med skyggeregnskapet. Det sentrale spørsmålet vil da være å vurdere hva man på sikt kan oppnå med alternativ a utover alternativ b, og om denne merverdien skal tillegges avgjørende vekt i valg av løsning. KRD er åpen for å vurdere alternativ b.

Dersom man skulle falle ned på alternativ b, kan rapporteringskravet se noenlunde slik ut (alle størrelser hentet fra selvkostkalkylen/regnskapet, også de direkte driftsutgiftene og gebyrinntektene):

<i>Ihht retningslinjene for beregning av selvkost, H-2140</i>	Vann (F340/F345)	Avløp (F350/F353)	Avfall (F355/F357)
Henførbare direkte driftsutgifter			
Henførbare indirekte driftsutgifter			
Kalkulatoriske kapitalkostnader			
Sum årets gebyrgrunnlag			
Sum årets gebyrinntekter			
Årets overskudd/underskudd			

Kontroll

Prinsippene for beregning av selvkost er felles for kommunene. Det er kommunerevisjonens rolle å kontrollere av selvkostberegningene. KOSTRA bør legge til grunn som utgangspunkt at selvkost er beregnet ihht gjeldene retningslinjene, og at det som rapporteres av størrelser fra selvkostregnskapene således er korrekt beregnet.

Konsernregnskap og rapporteringsansvar

En utfordring på VAR-området er omfanget av ulike former for organisering av virksomheten ved konkurranseutsetting, interkommunale selskaper, kommunale aksjeselskaper etc.. Lite ensartethet og nødvendigheten av å ha oversikt over organiseringen for å utarbeide konsernregnskap gjør arbeidet krevende. Dette er i prinsippet en utfordring som gjelder alle tjenesteområder, men kanskje VAR-området spesielt, da utviklingen av "fristilling" nok er kommet lengst her.

Når det gjelder beregning av selvkost ved "fristilling", legger KRD til grunn at prinsippene for selvkost gjelder uavhengig av hvordan tjenestene organiseres. Dvs at indirekte utgifter og kalkulatoriske kapitalkostnader i utgangspunktet skal beregnes på samme måte uavhengig av hvem som produserer tjenestene eller eier anleggene. Det ligger til kommunestyrene å vedta gebyrene som skal fordeles innbyggerne. Således ligger et overordnet ansvar på kommunene ifht selvkostregnskapet. Det faller derfor naturlig at kommunene også skulle ha ansvaret for å rapportere selvkost på skjema 23, også når VAR-tjenestene utføres av andre enn kommunen selv.

Spørsmålet ble for øvrig behandlet i regnskapsgruppa i august 2004.

10.2 Skjemaene: 21, 21C, 21A, 21B, 22 og 23.

Skjema 21:

Utkast ikke tilgjengelig ennå.

Skjema 21C

Utkast ikke tilgjengelig ennå.

Skjema 21A:

KOSTRA 2005 - KOMMUNE-STAT-RAPPORTERING	
Skjema nr	Skjema navn
21A	Ledningsnett, tilknytning og små avløpsanlegg.
	I dette skjemaet rapporteres:
	<ul style="list-style-type: none"> • opplysninger om kommunalt eide avløpsledninger • tilknytning til avløpsanlegg generelt • tilknytning til små avløpsanlegg
	Som "små avløpsanlegg" regnes alle anlegg, både enkelthusanlegg, mindre private fellesanlegg og anlegg tilknyttet offentlig avløpsnett , med utslippstillatelse for mindre enn 50PE (målt som hydraulisk kapasitet).
	Opplysninger rapportert inn på dette skjemaet vil bli offentliggjort, enten på anleggsnivå eller på kommunenivå.
	Funksjon: 350, 353 og 354 Oppgavene hentes inn med hjemmel i lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, jf forurensningsforskriften av 1. juni 2004, kap. 12 om rensing av avløpsvann og kap. 16 om utslipp fra mindre avløpsanlegg, samt vilkår om årsrapportering i den enkelte utslippstillatelse gitt av fylkesmannen. Statistisk sentralbyrå vil i medhold av lov av 16. juni 1989 nr 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå § 2-2 og § 3-2 hente inn og benytte oppgavene til utarbeidelse av offisiell statistikk.

1. Opplysninger om kommunen og ansvarlig for rapporteringen		
Kommunenr	Kommunens navn	
<input type="text"/>	<input type="text"/>	
Navn skjemaansvarlig	E-post skjemaansvarlig	Tlf nr
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
2. Ledningsnett og kjelleroversvømmelser		
		Antall
Antall avsluttede saker over kjelleroversvømmelser, der kommunen har erkjent erstatningsansvar		<input type="text"/>
Antall pumpestasjoner		<input type="text"/>
Antall kloakkstopper i avløpsledninger, overløp og kummer		<input type="text"/>
Antall regnvannsoverløp i fellessystemet		<input type="text"/>
	Prosent	
Grad av fellessystem	<input type="text"/>	

Antall meter avløpsledninger totalt i kommunen

- Kontroller og eventuelt korrigjer forhåndsutfylte tall fra forrige rapportering

- Med avløpsledninger menes her både separate spillvannsledninger og fellesledninger for spillvann og overvann, men ikke rene overvannsledninger. Stikkledninger skal ikke medregnes. Kun kommunalt eide ledninger skal rapporteres.

	Antall meter totalt	Fordeling etter alder på eksisterende ledningsnett (etter tidsepoke for nylegging/siste rehabilitering eller utskifting): Før 1940	Fordeling etter alder på eksisterende ledningsnett (etter tidsepoke for nylegging/siste rehabilitering eller utskifting): 1940-1959	Fordeling etter alder på eksisterende ledningsnett (etter tidsepoke for nylegging/siste rehabilitering eller utskifting): 1960-1979	Fordeling etter alder på eksisterende ledningsnett (etter tidsepoke for nylegging/siste rehabilitering eller utskifting): 1980- og senere
1. Antall meter avløpsledninger totalt i kommunen (inklusive årets rapportering for nytt og fornyet ledningsnett)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
2. Antall meter nye avløpsledninger i rapporteringsåret	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
3. Antall meter avløpsledninger fornyet ved utskifting/rehabilitering i rapporteringsåret	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
4. Antall meter separate overvannsledninger i kommunen	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

3. Antall innbyggere i kommunen tilknyttet avløpsanlegg (inkluderer alle typer anlegg og størrelser)

	Antall innbyggere tilknyttet	Rapportert for 2004
a. Antall innbyggere tilknyttet avløpsanlegg med tillatt belastning større eller lik 50 PE	<input type="text"/>	<input type="text"/>
- herav antall innbyggere tilknyttet kommunale anlegg	<input type="text"/>	<input type="text"/>
- herav antall innbyggere tilknyttet ikke-kommunale anlegg	<input type="text"/>	<input type="text"/>
b. Antall innbyggere tilknyttet enkelthusanlegg, mindre private fellesanlegg og avløpsanlegg tilknyttet offentlig avløpsnett med tillatt belastning mindre enn 50 PE	<input type="text"/>	<input type="text"/>
- herav antall innbyggere tilknyttet kommunale anlegg	<input type="text"/>	<input type="text"/>
- herav antall innbyggere tilknyttet ikke-kommunale anlegg	<input type="text"/>	<input type="text"/>
SUM (a+b)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Antall innbyggere i kommunen pr. 1.1. 2005 (kilde: SSB, befolkningsstatistikk)	<input type="text"/>	

4. Oppgi antall små anlegg (tillatt belastning mindre enn 50 PE) og fordeling av anleggene

- Tettsted er definert som en hussamling der det bor minst 200 mennesker, og der avstanden mellom husene normalt ikke er mer enn 50 meter. (Se veiledning for flere detaljer. Navn på og kart over tettsteder finnes på internettadressen <http://www.ssb.no/emner/01/01/20/tettstedkart/>).

Gråvann: Avløpsvann fra bad, kjøkken, vaskemaskin og lignende. Vann fra vannklosett er ikke med.

1. Institusjoner, hoteller, campingplasser m.m. (anlegg < 50 PE)

	Antall anlegg	Reell belastning (kg tot-P)	Antall anlegg fordelt etter resipient. Ferskvann	Antall anlegg fordelt etter resipient. Saltvann	Antall anlegg fordelt etter resipient. Jord	Antall anlegg fordelt etter resipient. Sum	Antall anlegg fordelt etter bosettingsmønster. I tettsted	Antall anlegg fordelt etter bosettingsmønster. I spredt bebyggelse	Antall anlegg fordelt etter bosettingsmønster. Sum
Urenset	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Slamavskiller	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Infiltrasjonsanlegg	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Sandfilteranlegg	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Biologisk renseanlegg	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Kjemisk renseanlegg	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Kjemisk/biologisk renseanlegg	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Tett tank (for alt avløpsvann)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Tett tank for svartvann	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Biologisk toalett	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Konstruert våtmark	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Tett tank for svartvann, gråvannsfiler	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Biologisk toalett, gråvannsfiler	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Annen løsning	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Sum	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

2. Fast bosetting (anlegg < 50 PE)

	Antall anlegg	Antall personer tilknyttet	Antall anlegg fordelt etter resipient. Ferskvann	Antall anlegg fordelt etter resipient. Saltvann	Antall anlegg fordelt etter resipient. Jord	Antall anlegg fordelt etter resipient. Sum	Antall anlegg fordelt etter bosettingsmønster. I tettsted	Antall anlegg fordelt etter bosettingsmønster. I spredt bebyggelse	Antall anlegg fordelt etter bosettingsmønster. Sum
Urenset	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Slamavskiller	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Infiltrasjonsanlegg	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Sandfilteranlegg	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Biologisk renseanlegg	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Kjemisk renseanlegg	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Kjemisk/biologisk renseanlegg	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Tett tank for svartvann	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Tett tank (for alt avløpsvann)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Biologisk toalett	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Konstruert våtmark	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Tett tank for svartvann, gråvannsfiler	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Biologisk toalett, gråvannsfiler	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Annen løsning	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Sum	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

3. Fritidsboliger (anlegg < 50 PE)

	Antall anlegg	Antall anlegg fordelt etter resipient. Ferskvann	Antall anlegg fordelt etter resipient. Saltvann	Antall anlegg fordelt etter resipient. Jord	Antall anlegg fordelt etter resipient. Sum	Antall anlegg fordelt etter bosettingsmønster. I tettsted	Antall anlegg fordelt etter bosettingsmønster. I spredt bebyggelse	Antall anlegg fordelt etter bosettingsmønster. Sum
Urenset	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Slamavskiller	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Infiltrasjonsanlegg	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Sandfilteranlegg	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Biologisk renseanlegg	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Kjemisk renseanlegg	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Kjemisk/biologisk renseanlegg	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Tett tank for svartvann	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Tett tank (for alt avløpsvann)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Biologisk toalett	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Konstruert våtmark	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Tett tank for svartvann, gråvannsfiler	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Biologisk toalett, gråvannsfiler	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Annen løsning	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Sum	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

5. Kommentarer og merknader

Skjema 21B:

KOSTRA 2005 - KOMMUNE-STAT-RAPPORTERING

Skjema nr	Skjema navn
21B	Avløpsanlegg med tillatt belastning større enn eller lik 50 PE, og slambehandlingsanlegg
I dette skjemaet (et for hvert anlegg) rapporteres opplysninger om:	
<ul style="list-style-type: none"> • Avløpsanlegg med tillatt belastning større enn eller lik 50 PE. • Avløpsanlegg med tillatt belastning større enn eller lik 50 PE med slambehandling • Rene slambehandlingsanlegg (se veileder)	
Opplysninger om interkommunale anlegg (samarbeider, kommunale foretak etc) rapporteres av kommunen hvor anlegget er lokalisert (vertskommunen).	
IKS-anlegg (interkommunale selskaper) skal rapportere selv, uavhengig av kommunen. Dette har sammenheng med rapporteringen av regnskapet.	
Opplysninger rapportert inn på dette skjemaet vil bli offentliggjort, enten på anleggsnivå eller på kommunenivå.	
Funksjon 350	
Oppgavene hentes inn med hjemmel i lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 7 tredje ledd, if forurensningsforskriften av 1. juni 2004, kap. 12 om rensing av avløpsvann og kap. 16 om utslipp fra mindre rensesanlegg, § 12 i gjødselvereforskriften samt vilkår om årsrapportering i den enkelte utslippstillatelse gitt av fylkesmannen. Statistisk sentralbyrå vil i medhold av lov av 16. juni 1989 nr 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå § 2-2 og § 3-2 hente inn og benytte oppgavene til utarbeidelse av offisiell statistikk.	
1. Opplysninger om kommunen og ansvarlig for rapporteringen	
Kommunen	Kommunens navn
Navn skjemaansvarlig	E-post skjemaansvarlig
	Tlf nr
Erklæring om at kommunen er fritatt fra å rapportere data på dette skjema. (- fordi skjemaet ikke brukes av kommunen, eller interkommunale anlegg lokalisert i kommunen rapporterer selv.)	
"Ingen avløpsanlegg godkjent for 50 PE eller mer, og ingen rene slambehandlingsanlegg som kommunen kan rapportere."	
	Kryss av ☐

2. Anleggsdata

Anlegget rapporteres også via driftsassistansen (Hvis så er tilfelle besvares kun følgende deler i dette skjemaet: Del 1 - Opplysninger om kommunen; Del 2 - Anleggsdata; Del 3 - Resipient)

1. Anleggslokalisering

For rapportering av anleggsnummer, bygningsnummer og organisasjonsnummer – konsulter veilederen. Dette gjelder særlig dersom disse feltene ikke er forhåndsutfyllt.

I spørsmål 2.1 skal det føres inntil 3 navn på tettbyggelse som anlegget mottar avløpsvann fra. Tettbyggelsen med størst andel av avløpsvannet skal føres først. "Tettbyggelse" er definert som en hussamling der avstanden mellom husene normalt ikke er mer enn 50 meter. (Se veiledning for flere detaljer. Navn på og kart over tettbyggelse finnes på internetadressen <http://www.sft.no/arbeidsomr/vann/avlop/kart/>)

Navn	Anleggsnr.	Bygningsnr.	Organisasjonsnr.	Tettbyggelse
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	1. <input type="text"/>
Sonebelte	UTM Øst	UTM Nord		2. <input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>		3. <input type="text"/>

2. Driftssituasjon ved anlegget og tillatt størrelse (PE)

	Antall måneder	Nedlagt år
I drift hele rapporteringsåret	☐ Ja (1) ☐ Nei (2)	<input type="text"/>
Midlertidig ute av drift i deler av rapporteringsåret	☐ Ja (1) ☐ Nei (2)	<input type="text"/>
Ute av drift i hele rapporteringsåret	☐ Ja (1) ☐ Nei (2)	<input type="text"/>
Nedlagt	☐ Ja (1) ☐ Nei (2)	<input type="text"/>
Oppstartsår	<input type="text"/>	
Siste utvidelsesår	<input type="text"/>	
Tillatt størrelse PE	<input type="text"/>	

Fylles ut av kommunen dersom kommunen er tilsynsmyndighet for anlegget: Er tilsynsplikten oppfylt?		☐ Ja (1)	☐ Nei (2)
Dersom kommunen er tilsynsmyndighet: Hvilke reaksjoner er gitt dersom tillatelser er brutt?			
<div style="border: 1px solid gray; height: 100px; width: 100%;"></div>			
3. Tilknytning til anlegget			
Antall innbyggere tilknyttet anlegget		<input type="text"/>	
Antall fritidsboliger tilknyttet anlegget		<input type="text"/>	
4. Organisasjonsform			
a) Hvilken organisasjonsform har avløpsanlegget eller slambehandlingsanlegget?			
Organisasjonsform			
☐	Kommunal etat/enhet (1)		
☐	Interkommunalt samarbeid m/særregnskap (2)		
☐	Kommunalt foretak (KF) (3)		
☐	Interkommunalt selskap (IKS) (4)		
☐	Kommunalt aksjeselskap (5)		
☐	Kommunalt eid lag, stiftelse etc. (BA, DA, FLI, STI) (6)		
☐	Privat AS, BA, lag, stiftelse, statlig etc. (7)		

<p>Avløpsanlegget behandler vann fra mer enn en kommune (Del 6. må i så tilfelle fylles ut)</p>	☐
<p>5. Anleggstype</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Slambehandling omfatter kun anlegg som foretar hygienisering og/eller stabilisering av slam. - Avvanning av slam regnes ikke som slambehandling. - For rene slambehandlingsanlegg gjenstår nå å fylle ut del 3 (hvis anlegget har utslipp til vann), del 7 og del 8. <ul style="list-style-type: none"> ☐ Avløpsanlegg uten slambehandling (inkludert slamavskillere) (1) ☐ Slambehandlingsanlegg (2) ☐ Avløpsanlegg med slambehandling: - med hygienisering eller stabilisering av slam (3) ☐ Avløpsanlegg med slambehandling: - med både hygienisering og stabilisering av slam (4)
<p>6. Renseprinsipp</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Dersom anlegget består av flere ulike renseprinsipper velges det renseprinsipp med mest høygradig rensing. - Dersom anlegg med biologisk/kjemisk rensing også har nitrogenfjerning bes dette oppgitt i merknadsfeltet (del 8). <ul style="list-style-type: none"> ☐ Urenset (1) ☐ Mekanisk rensing (2) ☐ Kjemisk rensing (3) ☐ Biologisk rensing (4) ☐ Biologisk/kjemisk rensing (5) ☐ Naturbasert rensing (6) ☐ Annen rensing (7)

3. Resipient

1. Lokalisering av resipient og utslippspunkt

Resipientnavn	Sonebelte	Utslippspunkt. UTM Øst	Utslippspunkt. UTM Nord
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

2. Type resipient

- Grunnvann (1)
- Innsjø (2)
- Elv/bekk (3)
- Elvemunning (4)
- Kystfarvann (5)

4. Rensekrav

1. Anleggets rensekrav jf gjeldende konsesjonsbetingelser (krav til renseparametere)

Sett kryss her dersom anlegget ikke har rensekrav som omfatter parametrene nedenfor.

- Med grenseverdi menes et konsentrasjonskrav som er basert på at kun 10-15 prosent av døgnblandprøver er dårligere enn grenseverdien. Kontrollmetoden er beskrevet i TA-1820/2001.

	Konsentrasjon ut (mg/l). Middel	Konsentrasjon ut (mg/l). Grenseverdi	Konsentrasjon ut (mg/l). Maks.	Renseeffekt (%). Middel	Renseeffekt (%). Grenseverdi	Totalt utslipp (kg/år)
SS	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
BOF5	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
BOF7	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
KOF	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
TOC	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
LOC	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Tot-P	<input type="text"/>		<input type="text"/>	<input type="text"/>		<input type="text"/>
Tot-N	<input type="text"/>		<input type="text"/>	<input type="text"/>		<input type="text"/>

2. Anlegg med krav om slamavskiller, sil og lignende

Spesielt ved utslipp til sjø på Vestlandet, i Trøndelag og i Nord-Norge er det i mange tilfeller ikke satt rensekrav i form av stoffkode. For mekaniske anlegg som ikke omfattes av pkt 4.1, angi gjeldende krav for rapporteringsåret:

	Krav til type	Krav til størrelse: Oppgi ev. krav til våtvolum (m3):	Oppgi ev. krav til maks. lysåpning (mm):	Er renseenheten bygget og i drift?
Slamavskiller:	☐ Ja (1) ☒ Nei (2)	<input type="text"/>		☐ Ja(1) ☒ Nei(2)
Sil/rist:	☐ Ja (1) ☒ Nei (2)		<input type="text"/>	☐ Ja(1) ☒ Nei(2)

5. Utslippskontroll

1. Tilført vannmengde og overløp ved renseanlegget

- Vannmengde overløp: Omfatter kun overløp ved renseanlegget - ikke overløp knyttet til ledningsnett

Tilført vannmengde ekskl. overløp (m³/år)

Vannmengde overløp (m³/år)

2. Belastning fra husholdninger, industri, service, institusjoner o.l. på anlegget

Belastning på anlegget: Tot-P (kg/år)

Belastning på anlegget: BOF5 (kg/år)

Husholdninger

Industri m/industriavløpsvann

Service, institusjoner o.l.

3. Konsentrasjoner og mengder inn og ut av renseanlegget.

	Konsentrasjon (mg/l). Inn middel	Konsentrasjon (mg/l). Ut middel	Oppfylt krav?	Konsentrasjon (mg/l). Ut maks	Oppfylt krav?	Kg/ år. Inn.	Kg/ år. Ut.	Oppfylt krav?
SS	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐ Ja (1) ☒ Nei(2)	<input type="text"/>	☐ Ja ☒ Nei	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐ Ja ☒ Nei
BOF5	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐ Ja ☒ Nei	<input type="text"/>	☐ Ja ☒ Nei	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐ Ja ☒ Nei
BOF7	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐ Ja ☒ Nei	<input type="text"/>	☐ Ja ☒ Nei	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐ Ja ☒ Nei
KOF	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐ Ja ☒ Nei	<input type="text"/>	☐ Ja ☒ Nei	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐ Ja ☒ Nei
TOC	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐ Ja ☒ Nei	<input type="text"/>	☐ Ja ☒ Nei	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐ Ja ☒ Nei
LOC	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐ Ja ☒ Nei	<input type="text"/>	☐ Ja ☒ Nei	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐ Ja ☒ Nei
Tot-P	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐ Ja ☒ Nei	<input type="text"/>	☐ Ja ☒ Nei	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐ Ja ☒ Nei
Tot-N	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐ Ja ☒ Nei	<input type="text"/>	☐ Ja ☒ Nei	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐ Ja ☒ Nei

4. Prøvetyper

- Hvis det tas ulike typer prøver av avløpsvannet merkes flere alternativer.

	Stikkprøve	Døgnblandprøve	Ukeblandprøve	Mengdeproporsjonal blandprøve.	Annen type. Spesifiser	Oppfylt krav?	
SS	☐	☐	☐	☐	☐	☐ Ja ☐ Nei	☐ Ikke krav
BOF5	☐	☐	☐	☐	☐	☐ Ja ☐ Nei	☐ Ikke krav
BOF7	☐	☐	☐	☐	☐	☐ Ja ☐ Nei	☐ Ikke krav
KOF	☐	☐	☐	☐	☐	☐ Ja ☐ Nei	☐ Ikke krav
TOC	☐	☐	☐	☐	☐	☐ Ja ☐ Nei	☐ Ikke krav
LOC	☐	☐	☐	☐	☐	☐ Ja ☐ Nei	☐ Ikke krav
Tot-P	☐	☐	☐	☐	☐	☐ Ja ☐ Nei	☐ Ikke krav
Tot-N	☐	☐	☐	☐	☐	☐ Ja ☐ Nei	☐ Ikke krav

5. Antall analyser og verifikasjon av rensekraft, for anlegg med krav basert på grenseverdi og døgnblandprøver, jf. TA-1820/2001.

	Totalt antall analyser	Antall analyser som ligger til grunn for verifisering	Antall analyser innenfor grenseverdien	Antall analyser innenfor det dobbelte av en grenseverdi	Oppfylt krav?
SS	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐ Ja(1) ☐ Nei(2)
BOF5	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐ Ja(1) ☐ Nei(2)
KOF	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐ Ja(1) ☐ Nei(2)

6. Analyser av tungmetaller/miljøgifter i avløpsvannet etter rensing. Før også opp ev. andre analyser av miljøgifter.

	Kons. inn middel (ug/l)	Kons. ut middel (ug/l)	Kg ut per år	Antall analyser
As	Felt her	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Cd	Felt her	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Cr	Felt her	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Cu	Felt her	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Hg	Felt her	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Ni	Felt her	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Pb	Felt her	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Zn	Felt her	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
PAH	Felt her	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
PCB	Felt her	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
DEHP	Felt her	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Andre spesifiser:														

6. Kommunefordeling av totalt antall tilknyttede innbyggere

Fordeling av antall tilknyttede innbyggere på de ulike kommuner som anlegget dekker. Spørsmålet gjelder kun for anlegg som tar imot avløpsvann fra andre kommuner enn den anlegget er lokalisert i.

OBS! Vertskommunen skal føres som første kommune i tabellen.

Kommunenummer	Kommunenavn	Antall innbyggere tilknyttet
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

7. Disponering av slam fra behandlingsanlegg, tonn behandlet slam og % tørrstoffinnhold

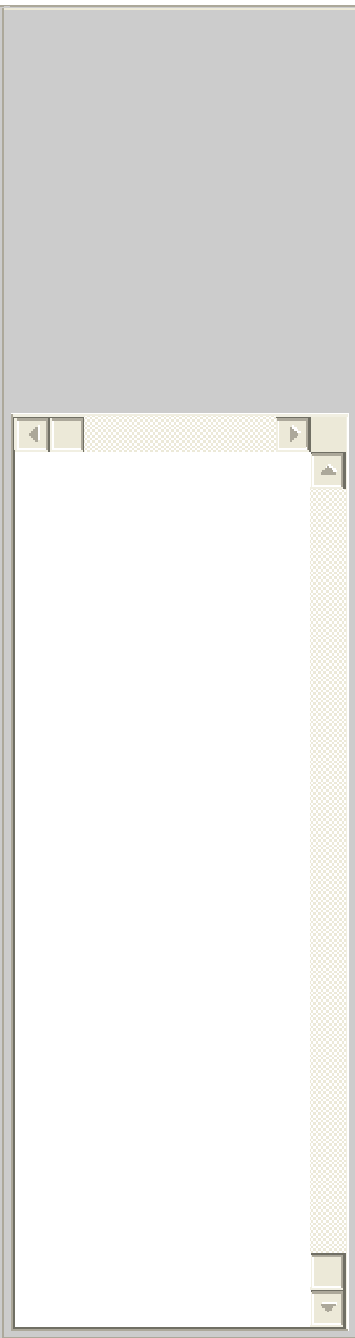
Se veiledning for opplysninger om % tørrstoffinnhold			
	Mengde (tonn behandlet slam)	% tørrstoffinnhold	
Produsert slamprodukt	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
Formål/disponert til:			
	Mengde (tonn behandlet slam)	% tørrstoffinnhold	
Jordbruksarealer	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
Grøntarealer	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
Leverert til jordprodusenter	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
Toppdekke på avfallsylling	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
Deponi som sluttbehandling	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
Forbrenning/energigjenvinning	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
Eksport – spesifiser formål i merknadsfeltet!	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
Annen disponering - spesifiser i merknadsfeltet!	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
Ukjent disponering	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
Sum	<input type="text"/>	<input type="text"/>	

8. Innhold av tungmetaller i slam (mg/kg slamtørrstoff)

Innhold av tungmetaller i råslam (mg/kg slamtørrstoff). Prøve tatt ved avløpsrenseanlegg.

	Konsentrasjon - middel (mg/kg TS)	Konsentrasjon - maks (mg/kg TS)
Cd	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Pb	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Hg	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Cu	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Zn	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Ni	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Cr	<input type="text"/>	<input type="text"/>

9. Kommentarer og merknader

Skjema 22:

KOSTRA 2004 - KOMMUNE-STAT-RAPPORTERING		
Skjema nr 22	Skjema navn Kommunale gebyrer knyttet til bolig	
<p>Gebyrene skal oppgis uten mva.</p> <p>Funksjonene 338, 345, 353 og 355 Opplysningene hentes inn av Statistisk sentralbyrå på vegne av Finansdepartementet, Miljøverndepartementet og Sosial- og helsedepartementet med hjemmel i forskrift av 15. desember 2000 om rapportering fra kommuner og fylkeskommuner, jf. lov av 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner § 49 nr. 2. Statistisk sentralbyrå vil i medhold av lov av 16. juni 1989 nr. 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå § 3-2 benytte oppgavene til utarbeidelse av offisiell statistikk.</p>		
1. Opplysninger om kommunen og ansvarlig for rapporteringen		
Kommunenr <input type="text"/>	Kommunens navn <input type="text"/>	Link til kommunale gebyrer på kommunens nettsider <input type="text"/>
Navn skjemaansvarlig <input type="text"/>	E-post skjemaansvarlig <input type="text"/>	Tlf nr <input type="text"/>
2. Avfall		
Interkommunal tjeneste?	☐ Ja (1) ☐ Nei(2)	Firmanavn <input type="text"/>
Standard renovasjonsgebyr for en 120 m² bolig (kr) for inneværende år		Januar 2006 (kr)
Angi hyppigst forekommende renovasjonsgebyr uten mva. innen kommunal avfallssektor (et husholdningsabonnement)		<input type="text"/>
Har det skjedd endringer i avfallstjenesten fra januar 2005 til januar 2006?		☐ Ja (1) ☐ Nei (2)
Hvis ja, kryss av for hva som er endret og angi endring:		
Kryss av her for endringer		
Antall uker per år det er tømning av blandet avfall (restavfall)	<input type="text"/> uker	☐
Standard beholderstørrelse for blandet avfall (restavfall)	fra <input type="text"/> til <input type="text"/>	☐
Endringer i innsamlingsordning (ant. fraksjoner som hentes/kan utsorteres etc.)	fra <input type="text"/> til <input type="text"/>	☐
Andre endringer, bruk feltet her:	<input type="text"/> - Eller bruk merknadsfeltet nederst i skjemaet.	☐

3. Feiing

Angi feiegebyret uten mva. for ett pipeløp i boliger i kommunen, per januar 2006

Gebyr for ettpipeløp (kr) Tilsyn (kr) Totalt (kr)

Hvor ofte feies det? (Årlig =1, Annet hvert år = 2, Tredje hvert år = 3, osv)

4. Vann og avløp

Alle tall skal oppgis uten mva. for en standard bolig på 120 m² bruksareal. Med bruksareal menes areal innenfor omsluttende vegger. Dette kan beregnes etter Norsk Standard nr. 3940 Areal og volumberegninger av bygninger, men kommunen er ikke bundet til å følge denne beregningsmetoden. Noen kommuner har fastsatt gebyrsatser etter m² leieareal. Kommunen må da oppgi satsen for den arealstørrelsen som tilsvarer 120 m² bruksareal. Det er imidlertid ingen konstant sammenheng mellom bruksareal og leieareal. Kommunen bør derfor bruke en tilnærming som er riktig for kommunen.

1. Årsgebyr uten mva., etter stipulert forbruk (dvs. for husholdninger uten vannmåler) for en standard bolig på 120 m² bruksareal

Sats for beregning av stipulert forbruk (kr) Faktor omregning fra m³ til m² Event. fast gebyr (kr)

	2006 januar (kr)	Kommunen har ikke slikt gebyr
Totalt stipulert årsgebyr for vann	<input type="text"/>	☐
Totalt stipulert årsgebyr for avløp	<input type="text"/>	☐

2. Satser uten mva. for en standard bolig på 120 m² bruksareal med vannmåler

Dersom kommunen ikke skiller mellom fast og variabel del, oppgi kun kubikkmeterpris.

	(Ev.) Fast del, januar 2005 (kr)	Variabel del/etter måler, januar 2005 (kr/m ³) eller kubikkmeterpris (kr)	Kommunen har ikke slikt gebyr	Angi minimumsforbruk av vann/avløpsvann det må betales gebyr for, dersom kommunen opererer med en slik ordning (m ³)
Vann	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐	<input type="text"/>
Avløp	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐	<input type="text"/>

3. Målerleie uten mva. for en standard bolig på 120 m² bruksareal

Januar 2006

Målerleie (kr) Kommunen har ikke slikt gebyr

4. Tilknytningsgebyr uten mva. for en standard bolig på 120 m² bruksareal

Januar 2006

Vann: Totalt - ved lav sats (kr)

Vann: Totalt - ved høy sats (kr)

Avløp: Totalt - ved lav sats (kr)

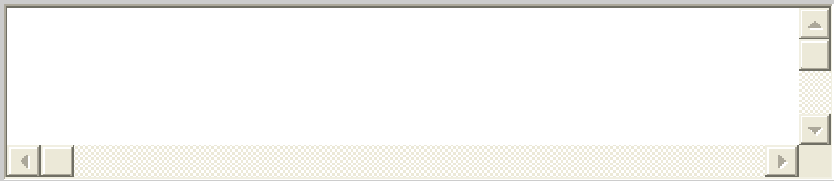
Avløp: **Totalt - ved høy sats (kr)**

5. Tilleggsopplysninger - vann og avløp

Vann: Hvor stor andel av husholdningsabonnentene benytter vannmåler? Prosent

Avløp: Hvor stor andel av husholdningsabonnentene benytter vannmåler? Prosent

5. Kommentarer og merknader

<div data-bbox="159 627 997 806"></div>	<div data-bbox="997 627 1356 806"><input type="text"/></div>
--	--

Skjema 23:

Innholdsmessig uendret fra 2004. Uklart om dette skjemaet skal sendes ut for rapportering for 2005. Se nedenfor et utkast til innhold i et forenklet skjema. Se drøfting i kapittel 5.

KOSTRA 2005 - KOMMUNE-STAT-RAPPORTERING		
Skjema nr 23	Skjema navn Kostnadsdekning i vann-, avløps- og avfallssektoren	
<p>Funksjonene 340, 345, 350, 353, 355 og 357 Opplysningene hentes inn av Statistisk sentralbyrå på vegne av Miljøverndepartementet og Sosial- og helsedepartementet med hjemmel i forskrift av 15. desember 2000 om rapportering fra kommuner og fylkeskommuner, jf. lov av 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner § 49 nr. 2, og forskrift av 21. oktober 2003 om rapportering fra interkommunale selskaper og kommunale og fylkeskommune foretak som driver næringsvirksomhet, jf. lov av 29. januar 1999 nr. 6 om interkommunale selskaper § 42 og lov av 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 49 (endret 3. november 2004 nr. 1541). Statistisk sentralbyrå vil i medhold av lov av 16. juni 1989 nr. 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå § 3-2 benytte oppgavene til utarbeidelse av offisiell statistikk.</p>		
1. Opplysninger om kommunen og ansvarlig for rapporteringen		
Kommunennummer <input type="text"/>	Kommunens navn <input type="text"/>	<input type="text"/>
Navn skjemaansvarlig <input type="text"/>	E-post skjemaansvarlig <input type="text"/>	Tlf. nr. <input type="text"/>
2. Vannsektoren (funksjon 340 og 345)		
	340	345
Sett kryss dersom kommunen ikke har regnskapsførte inntekter eller utgifter knyttet til vannsektoren i kommuneregnskap	☐	☐
Avskrivningstid for ledningsnett, brukt i kommunen, kryss av:	☐ 20 år (1)	☐ 40 år (2)
Tilleggsinformasjon for beregning av gebyrgrunnlaget (oppgis i 1000 kr)		
	340	345
Indirekte kostnader (henførbare tilleggsytelser og støttefunksjoner fra funksjonskonto 120 og 130) (oppgis i 1000 kr)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Kalkulatoriske renter (oppgis i 1000 kr)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Avskrivninger (oppgis i 1000 kr)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Sum kapitalkostnader (kalkulatoriske renter og avskrivninger) (i 1000 kr)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Tilleggsinformasjon for ekstern tjenesteproduksjon (oppgis i 1000 kr)		
	340	345
Kalkulatoriske renter (oppgis i 1000 kr)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Avskrivninger (oppgis i 1000 kr)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Tilleggsinformasjon for driftsfinansiert fornyelse av ledningsnett (oppgis i 1000 kr)		
	340	345
Driftsfinansiert fornyelse av ledningsnett - vann	<input type="text"/>	<input type="text"/>

3. Avløpssektoren (funksjon 350 og 353)

	350	353
Sett kryss dersom kommunen ikke har regnskapsførte inntekter eller utgifter knyttet til avløpssektoren i kommuneregnskap	☐	☐
Avskrivningstid for ledningsnett, brukt i kommunen, kryss av:	☒ 20 år (1)	☐ 40 år (2)
Tilleggsinformasjon for beregning av gebyrgrunnlaget (oppgis i 1000 kr)		
	350	353
Indirekte kostnader (henførbare tilleggsytelser og støttefunksjoner fra funksjonskonto 120 og 130) (oppgis i 1000 kr)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Kalkulatoriske renter (oppgis i 1000 kr)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Avskrivninger (oppgis i 1000 kr)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Sum kapitalkostnader (kalkulatoriske renter og avskrivninger) (i 1000 kr)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Tilleggsinformasjon for ekstern tjenesteproduksjon (oppgis i 1000 kr)		
	350	353
Kalkulatoriske renter (oppgis i 1000 kr)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Avskrivninger (oppgis i 1000 kr)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Tilleggsinformasjon for driftsfinansiert fornyelse av ledningsnett (oppgis i 1000 kr)		
	350	353
Driftsfinansiert fornyelse av ledningsnett - avløp	<input type="text"/>	<input type="text"/>

4. Avfallssektoren (næringsavfall) (funksjon 355 og 357)

	355	357
Sett kryss dersom kommunen ikke har regnskapsførte inntekter eller utgifter knyttet til avfallssektoren i kommuneregnskap	☐	☐

Tilleggsinformasjon for beregning av gebyrgrunnlaget (oppgis i 1000 kr)

	355	357
Indirekte kostnader (henførbare tilleggsytelser og støttefunksjoner fra funksjonskonto 120 og 130) (oppgis i 1000 kr)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Kalkulatoriske renter (oppgis i 1000 kr)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Avskrivninger (oppgis i 1000 kr)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Sum kapitalkostnader (kalkulatoriske renter og avskrivninger) (i 1000 kr)	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Tilleggsinformasjon for ekstern tjenesteproduksjon (oppgis i 1000 kr)

	355	357
Kalkulatoriske renter (oppgis i 1000 kr)	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Avskrivninger (oppgis i 1000 kr)	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Rentesats for beregning av kapitalkostnader er tilgjengelig på <http://www.norgesbank.no/>.

5. Merknader

<div style="border: 1px solid gray; height: 50px; width: 100%;"></div>
--

Dersom forenklet utgave av skjema 23 – et utkast til innhold i skjemaet:

Ihht retningslinjene for beregning av selvkost, H-2140 Vann (F340/F345) Avløp (F350/F353) Avfall (F355/F357)

Henførbare direkte driftsutgifter

Henførbare indirekte driftsutgifter

Kalkulatoriske kapitalkostnader

Sum årets gebyrgrunnlag

Sum årets gebyrinntekter

Årets overskudd/underskudd

Evalueringsrapport

for

KOSTRA - fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø (KNNM)

**Erfaringer fra rapporteringsåret 2004
Anbefalinger for 2005**

Avlevert 01.07.2005

Innhold

1 Innledning	106
1.1 Arbeidsgruppas ansvar og sammensetning.....	106
1.2 Rammer for gruppas arbeid.....	106
1.2.1 Rolleforståelse.....	106
1.2.2 KNNM-rapporteringen og myndighetenes behov for miljødata.....	106
1.2.3 Effektiviseringsnettverkene.....	106
1.2.4 Spesielt for 2005.....	107
1.3 Spesielt for KNNM-gruppa.....	107
1.3.1 Kartdata.....	107
1.3.2 Uttesting av skjema 20.....	107
2 Oppsummering og anbefalinger	108
2.1 Oppsummering.....	108
2.1.1 Rapportering og revisjon.....	108
2.1.2 Foreslåtte endringer kommunerapporteringen.....	108
2.1.3 Skjemaevaluering.....	108
2.1.4 Kartbasert rapportering.....	109
2.1.5 Publisering av foreløpige tall i Dagens statistikk.....	109
2.2 Arbeidsgruppas anbefalinger for rapporteringsåret 2005.....	109
3 Evaluering av 2004-rapporteringen	112
3.1 Utarbeiding av skjema.....	112
3.2 Kontroller i skjema.....	112
3.3 Innsamling av data.....	112
3.3.1 Registerinformasjon som inngår i nøkkeltallene.....	112
3.3.2 Tall som rapporteres til KOSTRA og publiseres i KOSTRA.....	113
3.4 Bearbeiding/revisjon og kontroll.....	113
3.4.1 Sentrale purringsrutiner.....	113
3.4.2 Generelt om revisjonen av skjema 20 og 51.....	113
3.4.3 Revisjon av KOSTRA-skjema 20, kommuneskjema.....	114
3.4.4 Revisjon av KOSTRA-skjema 51, fylkesskjema.....	116
3.4.5 Resultater fra revisjonen av KOSTRA-skjema 20, kommuneskjema.....	116
3.4.6 Fylkes-KOSTRA.....	119
3.5 Publisering.....	119
3.5.1 Nøkkeltall i faktaark.....	119
3.5.2 Dagens statistikk med statistikk og artikler.....	120
3.6 Brukerreaksjoner.....	120
4 Foreslåtte endringer i kontoplan	120
4.1 Forslag: Oppsplitting av funksjon 300 i plan-, kart- og byggesak. Fjerning av spørsmål 2 fra skjema 20.....	120
5 Ønskede endringer i skjema	123
5.1 Forslag til endringer i skjema – kommune.....	123
5.1.1 Del 2 Kostnader og inntekter innen funksjon 300.....	123
5.1.2 Del 6 Rekreasjon/friluftsliv.....	123
5.2 Forslag til endringer i skjema – fylkeskommune.....	124
6 Ønskede endringer i faktaark	125
6.1 Generell vurdering av faktaarket.....	125

6.2	Ønskede endringer innefor dagens opplegg	126
6.2.1	Brukergrensesnitt	126
6.2.2	Fjerning av eksisterende nøkkeltall.....	126
6.2.3	Nye nøkkeltall	127
6.2.4	Endring av innhold i allerede eksisterende nøkkeltall	127
7	Videreutvikling av KOSTRA.....	127
7.1	Kvalitetsindikatorer i KOSTRA.....	127
7.2	Hjemmelsgrunnlag for rapportering.....	127
7.2.1	Behov for generell KOSTRA-hjemmel for tjenesterapportering.....	127
7.2.2	Rapportering innen kulturminneforvaltningen som er underlagt Sametinget.....	128
7.3	Tiltak for å heve kvalitet i KOSTRA-tallene	128
7.3.1	Ny elektronisk plattform: Online løsning påkrevd.....	128
7.3.2	Hva som kan oppnås med en online løsning	128
7.3.3	Tiltak på kort sikt innenfor dagens teknologiske plattform	129
7.3.4	God revisjon	131
7.4	Kartbasert rapportering: Redusert oppgavebyrde og bedre data.....	132
7.5	Behov utover rapporteringsåret 2005	133
8	Referanser.....	133
9	Vedlegg.....	134
9.1	Vedlegg 1 Skjemaendringer	134
9.2	Vedlegg 2 Forslag til faktaark nivå 2	135
9.3	Vedlegg 3 Eksempler på statistikk og figurer knyttet til plandata og VA-data i prosjektet "Kartbasert rapportering i KOSTRA"	140

Tabellregister

Tabell 2.1.	Begrunnede anbefalinger for rapporteringsåret 2005	109
Tabell 3.1:	Antall kommuner i hvert fylke som ikke hadde levert KOSTRA-skjema 20 etter siste purring	115
Tabell 3.2:	De vanligste årsakene til manglende innrapportering.....	115
Tabell 3.3.	Antall kommuner som ikke hadde sendt inn KOSTRA-skjema 20	117
Tabell 3.4.	Svarprosent på skjema 20 og de ulike spørsmål i skjema i forskjellige faser av revisjonen. Prosentandel av kommunene som har besvart.....	117
Vedleggstabell 1.	Forslag til innholdsmessige endringer i skjema 20 for 2005 (fjernet rapporteringer er gjennomstreket, ny rapportering er understreket)	134

1 Innledning

1.1 Arbeidsgruppas ansvar og sammensetning

KOSTRA Kulturminner, natur- og nærmiljøgruppa (KNNM) ble opprettet våren 1998, og har levert rapport hvert år siden da. Arbeidsgruppa dekker områdene fysisk planlegging, kulturminner, natur- og nærmiljøarbeid i kommunene. Arbeidsgruppa har hatt tre møter våren 2005, der følgende personer har møtt:

Henning Høie, Statistisk sentralbyrå (SSB) (leder)

Svein Homstvedt, SSB

Vilni Bloch, SSB

Stig Mellum, SSB

Øystein Nesje, Miljøverndepartementet (MD)

Dag Høgvard, MD

Erling Gunnufsen, MD

Hans A. Støen, Bærum kommune (representant for Kommunenes sentralforbund (KS))

Anne Midtrød, Rogaland fylkeskommune (representant for KS)

Arne G. Berg, Hobøl kommune (representant for KS)

Ole Christian Tollersrud, Riksantikvaren (RA)

Ingerid Angell-Petersen, Direktoratet for naturforvaltning (DN)

Erik Anders Aurbakken, Mat- og landbruksdepartementet (LMD)

Even Vaboen, Kommunal og regionaldepartementet (KRD)

Einar Jensen, Statens kartverk

1.2 Rammer for gruppas arbeid

1.2.1 Rolleforståelse

I direktivene for arbeidsgruppene er det tidligere presisert at det er Miljøverndepartementet som har ansvaret for arbeidsgruppa, og at det er departementet sammen med KS, KRD og SSB som fatter gruppens vedtak. SSBs ledelse av faggruppa er mer operativ enn besluttsende, samtidig som SSB har et selvstendig ansvar for Norges offisielle statistikk. Representanter for fagdirektorater (RA, DN, SK) har en mer rådgivende funksjon i gruppa. Deltakerne har vært inneforstått med denne rolleforståelsen. I praksis har imidlertid gruppa fungert som én arbeidsgruppe med likebehandling av medlemmene. Arbeidsgruppas innstilling er også enstemmig, derfor har det ikke vært noe behov for mer formaliserte beslutningssystemer.

1.2.2 KNNM-rapporteringen og myndighetenes behov for miljødata

Regjeringen har fastsatt i overkant av 80 miljøpolitiske nøkkeltall for miljøvernpolitikken og som blant annet skal rapporteres til Stortinget annet hvert år i forbindelse med stortingsmeldingen "Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand" (RM). KOSTRA vil kunne levere statistikk knyttet til noen av disse nøkkeltallene.

1.2.3 Effektiviseringsnettverkene

Effektiviseringsnettverkene er et tidligere prosjekt i regi av KS og KRD som nå er videreført i KS' ordinære drift. Innenfor arbeidsgruppas ansvarsområde er det opprettet nettverk innen byggesak. Formålet med nettverket er at kommunene kan forbedre sine tjenester, samtidig som kostnadene holdes

nede. Kunnskapsgrunnlaget for dette hentes gjennom sammenligninger med hverandre og analyser av egen virksomhet. Til nå har to nettverk innen byggesak avlevert rapport (Akershus i (2004) og i Rogaland i 2005).

Arbeidsgruppa mener at god kontakt med nettverkene innen byggesak er viktig slik at en kan fange opp signaler omkring databehov og nøkkeltall.

1.2.4 Spesielt for 2005

Føringer for arbeidet i 2004 er spesielt gitt i mandatet. Årets mandat var identisk med mandatet for 2004:

1. Fortsette arbeidet med indikatorer for brukerrettet informasjon, spesielt hvorvidt det er kø/ventelister for å motta tjenestene og informasjon om brukerbetaling for tjenestene. Oppgaven gjelder kun for de gruppene hvor dette er en aktuell problemstilling.
2. Vurdere hvilke kvalitetsindikatorer utviklet av effektiviseringsnettverkene som skal publiseres sammen med øvrige KOSTRA-indikatorer og foreslå rapporteringsløsning for disse.
3. Gruppene skal vurdere registerbasert personellrapportering innenfor sitt område, i samarbeid med KOSTRAs delprosjekt på området.
4. KS/KRDs effektiviseringsnettverk skal gis anledning til å gi innspill om nøkkeltall.
5. Arbeidsgruppene skal vurdere behov for revisjons- eller kontrollhandlinger fra revisor på de skjema eller uttrekk som sendes fra kommunen eller fylkeskommunen, og eventuelt hva som bør være innhold og omfang i slike handlinger.

1.3 Spesielt for KNNM-gruppa

1.3.1 Kartdata

I årets mandat er det lagt til en presisering under et av punktene for arbeidsgruppens oppgaver (i kursiv):
Ta hensyn til kommunenes oppgavebyrde, ved å sikre at rapporteringsomfanget begrenses og at dobbelrapportering unngås, *herunder vurdere muligheten av å bruke eksisterende registre.*

SSB har bl.a. på den bakgrunn startet et prosjekt der en tester ut rapportering av relevante KOSTRA-data via filuttrekk fra kommunenes GIS-systemer. Prosjektet avsluttes i september 2005. Dette vil ikke gi innspill til KOSTRA-rapporteringen dette året, men prosjektet ønskes videreført med mål om på sikt å etablere rapportering via kartfiler. Dette forutsettes å lette kommunenes oppgavebyrde. Prosjektet er nærmere omtalt i kapittel 7.4.

1.3.2 Uttesting av skjema 20

KOSTRA var det første systemet SSB tok i bruk for selvadministrert elektronisk innrapportering. Systemet er utviklet av SSB i samarbeid med Comfact, som også har utviklet skjemaformingsprogrammet.

I forårets rapport ønsket arbeidsgruppa at skjema 20 skulle testes spesielt (SSB 2004, s.139). Årsaken var at man under revisjonen og kontakt ellers med kommunene hadde mottatt signaler at skjemaet ikke fungerte så godt som man ønsket. I større, skjemabaserte undersøkelser gjennomføres normalt en uttesting av skjema før det sendes ut. I KOSTRA-sammenheng var dette ikke gjort tidligere.

SSB gjennomførte et slikt prosjekt (Dale og Hole 2005), og resultatene fra dette har gitt føringer på neste års rapportering, både i form av forslag om endret innhold og justeringer av skjemateknisk og formuleringsmessig karakter. Resultatene av prosjektet er sammenfattet i kapittel 7.3

2 Oppsummering og anbefalinger

2.1 Oppsummering

2.1.1 Rapportering og revisjon

KOSTRAs gruppe for Fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø (KNNM-gruppa) legger med dette fram sin 8. rapport. For rapporteringsåret 2004, som er fjerde år der *alle* kommuner og fylkeskommuner deltar, har 414 av landets 434 kommuner levert KNNM-skjema. Til tross for en betydelig utvidelse av skjemaet siste år, økte svarprosenten økte fra 91 til 95 prosent på skjemanivå, og fra 79 til 85 prosent på feltnivå i forhold til året før. Dette henger sammen med økt innsats under fagrevisjonen. Alle fylkeskommunene har levert skjema. 420 kommuner og alle fylkeskommunene har levert regnskapstall.

Revisjon av rapportering ble forbedret i forhold til året før. Etter anbefaling fra arbeidsgruppa startet fagrevisjonen så tidlig at kommunene fikk tilbakemelding før første publisering 15. mars. Om lag 250 kommuner fikk e-post om mulige feil, hvorav 41 rettet og sendte inn nytt skjema. KNNM-gruppa anbefaler at denne revisjonen gis høy prioritet til neste år.

Revisjonskontrollene ble utvidet i forhold til i fjor. Det ble også gjort en sterkere oppfølging av kommunene som ikke hadde sendt inn skjema (pr. 1 mai), og dette bidro til at det manglet skjema fra 21 kommuner ved publiseringen 15. juni, mot 37 kommuner året før.

Direktoratet for naturforvaltning, Riksantikvaren, LMD og Fylkesmennenes landbruksavdeling bisto i revisjonen av rapporteringen av friluftsområder, innsigelser og omdisponering av dyrket areal. Dagens rapporteringshjæmme (statistikkloven) begrenser fagetatens innsyn i rapporteringen på revisjonstidspunkt, og dette reduserer kvaliteten i denne delen av revisjonen.

2.1.2 Foreslåtte endringer kommunerapporteringen

Etter flere innspill fra kommunehold, foreslår KNNM-gruppa at funksjon 300 'Fysisk tilrettelegging og planlegging' splittes i tre nye funksjoner fordelt på kart-, plan- og byggesaker. Samtidig fjernes del 2 i skjema 20 om relativ fordeling av kostnader i funksjon 300 fom. Rapporteringsåret 2006. Det er den økte bruken av KOSTRA-data i kommunene samt frustrasjon knyttet til spørsmål 2 i skjema 20 som har foranlediget forslaget. Begge disse forhold gjør at dette forslaget bør vurderes annerledes enn da det ble fremmet forrige gang i 1998.

Fra og med rapporteringsåret 2005 er KOSTRA-landbruk opprettet som egen faggruppe i KOSTRA. Rapportering knyttet til omdisponering av dyrket og dyrkbar mark etter plan- og bygningsloven er flyttet til denne faggruppa, og tas derfor ut av skjema 20.

Arbeidsgruppa har mottatt innspill fra KS gjennom Landslaget for park-, idretts- og friluftslivsplanlegging vedrørende forenklinger rapporteringen knyttet til rekreasjon og friluftsliv. KNNM-gruppa foreslår en endring i rapporteringen som bl.a. medfører at skillet mellom i og utenfor tettsteder fjernes for turstier.

2.1.3 Skjemaevaluering

KNNM-gruppa har siste år initiert to prosjekter for å bedre kvaliteten i KOSTRA. Begge prosjektene er motivert ut i fra signaler om stor rapporteringsbyrde og ujevn kvalitet i de rapporterte tallene.

I det ene prosjektet er *skjema 20 testet ut i 4 kommuner* (Dale og Hole 2005). Prosjektet har avdekket at mange av problemene knyttet til skjema 20 henger sammen med den generelle KOSTRA-løsningen.

Kommunene bruker betydelig ressurser i KOSTRA-rapporteringen, og de kan først og fremst reduseres ved at rapporteringen gjøres ”online”.

2.1.4 Kartbasert rapportering

Det andre prosjektet har vært et demonstrasjonsprosjekt for å vise hvilke kvaliteter og muligheter som ligger i *kartbasert rapportering*. I prosjektet er kartdata hentet inn fra 6 kommuner med informasjon som dekker deler av det som rapporteres i KOSTRA-skjema 20 og 21, i tillegg til store mengder annen informasjon.

2.1.5 Publisering av foreløpige tall i Dagens statistikk

SSB publiserte i år to artikler innen KNNM-området i forbindelse med frigivingen av foreløpige tall 15. mars. Av hensyn til usikkerheten i tallene ble det kun fokusert på landstall. Publiseringen gav god respons i pressen, bl.a. fordi tallene har større aktualitet 15. mars enn 15. juni. Landstallene viste seg å endre seg lite fra 15. mars til 15. juni.

2.2 Arbeidsgruppas anbefalinger for rapporteringsåret 2005

Arbeidsgruppas anbefalinger er sammenstilt i tabell 2.1

Tabell 2.1. Begrunnede anbefalinger for rapporteringsåret 2005

Anbefalinger	Begrunnelse
Endring i kontoplan (vil gjelde fra rapporteringsåret 2006)	
Funksjon 300 'Fysisk tilrettelegging og planlegging' splittes i tre funksjoner: <ul style="list-style-type: none"> • Plansaksbehandling • Kart- og oppmåling • Byggesaksbehandling 	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunenes eget ønske • Lette samlet rapporteringsbyrde ved at del 2 i skjema 20 fjernes • Vil fremskaffe et mer nøyaktig og anvendelig datagrunnlag • Bedre nøkkeltall
Endring i tjenesterapportering	
Skjema 20:	
<ul style="list-style-type: none"> • Spørsmål om turstier og areal for rekreasjonsområder i og utenfor tettsted slås sammen. • I tillegg beholdes spørsmål om antall og areal av rekreasjonsareal <i>i tettsted</i>. • Spørsmål om turstier skiller mellom sommerløyper og maskinpreparerte vinterløyper 	<ul style="list-style-type: none"> • Innebærer samlet sett en forenkling av rapporteringen • Rapportering mer i tråd med kommunenes virksomhet • Tydeligere definisjon av turstier vil lette rapporteringen, og gi bedre kvalitet på sikt.
<ul style="list-style-type: none"> • Spørsmålene knyttet til omdisponering av dyrket og dyrkbar mark tas ut 	<ul style="list-style-type: none"> • Flyttes til KOSTRA-landbruk etter vedtak i LMD
<ul style="list-style-type: none"> • Spørsmål 2 tas ut av skjema fra og med rapporteringsåret 2006 	<ul style="list-style-type: none"> • Vil være overflødig ved en splitting av funksjon 300
Skjema 51	
Ingen endringer	•
Filuttrekk/ekstern rapportering	
Ingen endringer	•

forts...

Anbefalinger forts.	Begrunnelse
Skjematekniske forhold, kort sikt	
Bedre tilgang til veileder gjennom: <ul style="list-style-type: none"> • henvisning på skjema til hvor veileder kan hentes fra nettet • utskrift av veileder gjøres automatisk når skjema skrives ut 	<ul style="list-style-type: none"> • Viktige presiseringer til spørsmål må legges i veiledning. • Underbruk av veiledning med feiltolkning av spørsmål som konsekvens
Flytting av en del definisjoner og essensiell informasjon fra veiledning til skjema	<ul style="list-style-type: none"> • Mindre feiltolkning av spørsmål
Forbedre skjemaoppsettet for de mest kompliserte spørsmålsmatrisene	<ul style="list-style-type: none"> • Vanskelig å fylle ut på skjerm fordi informasjon i kolonnehode og forspalte forsvinner fra skjermen
Bedre generell veiledning (nettsiden http://www.ssb.no/kostra/innrapp.html)	<ul style="list-style-type: none"> • Viktig informasjon overses i kommunene
Bedre papirutskrifter av skjema	<ul style="list-style-type: none"> • Innrapportering gjøres i praksis på papirutskrifter av fagpersonene i kommunene/fylkeskommunene • Gode skjema viktig for svarkvalitet
Skjematekniske forhold, lang sikt	
Ny elektronisk plattform: Online løsning for rapporteringen	<ul style="list-style-type: none"> • Redusert oppgavebyrde gjennom lettere tilgang til skjema og dermed mindre administrasjon • Bedre tilgang til oppdatert informasjon og veiledning • Bedre svarkvalitet
Faktaark, kort sikt	
Fylkesnivå i faktaarkene på nivå 3 (grunnlagsdata) som opsjon, slik at man kan få ut fylkestall direkte i tabellene.	<ul style="list-style-type: none"> • Denne forbedringen vil spare sentrale brukere mangfoldige arbeidstimer
Kolonnehoder må beholdes i skjermbildet når man scroller nedover.	<ul style="list-style-type: none"> • Mister veldig fort oversikt over hvilke regioner tallene gjelder
Faktaark, lang sikt	
Utvikle løsninger som er mer fleksible mht. oppsett, aggregeringer og presentasjonsformer	<ul style="list-style-type: none"> • Øke og forbedre tilgangen til KOSTRA-data
Nøkkeltall:	
Nøkkeltallene knyttet til omdisponering tas ut	<ul style="list-style-type: none"> • Rapportering av omdisponering er flyttet til KOSTRA-landbruk
Nøkkeltallet "Andel innsigelser fra fylkeskommunen til kommunale planer i forhold til antall uttalelser" tas ut	<ul style="list-style-type: none"> • Rapportering av innsigelser flyttet til kommuneskjema, og dermed vanskelig å tilrettelegge data.

forts...

Anbefalinger forts.	Begrunnelse
<u>Revisjon:</u>	
SSB tilrettelegge for tilbakemelding til kommunene før publiseringen 15. mars.	<ul style="list-style-type: none"> • Utprøving av dette for skjema 20 har gitt god respons • Vil øke kvalitet (nøyaktighet) i publiseringen 15. mars. • Øke motivasjon hos oppgavegiver når tilbakemelding gis like etter skjema utfylling
Avsette ressurser i fagetatene for å bistå i revisjonsarbeidet	<ul style="list-style-type: none"> • Fange opp større andel av feilrapportering i revisjonen
Bedre funksjonalitet for beregning av effekten av revisjonen	<ul style="list-style-type: none"> • Vil gjøre det lettere å drive kostnadseffektiv revisjon. Revisjonen består av mange kontroller. Pr. i dag omtrent umulig å vite hvilken effekt de har.
Forenkle utsending av e-post	<ul style="list-style-type: none"> • Redusere mengden "manuelt" arbeid under revisjonen, frigjøre ressurser
<u>Rapporteringshjemmel:</u>	
Behov for generell rapporteringshjemmel for tjenesterapportering på linje med regnskapsrapporteringen	<ul style="list-style-type: none"> • Mangler rapporteringshjemmel i plan- og bygningsloven • Dagens KOSTRA-forskrift gir ikke hjemmel for tjenesterapportering • En vesentlig del av rapporteringen er begrunnet i andre behov enn statistikk • Bidrag fra fagetatene i revisjonen blir svekket fordi rapporterte tall ikke kan gjøres tilgjengelig før publisering • Viktig med innsyn før publisering (f.eks. for å være forberedt på media)
<u>Kartbasert rapportering:</u>	
Utvikle rapporteringsopplegg fra kommunenes GIS-systemer	<ul style="list-style-type: none"> • Vil på sikt redusere oppgavebyrden og gi bedre og flere data • Bruken av GIS er i sterk vekst og vil om få år gi et mye bedre rapporteringsgrunnlag • KOSTRA bør så tidlig som mulig være en pådriver for etablering av standardisert, digital kartproduksjon fordi felles standarder er særlig viktig i rapportering og statistikk.

3 Evaluering av 2004-rapporteringen

3.1 Utarbeiding av skjema

2004 var andre året all rapportering ble gjort på internettbasert teknologi. Skjemaene genereres automatisk, det er derfor sterke begrensninger i hvordan spørsmålene kan settes opp i skjema. Det var fortsatt begrensede muligheter til å nummerere spørsmålene. Disse begrensningene er svært alvorlige i forhold til å lage et godt skjema.

3.2 Kontroller i skjema

Kontrollene som ligger i skjemaet er "logiske" kontroller, som legges inn der to eller flere felt er avhengig av hva som er svart i et annet felt (f.eks. at turstier med kommunalt driftsansvar ikke kan overstige samlet lengde turstier).

Det er to typer kontroller, "myke" kontroller (varsler, men ingen begrensninger i utfyllingsmulighetene) og "harde" kontroller (endrer mulighetene for skjemautfylling):

"Myke": De fleste kontrollene er "myke", dvs. at det bare gis varsel. Dette er gjort for at man skal kunne fylle ut hvor man vil på skjemaet uten å være tvunget til å følge en bestemt rekkefølge. Skjemaet er også såpass sammensatt at for flere kommuner må flere fagansvarlige fylle ut skjemaet.

"Harde": De "harde" kontrollene i skjemaet er slik at de stenger mulighet for å fylle ut et annet felt, for eksempel dersom det er svart "nei" om de har plan for friluftsliv, så blir feltet for år vedtatt stengt.

Harde kontroller eliminerer potensiell feilutfylling. Antall harde kontroller var utvidet fra 2003 til 2004. Dette hadde sammenheng med utvidelsen i rapporteringen, der flere av spørsmålene var avhengig av hverandre.

Prosjektet med uttesting av skjema 20 avdekket at kontrollene ofte ikke fungerte etter intensjonen, og i stor grad ble ignorert. Dette bør få innvirkning på hvordan kontrollene settes opp i neste års skjema.

3.3 Innsamling av data

Oversikt over datainngangen for skjema 20 og 51 er gitt i avsnitt 3.4.3. For regnskapsrapporteringen vises til annen rapport. I avsnitt 0 beskrives eksterne data og annen rapportering knyttet til arbeidsområdet.

3.3.1 Registerinformasjon som inngår i nøkkeltallene

3.3.1.1 *Befolkning*

Befolkningstallene hentes fra SSBs befolkningsstatistikk, med tall per 31.12 i rapporteringsåret.

3.3.1.2 *GAB-data*

Fra GAB registeret hentes data for antall fritidsboliger i kommunene per januar i rapporteringsåret. Disse inngår i en rekke nøkkeltall som har årsinnbygger i nevner.

3.3.1.3 *Årsinnbygger*

Årsinnbygger er et konstruert begrep, og er en variabel som tar hensyn til at også feriebefolkningen beslaglegger planleggingskapasitet i kommunen. Inngår som nevner i en rekke nøkkeltall. Beregnes slik:

Folkemengde i alt + antall fritidsboliger * 3.

3.3.1.4 Eiendomsdata

Fra Eiendomsregisteret hentes tall over antall eiendommer i kommunene per januar i rapporteringsåret. SSB oppdaget at disse hadde såpass dårlig kvalitet at vi valgte å ikke bruke dem. SSB vil ta kontakt med Statens kartverk for å rydde opp i dette til neste år.

3.3.1.5 Kystlinje

Lengden av kystlinjen i hver kommune er hentet fra Statens kartverk. Disse tallene inngår i nøkkeltallet "Antall dispensasjoner knyttet til nye bygninger i strandsonen per 100 km kystlinje".

3.3.1.6 Tettstedsgrenser

SSB oppdaterer årlig tettstedsgrensene basert på befolkningstall og GAB-registeret. Tettstedsarealet inngår i ett nøkkeltall (kartstatus i tettsteder) og befolkning i tettsteder inngår i en rekke nøkkeltall som har tettstedsbefolkning i nevner.

3.3.1.7 Vedtaksfredete kulturminner

Fra Riksantikvaren hentes tall over antall vedtaksfredete kulturminner i fylkene per januar i rapporteringsåret. Disse inngår i ett nøkkeltall på fylkesnivå (antall innvilgede dispensasjoner per fredet kulturminne).

3.3.1.8 Omdisponering av dyrket og dyrkbart areal etter jordloven

Tall for dette er mottatt fra Statens landbruksforvaltning. Disse tallene er supplert omdisponering etter plan- og bygningsloven som rapporteres i skjema 20 for gi et mer helhetlig bilde av samlet omdisponering. Tallene inngår i nøkkeltallet "Dyrkbare og dyrkede arealer omdisponert etter jordloven eller plan- og bygningsloven. Dekar".

3.3.2 Tall som rapporteres til KOSTRA og publiseres i KOSTRA

3.3.2.1 Kartstatus i kommunene fra Statens kartverk

Statens kartverk (SK) oversender plan og status på standard og kartlagt areal per 01.01 2005 i kommunene. Det er fylkeskartkontorene som gjør denne registreringen. Tallene baserer seg på Geovekst-samarbeidet der det er utarbeidet geodataplaner som omhandler blant annet status for etablering av digitalt kartverk og planer for videre etablering for hver kommune.

De ca. 10 kommunene som i dag står utenfor Geovekst-samarbeidet er store bykommuner som allerede er heldekket med FKB-data. SK har god kommunikasjon med disse kommunene, slik at Statens kartverk kan rapportere fra alle landets 434 kommuner.

3.4 Bearbeiding/revisjon og kontroll

3.4.1 Sentrale purringsrutiner

23 februar og 1. mars ble det sendt ut purringer til alle kommuner som ikke hadde fått godkjent skjema.

3.4.2 Generelt om revisjonen av skjema 20 og 51

SSB har utviklet et felles revisjonssystem (KOSTRA-GenRev), der de ulike avdelingens IT-seksjoner lager en skygedatabase for data fra skjemaene og har programmert de logiske kontrollene som har blitt definert av de fagansvarlige. Dette ble videreutviklet i 2004.

For KNNM-området ble systemet brukt for tredje gang. Funksjonaliteten utvikles stadig, men det er fortsatt behov for videreutvikling. For eksempel må hver e-post må genereres og sendes ut individuelt.

3.4.3 Revisjon av KOSTRA-skjema 20, kommuneskjema

Revisjonen for 2004-rapporteringen ble betydelig utvidet i forhold til 2003:

- Det ble gitt tilbakemelding til kommunene *før* publisering 15. mars
- Det ble laget flere revisjonskontroller i KOSTRA-GenRev
- Flere kommuner ble fulgt opp ved telefon, særlig gjaldt det kommuner som ikke hadde rapportert

3.4.3.1 Revisjon til publiseringen 15. mars

I tråd med arbeidsgruppas anbefaling, ble det foretatt en revisjon av innkomne skjema i perioden 23.-28. februar 2005. Formålet var å gi forbedre kvaliteten i 15. mars-tallene. I tillegg mener KNNM-gruppa at det er gunstig for kommunenes motivasjon for rapportering at de kan få tilbakemelding såpass raskt etter rapportering.

Kontrollene som ble kjørt var noe forenklet i forhold til de som ble kjørt til hovedrevisjonen i 2004 og særlig i 2005 fordi kontrollene ikke var ferdig utviklert og på grunn av knapp tid. Om lag 250 kommuner mottok e-post om mulige feil i rapporteringen ("mulige feil" betyr ikke nødvendigvis feil, bare at rapporteringen avviker fra gitte kriterier).

3.4.3.2 Revisjon av innkomne skjema til publiseringen 15. juni

I 2005 ble det utviklet flere kontroller, og det forventes bare små justeringer til neste år. Følgende type kontroller ble gjort:

- kontroll av manglende utfylling
- unormale avvik fra fjoråret (gjaldt gebyr, saksbehandlingstid, årstall for vedtatt plan, turstier og areal av friluftsområder)
-"logiske" kontroller, pr. at antall reguleringer etter PBL § 25.6 ikke er større enn totalt antall reguleringer.
- -ekstreme verdier og unormale tall ("uteliggere"). Denne kontrollen ble delvis gjort manuelt.

Også i år bidro LMD, DN og RA har fagkunnskaper i revisjonen og påviste dermed svakheter i rapporteringen som førte til retting av feil:

- LMD oversendte til fylkesmennenes landbruksavdeling resultatene av rapporteringen 15. mars som gjaldt omdisponering av dyrket og dyrkbar mark og innsigelser fra landbruksmyndighetene til kommunale planer. De ble bedt om å sjekke tallene ut fra sin kjennskap til aktiviteten i kommunene i sitt fylke. SSB mottok tilbakemelding fra 14 av fylkesmannsavdelingene, og disse resulterte i at det ble gjort henvendelser til 41 kommuner som gjaldt denne rapporteringen
- Riksantikvaren sjekket rapportering av innsigelser fra RA publisert 15. mars. Det ble gjort henvendelser til 3 kommuner basert på tilbakemeldingen fra RA.
- DN bidro med tall for statlig sikrede friluftsområder. Alle kommuner som hadde oppgitt lavere tall enn arealet av statlig sikrede områder ble identifisert og gitt tilbakemelding. Pr. 75 kommuner fikk tilbakemelding om slik uoverensstemmelse.

I alt ble det sendt ut henvendelse pr. e-post til 270 kommuner som hadde fått feilmeldinger i større eller mindre grad.

I tillegg ble en del kommuner kontaktet pr. telefon der grove feil var oppdaget og der hvor kommunene ikke har svart på de utsendte feilmeldingene.

3.4.3.3 Purring av kommuner som ikke hadde sendt inn skjema pr. 1. mai

Denne delen av revisjonen ble gjennomført i samarbeid prosjektet for uttesting av skjema 20, og innholdet nedenfor er i hovedsak hentet fra Dale og Hole (2005).

Da hovedrevisjonen startet ca. 1. mai, manglet skjema fra 47 kommuner. Alle disse fikk e-post med henstilling om å sende inn skjema. I alt kom det inn 10 skjema på denne måten. De 37 kommunene som fremdeles ikke hadde sendt inn skjema 20 kontaktet per telefon. Målet var både å få inne flere skjema og å prøve å få svar på hva som var årsaken til at disse kommunene ikke hadde levert inn. I forkant av oppringningen ble det utarbeidet en telefonguide til støtte under telefonintervjuene.

Flertallet av kommunene som ikke hadde rapportert, var små kommuner målt etter folketall. Det kan se ut til å være en tendens i retning grupperinger kommuner som ligger nær hverandre geografisk, noe som kan være naturlig, i og med at nabokommuner ofte utgjør det viktigste sammenligningsgrunnlaget for hverandre. Tabell 3.1 viser antall kommuner i hvert fylke som ikke hadde levert etter siste puring.

Tabell 3.1: Antall kommuner i hvert fylke som ikke hadde levert KOSTRA-skjema 20 etter siste puring

	Antall kommuner
Hele landet	37
01 Østfold	0
02 Akershus	0
03 Oslo	0
04 Hedmark	0
05 Oppland	0
06 Buskerud	1
07 Vestfold	1
08 Telemark	1
09 Aust-Agder	2
10 Vest-Agder	1
11 Rogaland	1
12 Hordaland	5
14 Sogn og Fjordane	4
15 Møre og Romsdal	1
16 Sør-Trøndelag	2
17 Nord-Trøndelag	4
18 Nordland	7
19 Troms	6
20 Finnmark - Finnmarkku	1

Vi fikk tak i rette vedkommende og et mer utfyllende svar fra 27 av de 37 kommunene. Mange av svarene lignet hverandre. I tabell 3.2 er det satt opp en oversikt over hvilke årsaker som oftest gikk igjen.

Tabell 3.2: De vanligste årsakene til manglende innrapportering

Årsaker til manglende innrapportering	Antall ganger nevnt
A) Tidspress, ressursmangler, sykdom	10
B) Sommel, rot og mangel på oversikt internt	10
C) Krevende oppgave, vanskelig tilgjengelige tall	9
D) Nedprioritert oppgave / skjemaansvarlig gjør ikke jobben sin	8
E) Problemer med ansvarsfordeling og organisering internt, hovedsakelig pga. mange tema og dermed mange involverte	8
F) Omorganisering, utskiftninger blant de ansatte	6

G) Spørsmålene stemmer ikke overens med virkeligheten eller er vanskelige å tolke	3
H) Endring av skjema / spørsmål fra ett år til et annet	3

Kilde: Dale og Hole (2005)

De ulike årsakskategoriene flyter naturligvis noe over i hverandre, de er avhengige av og påvirker hverandre, men rangeringen sier likevel litt om hva som typisk ligger til grunn for at en del kommuner sliter med å få inn tallene i tide, eller i det hele tatt. En del av disse bakenforliggende årsakene – som A, til dels B, D og F – har SSB, som datainnsamler, selvsagt liten mulighet for å få gjort noe med. Årsakene tilhørende kategoriene C, E, G og H, derimot, burde det fokuseres på å få bukt med, eller i alle fall redusert. Resultatene presenterte i denne rapporten vil forhåpentlig kunne bidra i så måte.

Gjennomføringen av oppfølgingsintervjuene medførte at ytterligere 16 skjema ble sendt inn, mange til dels bra utfylt. Dette styrker på mange måter årsaksrangeringen i tabell 2, der nedprioritering kommer like høyt opp som vanskelighet med utfylling. Mange kommuner virker til å ha en opplevelse av at rapporteringen ikke er viktig. De bruker i liten grad de tilbakerapporterte nøkkeltallene, og hører aldri fra SSB annet enn gjennom upersonlige henvendelser.

3.4.4 Revisjon av KOSTRA-skjema 51, fylkesskjema

Ved publiseringen 15. mars hadde 15 fylkeskommuner levert skjema. Ved revisjonsstart 18. mai hadde alle fylkeskommunene sendt inn skjema. Det ble gjort kontroller på besvarelsene ved GenRev-systemet. Besvarelsene var svært bra i forhold til tidligere år, og bare 9 fylkeskommuner fikk tilbakemeldinger i form av e-post. Det ble ikke tatt kontakt pr. telefon eller på andre måter.

3.4.5 Resultater fra revisjonen av KOSTRA-skjema 20, kommuneskjema

Kvaliteten i rapporteringen avhenger både av svarprosenten og hvor riktig tallene er (målefeil). Henvendelsene påpekte både manglende svar og svar som virket urimelige. Dvs. i dag er det ingen funksjonalitet i revisjonssystemet (KOSTRA-GenRev) for å måle effekten av de ulike kontrollene, dvs. hvilke henvendelser som fører til rettelser.

3.4.5.1 Revisjon til publiseringen 15. mars

Av de ca. 250 kommunene som mottok henvendelse, svarte 20 kommuner direkte at de kommenterte tallene var riktige. I alt 41 av de 250 kommunene sendte inn nytt skjema med rettelser. Ikke alle av disse rakk å sende inn i tide til 15. mars-publiseringen.

3.4.5.2 Revisjon av innkomne skjema til publiseringen 15. juni

Av de 270 kommunene som fikk henvendelse 11.-13 mai, gav i 74 kommuner tilbakemelding som medførte rettelser i skjema. I tillegg sendte 13 kommuner inn skjema på nytt. Dette medfører rettelser på i alt 87 skjemaer, hvilket utgjør 32 prosent av kommunene som fikk henvendelse. I tillegg svarte en del kommuner at oppgitte svar var korrekte (disse er ikke telt).

I dette bildet hører også med at mange av kommunene der kontrollene hadde slått til og som dermed fikk henvendelse, men ikke svarte, ikke nødvendigvis hadde feil. På den annen side er det også sannsynligvis mange feilsvar som kontrollene ikke fanger opp.

Et generelt inntrykk er at det er overvekt av positive reaksjoner på disse henvendelsene. Enkelte kommuner svarte eksplisitt at de var glade for at feil var blitt oppdaget.

3.4.5.3 Purring av kommuner som ikke hadde sendt inn skjema pr. 1. mai

Tabell 3.3 viser antall skjema som manglet i ved ulike faser i revisjonsprosessen. Ved revisjonsstart var utgangspunktet var helt likt i 2004 og 2005. Etter e-postpurring kom det inn 10 skjema, både i 2004 og i

2005. I 2005 hadde SSB ressurser til å purre ekstra pr. telefon. Etter den runden kom ytterligere 16 skjema inn.

Tabell 3.3. Antall kommuner som ikke hadde sendt inn KOSTRA-skjema 20

	2003- rapporteringen	2004- rapporteringen
Ved revisjonsstart 1. mai	47	47
Etter purring pr. e-post	37	37
Etter telefonrunde	21	
Ved publisering 15. juni	21	37

I alt fikk vi inn 55 prosent av skjemaene som manglet. Effekten av å ringe var overraskende stor.

3.4.5.4 Svarprosjenter KOSTRA-skjema 20

I alt 414 kommuner sendte inn skjema til publiseringen 15. juni. Det medfører en svarprosent på skjemanivå ligger 95 prosent, mens den ligger på ca. 85 prosent på feltnivå (kan ikke bli 100 prosent fordi en del spørsmål er irrelevante for enkelte kommuner). Begge deler er en klar forbedring i forhold til året før. Forbedringen på skjemanivå henger først og fremst sammen med ekstra telefonrunde til de kommunene som ikke hadde sendt inn skjema. Forbedringen på feltnivå henger først og fremst sammen med forbedring av revisjonskontrollene slik at kommunen fylte ut "0" i felter der svaret er 0 i stedet for at de lar være å fylle ut. Tabell 3.4 viser svarprosent for hele skjema for alle år med fullskala KOSTRA, og for alle feltene siste år.

Tallene viser også at utgangspunktet ved revisjonsstart var til dels dårligere enn året før, slik at revisjonen har forbedret tallene mer enn den endelige svarprosenten indikerer. Forbedringene henger sammen både med økt ressursinnsats og med at revisjonssystemet er utviklet videre.

Kontrollene fanger sannsynligvis bare opp en del av målefeilene i rapporteringen. Det er fortsatt større andel tall som blir rettet der fagetatene (RA, DN, LMD) har bidratt til vurdere rapporteringen. Denne delen av revisjonen er imidlertid mer ressurskrevende enn standardkontroller som for eksempel kontroller mot fjorårets rapportering. I kapittel 7.3.4 har vi foreslått tiltak i fagrevisjonen for forbedre kvaliteten i tallene, og disse er prioritert i kapittel 2.2.

Tabell 3.4. Svarprosent på skjema 20 og de ulike spørsmål i skjema i forskjellige faser av revisjonen. Prosentandel av kommunene som har besvart

	15. mars	15. april	15. juni
Skjema			
Rapporteringsåret 2001	83	91	93
Rapporteringsåret 2002	89	93	95
Rapporteringsåret 2003	79	89	91
Rapporteringsåret 2004	82	89	95
Gjennomsnitt, alle spørsmål			
Rapporteringsåret 2002	74	77	80
Rapporteringsåret 2003	69	75	79
Rapporteringsåret 2004	56	61	85
Enkeltspørsmål, rapporteringsåret 2004			
2.1.1A % av driftsutg. til plansaksbeh. av tot. driftsutg. til funk. 300	80	86	92
2.1.1B % av investeringsutg. til planbehandling av tot. inv.utg. til f. 300	68	72	79
2.1.1C % av driftsinnt. til plansaksbeh. av tot. driftsinnt. til funk. 300	73	79	85
2.1.2A % av driftsutg. til kart- og oppmåling. av tot driftsutg. til f. 300	80	86	92
2.1.2B % av invest.utg. til kart- og oppmåling. av tot. inv.utg. til f. 300	71	75	81
2.1.2C % av driftsinnt. til kart- og oppmåling. av tot. driftsinnt. til fun ..	75	81	87
2.1.3A % av driftsutg. til byggesaksbehandling av tot driftsutg. til f. 300	80	86	93

2.1.3B % av invest.utg. til byggesaksbeh. av tot. inv.utg. til f. 300	66	70	76
2.1.3C % av driftsinnt. til byggesaksbeh. av tot. driftsinnt. til funk. 300	75	81	87
3.1.1 Vedtaksår, kommuneplanens samfunnsdel	76	82	88
3.1.2 Vedtaksår, kommuneplanens arealdel	81	87	93
3.2.1 Antall vedtatte kommuneplaner og kommunedelplaner for areal	81	87	94
3.2.2 Antall vedtatte tematisk kommunedelplaner og komm.planens samfunnsdel	80	86	93
3.2.3A Antall vedtatte reguleringsplaner i rapporteringsåret	82	88	95
3.2.3B Antall vedtatte reguleringsplaner fremmet som privat forslag	71	75	93
3.2.4A Antall bebyggelsesplaner vedtatt av kommunen siste år	81	88	94
3.2.4B Antall vedtatte bebyggelsesplaner fremmet som privat forslag	29	30	94
3.3 Saksgebyr for privat forslag til reguleringsplan, jf. PBL §30. Kroner	81	87	94
3.4.1Gj.sn. saksbeh.tid, vedtatte priv. forslag til reguleringsplan (dager)	61	66	70
3.4.2Gj.sn. saksbeh.tid, vedtatte priv. forslag til bebyggelsesplan (dager)	25	26	27
3.5.1A Antall kommun(del)planer sendt på høring	81	88	94
3.5.1B Antall kommun(del)planer sendt på høring møtt med innsigelse	29	32	94
3.5.2A Antall bebyggelses- og reguleringsplaner sendt på høring	82	88	94
3.5.2B Antall bebyggelses- og reguleringsplaner sendt på høring møtt med in ..	71	75	93
3.6.1A Antall kommun(del)planer der Fylkeskommunen har fremmet innsigelse	8	9	89
3.6.1B Antall kommun(del)planer der Fylkesmannen har fremmet innsigelse	12	13	92
3.6.1C Antall kommun(del)planer der Sametinget har fremmet innsigelse	6	7	87
3.6.1D Antall kommun(del)planer der Riksantikvaren har fremmet innsigelse	7	7	87
3.6.1E Antall kommun(del)planer der Fylkeslandbruksstyret har fremmet innsi ..	7	8	88
3.6.1F Antall kommun(del)planer der Områdestyret for reindrift har fremmet ..	7	7	88
3.6.1G Antall kommun(del)planer der Statens vegvesen har fremmet innsigelse	7	8	88
3.6.1H Antall kommun(del)planer der NVE har fremmet innsigelse	6	6	87
3.6.1I Antall kommun(del)planer der Fiskerisjefen har fremmet innsigelse	6	6	87
3.6.1J Antall kommun(del)planer der Forsvarsbygg har fremmet innsigelse	6	6	87
3.6.1K Antall kommun(del)planer der Bergvesenet har fremmet innsigelse	5	6	86
3.6.1L Antall kommun(del)planer der andre myndigheter har fremmet innsigels ..	6	6	86
3.6.1M Antall kommun(del)planer der nabokommune har fremmet innsigelse	5	6	86
3.7.1A Antall regulerings- eller byggeslesplaner der Fylkeskommunen har f ..	17	18	75
3.7.1B Antall regulerings- eller byggeslesplaner der Fylkesmannen har fre ..	25	26	81
3.7.1C Antall regulerings- eller byggeslesplaner der Sametinget har fremm ..	10	10	68
3.7.1D Antall regulerings- eller byggeslesplaner der Riksantikvaren har f ..	11	11	68
3.7.1E Antall regulerings- eller byggeslesplaner der Fylkeslandbruksstyre ..	11	11	69
3.7.1F Antall regulerings- eller byggeslesplaner der Områdestyret for rei ..	10	11	68
3.7.1G Antall regulerings- eller byggeslesplaner der Statens vegvesen har ..	16	17	74
3.7.1H Antall regulerings- eller byggeslesplaner der NVE har fremmet inns ..	10	10	68
3.7.1I Antall regulerings- eller byggeslesplaner der Fiskerisjefen har fr ..	9	9	66
3.7.1J Antall regulerings- eller byggeslesplaner der Forsvarsbygg har fre ..	8	8	66
3.7.1K Antall regulerings- eller byggeslesplaner der Bergvesenet har frem ..	8	8	66
3.7.1L Antall regulerings- eller byggeslesplaner der andre myndigheter ha ..	10	10	66
3.7.1M Antall regulerings- eller byggeslesplaner der nabokommune har frem ..	7	7	64
3.8.1A Dyrket areal regulert etter PBL til andre formål enn jordbruk. Dekar	70	74	92
3.8.1B Dyrkbare arealer reg. etter PBL til andre formål enn jordbruk. Dekar	70	74	92
3.8.2A Dyrket areal berørt av byggeslesplan som utelukker jordbruk. Dekar	28	29	94
3.8.2B Dyrkbare arealer berørt av bygg.plan som utelukker jordbruk. Dekar	28	29	94
3.9A Ant. reg.plan som omf. spes.omr. bev. av kltr.min., tot pr 31.12, rapp ..	79	86	92
3.9B Ant reg/bebygg.plan som omf. spes.omr. bev. av kltr.min(PBL§25.6),tilg ..	72	77	93
3.9C Ant reg/bb.plan som omf. spes.omr. bev. av kltr.min(PBL§25.6),avgang	72	77	93
3.10A Ant. reguler.plan som omf. spes.omr. naturvern, tot 31.12, rapp.år	79	85	91
3.10B Ant. regulerings-/ bebygg.plan som omfatter naturvern (PBL§25.6), til ..	71	76	92
3.10C Ant regulerings-/bebygg.plan som omfatter naturvern(PBL§25.6), avgang	71	76	92
3.11A Areal reg. til spes.omr.bev. kulturminner, tot. per 31.12, rapp.år. D ..	79	85	92
3.11B Areal reg. til spes.omr.bev. av kulturminner(PBL§25.6). Dekar(tilgang ..	72	76	93
3.11C Areal omreg fra spes.omr.bev. av kulturminner(PBL§25.6). Dekar(avgang ..	71	76	92
3.12A Areal regulert til spes.omr. naturvern, tot. pr 31.12, rapp.år, dekar	79	85	91
3.12B Areal reg. til spes.omr.bevaring naturvern (PBL § 25.6). Dekar,tilgan ..	71	76	91
3.12C Areal omreg. fra spes.omr. naturvern (PBL § 25.6). Dekar (avgang)	71	76	91
3.13.1A Finnes vedtatt plan m/spes fokus på biol. mangfold (1=ja,2=nei)	81	88	94

3.13.1B Plan med spes fokus på biologisk mangfold. År sist vedtatt/revidert	26	27	30
3.13.2A Finnes vedtatt plan m/spes. fokus på friluftsliv (1=ja,2=nei)	81	87	94
3.13.2B Plan med spesiell fokus på friluftsliv. År sist vedtatt/revidert	49	54	57
3.13.3A Finnes vedtatt plan m/fokus på kulturmin. og -miljø (1=ja,2=nei)	80	87	93
3.13.3B Plan med spes fokus på kulturminner/kulturmiljø. År sist vedtatt/re ..	24	26	27
4.1 Antall søknader om tiltak mottatt siste år i kommunen (jf. PBL § 93.1)	82	88	95
4.2 Saksgebyret for oppføring av enebolig, jf. PBL §93 pkt. a, Kroner	82	88	95
4.3 Gj.sn. saksbeh.tid for søknad om tiltak etter PBL §93 (kalenderdager)	82	88	95
4.4.1A Ant søkn om tiltak vedr. nybygg innvilget i samsvar med plan (LNF-om ..	81	88	95
4.4.2A Ant søkn. om tiltak vedr. nybygg innvilget ved disp. (LNF-omr.)	81	87	94
4.4.2B Ant søkn. om nybygg innv. v/disp. i omr. m/byggeforbud langs saltvan ..	80	86	93
4.4.2C Ant søkn. om nybygg innv. v/disp. i omr. m/byggeforbud langs ferskva ..	80	86	94
4.4.3A Ant. søkn. om tiltak vedr. nybygg avslått (LNF-omr.)	81	87	94
4.4.3B Ant. søkn. vedr. nybygg avslått i omr. m/byggeforbud langs saltvann	80	86	94
4.4.3C Ant søkn. vedr. nybygg avslått i omr. m/byggeforbud ferskvann avslåt ..	80	86	93
4.5A Ant. søkn. innvilget i samsvar m/plan, spes.omr. bevaring kulturmin.	81	87	94
4.5B Ant. søkn. om tiltak innvilget ved disp, spes.omr. bevaring kulturmi.	81	87	94
4.5C Ant. søknader om tiltak avslått (spes.omr. bevaring for kulturminner)	81	87	94
4.6A Ant søkn./meld. om tiltak for ikke-fredede bygn. fra før 1850 behandle ..	81	87	94
4.6B Ant. saker behandlet ang. bygninger fredet etter KML §15	80	87	93
5.1 Antall utstedte målebrev siste år	82	88	95
5.2 Gebyr for komb. kart- og delingsforetn., tilsv. en boligtomt 750 m2. Kr	82	88	95
5.3 Gj.sn. saksbeh.tid for komb kart- og delingsforn., ny boligtomt (dager)	82	88	95
6.1 Friluftslivomr. m/komm. råderett gj. off. eie eller bruksavtale. Dekar	72	77	83
6.2.1 Antall leke- og rekreasjonsarealer i tettsteder	77	83	90
6.2.2 Samlet areal for alle leke- og rekreasjonsarealer i tettsteder(dekar)	76	82	89
6.2.3 Leke- og rekreasjonsareal i tettsteder m/ kom. driftsansvar i dekar	77	82	89
6.2.4 Samlet lengde tilrettelagte turstier og løyper i tettsteder. km	77	83	90
6.2.5 Turstier og løyper i tettsteder som kommunen har driftsansvar for. km	78	84	90
6.3.1 Samlet lengde tilrettelagte turstier og løyper utenfor tettsteder. km	77	83	90
6.3.2 Turstier og løyper utenfor tettsteder m/kommunalt driftsansvar. km	77	84	90
6.4.1 Antall søknader om motorferdsel i utmark behandlet	80	85	93
6.4.2 Antall dispensasjoner etter § 6 i lov om motorferdsel i utmark	80	86	93
6.4.3 Ant. disp. etter § 5 i forskrift til lov om motorferdsel i utmark	80	85	92
6.4.4 Ant. disp. etter § 6 i forskrift til lov om motorferdsel i utmark	79	85	92
6.4.5 Antall søknader om motorferdsel i utmark innvilget, barmark	80	85	92
6.4.6 Antall leiekjøringsordninger (løyvekjøring) i kommunen	79	85	92
7.1A Initiert eller støttet lokale miljøtiltak på kulturminner/kulturmiljø ..	81	88	94
7.1B Ant. lok. tiltak komm. har initiert el. støttet, klt.minner/klt.miljø	39	41	94
7.2 Antall saker der kommunen har bevilget penger til kulturminner/-miljøer	76	81	88
7.3 Komm. har knyttet til seg egen kulturminnefaglig kompetanse(1=ja,2=nei)	80	86	93
8.1 Komm. har kartlagt biologisk mangfold etter DN's håndbøker (1=ja,2=nei)	80	86	93
8.2 Omr. klassifisert 'viktig'/'svært viktig' berørt av inngrep e. kartlegg ..	59	63	68
8.3A Kartl. omr. verdiklassifisert 'svært viktig' berørt av fysiske inngrep	12	12	14
8.3B Ant kartlagte omr. verdiklassifisert 'viktig' berørt av fysiske inngre ..	11	11	13

3.4.6 Fylkes-KOSTRA

Av de 9 fylkeskommunene som fikk henvendelse om mulige feil, rettet 2 fylkeskommuner ved å svare på e-posten, mens 1 fylkeskommune sendte inn nytt skjema. 1 fylkeskommune svarte at skjema var riktig

3.5 Publisering

3.5.1 Nøkkeltall i faktaark

Det ble gjort noen justeringer underveis i løpet av 2004. KNNM-området består av mange nøkkeltall på nivå 2. Det er forholdsvis arbeidskrevende å beregne nøkkeltall ut fra dataene på nivå 3 (skjemadata og andre grunnlagsdata), slik at arbeidsgruppa ser det som fordelaktig å ha et stort tilfang av "ferdigberegnete" nøkkeltall som brukerne kan plukke fra til egne sammenstillinger.

3.5.2 Dagens statistikk med statistikk og artikler

SSB publiserer to Dagens statistikkmeldinger, en med fokus på fysisk planlegging og en med fokus på kulturminner, rekreasjon og biologisk mangfold. De er å finne på

- www.ssb.no/fysplan
- www.ssb.no/miljo_kostr

For 2004-rapporteringen ble disse for første gang publisert i forbindelse med publiseringen av foreløpige tall 15. mars 2005. DS-meldingene fikk god respons i media. Hovedfokus var dispensasjoner i strandsonen. Prosentandelen dispensasjoner endret seg fra 72 til 74 prosent fra foreløpige tall 15. mars til endelig tall 15. juni. KKNM-gruppa var positiv til en slik tidlig publisering.

I forbindelse med denne publiseringen, utarbeider SSB en statistikkportefølje basert på KOSTRA-rapporteringen. Dette arbeidet omfatter også beregning av nasjonale og regionale tall der det korrigeres for frafall i rapporteringen. Denne er i størrelsesorden 15 prosent i gjennomsnitt (se tabell over svarprosent under avsnitt 3.4.5.4). Disse tallene vil bli publisert i august/september 2005.

3.6 Brukerreaksjoner

Gruppa har mottatt innspill til rapporteringen knyttet til kommunens tjenester på rekreasjon og friluftsliv fra kommunene (KS) gjennom Landslaget for Park, Idrett og Frilufstanlegg (se kapittel 5.1)

SSB har gjennomført et eget prosjekt der skjema 20 ble testet ut i forbindelse med rapporteringen 2005. I dette prosjektet ble det fanget opp en rekke brukerreaksjoner i de kommunene der skjema ble testet ut. Disse er gjort nærmere rede for i kapittel 7.3. Disse brukerreaksjonene er delvis bakgrunn for forslag om å splitte funksjon 300 og ta ut spørsmål 2 fra skjema 20 (se kapittel 4.1).

4 Foreslåtte endringer i kontoplan

4.1 Forslag: Oppsplitting av funksjon 300 i plan-, kart- og byggesak. Fjerning av spørsmål 2 fra skjema 20

Forslagene om oppsplitting av funksjon 300 i plan-, kart og byggesak og fjerning av spørsmål 2 i skjema 20 henger sammen fordi de er to ulike kilder til tilnærmet samme informasjon.

Både kommunene og Miljøverndepartementet har behov for økonomiske data *innen* funksjon 300; MD har behov for en oversikt over ressursbruken og inntekter innen saksområdene plan-, kart- og byggesak. Kommunene trenger denne informasjonen for budsjettering og oppfølging av saksområdene.

Disse tre saksområdene ligger i dag innenfor en og samme KOSTRA-funksjon; funksjon 300 'Fysisk tilrettelegging og planlegging'. Behovene for økonomidata innen de tre saksområdene er i dag forsøkt ivaretatt gjennom egne spørsmål i skjema 20 om relativ fordeling av inntekter og utgifter innen funksjon 300. Dette er dekkende for MDs behov, men disse spørsmålene volder kommunene problemer både med mht. rapporteringen og bruken av data.

KNNM-gruppa behandlet behovet for funksjonskontoføring i 1998. Det ble foreslått for Samordningsrådet å splitte funksjon 300 i 3 funksjoner, knyttet til henholdsvis plansaksbehandling, kart- og oppmålingsvirksomhet og byggesaksbehandling. Regnskapsgruppa i KOSTRA hadde imidlertid følgende syn som ble tatt til følge: "Område "300" bør etter gruppas mening primært søkes delt opp

under tjenesterapporteringen, ved rapportering av årsverk for hver fagdel. Subsidiert støtter gruppa forslaget om tredeling, men er skeptisk til datakvaliteten man da vil oppnå."

Det er ønskene fra kommunene selv som gjør at KNNM-gruppa foreslår deling av funksjon 300. Effektiviseringsnettverkene for byggesak ønsker egen funksjon for byggesak, kommunene der skjema 20 ble testet ut (Dale og Hole 2005) er helt entydige på dette. I tillegg har SSB gjennom flere år mottatt henvendelser fra frustrerte oppgavegivere om spørsmål 2 på skjema 20. Følgende begrunnelser ligger bak forslaget:

Redusert oppgavebyrde

Gruppa mener at en slik oppdeling ikke vil være noe stort problem for kommuner som har en linjeorganisering i tråd med en oppdeling av funksjonskontoen, hvilket sannsynligvis gjelder de fleste store kommuner. For store kommuner vil derfor en splitting av funksjon 300 være i tråd med egen regnskapsføring og ikke innebære ekstra arbeid med å tilrettelegge datagrunnlaget, og dermed ikke medføre økt rapporteringsbyrde.

Det kan imidlertid være forskjell på store og små kommuner. Små kommuner, der samme stab utfører alle typer tjenester, vil måtte fordele særlig lønnskostnader etter fordelingsnøkler. Driftskostnader vil være enklere å regnskapsføre, selv om nøkler også må tas i bruk for disse områdene.

Ved en tredeling av funksjon 300 vil imidlertid spm. 2 på skjema 20 bli tatt ut. Dette vil redusere oppgavebyrden knyttet til skjema 20 merkbart, fordi kommunene slipper å tilrettelegge data spesielt for formålet. Tilbakemeldinger fra kommunene gjennom flere år, fra Effektiviseringsnettverkene for byggesak og resultatene fra Dale og Hole (2005) viser at dagens rapportering av relativ fordeling på plan-, kart- og byggesak volder kommunene betydelige problemer, selv om det er bedt om en skjønnmessig fordeling. Dette er begrunnet i at rapporteringskravet kommer i etterhånd ved årsslutt i stedet for å bli gjenstand for kontinuerlig regnskapsføring. Kommunene i prosjektet (Dale og Hole 2005) mente at dette burde ordnes gjennom regnskapsrapporteringen.

I sum mener derfor KNNM-gruppa at den samlede oppgavebyrde vil gå ned for kommunene. Gevinsten vil være størst i store kommuner.

Bedre datakvalitet

Kvalitetene (nøyaktigheten) ved dagens rapportering med relativ fordeling på skjema 20 er i utgangspunktet tilstrekkelig for MDs behov, gitt tilstrekkelig datakvalitet. Kommunene frykter imidlertid at siden tallene er basert på overslag og innrapportering i etterhånd, er de derfor uegnet til internrapportering og -styring samt til sammenlikning med andre kommuner.

Med én samlefunksjon som funksjon 300 vil andre oppgaver lett "havne" på 300-posten. Ved en oppsplitting av funksjon vil postene bli mer presise, og oppgaver som ikke hører hjemme under 300-funksjonen vil lettere posteres riktig.

Økt bruk av KOSTRA-tall i kommunene

En oppsplittet 300-funksjon er mer hensiktsmessig å kommunisere mot lokalpolitikere enn dagens samlefunksjon. Selv om tallene for 300-funksjonen er små sammenliknet med f.eks. undervisning og helse- og omsorg, er det politisk oppmerksomhet mot "hva koster reguleringsplanen...". Kommunene bruker også KOSTRA i sammenlikning (benchmarking) mot andre kommuner. Pga. usikkerheten om kvaliteten grunnet manglende regnskapsoppsplitting vil ikke regnskapstallene for funksjon 300 kombinert med rapporteringen på skjema 20 egne seg for det behovet som kommunene har.

I denne sammenheng har KNNM-gruppa også lagt vekt på at begge de to effektiviseringsnettverkene innen byggesak (som de to eneste som berører denne funksjonen) har hatt behov for nøkkeltall knyttet til

byggesak. På bakgrunn av den manglende kvaliteten ved dagens rapportering, anbefaler de egen funksjonskonto for byggesak. Effektiviseringsnettverkene på byggesak etterlyser også bedre tall for årsverk. Beregningene av årsverkstall er knyttet til KOSTRA-funksjoner. En egen funksjonskonto vil derfor ventelig også gi bedre tall for årsverk innen byggesak.

Bedre nøkkeltall

KOSTRA legger opp til å se regnskaps- og tjenesterapportering i sammenheng. Dagens funksjon 300 omfatter et bredt spekter av tjenester, i tillegg har flere kommunene betraktet funksjon 300 som en samlefunksjon som lett omfatter mer enn det som skal være med. Dette gjør at det er svært vanskelig å sette disse tjenestene i relasjon til ressursbruken. Oppsplitting vil dermed antas å kunne gi kvalitativt bedre data, selv om det spesielt for små kommuner vil være vanskelig på lønnsnivå. Driftskostnader er enklere å plassere. Den relative fordelingen som rapporteres på skjema 20 er et for unøyaktig grunnlag til å brukes i nøkkeltall basert på kronestørrelser på kommunenivå.

Funksjonsområdet viktigere enn ”omsetningen” tilsier

KNNM-gruppa konstaterer at funksjon 300 dekker bare om lag 1 prosent av kommunens utgifter. Imidlertid har den ressursinnsatsen som legges inn i dette arbeidet store konsekvenser for hvilke kvaliteter kommunen kan tilby sine innbyggere, og viktigheten av disse virksomhetene er derfor langt større enn den økonomiske ressursinnsatsen tilsier.

Konklusjon:

KNNM-gruppa anbefaler en splitting av funksjon 300 i en funksjon for hvert av områdene kart-, plan- og byggesak og at spørsmål 2 tas ut av skjema 20 fra og med rapporteringsåret 2006. Gruppa mener at det vil gi en vinn-vinn-situasjon i kommunene i form av redusert oppgavebyrde samlet sett og bedre og mer anvendelige data.

Etter gruppas syn tilsier erfaringene også at situasjonen bør vurderes annerledes i dag sammenlignet med 1998 da saken ble vurdert sist, særlig med hensyn til den sterke økningen i kommunenes egen bruk av disse data og de dårlige erfaringene som er gjort med å ha spørsmål om relativ fordeling på skjema 20 som alternativ til egne regnskapsfunksjoner for kart-, plan- og byggesak.

Ved innføring av ny lov om eiendomsregistrering kan det bli behov for å skille ut kommuner som har satt ut oppgaver innen forelått funksjon 302 til private. Dette kan eventuelt rapporteres på skjema (ett enkelt avkryssningsspørsmål) for å unngå behov for ytterligere oppsplitting av ny funksjonskonto 302.

Forslag til veiledningstekst:

Funksjon 301 Plansaksbehandling

Utarbeiding, behandling, kontroll og konsekvensutredninger av planer etter plan- og bygningsloven. Gjelder både arbeid med reguleringsplan, bebyggelsesplan og kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.

Funksjon 302 Kart og oppmåling

Etablering og drift av kommunens kartgrunnlag og geodetiske grunnlag. Førings av GAB-registeret. Kart- og delingsforretninger etter delingsloven.

Utgifter og inntekter knyttet til forvaltning av geografisk informasjon for bestemte tjenester, f.eks. ledningskart for vann- og avløp (funksjon 345 og 353), føres under den aktuelle funksjon. Det samme gjelder oppmålingsarbeid i forbindelse med bestemte tjenester, f.eks. utstikning av kommunal vei (funksjon 333).

Funksjon 303 Byggesaksbehandling

Saksbehandling og kontroll knyttet til søknader og meldinger om tiltak etter plan- og bygningsloven (byggesaksbehandling), herunder behandling av konsekvensutredninger av tiltak, behandling av søknader som krever dispensasjon fra byggesaksreglene, behandling av søknader om delingstillatelse, ekspropriasjon og behandling av søknader om ansvarsrett. Saksbehandling etter lov om eierseksjoner.

5 Ønskede endringer i skjema

5.1 Forslag til endringer i skjema – kommune

Forslagene som er presentert nedenfor er de forslagene som innebærer *endringer i innhold* i rapporteringen. I tillegg til dette vil det bli gjort en gjennomgang av spørsmålsformuleringer og oppstilling av spørsmålsmatriser, basert i første rekke på anbefalingene i Dale og Hole (2005). Spørsmålene om dispensasjoner i del 4 i skjema 20 vil også bli omstrukturert for å fjerne misforståelser som har oppstått i kommunene. Dette siste er spesielt viktig da Miljøverndepartementets egen rapportering av dispensasjoner vil opphøre.

Disse skjemajusteringene var ikke klare da denne rapporten ble avlevert.

5.1.1 Del 2 Kostnader og inntekter innen funksjon 300

Disse spørsmålene blir overflødige ved en splitting av funksjon 300.

Forslag: Ta ut spørsmålene fra og med rapporteringsåret 2006. For begrunnelse, se kapittel 4.1.

Konklusjon: KNNM-gruppa støtter forslaget

5.1.2 Del 6 Rekreasjon/friluftsliv

Et utvalg for Landslag for park-, idretts- og friluftsanlegg har på vegne av KS foreslått endringer (forenklinger) i rapporteringen knyttet rekreasjon og friluftsliv.:

Forslag 1: Registrere totalarealet over utmark /grønne områder i kommunen (sammen med en detaljregistrering av opparbeida leke- og rekreasjonsarealer og km turstier) i tillegg til spørsmål 6.1

Bakgrunnen for forslaget er å ha data som gir et bedre bilde av *samlet* tilgang til arealer for friluftsliv i kommunen.

Konklusjon:

Forslaget ønskes ikke tatt inn i skjema. Utmarksareal er imidlertid interessant, men bør beregnes på annen måte enn ved skjemaregistrering. Gruppen tar ikke nå stilling til hvordan dette skal gjøres.

KNNM-gruppen så imidlertid at veiledningen knyttet til dagens spørsmål 6.1 om friluftslivsarealer kan tolkes forskjellig og bør presiseres. Den må være tydeligere på hvilke arealer som ikke skal inkluderes, og hvordan naturvernarealer som også inngår som sikrede friluftslivsarealer skal rapporteres. Dette må avklares nærmere med Direktoratet for naturforvaltning, men innhold og intensjon i dagens rapportering beholdes.

Forslag 2: Fjerne skillet mellom i og utenfor tettsteder i rapporteringen for stier og grøntområder.

Bakgrunn for dagens oppdeling i i/utenfor tettsteder er et politisk ønske om å få informasjon om tiltak spesifikt for de tett befolkede områdene, og at opparbeidingskostnadene er betydelig høyere i tettsted. Dette gjelder spesielt lekearealer, i mindre grad turstier. Forslagsstiller mente imidlertid at denne inndelingen er lite egnet i forhold til kommunenes virksomhet, og fjerning av skillet ville gi bedre data.

Konklusjoner:

Spørsmål om turstier og areal for rekreasjonsområder i og utenfor tettsted slås sammen.

I tillegg beholdes spørsmål om antall og areal av rekreasjonsareal *i tettsted*.

Det presiseres at idrettsanlegg ikke skal rapporteres (finnes i eget Idrettsanleggsregister).

Forslag 3 Endring av definisjon av turstier

Forslagsstiller mener at dagens definisjon er uklar og gir grunnlag for ulik tolkning og dermed ikke sammenlignbare tall. Forslaget inkluderer preparerte skiløyper og alle stier merket på kart. KNNM-gruppen reiste spørsmål om rapporteringen skal knytte seg til kommunens innsats og ansvar eller tilbudet totalt i kommunen uavhengig av driftsansvar. Hotelløyper m.m. er vesentlig for en del kommuner.

Konklusjoner:

Det spørres separat om sommer- og vinterløyper. Kravet om at det skal være merket på kart må presiseres til hva slags kart, og bare gjelde sommerløyper. Det tilføyes spørsmål om kommunalt driftsansvar bare for sommerløypene.

Forslagene til endring i rapportering for rekreasjon og friluftsliv vil samlet sett innebære en forenkling i forhold til tidligere, og i hovedsak være i tråd med forslagsstillers behov. Innholdet i rapporteringen ser da slik ut:

6.1 Rekreasjon og friluftsliv

6.1.1 Samlet areal av friluftslivsområder som kommunen har rådighet over gjennom offentlig eie eller bruksavtale per 31.12.2004 (daa) (oversikt over statlig sikrede områder, se http://dnweb5.dirnat.no/nbinnsyn/):
6.1.2. Samlet areal for leke- og rekreasjonsarealer (daa):
6.1.3. Av dette har kommunen driftsansvar for (daa):
6.1.4. Samlet lengde av turstier og løyper som er tilrettelagt for sommerbruk (km):
6.1.5. Av dette har kommunen driftsansvar for (km):
6.1.6. Samlet lengde skiløyper som ble maskinpreparert (km)?

6.2. Rekreasjon i tettsteder

6.2.1. Antall leke- og rekreasjonsarealer i tettsteder i alt (stk.):
6.2.2. Samlet areal for leke- og rekreasjonsarealer i tettsteder (daa):

5.2 Forslag til endringer i skjema – fylkeskommune

Ingen endringer er foreslått

6 Ønskede endringer i faktaark

6.1 Generell vurdering av faktaarket

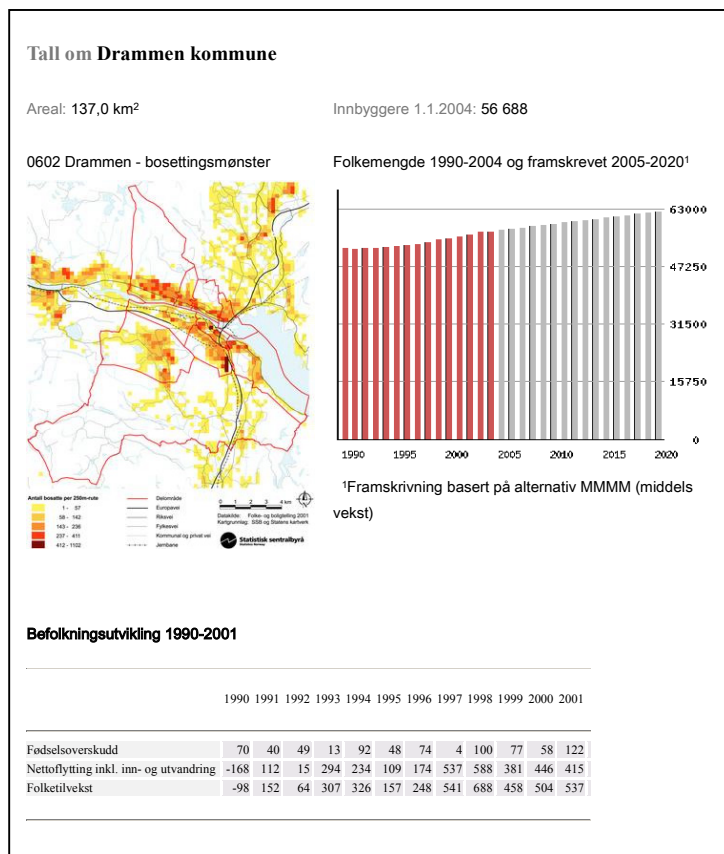
Faktaarkene i KOSTRA er svært verdifulle fordi de inneholder hele KOSTRA-rapporteringen i detalj og i form av interessante nøkkeltall, samtidig som de ligger på nettet åpent tilgjengelig for alle. Men arbeidsgruppa mener at det fortsatt er vesentlige svakheter ved faktaarkene:

- de er ukjente, kanskje særlig for oppgavegivere
- det er vanskelig å finne fram til dem og å manøvrere i dem
- de er lite fleksible mht. oppsett og presentasjonsformer.

I år er for første gang nøkkeltallene på nivå 2 og 3 lagt inn i SSBs Statistikkbank. Dette gir faktaarkene en plattform som er enklere i bruk, den kjent av mange brukere og det gir KOSTRA-dataene samme inngangsport som andre kommunedata. Arbeidsgruppa anbefaler at denne portalen til KOSTRA-dataene utvikles.

Arbeidsgruppa mener at faktaarkene må utvikles videre for å bli mer brukervennlige og samtidig gi flere muligheter for presentasjonsformer. Et mål må være at diagrammer, figurer og tabeller kan presenteres sammen, at dette kan velges interaktivt og at grunnkart, registerinformasjon og rapportert temainformasjon kan presenteres samlet. Et eksempel på presentasjonsform er vist i figur 1 (befolkningsdata for Drammen, se også http://www.ssb.no/kommuner/hoyre_side.cgi?region=0602. Forut for det bildet som presenteres, har brukeren foretatt noen valg på skjermen).

Figur 1. Eksempel på presentasjonsform av ulike indikatorer for en kommune

Det bør utarbeides tilsvarende oppsett for presentasjon av faktaark på nivå 1 og 2. Dette er meget aktuelt for KNNM-området, men også for andre temaområder i KOSTRA.

6.2 Ønskede endringer innefor dagens opplegg

6.2.1 Brukergrensesnitt

- Kolonnehoder må beholdes i skjermbildet når man scroller nedover. Nå blir de borte, og det gjør at man veldig lett mister oversikten over hvilke regioner tallene gjelder
- Bør være en lettere måte å generere tabeller (regneark) av alle regionene til et faktaark
- Faktaarkene på nivå 3 (grunnlagsdata) bør ha fylkesnivå som automatisk opsjon, slik at man får ut fylkestall direkte i tabellene. Denne mangelen koster sentrale brukere mangfoldige ekstra arbeidstimer.

6.2.2 Fjerning av eksisterende nøkkeltall

Kommunenivå:

- Nøkkeltallene knyttet til *omdisponering av dyrket og dyrkbar jord* tas ut fordi fagområdet er flyttet til KOSTRA-landbruk

Fylkesnivå:

- *Andel innsigelser fra fylkeskomm.* Til kommunale planer i forhold til antall uttalelser tas ut pga. vanskeligheter med å tilrettelegge data etter at rapporteringen av innsigelser ble flyttet til kommune skjema

6.2.3 Nye nøkkeltall

KNNM-gruppa vil høsten 2005 vurdere nye nøkkeltall knyttet til endring i rapportering innen rekreasjon og friluftsliv. Ellers ingen nye nøkkeltall.

6.2.4 Endring av innhold i allerede eksisterende nøkkeltall

Ingen endringer er foretatt.

7 Videreutvikling av KOSTRA

7.1 Kvalitetsindikatorer i KOSTRA

I årets og fjorårets mandat (identiske) punkt 2 legges det opp til at arbeidsgruppene skal vurdere hvilke kvalitetsindikatorer utviklet av effektiviseringsnettverkene som skal publiseres sammen med øvrige KOSTRA-indikatorer og foreslå rapporteringsløsning for disse. Et nytt effektiviseringsnettverk har avgitt rapport. Dette har bygd sitt arbeid på de samme forutsetninger som det forrige. Det er således ikke kommet til noe nytt i forhold til det KNNM-gruppen besvarte på dette punktet i fjor, da gruppa definerte kvalitetsindikatorer basert på nettverket sin tankegang (SSB 2004, kapittel 8.1).

I år har KRD videreført arbeidet og arrangert eget seminar om kvalitet 16. februar 2005. Formålet var mv. å få en mer inngående forståelse av begrepet kvalitet. I dette seminaret ble arbeidsgruppene bedt om å jobbe videre med kvalitetsindikatorer for sitt område.

Kvalitet i KOSTRA-arbeidet har vært fokusert på tjenesteproduksjonen som sådan (eksempelvis saksbehandlingstid, gebyrer med mer). Effektiviseringsnettverkene innen byggesak har utviklet indikatorer for pålitelighet i byggesaksbehandling som del av kvalitetsbegrepet. Som en direkte følge av det, utviklet KNNM-gruppa høsten 2004 indikatorer knyttet til innsigelser til planforslag som uttrykk for pålitelighet i plansaksbehandlingen. Dagens rapportering i KOSTRA-KNNM kan også gi informasjon om kvalitet knyttet til befolkningens levekår, for eksempel rekreasjonstilbudet. Ytterligere informasjon om kvalitet knyttet til selve objektene (kulturminner, strandsonen mv.) kan ikke hentes fra dagens KOSTRA-rapportering, og arbeidsgruppa mener at andre kilder bør brukes for dette.

Arbeidsgruppa mener at det på nåværende tidspunkt ikke bør iverksettes ny rapportering innen fagområdet med formål å måle kvalitet i kommunene. Arbeidsgruppa ønsker tydeligere signaler fra sentralt hold før arbeid med kvalitetsindikatorer prioriteres spesielt. Et eventuelt eget faktaark med nøkkeltall for kvalitet bør ha linkede nøkkeltall fordi mange av dagens nøkkeltall som sier noe om kvalitet også passer under dagens inndeling. Disse bør ikke fjernes fra dagens inndeling med mindre man har en fullstendig gjennomgang av hvordan nøkkeltallene skal presenteres.

7.2 Hjemmelsgrunnlag for rapportering

7.2.1 Behov for generell KOSTRA-hjemmel for tjenesterapportering

Arbeidsgruppa har de siste årene tatt opp behovet for et generelt hjemmelsgrunnlag for innhenting av tjenestedata via KOSTRA, uten at dette er besvart av Samordningsrådet i KOSTRA. Utgangspunktet for dette behovet er at mesteparten av rapporteringen innen dette fagområdet er bestilt av fagdepartementet eller underliggende etater og er knyttet til forvaltning av plan- og bygningsloven, og denne loven gir ikke grunnlag for å hjemle rapportering.

Forskrift 2000-12-15 om KOSTRA-rapportering krever spesifikasjoner som vedlegg for rapportering, og en hver justering av skjema krever da en tilsvarende justering av forskriften. Selv om forskriften gir anledning til å hjemle tjenesterapportering, så er den ikke i bruk for dette på noe fagområde.

For å løse hjemmelsspørsmålet for KNNM praktisk, er rapporteringen hjemlet i statistikkloven. Dette er et problem bl.a. fordi det legger sterke restriksjoner på tilgang til data før publisering for de myndigheter som har bestilt spørsmål i skjema.

Arbeidsgruppa ønsker derfor fortsatt at det utarbeides en forskrift som sikrer en *generell* hjemmel for rapportering av tjenestedata i KOSTRA, på linje med Forskrift 2000-12-15 som gjelder for rapportering av regnskapsdata. Begrunnelsen er å sikre tilstrekkelig hjemmel for de myndigheter som bestiller spørsmål i KOSTRA, og for å unngå hjemmelshenvisning til hvert enkelt spørsmål i skjema.

Arbeidsgruppa mener at kommuneloven § 49 'Rapportering fra kommuner og fylkeskommuner' gir KRD grunnlag for å utforme en forskrift som kan hjemle tjenesterapportering i KOSTRA på generelt grunnlag.

7.2.2 Rapportering innen kulturminneforvaltningen som er underlagt Sametinget

Pr. i dag er kulturminneforvaltningen som er underlagt Sametinget ikke pålagt rapporteringsplikt. KNNM-gruppa mener at rapporteringsplikt også må gjelde her for å få en landsdekkende rapportering.

7.3 Tiltak for å heve kvalitet i KOSTRA-tallene

Bruken av tallene som rapporteres i KOSTRA er økende, og dette gjør at behovet for kvalitet i tallene blir stadig viktigere. Eksempelvis er tallene stadig grunnlag for oppslag i media, og kommunene bruker tallene i egne sammenligninger og internrapportering. Den stadig større bruken av tallene har en positiv virkning på kvaliteten i rapporteringen.

Signaler fra kommunene har tydet på en del problemer med utfylling av skjemaene (20 og 51). For å få et bedre bilde av den faktiske situasjonen, og dermed kunne gjøre de riktige tiltakene, har SSB har gjennomført et prosjekt der skjema 20 ble testet ut i 4 kommuner (Dale og Hole 2005). Gjennom en analyse av rapporteringssituasjonen for disse kommunene har det kommet fram en rekke anbefalinger til hvordan kommunenes rapporteringssituasjon kan gjøres enklere samtidig som kvaliteten i dataene kan forbedres. De konkrete anbefalingene nedenfor er i stor grad hentet fra dette prosjektet.

7.3.1 Ny elektronisk plattform: Online løsning påkrevd

Flere av problemene som ble avdekket i prosjektet henger sammen med at KOSTRA ikke er et online produkt, men krever nedlasting av store mengder informasjon til egen PC eller server, samt et internt distribusjonssystem i kommunene for å få de ulike skjemaene ut til de som skal svare på dem. Det bør være et mål å endre denne rutinen slik at mesteparten av KOSTRA-rapporteringen kan skje online på lik linje med Idun- og AltInn-rapportering fra bedrifter. Det er imidlertid ikke nok å gjøre ordningen tilgjengelig online, en revisjon og videreutvikling av løsningen slik at den kan ta i bruk teknologien på en mer effektiv og formålstjenlig måte er også nødvendig. Vi anbefaler derfor at KOSTRA-rapporteringen bør utvikles til et mer interaktivt online tilbud snarest, og at man i utviklingsprosessen også bør videreutvikle formen og innholdet i løsningen. En slik utvikling vil føre til en mer effektiv rapportering, redusert oppgavebyrde og bedre svarkvalitet.

7.3.2 Hva som kan oppnås med en online løsning

7.3.2.1 Lettere tilgang til skjema og dermed mindre administrasjon

Dagens elektroniske løsning forutsetter nedlasting av alle skjema til en enkelt pc/server i kommunen. Dette medfører mye tidkrevende administrasjon knyttet til KOSTRA-rapporteringen, og det var nettopp tidsbruken testkommunene klagde mest over. Skjema 20 spenner over et vidt fagfelt og dette skjemaet

rammes derfor spesielt hardt av dagens løsning. I en av kommunene var opp mot 30 personer involvert i arbeidet med å samle inn og rapportere de nødvendige opplysningene. Dagens teknologiske løsning gjør at KOSTRA-koordinatoren i alle fire testkommuner tar *papirkopi* av skjemaet og sender hele eller den aktuelle delen av skjemaet til ulike avdelinger eller personer, som igjen fordeler spørsmål eller skjema videre til saksbehandlere som får ansvar for å hente inn nødvendige opplysninger. Når svarene er fylt ut på papirskjemaet returneres de til koordinatør som samler opplysningene og sørger for at svarene blir punchet inn i det elektroniske skjemaet og sendt til SSB. Det elektroniske skjemaet brukes altså kun som et dataregistreringsopplegg. En slik organisering gjør at skjemacontrollere får mindre relevans, det oppstår lettere skrivefeil i rapporteringen, det blir vanskeligere å rette osv.

Enhver reduksjon i administrasjonsbehovet vil derfor bidra til lavere oppgavebyrde. Det samme vil bedre tilgang på informasjon og bedre tilpassede rapporteringskrav. Den største reduksjonen både i faktisk og opplevd oppgavebyrde vil sannsynligvis komme når alle rapporterer direkte på elektroniske skjemaer. Dette vil bli lettere med online rapportering.

7.3.2.2 Bedre tilgang til oppdatert informasjon og veiledning

Prosjektet avdekket en underbruk av skjema-veiledningen, til tross for egen henvisning til veiledningen i skjemaet. Manglende bruk av veiledningen medfører feiltolkning og dermed feilrapportering. Ideelt bør veiledningen være tilgjengelig ved svarfeltene i skjemaet, men dette er ikke mulig med dagens løsning. På kort sikt må den mest kritiske informasjonen i veiledningen flyttes fra veiledningen til skjema.

En online rapportering vil også kunne gi oppdatert informasjon til en hver tid, og rettelser av feil vil kunne gjøres løpende.

7.3.2.3 Bedre svarkvalitet

Forskning viser at jo flere ledd som er involvert i en datainnsamlingsprosess, jo større er sjansen for at det oppstår feil. Antall feilkilder øker altså med antall aktører og ledd i prosessen. Online rapportering vil begrense antall feilkilder og dermed antall feil i de ulike datainnsamlingene.

Survey-forskningen viser også at skreddersydde spørsmål og skjemaer gir bedre svar fordi det blir lettere for svarpersonen å avgi riktig svar. I KOSTRA vil det være et stort framskritt om man får betingede hopp til å fungere. Mer skreddersøm og brukertilpasning kan også brukes til å gjøre det lettere for flere personer å svare på samme skjema uten at tidligere utfylt informasjon blir slettet, noe som vil gjøre det lettere for kommunene å gi korrekt informasjon. Dale og Hole (2005) mener også at svarkvaliteten vil bli bedre dersom skjemaene lages og deles inn etter hvem som besvarer dem heller enn etter hvilket fagområde de tilhører i SSB. KNNM-gruppa har vurdert dette spesielt, både i fjor og i år, men vil foreløpig ikke gå inn for en deling av skjema, bl.a. av hensyn til de varierende organisasjonsformene i kommunene.

Dale og Hole (2005) viste at kontrollene i skjemaet fungerte dårlig, og det gjelder sannsynligvis også flere skjemaer. Oppgavegiverne ignorerte advarsler og feilmeldinger uten å lese dem, noe de sa de hadde fått beskjed om ved henvendelse til SSB (!). Denne praksisen bør derfor gjennomgås slik at man får en mer bevisst bruk av kontroller i skjemaene. Det er også vesentlig at kontroller testes ut som et ledd av kvalitetssikringen av skjemaet.

7.3.3 Tiltak på kort sikt innenfor dagens teknologiske plattform

7.3.3.1 Bedre veiledning om hvordan organisere rapporteringen

Det bør lages sterkere og mer ensrettede føringer på hvordan rapporteringsarbeidet bør organiseres internt. Veiledningen som finnes på KRD sine sider (<http://odin.dep.no/filarkiv/192624/kostraveileder31102003.pdf>) tar for seg dette, men denne er veldig omfattende. Den skisserer dessuten flere ulike måter å organisere arbeidet på. Vi foreslår at det blir laget en kortversjon av veiledningen, og at en i denne fokuserer hovedsakelig på elektronisk utfylling.

Selve informasjonsnettsidene bør gjøres mer oversiktlige og brukervennlige. Dette kan oppnås ved at en strukturerer innholdet på en bedre måte og at en setter inn en kort, klikkbar innholdsfortegnelse på første side.

7.3.3.2 Bedre generell veiledning (lenken *Innrapportering på siden www.ssb.no/kostra*)

Denne siden er en samleside for opplysninger til kommunene vedrørende innrapporteringen i KOSTRA. Siden er omfattende, og navigasjon og struktur er ikke konsekvent eller selvforklarende. Siden fremstår som noe uoversiktlig, og informasjonen blir derfor vanskelig tilgjengelig for brukerne.

Dale og Hole (2005) viser at flere av kontaktpersonene og koordinatorene ansvarlige for KOSTRA-rapportering ofte går glipp av viktig informasjon. Det var for eksempel ingen av testpersonene som hadde fått med seg at det finnes en utskriftsvennlig versjon av skjema 20. Dette skyldes flere ting, blant annet at innrapporteringssiden blir lite brukt etter at en har funnet og lastet ned de skjemaene en skal bruke. Skillet mellom hva som er lenker og hva som bare er overskrifter er utydelig, og skrifttype og størrelse varierer.

Sidene bør gjøres mer oversiktlige og brukervennlige. Dette kan oppnås ved at en strukturerer innholdet på en bedre måte og at en setter inn en kort, klikkbar innholdsfortegnelse på første side, for eksempel som denne:

- Nyheter og informasjon – Status, spørsmål og svar, informasjonsbrev
- Veiledninger
- Skjemaer – installasjon, oppdateringer, utskriftsvennlige versjoner
  - 2005-rapporteringen
- Filuttrekk fra fagsystem – flatfilskonvertering for Barnevern, Sosial, Årsregnskap
- Hjelpe- og kontrollprogrammer
- Lønn, VIGO, Kirke-KOSTRA, Barne- og familievern
- Innrapportering tidligere år

7.3.3.3 Bedre papirutskrifter

I dag foregår mye av rapporteringen, som nevnt, på papirutskrifter av skjemaene. Disse utskriftene har ikke et utseende eller utforming som er beregnet å fungere som papirutgaver av skjema. Forskning viser at måten et spørreskjema er utformet på har betydning for hvordan svarpersonen opplever oppgaven og dermed også for kvaliteten på svarene vedkommende gir. Så lenge rapporteringen i praksis er papirbasert, bør man derfor tilby gode papirskjemaer som alternativ til de elektroniske skjemaene. Bruk av rammer / tabeller bør reduseres og nummereringen bør forbedres. Dale og Hole (2005) viser at respondentene har problemer med å referere til de ulike spørsmålene, noe som er spesielt uheldig med tanke på hvor mange som er involverte i utfyllingsarbeidet.

7.3.3.4 Lettere tilgang til veiledningstekst

Som nevnt fører manglende bruk av veiledningen til misforståelser og feilrapportering. Arbeidsgruppa vil derfor fortsatt understreke at det er svært viktig med lett og umiddelbar tilgang til veiledningsteksten, og vil foreslå følgende tre tiltak for 2005:

1. Opplysninger om veiledning gjøres enda tydeligere i skjema.
2. Utskrift av veileder gjøres automatisk når skjema skrives ut. Dette siste er viktig fordi saksbehandlere som fyller ut skjema ofte får tildelt en papirkopi.
3. De viktigste definisjonene som står i veiledningen flyttes til spørsmålene i skjema.

På sikt bør det legges inn hyperkopling til veiledningsteksten i hvert spørsmål på skjema.

7.3.3.5 Skjema inn på en felles server i kommunen

For å redusere arbeidet med administrasjon av skjema i kommunen, og som alternativ til å distribuere papirutskrifter av skjema, anbefaler Dale og Hole (2005) at IT-ansvarlig laster ned og legger skjemaene tilgjengelige på en felles server, og at alle involverte får tilgang til, og fyller ut, sine deler av hvert enkelt skjema der. Gjør en det på denne måten, må en også sørge for at veiledningene blir lagt ut sammen med respektive skjemaer, slik at samtlige rapportører enkelt får tilgang til denne. En bør i tillegg sørge for at hver og en av de involverte blir eksponert for i alle fall det mest relevante av informasjonen som finnes på SSB og KRD sine KOSTRA-nettsider. Et av problemene med denne løsningen er at skjema 20 (og sannsynligvis alle skjema) er beregnet på å skulle fylles ut fortløpende, fra begynnelse til slutt. Dersom en hopper over et antall spørsmål, vil en få feilmeldinger på grunn av at en lar felter stå tomme.

7.3.4 God revisjon

God revisjon øker datakvalitet på to måter; på kort sikt ved at feil tall rettes, og på lengre sikt ved at tilbakemeldinger kan skjerpe og øke motivasjon hos oppgavegivere generelt.

7.3.4.1 Revisjon i forbindelse med publiseringen 15. mars

SSB bør legge opp til en fast ordning for revisjon i forbindelse med publiseringen 15. mars. Dette ble gjennomført for KNNM-området i 2005 som et spesielt tiltak, og KNNM-gruppa mener at dette hadde en god effekt. Av de om lag 250 kommunene som mottok henvendelse, rettet 41 kommuner og sendte inn nytt skjema. Det er også gunstig for kommunenes motivasjon for rapportering at de kan få tilbakemelding såpass raskt etter rapportering.

7.3.4.2 Tettere oppfølging av kommuner som ikke rapporterer

Arbeidsgruppa anbefaler også en tettere oppfølging av de kommunene som ikke hadde levert skjema. Både i år og i fjor var det pr. 47 kommuner som ikke hadde levert skjema pr. 1. mai. I fjor ble det kun sendt en samlet purring pr. e-post til disse. I år sendte vi ut individuelle purringer pr. e-post, og fulgte opp med en telefonpurring etter det. I år kom det på denne måten inn 26 skjemaer, mot 10 skjemaer i fjor.

7.3.4.3 Kontroller mellom regnskap og tjenesterapportering

Tallkontrollene og kontrollene mot regnskapet bør videreutvikles. Selv om det innen KNNM-området er vanskelig å kople tjenestedata opp mot regnskapsdata, ble det i 2005 benyttet en kontroll mellom skjema- og regnskapsrapporteringen. Dette vil også skjerpe kommunenes eget øye til sammenheng mellom regnskaps- og tjenesterapporteringen.

7.3.4.4 Enklere utsending av kontroller

Kontakten mot kommunene under revisjonen foregår pr. e-post. Systemet for å generere e-poster og feillister er halvautomatisk, og kan fortsatt forbedres for å redusere mengden ”manuelt” arbeid i revisjonen.

7.3.4.5 Loggføring av rettelser

For å gjøre revisjonen mer målrettet og dermed mer kostnadseffektiv, er det nødvendig å vite effekten av de ulike kontrollene som gjøres. I dagens revisjonssystem (GenRev) er det ingen automatiske prosedyrer for å registrere rettelser eller svar fra kommunene. Dette gjør det nærmest umulig å beregne effekten av de forskjellige kontrollene.

7.3.4.6 Ressurser til faglig bistand

I revisjonen er det stor fordel med faglig kjennskap til området samt om andre data kan stilles opp mot KOSTRA-rapporteringen. Også i år har LMD, DN og RA har bidratt med fagkunnskaper i revisjonen og dermed påvist svakheter i rapporteringen som har ført til retting av feil. Dette krever ressurser utover det som SSB disponerer til revisjonen, og arbeidsgruppa vil derfor foreslå at ansvarlige departementer instruerer underliggende etater om å sette av ressurser til bistand.

7.4 Kartbasert rapportering: Redusert oppgavebyrde og bedre data

SSB gjennomfører et demonstrasjonsprosjekt for å vise muligheter og kvaliteter som ligger i kartrapportering. Formålet er på sikt både å lette kommunenes oppgavebyrde, få sikrere tall i rapporteringen og å øke tilfanget av data og presentasjonsmulighetene. Prosjektet er en oppfølging av KOSTRA-mandatets punkt 3, ("... bruke registre med tanke på å redusere kommunenes oppgavebyrde") og gjennomføres av seksjon for miljøstatistikk, SSB. Demonstrasjonsprosjektet avsluttes i september 2005.

I prosjektet er kartdata hentet inn fra 6 kommuner gjennom manuelle filuttrekk på standard utvekslingsformat for kartdata (sosi-filer). Det er mottatt reguleringsplaner og vann- og avløpsnett. Disse dataene dekker deler av det som rapporteres i KOSTRA-skjema 20 og 21, men inneholder også store mengder annen informasjon. Prosjektet har samarbeidet med kommunene som leverte data, Fylkesmannen i Rogaland, GIS-leverandører, og har deltatt i standardiseringsgruppe for plandata, samt presentert prosjektet ved konferanse for kartvirksomhet (Geoforum 2005). Alle aktørene har vært positive til å bidra og ser et stort potensial i utveksling av geografisk informasjon.

Forsøk så langt viser at det er fullt mulig å generere et utvalg KOSTRA-tall/nøkkeltall basert på innrapporterte de geografiske data, selv om det er varierende avvik mellom disse og KOSTRA-tallene (se vedlegg 3 som viser eksempler på statistikk og figurer knyttet til reguleringsplandata og vann- og avløpsdata). Eksempelene er foreløpige og årsakene til avvik skal kontrolleres nærmere.

Selv om få kommuner har rapportert i prosjektet, har en så langt avdekket en del svakheter ved dagens skjema, for eksempel hvordan en skal beregne tilgang og avgang av spesialområder. Bruk av kartdata har gitt mulighet for å ta stikkkontroll og komme med oppfølgingsspørsmål man ellers ikke ville hatt anledning til. Mer bevisst bruk av kartdata og standardisering av disse med tanke på KOSTRA-rapportering, uavhengig av rapporteringsmåte, vil kunne heve kvaliteten i rapporteringen ved at definisjoner og spørsmålsstilling blir klarere. Innrapportering av kartdata åpner også for nye presentasjoner av statistikken og nye muligheter for kobling mot andre datakilder. Disse mulighetene for avledet informasjon vil kunne avlaste oppgavebyrden på enkelte områder.

Hovedutfordringen pr. i dag er at kommunene ikke er kommet langt nok med å etablere gode rutiner for kartdataene og fylle inn data. Dette henger også sammen med manglende GIS-kompetanse i kommunene. Selv om en stor andel av kommunene har etablert digitale reguleringsplandata i mer eller mindre komplett form, vil det med dagens statlige bevilgninger gå mange år før Norge er komplett dekket. Framdrift er imidlertid også avhengig av den egennyten kommunene ser i dette, for eksempel at digitale plandata kommer som strukturerte og standardiserte vektordata i forkant av vedtak i kommunen. Programmet "Norge Digitalt" vil kunne gi dette et push. Flere ytre faktorer vil også gjøre det enklere å etablere og ajourholde plandata og standardisering. Bl.a. antas det at en forenkling av sosi-formatet og et forslag om å splitte arbeidet med sosi-standarder etter fagområder vil lette automatiserte rutiner for mottak, kontroll og bearbeiding av sosi-filer. En deling av arbeidsgrupper i Sosi med en mer dataeier- og brukerorientert styring antas å bedre standarden.

Tilbakemeldinger i prosjektet fra kommuner og GIS-leverandører tyder på at konvertering til sosi-formatet ikke fungerer godt nok, dels fordi eksisterende eksportrutiner er mangelfulle og dels fordi strukturen på sosi-filene ikke er tilpasset dagens måte å modellere på. Sosi-formatet er på vei mot konvertering til en internasjonal standard for geografisk informasjon, slik at dette til dels vil løses "av seg selv". En løsning kan være å utvikle åpne og frie applikasjoner knyttet til eksisterende standard koblinger mellom sak/arkiv-systemer og GIS, og bruk av internasjonale standarder for geografisk informasjon. Dette bør skje i samarbeid med GIS-leverandører og Statens kartverk.

KNNM-gruppa anbefaler en forlengelse av prosjektet, men en bør da fokusere på enklere datasett, ikke flate -tema, men punkt- og linjetema. Det bør også vurderes andre rapporteringsveier og -perioder, som er

mer tilpasset dagens organisering av kartproduksjon og -forvaltning, f.eks. via Arealis eller Norge Digitalt. Det bør også utredes muligheter for utvalgsbasert kartrapportering for å få et bedre grunnlag for kalibrering av statistikken.

Konklusjoner:

KNNM-gruppa anbefaler sterkt at prosjektet videreføres, selv om det pr. i dag ikke er tilstrekkelig grunnlag for å etablere kartbasert rapportering i KOSTRA. Resultatene hittil må ses i lys av at prosjektet er første gang nivået over kommunene har satt krav til data og forsøkt å bruke dem aktivt. I det perspektiv er resultatene i kartprosjektet svært lovende. I tillegg forventes en rask utvikling i bruk av GIS-baserte verktøy i kommunene i årene framover. Arbeidsgruppa mener derfor at potensialet for denne type rapportering vil bedres raskt i årene som kommer.

Anbefaling av en oppfølging begrunnes også i at rapportering og statistikk etter *felles standarder* særlig viktig, og KOSTRA bør *så tidlig som mulig* være en pådriver for etablering av standardisert, digital kartproduksjon. SSB bør imidlertid uavhengig av et eventuelt oppfølgingsprosjekt jobbe i forhold til innholdsbeskrivelsen i sosi-standarden, i samarbeid med kommuner og GIS-leverandører, samt påvirke rutiner for behandling av kartdata slik at det tas hensyn til historikk og statistikkproduksjon.

KNNM-gruppa mener at følgende momenter er viktige i en videreføring:

- Påvirke SOSI-standarden med tanke på felles standarder og retningslinjer for koding av kart
- Ambisjonen i første omgang bør ta sikte på å etableres som en *alternativ* rapportering i KOSTRA for kommuner som har etablert systemer, det er ikke nødvendig at alle kommuner er på plass med digitale systemer og oppdaterte baser for å etablere en rapporteringsordning.
- For å redusere oppgavebyrde må det utvikles automatiserte systemer for kartdatafangst fra kommunene, eksempelvis som internettbaserte tjenester (WFS – Web Feature Services) og internasjonale standarder for geografisk informasjon (GML – Geographic Markup Language), eller rapporteringsmoduler i GIS-verktøyene.
- Fokuser på enklere datasett, for eksempel punkt- og linjebasert informasjon og ikke flater.

7.5 Behov utover rapporteringsåret 2005

I forbindelse med at St.meld. om Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand (RM) f.o.m. 2005 også omfatter regional planlegging og arealpolitikk, vil det være behov for nye nøkkeltall. Noen av disse dekkes opp av de utvidete spørsmålene knyttet til fysiske planer som ble tatt inn for rapporteringsåret 2004. Miljøverndepartementet arbeider med avklaring av nøkkeltall, og dette vil bli tatt opp med KNNM-gruppa i forbindelse med rapporteringen for 2006.

I St. prp. nr. 1 (2004-2005) for Miljøverndepartementet er planer for universell utforming tatt inn som ny resultatindikator under kap. 9 Regional planlegging. MD har igangsatt et prosjekt for konkretisering av ønskede KOSTRA-tall, som del av Regjeringens handlingsplan for økt tilgjengelighet for personer med nedsatt funksjonsevne. Dette vil bli tatt opp i forbindelse med rapporteringen for 2006.

8 Referanser

Dale, T. og B. Hole (2005): Evaluering av elektroniske skjema i KOSTRA. Kommer i serien Notater, Statistisk sentralbyrå

SSB (2004): KOSTRA Arbeidsgrupperapporter 2004, Notater 2004/53, Statistisk sentralbyrå

9 Vedlegg

9.1 Vedlegg 1 Skjemaendringer

For fylkeskjema (skjema 51) er det ikke foreslått endringer i innhold for rapporteringsåret 2005.

For kommuneskjema (skjema 20) vil spørsmålene knyttet til omdisponering bli tatt ut. Det er foreslått endringer i del 6 Rekreasjon/friluftsliv. Disse endringene er vist i vedleggstabell 1.

I tillegg til endringene innen rekreasjon/friluftsliv, vil det bli gjort en gjennomgang av spørsmålsformuleringer og oppstillingen av spørsmålsmatrisene, basert i første rekke på anbefalingene i Dale og Hole (2005). Spørsmålene om dispensasjoner i del 4 i skjema 20 vil også bli omstrukturert for å fjerne misforståelser som har oppstått i kommunene. Disse skjemaendringene var ikke klare da denne rapporten ble skrevet, men de berører ikke innholdet i rapporteringen.

Vedleggstabell 1. Forslag til innholdsmessige endringer i skjema 20 for 2005 (fjernet rapportering er gjennomstreket, ny rapportering er understreket)

3.8. Omdisponering av dyrkede og dyrkbare arealer etter plan- og bygningsloven siste år		
	A. Dyrkede arealer (daa)	B. Dyrkbare arealer (daa)
~~1. Dyrkede og dyrkbare arealer som er vedtatt regulert til byggeområder, trafikkområder, fellesområder, fareområder eller spesialområde (kun arealer som ikke lenger kan nyttes til jord- eller skogbruk som følge av reguleringsplanen skal med):~~		
~~2. Dyrkede og dyrkbare arealer berørt av vedtatt bebyggelsesplan, og som etter dette ikke lenger kan nyttes til jord- eller skogbruk (kun bebyggelsesplan for areal som tidligere ikke er regulert skal oppgis):~~		
6.1. Rekreasjon/friluftsliv		
1. Samlet areal av friluftslivsområder som kommunen har rådighet over gjennom offentlig eie eller bruksavtale per 31.12.2004 (daa) (oversikt over statlig sikrete områder, se http://dnweb5.dirmat.no/nbinnsyn/):		
2. Samlet areal for leke- og rekreasjonsarealer (daa): _____		
3. Av dette har kommunen driftsansvar for (daa): _____		
4. Samlet lengde av turstier og løyper som er tilrettelagt for sommerbruk (km):		
5. Av dette har kommunen driftsansvar for (km): _____		
6. Samlet lengde skiløyper som ble maskinpreparert (km)?		
6.2. Rekreasjon i tettsteder		
1. Antall leke- og rekreasjonsarealer i tettsteder i alt (stk.):		
2. Samlet areal for leke- og rekreasjonsarealer i tettsteder (daa):		
3. Av dette har kommunen driftsansvar for (daa): _____		
4. Samlet lengde av tilrettelagte turstier og løyper i tettsteder (km): _____		
5. Av dette har kommunen driftsansvar for (km):		
~~3. Rekreasjon utenfor tettsteder~~		
1. Samlet lengde av tilrettelagte turstier og løyper utenfor tettsteder (km): _____		
2. Av dette har kommunen driftsansvar for (km):		

9.2 Vedlegg 2 Forslag til faktaark nivå 2

Ingen nye er foreslått i forhold til publiseringen 15.06.2005. KNNM-gruppa vil høsten 2005 vurdere nye indikatorer knyttet til endring i rapportering innen rekreasjon og friluftsliv. De som er foreslått fjernet er merket med gjennomstreking.

KOMMUNE

J. Fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø - nivå 2

Prioritering
Fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø (funksjon 300, 335, 360 og 365)
Netto driftsutgifter til fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø i prosent av kommunens samlede netto driftsutgifter
Netto driftsutgifter til fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø per innbygger i kroner
MVA-kompensasjon drift, fysisk planl/kulturminner/natur og nærmiljø, per innb (kroner)
MVA-komp investering, fysisk planl/kulturminner/natur og nærmiljø, per innb (kroner)
Brutto investeringsutgifter til fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø per innbygger i kroner
Fysisk tilrettelegging og planlegging (funksjon 300)
Netto driftsutgifter til fysisk planlegging i prosent av kommunens samlede netto driftsutgifter
Netto driftsutgifter til fysisk planlegging per innbygger i kroner
Brutto investeringsutgifter til fysisk planlegging per innbygger i kroner
Alder for kommuneplanens arealdel
Alder for kommuneplanens samfunnsdel
Antall kommunedelplaner for areal vedtatt i rapporteringsåret
Antall tematiske kommunedelplaner vedtatt i rapporteringsåret
Antall reguleringsplaner vedtatt av kommunestyret siste år
Av disse fremmet som private forslag
Antall bebyggelsesplaner vedtatt av kommunen siste år
Av disse fremmet som private forslag
~~Dyrkbare og dyrkede arealer omdisponert etter jordloven eller plan- og bygningsloven. Dekar~~
Rekreasjon i tettsteder, naturforvaltning, friluftsliv og kulturminnevern (funksjon 335, 360 og 365)
Netto driftsutgifter til rekreasjon i tettsteder per innbygger i kroner
Brutto investeringsutgifter til rekreasjon i tettsteder per innbygger i kroner
Netto driftsutgifter til naturforvaltning og friluftsliv per innbygger i kroner
Brutto investeringsutgifter til naturforvaltning og friluftsliv per innbygger i kroner
Netto driftsutgifter til kulturminnevern per innbygger i kroner
Brutto investeringsutgifter til kulturminnevern per innbygger i kroner
Kartlagte områder verdiklassifisert som svært viktig eller viktig berørt av fysiske inngrep
Plan med spesiell fokus på biol. Mangfold, friluftsliv og/eller kulturminner/kulturmiljø
Antall regulerings-/bebyggelsesplaner som omfatter spesialområde naturvern eller bevaring av kulturminner (PBL §25.6) vedtatt i rapporteringsåret

Andel regulerings-/bebyggelsesplan som omfatter spesialomr. Naturvern eller bevaring av kulturmin. I forhold til alle regulerings- og bebyg.planer vedtatt i rapporteringsåret. Prosent
Antall lokale tiltak kommunen har initiert eller støttet, kulturminner eller kulturmiljø
Produktivitet/enhetspris
Fysisk planlegging, kulturminne, natur og nærmiljø (funksjon 300, 335, 360 og 365)
Brutto driftsutgifter til fysisk planlegging, kulturminnevern, natur og nærmiljø, i kr/innb.
Andel av dette lønnsutgifter (prosent)
Fysisk tilrettelegging og planlegging (funksjon 300)
Brutto driftsutg. Til fysisk tilrettelegging og planlegging (funk. 300) i kr/innb.
Brutto driftsutgifter fysisk planlegging i prosent av kommunens samlede brutto driftsutgifter
Brutto driftsinntekter til fysisk planlegging, kroner per innbygger
Brutto driftsinntekter fysisk planlegging i prosent av kommunens samlede brutto driftsinntekter
Andel driftsutg. Til plansaksbehandling av totale driftsutg. Til fysisk tilrettelegging og planlegging (prosent)
Andel driftsutg. Til kart- og oppmålingsvirk. Av totale driftsutg. Til fysisk tilrettelegging og planlegging (prosent)
Andel driftsutg. Til byggesaksbehandling av totale driftsutg. Til fysisk tilrettelegging og planlegging (prosent)
Andel driftsinntekter fra plansaksbehandling av totale driftsinntekter fra fysisk tilrettelegging og planlegging. Prosent
Andel driftsinntekter fra kart og oppmåling av totale driftsinntekter fra fysisk tilrettelegging og planlegging. Prosent
Andel driftsinntekter til byggesaksbehandling av totale driftsinntekter fra fysisk tilrettelegging og planlegging. Prosent
Kjøp av varer og tj. Som erstatter kommunens egenprod, fysisk tilrettelegging og planlegging. Kr. per årsinnbygger
Korrigerte brutto driftsutgifter fysisk tilrettelegging og planlegging. Kroner per årsinnbygger
Saksgebyret for privat forslag til reguleringsplan, jf. PBL §30, i kroner
Saksgebyret for oppføring av enebolig, jf. PBL §93 pkt. a, i kroner
Standardgebyr for kombinert kart- og delingsforetn., tilsvarende en boligtomt 750 m2. Kr.
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, vedtatte reguleringsplaner (kalenderdager)
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, byggesaker (kalenderdager)
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid, kartforretning (kalenderdager)
Antall søknader om tiltak mottatt siste år per 10 000 årsinnbygger i kommunen
Rekreasjon i tettsteder, naturforvaltning og friluftsliv og kulturminnevern (funksjon 335, 360 og 365)
Brutto driftsutg. Til kulturminner, natur og nærmiljø (funk. 335, 360 og 365), i kr/innb.
Brutto driftsutgifter til rekreasjon i tettsteder per innbygger i kroner
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunens egenproduksjon, rekreasjon i tettsteder. Kr. per årsinnbygger
Korrigerte brutto driftsutgifter rekreasjon i tettsteder. Kroner per årsinnbygger
Brutto driftsutgifter til naturforvaltning og friluftsliv per innbygger i kroner

Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunens egenproduksjon, naturforvaltning og friluftsliv. Kr. per årsinnbygger
Korrigerte brutto driftsutgifter naturforvaltning og friluftsliv. Kroner per årsinnbygger
Brutto driftsutgifter til kulturminnevern per innbygger i kroner
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunens egenproduksjon, kulturminnevern. Kr. per årsinnbygger
Korrigerte brutto driftsutgifter kulturminnevern. Kroner per årsinnbygger
Antall søknader og meldinger om tiltak for fredete bygg og ikke-fredede bygn. Oppført før 1850 mottatt
Energibruk. Kommunale kostnader
Kommunale utgifter til fyring og belysning. 1000 kroner
Kommunale utgifter til fyring og belysning. Kroner per innbygger
Andel utgifter til fyring og belysning i prosent av kommunens samlede brutto driftsutgifter
Dekningsgrad
Fysisk tilrettelegging og planlegging (funksjon 300)
Teknisk kartlegging. Andel ferdig kartlagt i standardene FKB-A og -B av forutsatt kartlagt areal i samme standarder. Prosent
Teknisk kartlegging. Andel av tettstedsarealet i kommunen dekket av FKB-A eller -B-standard. Prosent
Teknisk og økonomisk kartlegging. Andel ferdig kartlagt i standardene FKB-A, -B og -C av forutsatt kartlagt areal i samme standarder. Prosent
Ortofotokart. Andel ferdig kartlagt av forutsatt kartlagt areal. Prosent
Rekreasjon og friluftsliv (funksjon 334, 335 og 360)
Leke- og rekreasjonsareal i tettsteder. Dekar/1000 innb. I tettsteder
~~Andel av dette kommunalt driftsansvar (prosent)~~
Friluftslivsområder m/kommunal råderett gjennom offentlig eie eller bruksavtale. Dekar/10000 årsinnb.
Lengde av tilrettelagte turstier og løyper. Km per 10 000 innbygger
~~Andel av dette kommunalt driftsansvar (prosent)~~
~~Sykel-, gangveier/turstier pr. i tettsteder m/kom. Driftsansvar. Km/10 000 innb. I tettsteder~~
Lovanvendelse
Fysisk tilrettelegging og planlegging (funksjon 300)
Antall kommunale planer sendt på høring
Andel av disse som det er fremmet innsigelse til. Prosent
Antall innsigelser fremmet til kommunale planer
Andel av disse fremmet av fylkeskommunen. Prosent
Andel av disse fremmet av fylkesmannen. Prosent
Andel av disse fremmet av andre innsigelsesmyndigheter. Prosent
Antall innsigelser per kommunal plan som er møtt med innsigelse
Antall dispensasjoner knyttet til nye bygninger i strandsonen per 100 km kystlinje
Andel søknader om dispensasjoner knyttet til nybygg i omr. Med byggeforbud langs sjø (saltvann)

innvilget. Prosent
Andel søknader om dispensasjoner knyttet til nybygg i omr. Med byggeforbud langs ferskvann innvilget. Prosent
Andel søknader om tiltak knyttet til nybygg i LNF-omr. Innvilget ved dispensasjon. Prosent
Andel søknader om tiltak i spesialområde bevaring for kulturminner innvilget ved dispensasjon. Prosent
Naturforvaltning og friluftsliv (funksjon 360)
Andel søknader om motorferdsel i utmark innvilget. Prosent

FYLKE

J. Fysisk planlegging, kulturminne, natur og nærmiljø - nivå 2

Prioritering
Fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø (funksjon 715, 716 og 750)
Netto driftsutg. Til fys. Planl. Kulturminner, natur og nærmiljø (funksjon 715, 716 og 750) i kr/innb.
Mva-kompensasjon drift, fysisk planl/kulturminne/natur/nærmiljø pr. innb. (kroner)
Mva-kompensasjon invest, fysisk planl/kulturminne/natur/nærmiljø pr. innb. (kroner)
Netto driftsutg. Til fys.planl., klt.min., natur og nærmiljø som andel av tot. Netto driftsutg.
Brutto investeringsutg. I fys. Planl., kulturminnevern, natur og nærmiljø, kr/innb.
715 Lokal og regional utvikling
Netto driftsutgifter lokal og regional utvikling (funksjon 715) per innbygger i kroner
Brutto investeringer lokal og regional utvikling (funksjon 715) per innbygger i kroner
Finnes plan for samordnet areal og transportplanlegging og/eller utbyggingsmønster
Finnes plan for kulturminner og kulturmiljø
Finnes plan for biologisk mangfold
Finnes plan for friluftsliv, grønstruktur, vassdrag, fjellområder og/eller kystsonen
716 Friluftsliv og 750 Kulturminnevern
Netto driftsutgifter friluftsliv (funksjon 716) per innbygger i kroner
Brutto investeringer friluftsliv (funksjon 716) per innbygger i kroner
Netto driftsutgifter kulturminnevern (funksjon 750) per innbygger i kroner
Brutto investeringer kulturminnevern (funksjon 750) per innbygger i kroner
Produktivitet
Fysisk planlegging, kulturminner, natur og nærmiljø (funksjon 715, 716 og 750)
Brutto driftsutgifter fys. Planl., kulturminnevern, natur og nærmiljø, kr/innb.
Andel av dette (brutto driftsutg. 715,716,750) som er lønnsutgifter
715 Lokal og regional utvikling
Brutto driftsutgifter lokal og regional utvikling (funksjon 715) per innbygger i kroner
716 Friluftsliv og 750 Kulturminnevern
Brutto driftsutgifter friluftsliv (funksjon 716) per innbygger i kroner

Brutto driftsutgifter kulturminnevern (funksjon 750) per innbygger i kroner
Utdypende tjenesteindikatorer
Plansaksbehandling
Antall kommunale planer (kommune-/regulerings-/bebyggelsesplan) som fylkeskommunen har gitt uttalelse til
~~Andel innsigelser fra fylkeskomm. Til kommunale planer i forhold til antall uttalelser~~
Tiltaksbehandling
Ant. Uttalelser fra kult.minn.forv. ang. tiltak i spes.områder for bevaring
Ant. Søkn./meld. Om tiltak for ikke-fredete bygn. Oppført før 1850 mottatt
Dispensasjonsbehandling etter plan- og bygningsloven
Har fylkeskomm. Frarådet dispensasjon i hht. PBL §7 av hensyn til automatisk fredete kulturminner, nyere tids kulturminner og/eller maritime kulturminner
Har fylkeskomm. Frarådet dispensasjon i hht. PBL §7 av hensyn til strandsonen, vassdrag, landskap og/eller større sammenhengende naturområder
Har fylkeskomm. Påklaget dispensasjon i hht. PBL §7 av hensyn til automatisk fredete kulturminner, nyere tids kulturminner og/eller maritime kulturminner
Har fylkeskomm. Påklaget kommunale vedtak om dispensasjon etter PBL §7 av hensyn til strandsonen, vassdrag og/eller større sammenhengende naturområder
Dispensasjonsbehandling etter kulturminneloven
Andel søknader om dispensasjon etter KML §§ 15a,19 og 20 (vedtaksfredet kulturminne) som ble innvilget. Prosent
Andel dispensasjoner etter kulturminneloven i forhold til fredete kulturminner
Automatisk fredete kulturminner
Antall tiltak/planer mottatt som kan utløse undersøkelsesplikten etter KML § 9
Andel av tiltak/planer mottatt som kan utløse undersøkelsesplikten i forhold til antall kommunale planer som fylkeskommunen har gitt uttalelse til. Prosent
Andel arkeologiske registreringer gjennomført i forhold til tiltak/planer mottatt. Prosent
Andel av gjennomførte registreringer hvor det ble påvist ikke tidlige kjente automatisk fredete kulturminner. Prosent
Andel av gjennomførte registreringer der det ble krevd kostnadsdekning etter KML§ 10. Prosent

9.3 Vedlegg 3 Eksempler på statistikk og figurer knyttet til plandata og VA-data i prosjektet "Kartbasert rapportering i KOSTRA"

Bosatte i fareområder (Regform 500-590)

Kommune	Antall bosatte
0219 Bærum	7

Bosatte med tilgang innen 500 meter til diverse grøntområder

Kommune	Friområder (inkludert lekeplasser)	Lekeplasser	Friluftsområder	Naturvern-områder	Parkbelte i industri	Alle områder	Totalt antall innbyggere (stedfestet)
0219 Bærum	103 398	94 176	15 349	29 998	12 378	103 968	104 690

Del av tettsted dekt av reguleringsplaner, prosent

Kommune	Areal av tettsted (km ²)	Areal av regplan innen tettsted (km ²)	Prosent dekt
0219 Bærum	50,26	38,28	76

KOSTRA-spørsmål 3.9A og 3.10A, 3.11A og 3.12A

Antall reguleringsplaner som omfatter spesielle områder til bevaring av kulturminner og naturvern og areal(dekar) av områder regulert til spesielle områder til bevaring av kulturminner og naturvern

Kommune	Kulturminner		Naturvern	
	Antal	Areal(daa)	Antal	Areal(daa)
	660,661,662		650,651	
0219 Bærum	64	780	26	632

KOSTRA-spørsmål 6.2.1 og 6.2.2

Antall og samlet areal (dekar) av leke og rekreasjonsområder i tettsteder

Kommune	Leke- og rekreasjonsområder	
	400-450,613,750	
	Antall*	Areal(daa)
0219 Bærum	1083	4800

Spørsmål 3.2 Vedtatte planer siste år

Kommune	Hentet fra plankart		Rapportert til Kostra	
	Reg.plan	Beb.plan	Reg.plan	Beb.plan
0219 Bærum	9	2	9	2
1129 Forsand	1(+3*)	0	2	0
1130 Strand	19	0	19	0
1146 Tysvær	0	0	3	0

* Med unikt plannavn men uten planid

Spørsmål 3.8 Omdisponering av dyrkede arealer etter PBL.

Kommune	Hentet fra plandata		Rapportert til Kostra	
	Reg.plan	Beb.plan	Reg.plan	Beb.plan
0219 Bærum	0,9	0,1	15	0

Spørsmål 3.9 Antall planer som omfatter spesialområder for bevaring av kulturminner

Kommune	Antall regulerings/bebyggelsesplaner			Innrapportert til Kostra		
	pkt A. Totalt	pkt B. Tilgang	pkt C. Avgang	pkt A	pkt B	pkt C
0219 Bærum	64			12	4	0
1129 Forsand	6			3		
1130 Strand	28			4		
1146 Tysvær	2			4		

Konklusjon: Med godt utfylt planid kan dette besvares uten problem. Spørsmålet kan missforstås i kommunen, så her må det være en fordel med en automatisk analyse som er lik for alle kommuner.

VA-data

Kommuner	Hentet fra kart		Rapportert til Kostra	
	PST	OVL	PST	OVL
0219 Bærum	66	93	69	60
1101 Eigersund	40	2	32	3
1112 Lund	9	1	6	3
1729 Inderøy	38	2	20	1

PST = Pumpestasjon

OVL = Overvannsledning

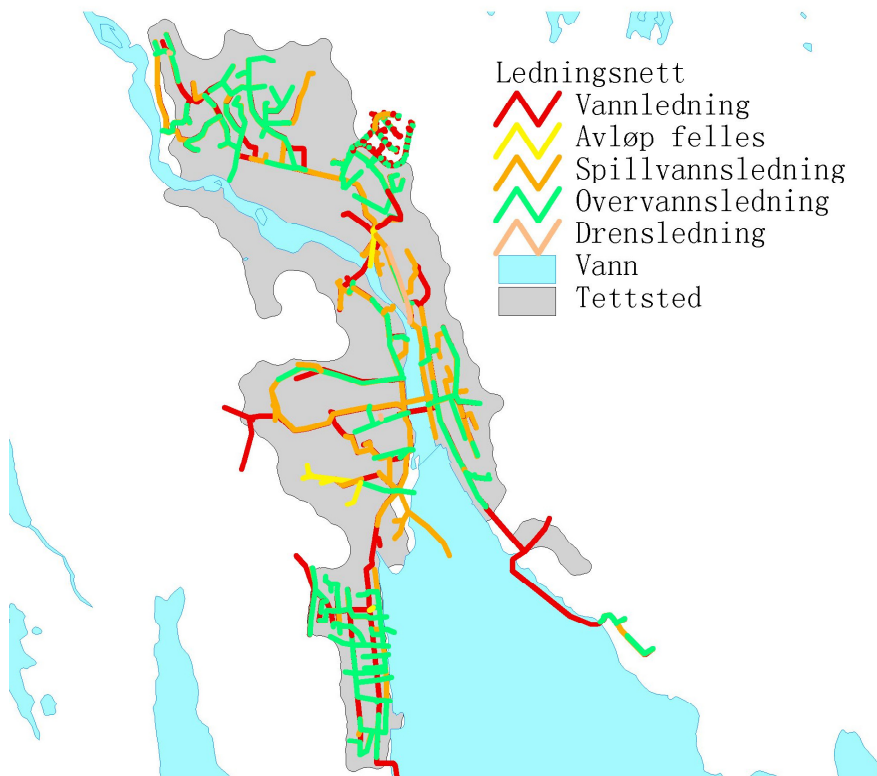
Lengde ledningsnett total

Kommuner	Ledningsnett	Rapportert til Kostra
0219 Bærum	509 026	515 000
1101 Eigersund	111 760	116 000
1112 Lund	22 692	19 358
1729 Inderøy	79 555	85 866

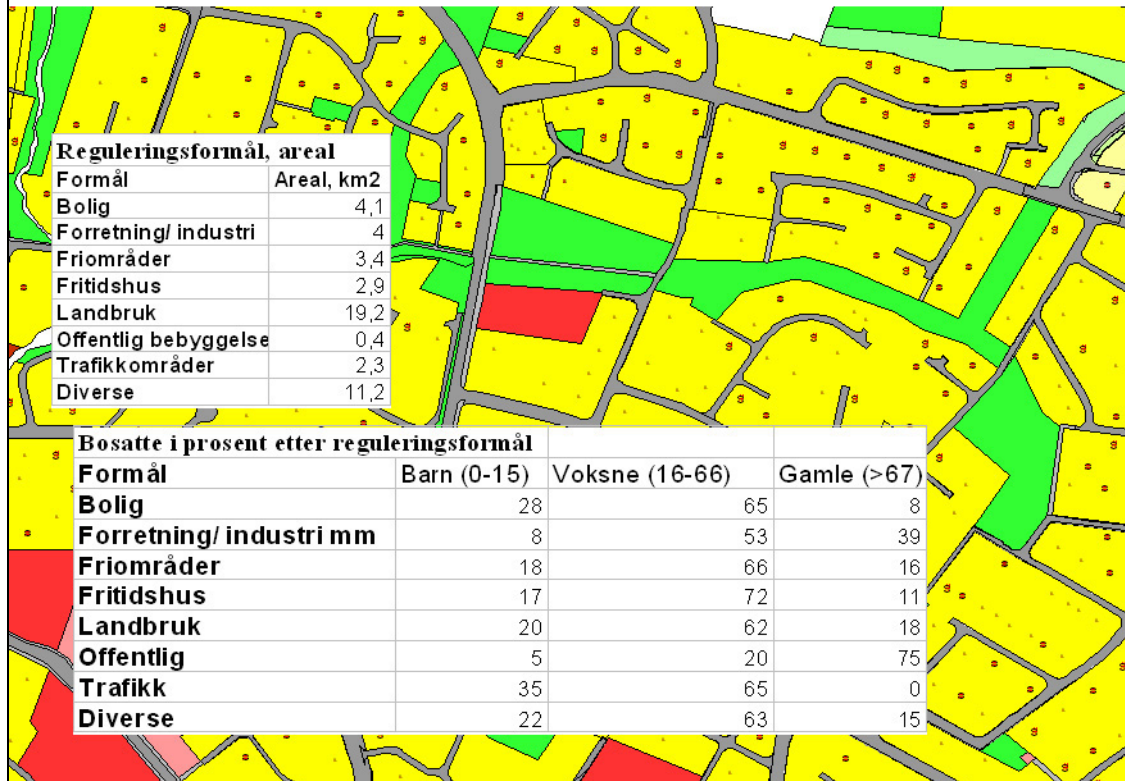
Lengder av ledningsnett etter type. 1112 Lund kommune.

Ltema	Type ledning	Antall meter
8201	Vannledning	34 410
8202	Avløp felles	660
8203	Spillvannsledning	22 177
8204	Overvannsledning	15 058
8205	Drensledning	341

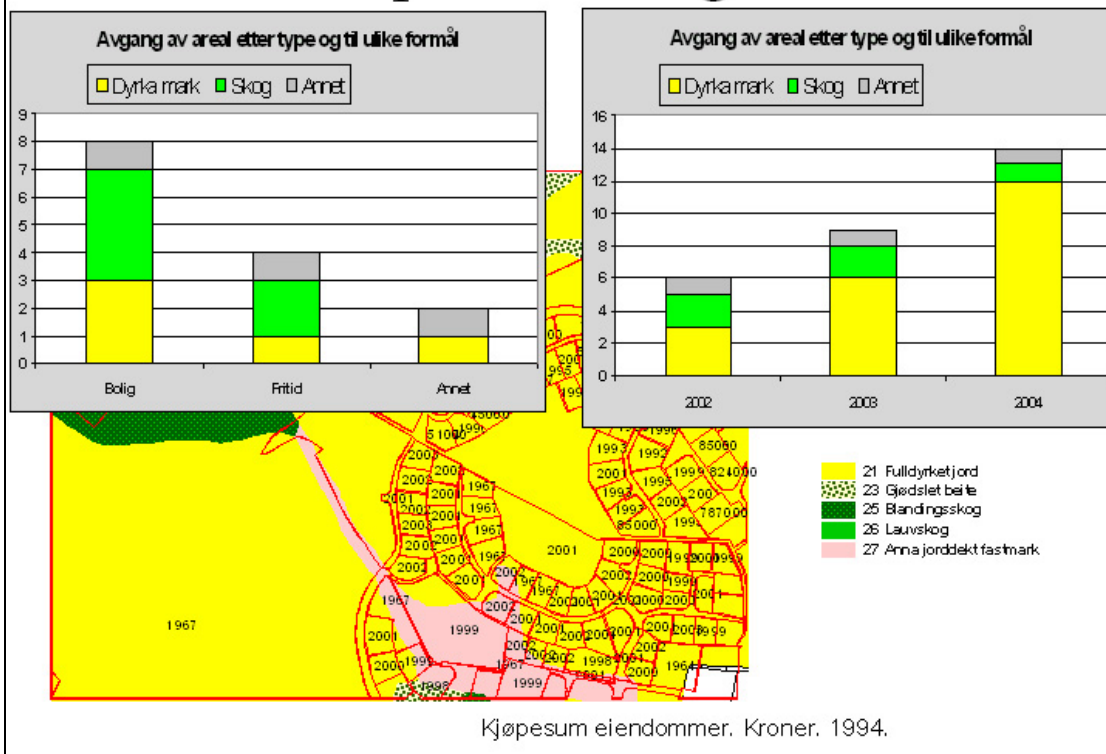
Ledningsnett, Moi tettsted, 1112 Lund kommune.

Andre analyser fra plandata

Eksempel DEK og DMK

spe, 30. juni 2005

Til: Samordningsrådet i KOSTRA
Fra: Arbeidsgruppa KOSTRA kultur

Arbeidsgrupperapport 2005 KOSTRA-kultur

1. Innledning

1.1 Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning

Arbeidsgruppen skal vurdere og gi eventuelle forslag til endringer i rapporteringens omfang og innretning ut i fra statens og kommunenes behov for styringsinformasjon, og ut i fra hva slags tilleggsinformasjon som er nødvendig for den offisielle statistikken.

Følgende regnskapsfunksjoner for kommunene er tillagt arbeidsgruppen for kultur:

- 320 Aktivitetstilbud barn og unge
- 370 Bibliotek
- 373 Kino
- 375 Museer
- 377 Kunstformidling
- 380 Idrett
- 385 Andre kulturaktiviteter

Følgende regnskapsfunksjoner for fylkeskommunene er tillagt arbeidsgruppen for kultur:

- 740 Bibliotek
- 760 Museer
- 771 Kunstformidling
- 772 Kunstproduksjon
- 775 Idrett
- 790 Andre kulturaktiviteter

Arbeidsgruppen består av representanter for:

- Kultur- og kirkedepartementet - Sverre Miøen
- Kommunal- og regionaldepartementet - Nina Søimer Andresen
- Barne- og familiedepartementet - Einar Saga
- Kommunene - Berit Halvorsen, Gran kommune og Per H. Lervåg, Øyer kommune
- Fylkeskommunene - Astrid Fuglås, Sør-Trøndelag
- SSB ved Seksjon for offentlige finanser - Kari Anita Solaas Paulsen
- SSB ved Seksjon for utdanningsstatistikk - Liv Taule og Stein Ove Pettersen (leder)

1.2 Rammer for gruppas arbeid/mandat (generelt og spesielt)

Arbeidsgruppens mandat har opprinnelig vært å identifisere og gjennomgå eksisterende rapporteringsordninger fra kommunene og fylkeskommunene innenfor funksjonsområder gruppen har ansvaret for. Dessuten forholder arbeidsgruppen seg til generelt mandat for arbeidsgruppene i KOSTRA.

2. Oppsummering og anbefaling

2.1 Oppsummering

Arbeidsgruppen har hatt 2 møter i løpet av året. Vi jobber videre for å få etablert et samarbeid med arbeidsgruppene for grunnskole og arbeidsgruppe for Fysisk planlegging, kulturminne, natur og nærmiljø (FKNN). Dessuten vil vi forsøke å få ferdiggjort arbeidet med kvalitetsindikatorer.

2.2 Arbeidsgruppas anbefalinger

Arbeidsgruppen vil i samarbeid med arbeidsgruppen for grunnskole synliggjøre kultur- og musikkskolene på faktaark for kultur. Vi vil også jobbe videre sammen med arbeidsgruppen for FKNN for å få etablert et system som viser idrettsanlegg og nærmiljøanlegg i kommunene.

3. Evaluering av siste rapportering

3.1 Utarbeiding av skjema

Det har ikke vært noen endringer i skjema 17 siden sist.

3.2 Kontroller i skjema

Det er utviklet et revisjonssystem for skjema 17 som inneholder en god del kontroller. Hovedvekten av kontroller er lagt på sammenligning av årets og fjorårets tall. I tillegg er det en del logiske kontroller. Revisjonssystemet har stor betydning for revisjonsarbeidet.

3.3 Innsamling av data (rapporteringen);

Dataene samles inn ved hjelp av skjema 17, samt eksterne data for kino (funksjon 373) og folkebibliotek (funksjon 370). Til publiseringen i mars fikk vi ikke tall for folkebibliotek, men disse ble levert til publiseringen i juni. Foreløpige tall for kino ble publisert i mars, men vi fikk ikke oppdaterte til publiseringen i juni.

3.4 Bearbeiding/revisjon og kontroll

Ingen spesielle merknader.

3.5 Publisering

Ingen spesielle merknader

3.6 Brukerreaksjoner

Arbeidsgruppen har fått tilbakemelding på at tallene brukes i kommunenes daglige virke. Det er også kommet signaler om at noen områder burde fått flere indikatorer, samt at vi ikke har tall for den kulturelle skolesekken.

4. Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

4.1 Bakgrunn for ønsket endring

Arbeidsgruppen har ingen umiddelbare ønsker om endringer i kontoplanen. Men vi stiller oss positive til signaler fra KOSTRA sentralt om nye funksjoner som kan være med på å skille ut eiendomsdrift på kulturområdet.

5. Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

5.1 Bakgrunn for endring

Ingen ønsker om endringer.

6. Ønskede endringer i faktaark

6.1 Generell vurdering av faktaarket.

Faktaarket fungerer greit, men vi har fått noen signaler om at det er muligheter for forbedringer. Foreløpig ingen ønsker om endringer, men dette er avhengig av muligheten for eksterne data.

6.2 Ønskede endringer

Det er ønskelig å få til noen nøkkeltall for å synliggjøre den kulturelle skolesekken.

For eksempel: Antall elever av totalt antall elever som har deltatt i den kulturelle skolesekken.
Teller: Antall elever som har benyttet seg av tilbud fra den kulturelle skolesekken (nye eksterne data).
Nevner: Antall elever på grunnskole (data fra Grunnskolenes Informasjonssystem).

6.2.1 Fjerning av eksisterende nøkkeltall

Ingen

6.2.2 Nye nøkkeltall

Dette er avhengig av hvilke eksterne data vi klarer å få levert.

6.2.3 Endring av innhold i allerede eksisterende nøkkeltall

Ingen endringer.

7. Videreutvikling av KOSTRA

7.1. Kvalitetsindikatorer

Arbeidsgruppen har ikke kommet med forslag til kvalitetsindikatorer, og heller ikke lagt ut noen. Vi har diskutert dette på møtene, og ved siste møte ble det presentert et notat fra gruppeleder med forslag til indikatorer. Vi mener at vi ikke kan foreslå noen indikatorer før vi har fått tatt dette opp på neste møte, samt fått avklaring i publiseringsformen for disse indikatorene.

7.2. Annet

Arbeidsgruppen vil jobbe for å videreutvikle og modernisere tallene som hentes inn og presenteres på fagområdet. Men det er ønsket at dette arbeidet ikke skal føre til større rapporteringsbyrde fra kommunene og fylkene, slik at vi er avhengig av eksterne data.

8. Annet

Vi ser et behov for synliggjøring av informasjon om grunnlagstallene i publiseringsløsningen på nivå 3. Det brukes mye tid på å hjelpe brukere med å hente informasjon om tallene på nivå 3 fra i-knappene på nivå 2.

Forklaringer på nivå 2 finnes både som i-knapp ved hver indikator og eget som dokument med alle forklaringer på knappen "Informasjon". Den tekniske publiseringsløsningen på nivå 3 er ikke egnet til bruk av i-knapper. En løsning kan være at nivå 3 tall blir presentert på samme måte som nivå 2 tallene.

Ved at nivå 3 presenteres likt dagens nivå 2 tall blir det enklere og mer helhetlig måte for brukerne, å hente ut KOSTRA tallene på utenom Statistikkbanken. En I-knapp ved hver indikator vil gjøre informasjonen lettere tilgjengelig og man får fort en tydelig tabell på skjermen, i motsetning til nå hvor en først må velge variabel, kommune, tid og filformat.

9. Referanser

10. Vedlegg

Vedlegg 1- Indikatorer faktaark K. Kultur kommune

overskrift   Prioritering

Indikator   Netto driftsutgifter kultursektoren i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter

Indikator   Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner

Indikator   Brutto investeringsutgifter til kultursektoren per innbygger

overskrift   Fordeling av netto driftsutgifter innenfor kultursektoren

Indikator   Netto dr.utg. F 231 "Aktivitetstilbud barn/unge" i pst av nto dr.utg. til kultursektoren

Indikator   Netto driftsutgifter F370 "Folkebibliotek" i pst av nto dr.utg. til kultursektoren

Indikator   Netto driftsutgifter funksjon 373 "Kino" i prosent av netto driftsutgifter til kultursektoren

Indikator	Netto driftsutgifter funksjon 375 "Museer" i prosent av netto driftsutgifter til kultursektoren
Indikator	Netto driftsutgifter F 377 "Kunstformidling" i pst av nto dr.utg. til kultursektoren
Indikator	Netto driftsutgifter F 380 "Idrett" i pst av nto dr.utg. til kultursektoren
Indikator	Netto driftsutgifter F 383 "Musikkskoler" i pst av nto dr.utg. til kultursektoren
Indikator	Netto driftsutgifter F 385 "Andre kulturaktiviteter" i pst av nto dr.utg. til kultursektoren

overskrift

Folkebibliotek

indikator	Netto driftsutgifter til folkebibliotek i forhold til kommunens totale driftsutgifter (i prosent)
indikator	Netto driftsutgifter til folkebibliotek per innbygger
indikator	Utlån alle medier fra folkebibliotek per innbygger
indikator	Bokutlån fra folkebibliotek per innbygger i alt
indikator	Barnelitteratur, antall bokutlån barnelitteratur per innbygger 0-13 år
indikator	Voksenlitteratur, bokutlån voksenlitteratur per innbygger 14 år og over
indikator	Utlån, andre media i alt fra folkebibliotek per innbygger
indikator	Bokbestand, antall bøker i folkebibliotek per innbygger
indikator	Bokbestand, barnebøker i folkebibliotek per innbygger 0-13 år
indikator	Bokbestand, voksenbøker pr. innbygger 14 år og over
indikator	Omløpshastighet bøker i folkebibliotek
indikator	Årsverk, antall innbyggere per årsverk i folkebibliotek
indikator	Årverk, antall bokutlån per årsverk i folkebibliotek
indikator	Årverk, antall biblioteksutlån per årsverk i folkebibliotek

overskrift

Kino

indikator	Netto driftsutgifter til kino i forhold til kommunens totale driftsutgifter (i prosent)
indikator	Netto driftsutgifter til kino per innbygger
indikator	Netto driftsutgifter til kino per besøkende
indikator	Antall innbyggere per kinosete
indikator	Antall kinobesøk per innbygger
indikator	Besøk per kinoforestilling
indikator	Billettinntekter i prosent av korrigerede brutto driftsutgifter til kino

overskrift

Ungdomstiltak, idrett, musikk og kulturskoler m.m.

indikator	Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud barn og unge per innbygger
indikator	Netto driftsutgifter til musikk og kulturskoler per innbygger
indikator	Netto driftsutgifter til idrett per innbygger
indikator	Antall fritidsklubber, feriekubber, MC-senter, musikkverksted, medieverksted
indikator	Herav kommunale fritidsklubber, feriekubber, MC- senter, musikkverksted og medieverksted
indikator	Antall årsverk ved kommunale fritidsklubber, feriekubber, MC-senter, musikkverksted m.m.

overskrift

Driftstilskudd til frivillige organisasjoner

indikator	Antall lag som mottar kommunale driftstilskudd
indikator	Kommunale driftstilskudd til lag og foreninger pr lag som mottar tilskudd

overskrift

Andre kulturaktiviteter

indikator	Netto driftsutgifter til muséer per innbygger
indikator	Netto driftsutgifter til kunstformidling per innbygger
indikator	Netto driftsutgifter til andre kulturaktiviteter per innbygger

Vedlegg 2- Indikatorer faktaark K. Kultur fylkeskommune

overskrift

Prioritering

indikator	Netto driftsutgifter til kultursektoren i prosent av samlede netto driftsutgifter
indikator	Netto driftsutgifter i alt til kultursektoren per innbygger i kroner
indikator	Netto driftsutgifter bibliotek per innbygger i kroner
indikator	Netto driftsutgifter museer per innbygger i kroner
indikator	Netto driftsutgifter kunstformidling per innbygger i kroner

indikator	Netto driftsutgifter kunstproduksjon per innbygger i kroner
indikator	Netto driftsutgifter idrett per innbygger i kroner
indikator	Netto driftsutgifter andre kulturaktiviteter per innbygger i kroner
indikator	Brutto investeringsutgifter, kultursektoren per innbygger
overskrift	Andre tjenesteindikatorer
indikator	Brutto driftsutgifter kultursektoren per innbygger

Kvalitetsindikatorer KOSTRA-kultur

I Samordningsrådets mandat til arbeidsgruppene for 2004 stod følgende;

"Gruppene skal vurdere hvilke kvalitetsindikatorer utviklet av effektivitetsnettverkene som skal publiseres sammen med øvrige KOSTRA-indikatorer og foreslå rapporteringsløsning for disse."

I løpet av prosessen har rammene i praksis blitt noe videre ved at kvalitetsindikatorer som ligger utenfor forslaget til effektiviseringsnettverket, også blir vurdert da det har vist seg at effektiviseringsnettverkene kvalitetsindikatorer ikke nødvendigvis egner seg til publisering i KOSTRA. Samtidig er det lagt mindre vekt på at gruppene skal komme frem til publiseringsløsninger, da dette blir avklart senere.

Det overordnede kortsiktige målet for gruppa er å drøfte og bli enige om et oppsett med 3-5 kvalitetsindikatorer som skal komme frem i arbeidsgrupperapporten til Samordningsrådet 1. juli 2005.

Dette notatet følger Først og Høverstads inndeling av kvalitet ved ulike sider av produksjonsprosessen (Kommunal- og regionaldepartementet 2004).

Først og Høverstad konkretiserer NS/ISO-definisjonen av kvalitet til: *"Egenskaper ved tjenestens innhold og servicen som er knyttet til tjenesten som er relevant for tjenestens evne til å tilfredsstille brukernes behov som tjenesten er ment å dekke, og som kan måles"*.

De definerer fire ulike typer kvalitet; strukturkvalitet, prosesskvalitet, produktkvalitet og resultatkvalitet.

- **Strukturkvalitet** omhandler standarden på innsatsfaktorene
- **Prosesskvalitet** er kvaliteten i produksjonen og ved levering av tjenesten
- **Produktkvalitet** beskriver egenskaper ved produktet som er viktige for at tjenesten skal kunne dekke de behovene den er ment å dekke
- **Resultatkvalitet** beskriver i hvilken grad tjenesten faktisk har klart å dekke de behovene den er ment å dekke

Indikatorer som allerede ligger i KOSTRA etter type kvalitet

Per i dag er det flest og lettest å lage indikatorer for strukturkvalitet, og kultur faktaarkene har flest indikatorer av denne typen. Fylkeskommune arket har slik jeg ser det bare indikatorer som forteller noe om strukturkvaliteten. Vedlagt har jeg laget et Exel-ark med indikatorene som vi publiserer i dag for delt etter disse fire typene for kvalitet. Her vil jeg trekke frem noen indikatorer for hver av typene som kanskje sier mest om kvalitet innenfor KOSTRA-kultur

Strukturkvalitet:

Først og Høverstad anbefaler at det blir brukt indikatorer på strukturkvalitet fortrinnsvis på de områdene hvor lov/forskrifter inneholder bestemte krav til strukturkvaliteten (folkebibliotek og musikk- og kulturskole er kanskje eneste på kultursiden som er lovpålagt, men er det noen krav til standard?). Indikatorene kan da brukes som grunnlag for å følge opp kommunene i henhold til regelverket.

For *fylkeskommunen* mener jeg at følgende indikator sier mest om kvalitet:

Netto driftsutgifter i alt til kultursektoren per innbygger i kroner

Og for *kommune* blir det følgende indikatorer:

Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner

Brutto investeringsutgifter til kultursektoren per innbygger

Disse indikatorene gir et godt bilde på standarden på innsatsfaktorene og det er mulig å sammenligne seg med andre kommuner/fylkeskommuner og grupper.

Prosesskvalitet:

For kulturområdet vil prosesskvalitet først og fremst dreie seg om levering og tilgjengelighet til tjenestene. Mulighet til brukermedvirkning hører også inne her.

For kommunene mener jeg følgende indikator bør diskuteres:
Omløpshastighet bøker i folkebibliotek

I tillegg bør vi kanskje vurdere å få til en indikator for omløpshastighet andre medier i folkebibliotek. Dette er en indikator som kan si noe om kvaliteten i produksjon og ved levering av tjenesten. Men samtidig ser jeg også at den kan si noe om kvaliteten på selve tjenesten eller at det rett og slett er få bøker i folkebiblioteket.

Produktkvalitet:

Er det noen indikatorer i KOSTRA-kultur i dag som beskriver egenskaper ved produktet som er viktige for at tjenesten skal kunne dekke de behovene den er ment å dekke? Slik jeg ser det er bestandstall for folkebibliotekene indikatorer som forteller noe om kvaliteten på produktet.

Fürst og Høverstad anbefaler at man ikke legger vekt på denne typen indikatorer, og skriver at den også ligger utenfor KRDs definisjon av kvalitetsindikatorer i KOSTRA.

Resultatkvalitet:

I hvilken grad tjenesten faktisk dekker de behov den er ment å dekke vil også være vanskelig å måle for kulturområdet. Men slik jeg ser det kan bruk av tjenestene per innbygger være mulige indikatorer som viser resultatkvalitet.

Vi har noen indikatorer for folkebibliotek og noen for kino som kan benyttes i denne sammenheng:
Utlån alle medier fra folkebibliotek per innbygger

Antall innbyggere per kinosete
Antall kinobesøk per innbygger
Besøk per kinoforestilling

Her mener jeg at besøk per kinoforestilling sier mest om kvaliteten på kinotilbudet, sammen med innbyggere per kinosete.

Utfordringer

Tradisjonelt er det i KOSTRA publisert indikatorer på produktivitet, dekningsgrader og prioriteringer, men også her har kultur utpekt seg ved å gjøre det på en annen måte. Kvalitetsindikatorer skiller seg fra de foregående ved at de ofte er mindre håndfaste og at det implisitt ligger et større element av tolkning i indikatorene. I prosessen for å komme frem til kvalitetsindikatorer er det lagt vekt på at man ikke må la *det beste bli det godes fiende*. Selv om de fleste indikatorene ikke representerer objektive mål på kvalitet er det viktig at gruppa kommer fram til målbare faktorer som kan indikere kvalitet på kulturområdet.

spe, 30. juni 2005

Til: Samordningsrådet i KOSTRA
Fra: Arbeidsgruppa KOSTRA kultur

Arbeidsgrupperapport 2005 KOSTRA-kirke

1. Innledning

I 2005 har det foregått arbeid innenfor tre felt på kirkeområdet; pilotprosjekt kirkelig årsstatistikk, Personellprosjektet og økonomirapporteringen.

1.1 Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning

I 2004/2005 har KOSTRA arbeidsgruppe hatt følgende medlemmer:

Trygve Natvig, Fagforbundet Arbeidslivsavdelingen
Betty Haga, Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon
Ole Gunnar Winsnes, KIFO (Stiftelsen Kirkeforskning)
Arild Mellesdal, NSD
Kristin Lind, KRD
Hans Jørgen Paulsen, Drammen Kirkelige Fellesråd (Kirkesjefens kontor)
Per Tanggaard, Kirkerådet
Jørn Hagen, KKD Kirkeavdelingen
Ole Bernt Langset, KKD Kirkeavdelingen
Ellen Ur, KKD Kirkeavdelingen
Arne Sæter, Kirkekonsulent
Helge Klingberg, Kirkegårdsconsulent
Trond Johansen, SSB
Paal Sand, SSB
Liv Taule (leder), SSB
Stein Ove Pettersen (vikarierende leder), SSB

1.2 Rammer for gruppas arbeid/mandat (generelt og spesielt)

KOSTRA-arbeidsgruppe for kirkelig sektor ble opprettet sommeren 1999 og med første møte den 25. august 1999. Arbeidsgruppene har i 2005 jobbet etter mandatet som ble utformet for 2004. Gruppene fikk utdypet kravet om kvalitetsindikatorer på et kvalitetsseminar i februar 2005.

2. Oppsummering og anbefaling

2.1 Oppsummering

Arbeidsgruppen har avventet resultatet fra de tre temaene innenfor kirkeområdet.

2.2 Arbeidsgruppas anbefalinger

Arbeidsgruppen anbefaler at rapporteringen av Kirkelig årsstatistikk gjennomføres i fullskala i 2006 for rapporteringsåret 2005.

3. Evaluering av siste rapportering

3.1 Utarbeiding av skjema

Som en del av "Utviklingsprosjektet for ny kirkelig tjenestestatistikk" ble det utviklet et nytt skjema (Skjema 28) basert på papirutgaven men designen er styrt av KOSTRA-teknologien.

3.2 Kontroller i skjema

Skjemaet inneholder mange valideringskontroller og sumkontroller. Fordelen med de programmerte kontrollene er at revisjonsarbeidet kan flyttes til selve skjemautfyllingen. Feil og mangler rettes opp i utfyllingsøyeblikket, mens svarpersonen har spørsmålstekst og oppgaven ferskt i minnet.

3.3 Innsamling av data (rapporteringen);

Til publiseringen i mars ble det publisert regnskapstall fra kommunene på funksjon 390 og 393. Det ble også publisert medlemstall for Dnk på kommunenivå, med data fra Kirkerådets medlemsregister. Til publiseringen i juni ble det i tillegg hentet inn tall fra Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste (NSD). Det manglet et sokn. Selv om NSD regner kvaliteten for god, ble tallene publisert som foreløpige da det på leveringstidspunktet gjensto noen kvalitetskontroller. Heller ikke i år hadde vi fått på plass personelldata for området.

3.4 Bearbeiding/revisjon og kontroll

Ingen uforutsette hendelser

3.5 Publisering

Ingen spesielle merknader til publiseringen.

3.6 Brukerreaksjoner

Ingen spesielle kommentarer knyttet til nøkkeltallene.

4. Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

4.1 Bakgrunn for ønsket endring

Funksjon 392 "Andre religiøse formål" i KOSTRA. For 2003 er funksjon 392 tatt med under "kirke" i de finansielle nøkkeltallene, men denne funksjonen blir ikke eksplisitt synliggjort i KOSTRA-faktaarkene. Arbeidsgruppen vil imidlertid holde fast ved at innholdet under overskriften Kirke fremdeles inneholder forholdet mellom Dnk og stat/kommune, dvs. funksjon 390 (Dnk) og 393 (Kirkegårder, gravlunder og krematorier).

4.2 Forslag til endring

Arbeidsgruppen foreslå at det utarbeides en ny term for funksjonen 392 slik at den blir synliggjort.

5. Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

5.1 Bakgrunn for endring

Foreløpig ingen ønsker om endring.

5.2 Forslag til endring

6. Ønskede endringer i faktaark

6.1 Generell vurdering av faktaarket.

Kirkelig sektor er fremdeles ikke fullt integrert i KOSTRA-rapporteringen.

Faktaarket mangler fremdeles gode nøkkeltall og indikatorer. Vi savner økonomiske indikatorer og indikatorer som sier noe om årsverkerk innen Dnk (årsverk som bispedømmerådene, fellesråd og menighetsråd har arbeidsgiveransvar for), samt årsverk for funksjon 393 (årsverk som kommunene har arbeidsgiveransvar for). Det ble heller ikke i 2005 publisert årsverkstall, men arbeidsgruppen har som mål å få dette på plass i 2006 for statistikkåret 2005.

6.2 Ønskede endringer

Foreløpig ingen ønsker om endring.

6.2.1 Fjerning av eksisterende nøkkeltall

Ingen nøkkeltall fjernet.

6.2.2 Nye nøkkeltall

Ingen nye nøkkeltall

6.2.3 Endring av innhold i allerede eksisterende nøkkeltall

Ingen endringer

7. Videreutvikling av KOSTRA

7.1. Kvalitetsindikatorer

Arbeidsgruppen har ingen forslag til kvalitetsindikatorer. Temaet er diskutert, men gruppen mener at vi ikke er kommet langt nok med type data/normer for kvalitet til å kunne utvikle denne type indikatorer.

7.2. Annet

Fra og med neste år vil Kirkelig årsstatistikk bli samlet inn via KOSTRA ved hjelp av skjema 28. også. I tillegg regner vi med å ha på plass noen tall for personellstatistikk.

8. Annet

Vi ser et behov for synliggjøring av informasjon om grunnlagstallene i publiseringsløsningen på nivå 3. Det brukes mye tid på å hjelpe brukere med å hente informasjon om tallene på nivå 3 fra i-knappene på nivå 2.

Forklaringer på nivå 2 finnes både som i-knapp ved hver indikator og eget som dokument med alle forklaringer på knappen "Informasjon". Den tekniske publiseringsløsningen på nivå 3 er ikke egnet til bruk av i-knapper. En løsning kan være at nivå 3 tall blir presentert på samme måte som nivå 2 tallene.

Ved at nivå 3 presenteres likt dagens nivå 2 tall blir det enklere og mer helhetlig måte for brukerne, å hente ut KOSTRA tallene på utenom Statistikkbanken. En I-knapp ved hver indikator vil gjøre informasjonen lettere tilgjengelig og man får fort en tydelig tabell på skjermen, i motsetning til nå hvor en først må velge variabel, kommune, tid og filformat.

9. Referanser

10. Vedlegg

10.1 Skjema(ene) først, annet nummereres fortløpende.

Rapport fra arbeidsgruppa for KOSTRA-Samferdse

Innstilling avgitt 30.juni 2005 til Samordningsrådet
for KOSTRA

Innhold

1. Innledning	156
1.1. Arbeidsgruppas sammensetning for 2005	156
1.2. Mandat.....	156
2. Oppsummering og anbefalinger	156
3. Evalueringen av siste rapportering (for 2004)	157
3.1. Skjemaene	157
3.2. Kontroller i skjemaene	157
3.3. Svarinngang.....	158
3.4. Bearbeiding/revisjon og kontroll.....	159
3.5. Publisering.....	159
3.6. Brukerreaksjoner	159
4. Forslag til endringer i kontoplanen (funksjon og art)	159
5. Forslag til endringer i skjema/filuttrekk	161
6. Forslag til endringer i faktaarkene	161
6.1. Generell vurdering av faktaarkene	161
6.2. Nøkkeltall som foreslås fjernet	162
6.3. Forslag til nye nøkkeltall.....	162
7. Videreutvikling av KOSTRA	162
7.1. Kvalitetsindikatorer	162
Vedlegg	165
Vedlegg 1. Utkast til kommuneskjema for 2005.....	165
Vedlegg 2. Utkast til rettleiding for kommuneskjema for 2005.....	166
Vedlegg 3. Utkast til fylkesskjema for 2005.....	168
Vedlegg 4. Utkast til rettleiding for fylkesskjema for 2005.....	169
Vedlegg 5. Utviklingen i funksjonsinndelingen på området Samferdsel 1999-2005	170
Vedlegg 6. Funksjonsinndelingen for 2005-rapporteringen	171
Vedlegg 7. Forslag til nøkkeltall for kommunene for 2005	174
Vedlegg 8. Forslag til nøkkeltall for fylkene for 2005.....	175

1. Innledning

Arbeidsgruppa for KOSTRA-Samferdsel ble opprettet våren 1999, og det har vært utgitt en rapport hvert år siden. To møter ble gjennomført våren 2005.

1.1. Arbeidsgruppas sammensetning for 2005

Inga Gjerdalen var i 2005 tilbake fra permisjon, etter at Janne Corneliussen hadde fungert for henne i 2004. Hallvard A. Vie kom i 2005 inn som nytt medlem fra TL og erstattet Tor H. Øi fra samme etat.

Representant	Etat
Arnold Langaas	SD (Samferdselsdepartementet)
Hallvard A. Vie	TL (Transportbedriftenes Landsforening)
Inga Gjerdalen	KRD (Kommunal- og regionaldepartementet)
Kyrre Riis	Statens Vegvesen (SVV), Vegdirektoratet
Rolf Rosenlund	Hordaland fylkeskommune
Finn Gulbrandsen	Bærum kommune
Tore Eriksen	KS (Kommunenes Sentralforbund)
Svein Homstvedt	SSB, Seksjon for miljøstatistikk
Jan Monsrud	SSB, Seksjon for samferdsels- og reiselivsstatistikk/leder
Asbjørn Wethal	SSB, Seksjon for samferdsels- og reiselivsstatistikk/sekretær

1.2. Mandat

Arbeidsgruppa har forholdt seg til samme mandat som for 2004 samt særskilt mandat for kvalitetsindikatorer.

2. Oppsummering og anbefalinger

Nye representanter

Det må oppnevnes nye representanter fra KS og fylkeskommunene, siden de nåværende medlemmene har bedt seg fritatt.

Skjemainngang, svarprosenter

Datagrunnlaget for 15. mars publiseringen var styrket sammenlignet med i fjor (2003) med hensyn på registrerte/innkommne skjema og regnskap. Per 15. juni var det full dekning for fylkene, inklusiv Trondheim og Bergen kommune (jf. oppgavedifferensiering), mens det for kommuneskjemaet (skjema 24) og kommuneregnskapet, var en dekningsgrad på henholdsvis 96 og 97 prosent, dvs. på nivå med rapporteringen av endelige tall for 2003. Det var 26 kommuner som manglet skjema og/eller regnskap. Disse kommunene utgjorde 6 prosent av alle kommunene, men regnet som andel av folkemengden, utgjorde de bare 1,6 prosent.

Bruttoføring inklusiv refusjoner

Det ble tatt inn diverse presiseringer i novemberbrevene i 2004. Blant annet ble det fokusert på kommunenes føring av kostnader til gatebelysning, henholdsvis langs kommunale veier og langs fylkes- og riksveier med kommunalt ansvar for belysning. Presiseringene ser ut til å ha hjulpet da det er registrert langt færre spørsmål knyttet til denne føringen for 2004.

Kvalitetsindikatorer

Med bakgrunn i gjennomgangen av alle forslagene som var kommet inn, foreslår gruppa følgende kvalitetsindikatorer for 2005-rapporteringen:

- Antall kilometer fast dekke i prosent av total veilengde for henholdsvis europa-/riksveier, fylkesveier, kommunale og private veier
- Antall politirapporterte veitrafikkulykker med personskaade pr. veikategori (europa-/riksveier, fylkesveier, kommunale og private veier)
- Utslipp av svevestøv (particulate matter/PM10) fra veitrafikk pr. km² bebygd område. Kommune
- SPI (støyplageindeks) fra veitrafikk pr. innbygger. Fylke

Høsten 2005 vil Seksjon 440 og Seksjon 220 i SSB og Statens vegvesen samarbeide om å teste og utvikle nytt datagrunnlag, som grunnlag for å vurdere ytterligere nye kvalitetsindikatorer for 2006-rapporteringen.

Oppgavedifferensiering

For området samferdsel er både Trondheim og Bergen kommune berørt av forsøket med oppgavedifferensiering fra 2004. Begge kommuner tok over samferdselsoppgaver fra respektive fylkeskommune, men leverte fylkesskjema og regnskap (Bergen) først etter purring. Det er etter kun ett år med oppgavedifferensiering for tidlig å si noe nærmere om eventuelle effektivitetsgevinster på området samferdsel.

Miljø- og trafikksikkerhetsfunksjonene (kommune- og fylkesveier)

Arbeidsgruppa har etter en nøye gjennomgang besluttet å foreslå at miljø- og trafikksikkerhetsfunksjonene opprettholdes, dvs. 334 (kommune) og 721 (fylke). Det var også enighet om at spørsmålet om kostnader til miljørelaterte tiltak knyttet til fylkesveier, skulle opprettholdes på fylkesskjemaet. Dette begrunnes med at rapporteringen gradvis er blitt bedre år om annet, selv om presiseringene i 1. novemberbrevet riktignok ikke medførte den forbedringen vi hadde forventet. Det er fortsatt et par fylkeskommuner som har problemer med å spesifisere kostnader på funksjon 721. Dette vil vi fokusere nærmere på.

Forslag til endringer i skjema og rettledning

Det er bare forslag om mindre tekstmessige justeringer av skjema og rettledninger for henholdsvis kommuneskjemaet (skjema 24) og fylkesskjemaet (skjema 50)

3. Evalueringen av siste rapportering (for 2004)

3.1. Skjemaene

Mens det har vært mindre justeringer i kommuneskjemaet de siste årene, har fylkesskjemaet vært uendret siden 2002. Kommuneskjemaet for 2004 ble supplert med et spørsmål om skogsbilveier: antall kilometer og ditto tilskudd. I tillegg ble det spurt om tilskudd til antall kilometer privat vei.

3.2. Kontroller i skjemaene

Et fåtall elektroniske logiske kontroller ble innført i XML-fylkesskjemaet for 2002 og kommuneskjemaet for 2003. Selv om disse kontrollene ikke resulterte i noen tydelig effekt, ble det etter nærmere vurdering likevel besluttet å ikke gjøre noen av kontrollene obligatoriske. I den interne revisjonen har vi etter hvert som vi har vunnet erfaring, fått etablert et godt sett av kontroller basert på forholdstall og grenseverdier.

3.3. Svarinngang

Tabellen nedenfor viser antall innkomne skjema og regnskap for **2004** per 15. mars og 15. juni 2005:

	15.03.05				15.06.05			
	Antall skjema	Andel skjema	Antall regnskap	Andel regnskap	Antall skjema	Andel skjema	Antall regnskap	Andel regnskap
Fylke*	17	81%	20	95%	21	100%	21	100%
Kommune	380	88%	307	71%	418	96%	420	97%

*Inklusiv kommunene Trondheim og Bergen (jf. oppgavedifferensiering nedenfor)

Indikatorene for samferdsel bygger også på registerdata (befolkning og infrastruktur). Disse dataene var fullt ut implementert 15. mars og er derfor ikke vist i tabellen.

15.03.05

Statistikken for 2004 for samferdsel var per 15. mars 2005 basert på et bedre datagrunnlag enn for 2003. Antall kommuneskjemaer var riktignok om lag det samme, men antall fylkesskjemaer var økt med fem. Tallet på kommuner og fylkeskommuner som hadde levert regnskap, var økt med henholdsvis 7 og 19 prosentpoeng.

15.06.05

Tabellen viser full dekning for fylkeskommunene etter revisjonen, mens det for kommunene er en dekningsgrad på henholdsvis 96 og 97 prosent - noe vi må si oss fornøyd med. 14 kommuner mangler regnskap og 16 mangler skjema. Det er 26 kommuner som mangler skjema og/eller regnskap, herav er det fire kommuner som mangler både skjema og regnskap. Frafallet omfatter de mindre kommunene. Oversikten nedenfor viser frafallet 15. juni 2005 målt i tallet på kommuner som ikke har levert skjema/regnskap, og folkemengden disse kommunene representerer:

	Antall skjema	Andel skjema	Folkemengde	Andel folkemengde
Regnskap	14	3,2%	33 105	0,7%
Skjema	16	3,7%	45 737	1,0%
Regnskap og/eller skjema	26	6,0%	71 740	1,6%
Regnskap og skjema	4	0,9%	7 102	0,2%

Frafallet er som vanlig størst blant kommunene i de tre nordligste fylkene, men også for disse kommunene er det bedring sammenlignet med i fjor. F.eks. var det 5 kommuner i Nordland og Troms som ikke hadde levert verken skjema eller regnskap for 2003-rapporteringen, mens det i år (2004) bare er to.

Det ble sendt og mottatt om lag 200 e-post i alt. Det er i tillegg et betydelig antall henvendelser over telefon.

Oppgavedifferensiering

Som nevnt i fjorårets rapport ble området samferdsel berørt av forsøkene med oppgavedifferensiering i 2004 (og som videreføres). For samferdsel kan vi ikke se at dette har berørt kommunenes føring, men for fylkeskommunene er det derimot noen endringer sammenlignet med tidligere. Både Bergen og Trondheim har overtatt ansvaret for driften av busstransporten i respektive kommuner. Trondheim har dessuten overtatt ansvaret for TT-transporten, sporveiene og for fylkesveiene i kommunen.

Rapporteringen viser at både skjema- og regnskapsføring er i tråd med den nye organiseringen. Dvs. at begge kommunene har ført produksjonsdata i henhold til skjema 50 og regnskapsdata på fylkesfunksjonene de har fått ansvaret for.

Etter bare ett år med oppgavedifferensiering, er det ennå for tidlig å si noe om i hvilken grad dette har medført effektivitetsgevinster for de involverte kommunene/fylkene.

I tillegg har det vært et interfylkeskommunalt samarbeid mellom fylkeskommunene Buskerud, Telemark og Vestfold (BTV samarbeidet) og Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane (Vestlandsrådet) om øvrig riksveinett i hvert sitt område. Disse kostnadene er verken ført på fylkesveifunksjon 720 eller 721, men på særskilt funksjon. Sammenligningen på fylkesnivå med tidligere år påvirkes derfor ikke av dette.

3.4. Bearbeiding/revisjon og kontroll

Vi har i tidligere rapporter påpekt et par forhold vi ikke skal bruke mye spalteplass på i årets rapport, men bare kort peke på at veiledningstekstene ville vært enklere tilgjengelig som interaktive knapper i spørreskjemaene. Vi har tidligere også antydnet at internrevisjonen med fordel kan starte opp 14 dager tidligere. Det beste ville imidlertid vært om kommuner og fylkeskommuner utnyttet verifiseringsperioden til det den er ment å være. Slik det fungerer nå, er det et fåtall korreksjoner i denne perioden.

Verken kommune- eller fylkesskjemaet for samferdsel er særlig omfattende. Det har muliggjort implementering av oppdatert funksjonalitet i skjermbilde i den forstand at samtlige årganger (2001-) blir "lagt ut" parallelt i revisjonsapplikasjonen. Dette forenkler revisjonsarbeidet betydelig. Vi savner imidlertid muligheten for å kopiere samtlige årganger til fil for oversending kommune/fylke.

3.5. Publisering

Publiseringene har gått etter intensjonen.

3.6. Brukerreaksjoner

Reaksjoner fra kommunene på "misvisende" tall for kilometer kommunal vei og tilknyttede "misvisende" nøkkeltall, har tidligere vært en gjenganger i KOSTRA-rapportene for samferdsel. Om det er kommunene som sitter på ukorrekte opplysninger eller om det er Statens Vegvesens (SVV) register som ikke har vært oppdatert, er usikkert. Uansett, SVV har nå tatt tak i problemstillingen og drøfter uoverensstemmelsene med kommunene det gjelder. Statens kartverk er også involvert i dette arbeidet. Dette ser ut til å ha gitt resultat, da vi har mottatt få reaksjoner knyttet til kommunal veilengde i 2005.

Det er fortsatt noen spørsmål om føring av kostnader til gatebelysning, men betydelig færre enn tidligere. Dette tyder på at presiseringene i 1. novemberbrevet 2004 var nyttig.

4. Forslag til endringer i kontoplanen (funksjon og art)

Spesifisering av kollektivtransporten i én funksjon per driftsart og spesifisering av både fylkesveier og kommuneveier/gater etter henholdsvis nyanlegg, drift, vedlikehold (720 og 333) og tiltak som har til formål å opprettholde eller forbedre miljø og trafikksikkerhet (721 og 334), var noe arbeidsgruppa fikk godkjent i 2001. Arbeidsgruppa ønsket også en ytterligere spesifisering av funksjon 721 for å kunne skille mellom trafikksikkerhets- og miljørelaterte kostnader, men fremmet ikke ønske om ytterligere oppdeling av funksjon 721. I stedet er det fra og med 2002 tatt inn et eget spørsmål om miljørelaterte kostnader knyttet til fylkesveier i fylkesskjemaet (skjema 50).

Det viste seg i rapporteringen for 2001 at verken kommunene eller fylkeskommune hadde fordelt kostnadene til veiformål slik det var vedtatt, da funksjonene 721 og 334 i liten grad var benyttet. For å forenkle kommunenes og fylkeskommunenes arbeid, fikk arbeidsgruppa utarbeidet en *detaljert tabellarisk inndeling* etter tiltak/prosesskoder og funksjon (se vedlegg 6). Denne oversikten ble tatt inn i

KRDs veileder. Rapporteringen ble gradvis noe bedre etter dette, men arbeidsgruppa fant det likevel betimelig i 2004 å drøfte hensiktsmessigheten av å videreføre denne oppsplittingen. Ettersom arbeidsgruppa mener denne mer-informasjonen om kostnadene knyttet til fylkes- og kommuneveinettet er viktig, ble det enighet om å se an rapporteringen for ytterligere én årgang før man foreslo en endelig konklusjon. Det ble også bestemt at en nærmere omtale av føringen etter funksjon skulle omtales særskilt i 1. novemberbrevet til henholdsvis kommuner og fylkeskommuner, noe som ble gjort.

Forslag til konklusjon

Arbeidsgruppas anbefaling mot én stemme, er at den nåværende funksjonsinndelingen beholdes. Det var videre full enighet om å beholde spørsmålet om miljøkostnader i fylkesskjemaet, selv om det fortsatt er flere fylkeskommuner som oppgir en høyere kostnad i skjemaet enn hva som fremgår av funksjon 721 i regnskapet. Normalt skal regnskapet vise et høyere tall da funksjonen omfatter kostnader til fylkesveier for både miljø- og trafikkikkerhet, mens skjemaet bare skal omfatte miljøkostnadene.

Arbeidsgruppa legger vekt på at samtlige fylker med unntak av Hordaland hadde ført miljøkostnader i skjema 50. At beløpene er i overkant, kan tyde på at investeringskostnader feilaktig er tatt med. Dette er delvis også bekreftet. En ytterligere presisering i rettledningen for 2005 bør løse denne problemstillingen.

I anbefalingen om å opprettholde to funksjoner for henholdsvis kommune- og fylkesveier også etter 2005, legger arbeidsgruppa vekt på at føringen gradvis har blitt bedre år om annet, selv om presiseringene i 1. novemberbrevet ikke ser ut til å gitt tilsiktet effekt. Vi sitter fortsatt med følelsen av at den interne kommunikasjonen i kommunene henholdsvis fylkeskommune ikke er optimal. Dette ble behørig omtalt i fjorårets rapport og er noe KRD bør ta tak i.

Brutto driftsutgifter, slik de er rapportert de seneste årene på funksjonene 720 og 721, fremgår av tabellen nedenfor. Det er tatt med en egen kolonne under funksjon 721 som viser andelen av de totale kostnadene til fylkesveier i fylket.

	Brutto driftsutgifter720				Brutto driftsutgifter 721							
	2004	2003	2002	2001	2004	Prosent	2003	Prosent	2002	Prosent	2001	Prosent
Østfold	34033	32659	39906	35351	1926	5,4	10457	24,3	6298	13,6	4667	11,7
Akershus	54610	74513	78417	84658	27494	33,5	27312	26,8	4017	4,9	3861	4,4
Oslo ¹	0	15	0	0	2320	100,0	1998	99,3	0		46	100,0
Hedmark	91857	91501	96748	94841	5234	5,4	6714	6,8	5224	5,1	503	0,5
Oppland	120809	135842	136946	147631	21494	15,1	16928	11,1	2151	1,5	199	0,1
Buskerud	78938	67457	63503	0	3710	4,5	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Vestfold	54896	46843	49840	39965	3297	5,7	2760	5,6	0	0,0	0	0,0
Telemark	77522	69257	69040	0	2476	3,1	1777	2,5	1658	2,3	1476	100,0
Aust-A	41326	43660	47608	47312	1301	3,1	4629	9,6	2249	4,5	3658	7,2
Vest-A	54686	55069	58358	58658	4363	7,4	3464	5,9	709	1,2	286	0,5
Rogaland	118415	116426	116274	105005	6655	5,3	7251	5,9	4803	4,0	1057	1,0
Hordaland	142755	140049	144114	146292	100	0,1	238	0,2	235	0,2	0	0,0
Sogn og F	98517	114134	81333	76008	75	0,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Møre og R	148269	115374	126853	121752	4446	2,9	8111	6,6	0	0,0	0	0,0
Sør-T	58408	71559	99059	0	185	0,3	107	0,1	0	0,0	0	0,0
Trondheim ²	14942				4980	25,0						
Nord-T	93083	98561	90621	13579	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Nordland	209333	188747	177147	54079	739	0,4	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Troms	114937	111634	112679	117607	5012	4,2	3126	2,7	4361	3,7	10	0,0
Finnmark	31539	27214	25203	7140	2928	8,5	4445	14,0	4619	15,5	0	0,0
I alt	1638875	1600514	1613649	1149878	98735	5,7	99317	5,8	36324	2,2	15763	1,4
Prosent	94,3	94,2	97,8	98,6								

Note 1: Oslo har per definisjon ingen fylkesveier. Beløpene som er ført vil bli overført til funksjon 334
Note 2: Trondheim har overtatt ansvaret for fylkesveiene i kommunen i 2004 (jf. oppgavedifferensiering)

Nord-Trøndelag fører konsekvent 0 (oppgir ikke) kostnader til tiltak for trafikksikkerhet og miljø for fylkesveier. Også Sogn- og Fjordane og Hordaland oppgir (for) lave beløp til disse formålene samlet. Arbeidsgruppa vil ikke legge den manglende rapporteringen for disse fylkene til grunn for å foreslå sammenslåing av funksjonene 721 og 720 da rapporteringen for de andre fylkene har blitt bedre. Vi tar sikte på en ytterligere presisering i løpet av høsten med særlig fokus på de nevnte fylkene.

Antall kommuner som ikke har rapportert på funksjon 334 i tidsrommet 2001-2004, er som følger:

	2004	2003	2002	2001
Kommuner i alt	139	156	181	202

Tabellen viser at det gradvis går fremover med rapporteringen.

Av de 139 kommunene som ikke hadde rapportert miljø- og trafikksikkerhetsrelaterte kostnader til kommuneveier i 2004, var det 14 kommuner som heller ikke hadde rapportert data på funksjon 333. Disse kommunene er stort sett lokalisert i Nord-Norge.

5. Forslag til endringer i skjema/filuttrekk

Det er ingen forslag til endringer i fylkesskjemaet for 2005, bortsett fra at det vil bli foretatt en presisering av at kostnadene til miljøtiltak skal føres eksklusive investeringer.

På kommuneskjemaet er ordet "oppmerkede" innfartsparkeringsplasser tatt ut, da formuleringen fører til misforståelser som at det bare er oppmerkede plasser som skal med. Det er også foreslått presiseringer av definisjonene for gang- og sykkelvei, etter innspill fra Vegdirektoratet.

Våren 2005 lanserte Statens vegvesen Vegdirektoratet (SVV) en ny, nasjonal vegdatabank (NVDB). Som en del av arbeidet med denne databasen, vil de ulike fagregistrene som finnes i direktoratet gradvis bli kvalitetssikret og inkludert i NVDB. Flere av disse registrene er av interesse for KOSTRA Samferdsel. SSB vil være i fortløpende dialog med SVV om mulig bruk av nye registerdata som er interessante i KOSTRA-sammenheng. Seksjon for samferdsels- og reiselivsstatistikk vil også søke om brukertilgang til NVDB, for å kunne gjøre egne søk og hente ut data selv.

For 2005-rapporteringen vil de registerdataene som KOSTRA har hentet inn de siste årene i sdv-format, bli hentet ut direkte fra NVDB som et XML-filuttrekk for direkte innlesing i SSBs mottaksdatabase. Det vil rasjonalisere datafangsten og redusere mulighetene for feil.

6. Forslag til endringer i faktaarkene

6.1. Generell vurdering av faktaarkene

Faktaarket, særlig på fylke, er uoversiktlig. Det er ønskelig med funksjonalitet i KOSTRA som gjør det mulig å lage overskrifter på de ulike indikatorgruppene slik at tekstene for hver indikator kan forkortes og presentasjonen bedres, uten at dette skaper problemer ved eksport til andre formater som for eksempel PC-AXIS.

Gruppa mener ellers at faktaarkene for KOSTRA-Samferdsel har funnet sin form, og at det ikke er registrert behov for endringer.

6.2. Nøkkeltall som foreslås fjernet

Det er ingen forslag om fjerning av nøkkeltall.

6.3. Forslag til nye nøkkeltall

Arbeidsgruppa har ingen forslag til nye indikatorer, bortsett fra kvalitetsindikatorer (jf. avsnitt 7.1.)

7. Videreutvikling av KOSTRA

7.1. Kvalitetsindikatorer

I 2004 fikk noen arbeidsgrupper, men *ikke* KOSTRA Samferdsel, som mandat å fortsette å styrke arbeidet med å lage indikatorer for brukerrettet informasjon. Gruppene ble spesielt bedt om å vurdere hvilke kvalitetsindikatorer som var utviklet av KS sine effektivitetsnettverk, som kunne egne seg for publisering sammen med øvrige KOSTRA-indikatorer.

Selv om arbeidsgruppa for Samferdsel ikke spesielt ble bedt om å vurdere slike indikatorer gjennom mandatet, drøftet vi i 2004-rapporten likevel forslag til noen mulige indikatorer innen disse områdene:

- veitrafikkulykker med personskade
- veistandard
- kollektivtransport
- støy og forurensing
- forebygging knyttet til trafikksikkerhet
- bomiljø

For 2004-rapporteringen var det enighet om å lage to kvalitetsindikatorer for veitrafikkulykker med personskade, som ble publisert pr. 15.3.

Med bakgrunn i rapport fra Først og Høverstad og seminar i KRD våren 2005, har arbeidsgruppa for KOSTRA Samferdsel grundig drøftet forslag til kvalitetsindikatorer på området samferdsel blant annet med utgangspunkt i tips til angrepsmåter på et vanskelig felt:

- Utnytte eksisterende data og andre nye data som lett kan hentes, med et kvalitetsperspektiv for øye
- Identifisere egenskaper ved tjenesteproduksjonen som sier noe om kvalitet på det brukerne tilbys
- Si noe om hvordan mengde av tjenester som produseres kan defineres og måles
- Si noe om kvalitetsendringer som supplerer tall for volumendringer
- Legg vekt på hensyn til sammenlignbarhet på tvers og over tid
- Ta hensyn til oppgavebyrde, utnytte filuttrekk og registre

Gruppa har også merket seg at Samferdsel har vært nevnt som et område hvor det er gjort lite på dette feltet, og at ambisjonsnivået her kanskje kan være lavere enn på noen andre områder. Det er heller ikke eget effektivitetsnettverk for samferdsel.

Oversikt over alle innkomne forslag til indikatorer

I dette avsnittet har vi samlet alle innspillene som har kommet inn. Hvert forslag har vært grundig drøftet i arbeidsgruppa.

- Antall kollektivseter (rutegående) per innbygger
- Gjennomsnittlig avstand eller tid å gå til nærmeste kollektive holdeplass
- Standard på holdeplasser (under åpen himmel, leskur, venterom, informasjon til reisende, andre tilbud på stedet)
- Gjennomsnittlig avgangs/ankomst-frekvens for holdeplasser

- Sikkerhet på holdeplasser (gatekryssing, trafikk, støy, forurensing, kriminalitet, andre farlige forhold)
- Om alle husstander får tilsendt oppdatert rutetabell for sitt distrikt, eller ikke
- Om trafikantene tilbys månedskort eller andre rabattordninger ved regelmessig bruk av kollektivtransport
- Standard på kollektive transportmidler (gjennomsnittsalder på materiell)
- Hvorvidt rutetraseene er i samsvar med folks reisemønster (antall overganger per reise)
- Hvorvidt kapasiteten per rute er i samsvar med behovet (variasjoner over døgn og ukedager, kapasitetsutnyttelse)
- Kundeservice og kvalitet på transporttjenester (kundebehandling, handicaptilpasning, komfort, informasjon)
- Hvor høyt fylket scorer på "Mobilitet for alle" (spørreundersøkelse)
- Standard på skoletransport (teknisk tilstand, kapasitet, sikkerhetsnivå, sikkerhet ved på- og avstigning)
- Spesielle tilbud, f.eks. til ungdom, jfr. "Hjem for en 50-lapp"
- Regularitet/pålitelighet av kollektiv transport (informasjon, håndtering av forsinkelser)
- Kundetilfredshet (spørreundersøkelser)
- Hvor stor andel av persontransporten er kollektiv
- Antall kroner brukt til reasfaltering sett i forhold til antall km vei med fast dekke
- Antall kroner brukt til vintervedlikehold sett i forhold til antall km vei
- Antall veitrafikkulykker med personskade på kommunal vei sett i forhold til antall km kommunal vei
- Antall veitrafikkulykker med personskade sett i forhold til antall km kommunal vei, veid med gjennomsnittlig ÅDT
- Utslipp av nitrogenoksider (NOx) fra veitrafikk pr. km² bebygd område. Kommune
- Utslipp av svevestøv (PM10) fra veitrafikk pr. km² bebygd område. Kommune
- Utslipp av svevestøv (PM2,5) fra veitrafikk pr. km² bebygd område. Kommune
- Andel av befolkningen utsatt for veitrafikkstøy over 55 dBA. Fylke
- SPI fra veitrafikk pr. innbygger. Fylke
- Andel av svevestøvutslipp (PM10) som skyldes veitrafikk
- Lengde kommunale veier pr. bolig ev. bygning
- Nybygd kommunal vei pr. nyoppført bygning i løpet av året
- Brutto/netto driftskostnader til kommunale veier pr. bolig/bygning ved årets begynnelse
- Investeringer til kommunale veier pr. nybygd meter kommunal veg i løpet av året
- Investeringer til kommunale veier pr. nybygd bolig/bygning i løpet av året

Forslag til kvalitetsindikatorer for 2005-rapporteringen

Med bakgrunn i gjennomgangen av alle forslagene, gikk gruppa inn for å foreslå følgende kvalitetsindikatorer for 2005-rapporteringen:

- Antall kilometer fast dekke i prosent av total veilengde for henholdsvis europa-/riksveier, fylkesveier, kommunale og private veier
- Antall politirapporterte trafikkulykker pr. veikategori (europa-/riksveier, fylkesveier, kommunale og private veier)
- Utslipp av svevestøv (PM10) fra veitrafikk pr. km² bebygd område. Kommune
- SPI fra veitrafikk pr. innbygger. Fylke

Høsten 2005 vil SSB i samarbeid med Vegdirektoratet teste datagrunnlaget fra NVDB knyttet til sporingsdata, som grunnlag for vurdering av indikator for veikvalitet.

Høsten 2005 vil SSB ved Seksjon 220 teste bruk av GAB-data og data over veier som mulig grunnlag for en indikator over kommunenes ressursutnyttelse av veier kontra annen utbygging.

For 2006-rapporteringen vil det bli vurdert å lage kvalitetsindikatorer for kollektivtransport med utgangspunkt i nytt datagrunnlag fra SSB og nytt holdeplassregister fra Vegdirektoratet

Vedlegg 1. Utkast til kommuneskjema for 2005

KOSTRA 2005 KOMMUNE-STAT-RAPPORTERING		
Skjema nr.	-navn	Veiledning
24	Samferdsel	
Funksjonene 333 Kommunale veier - drift og vedlikehold, nyanlegg og 334 Kommunale veier - miljø- og trafikksikkerhetstiltak Oppgavene samles inn av Statistisk sentralbyrå med hjemmel i §2-2 (1) i Lov om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå av 16. juni 1989 nr. 54, og Finansdepartementets delegasjonsbrev av 13. februar 1990.		
1. Opplysninger om kommunen		
Kommunenr.	Kommunens navn	
Ansvarlig for innholdet i skjemaet	E-post adresse skjemaansvarlig	Tlf. skjemaansvarlig
2. Kommunale veier og gater - drift og vedlikehold, nyanlegg (Funksjon 333)		
2.1. Antall km private vegstrekninger som er kjørbare for personbil og som det ytes kommunalt tilskudd til:		_____
2.2. Kommunens samlede tilskudd i hele 1 000 kroner til veiene som inngår i spørsmål 2.1 (private veier):		_____
2.3. Antall km skogsbilveier som det ytes kommunalt tilskudd til:		_____
2.4. Kommunens samlede tilskudd i hele 1 000 kroner til veiene som inngår i spørsmål 2.3 (skogsbilveier):		_____
3. Kommunale veier og gater – miljø- og trafikksikkerhetstiltak (Funksjon 334)		
3.1. Antall kilometer kommunale veier og gater med belysning:		_____
3.2. Kostnader til gatebelysning langs kommunale veier og gater i hele 1 000 kroner :		_____
3.3. Finansieres kostnadene til gatelys helt eller delvis av andre enn kommunen? ☐ Ja ☐ Nei		_____
<i>Kostnadene skal føres brutto, dvs. inklusive eventuelle refusjoner</i>		
3.4. Antall km fylkes- og riksveier med kommunalt ansvar for belysning:		_____
3.5. Kostnader til gatebelysning som er et kommunalt ansvar langs fylkes- og riksveier i hele 1 000 kroner :		_____
<i>Kostnadene skal føres brutto, dvs. inklusive refusjoner</i>		
3.6. Antall km gang- og sykkelvei som er et kommunalt ansvar (langs kommune-, fylkes- og europa-/riksveier):		_____
3.7. Antall kilometer kommunale veier og gater med fartsgrense 40 km/t eller lavere:		_____
3.8. Antall parkeringsplasser på anlegg for innfartsparkering ("park and ride"):		_____

RA-nr. 0462

Vedlegg 2. Utkast til rettleddning for kommuneskjema for 2005

Generelt

Formålet med skjemaet er å hente inn oppgaver om kommunal tjenesteproduksjon innenfor området kommunale veier og gater og trafikksikkerhet, miljø, drift og vedlikehold. Andre opplysninger som er relevante for å belyse området, hentes inn fra andre kilder og skjer utenom KOSTRAs innsamlingsrutiner. Vegdatabanken i Vegdirektoratet er f.eks. en viktig kilde for opplysninger om veinettet.

Oversikt over organisasjonsformer som skal rapportere i KOSTRA:

Organisasjonsform	Regnskap	Rapportering i KOSTRA
Kommunal etat/enhet	Kommuneregnskap	Ja
Kommunal institusjon	Kommuneregnskap	Ja
Kommunalt foretak (KF)	Særregnskap	Ja
Interkommunalt samarbeid (§ 27)	Kommuneregnskap	Ja
Interkommunalt samarbeid (§27) m/særregnskap	Særregnskap	Ja
Interkommunalt selskap (IKS)	Særregnskap	Ja
Kommunalt Aksjeselskap	-	Nei
Annet	-	Nei

Spørsmål 1

Det fylles ut ett skjema pr. kommune. Kommunenummer og -navn registreres. Navnet og telefonnummeret til den som har fylt ut skjemaet føres opp, samt e-post adresse.

Spørsmål 2

- 2.1. Før opp sum kilometer private vegstrekninger (ekskl. skogsbilveier) som er kjørbare med personbil og som det ytes kommunalt tilskudd til. Ta med veier som både får faste/årlige tilskudd, og engangstilskudd som er utbetalt i rapporteringsåret (2005). Hvis kommunen selv står for vedlikehold av private veier skal ikke disse kilometerne tas med.
- 2.2. Før opp sum tilskudd i hele 1 000 kroner som er gitt til det totale antall kilometer private veier oppgitt i spørsmål 2.1.
- 2.3. Før opp sum kilometer skogsbilveier (ekskl. private veier) som det ytes kommunalt tilskudd til. Ta med veier som både får faste/årlige tilskudd, og engangstilskudd som er utbetalt i rapporteringsåret (2005). Hvis kommunen selv står for vedlikehold av skogsbilveier skal ikke disse kilometerne tas med.
- 2.4. Før opp sum tilskudd i hele 1 000 kroner som er gitt til det totale antall kilometer skogsbilveier oppgitt i spørsmål 2.3.

Spørsmål 3

3.2,3.5 Kostnader til gatebelysning vil blant annet omfatte nyanlegg (legging av kabler, oppsetting av master og armaturer, inkl. materiell), rehabilitering og utskifting (utskifting av eksisterende luftstrekke til jordkabler, utskifting av master og armaturer, inkl. materiell og utbedring av skader forårsaket av trafikanter), vedlikehold (løpende vedlikehold i henhold til avtale med energiverk, f.eks. utskifting av enkeltlamper, sikringer, tidsur og fotocelle), nettleie (avtale med netteier om å føre kraft fra produsent til gatelys) og kraft (kjøp av strøm fra leverandør).

Antall kilometer kommunal vei og gate skal ikke inkludere gang- og sykkelveier. Kostnadene skal føres brutto, dvs. inklusive eventuelle refusjoner. I regnskapet er det viktig også å ta med eventuelle kostnader som andre enn kommunen forskutterer.

- 3.6. Før opp antall kilometer gang- og sykkelvei som kommunen har ansvaret for. Dette vil i tillegg til gang- og sykkelveiene langs det kommunale vegnettet også omfatte gang- og sykkelveiene langs de delene av europa-, riks- og fylkesveiene som kommunen har ansvaret for. Ta med summen av

gang- og sykkelveganleggene på begge sider av hovedveien, armer til busstoppesteder, tunneller, bruer og trapper som inngår som del av det sammenhengende gang- og sykkelvegnettet.

- 3.8. Det er tallet på biloppstillingsplasser/parkeringsplasser på anlegg for innfartsparkering som skal oppgis og ikke selve plassene.

Vedlegg 3. Utkast til fylkesskjema for 2005

FYLKES-KOSTRA 2005 KOMMUNE-STAT-RAPPORTERING		
Skjema nr. 50	-navn Samferdsel	Veiledning
Funksjonene 721 Fylkesveier - miljø- og trafikksikkerhetstiltak, 730 Bilruiter, 731 Fylkesveiferges, 732 Båtruter, 733 Transport for funksjonshemmede, 734 Sporveier og forstadsbaner Oppgavene samles inn av Statistisk sentralbyrå med hjemmel i §2-2 (1) i Lov om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå av 16. juni 1989 nr. 54, og Finansdepartementets delegasjonsbrev av 13. februar 1990.		
1. Opplysninger om fylket		
Fylkesnr.	Fylkesnavn	
Ansvarlig for innholdet i skjemaet		E-post adresse skjemaansvarlig Tif. skjemaansvarlig
2. Fylkesveier - miljø- og trafikksikkerhetstiltak (funksjon 721)		
2.1. Oppgi kostnadene (ekskl. investeringer) i 1 000 kroner til: - drift av støyskjermer og andre støytiltak (prosess 72.8) - drift av grøntarealer og skråninger (prosess 74.8) - drift av rasteplasser, toaletter, leskur mm, renhold av vegbane og vegområde, drift av kontrollplasser og veieplasser (prosess 79.2 - 4) - alle nye tiltak med formål å fremme miljø (fremgår av bevilgningskoden) _____		
3. Funksjonene 730-734 samlet		
3.1. Antall skysberettigede elever i alt i grunnskole og videregående skole: _____		
4. Bilruiter (funksjon 730)		
4.1.a Antall reiser i alt: _____		
4.1.b Herav skolereiser _____		
4.2 Kostnader ved lukkede skolebarntransporter i hele 1 000 kroner : _____		
4.3. Antall vognkilometer: _____		
4.4. Antall passasjerkilometer: _____		
4.5. Antall plasskilometer: _____		
5. Fylkesveiferges (funksjon 731)		
5.1.a Antall reiser i alt: _____		
5.1.b Herav skolereiser _____		
5.2. Utseilt distanse: _____		
5.3. Antall passasjerkilometer: _____		
5.4. Antall pbe-km: _____		
5.5. Tilbudt pbe-km (kapasitet): _____		
6. Båtruter (funksjon 732)		
6.1.a Antall reiser i alt: _____		
6.1.b Herav skolereiser _____		
6.2. Utseilt distanse: _____		
6.3. Antall passasjerkilometer: _____		
6.4. Antall plasskilometer: _____		
7. Transport for funksjonshemmede (funksjon 733)		
7.1. Antall reiser: _____		
7.2. Antall brukere: _____		
8. Sporveier og forstadsbaner (funksjon 734)		
8.1.a Antall reiser i alt: _____		
8.1.b Herav skolereiser _____		
8.2. Antall vognkilometer: _____		
8.3. Antall passasjerkilometer: _____		
8.4. Antall plasskilometer: _____		

RA-nr. 0461

Vedlegg 4.

Utkast til rettleddning for fylkesskjema for 2005

Generelt

Formålet med skjemaet er å hente inn tjenstedata om den tilskuddsberettigede delen av fylkeskommunenes virksomhet innen kollektivtransport. Det vil si de transporttjenestene fylkeskommunen kjøper og som erstatter fylkeskommunal tjensteproduksjon. Andre opplysninger som er relevante for å belyse området, hentes inn fra administrative registre og skjer altså utenom KOSTRAs innsamlingsrutiner.

Spørsmål 1

Det fylles ut ett skjema pr. fylkeskommune. Fylkesnummer og -navn registreres automatisk i den elektroniske blanketten. Navnet og telefonnummeret til den som har fylt ut skjemaet føres opp, samt e-post adresse hvis den er tilgjengelig.

Spørsmål 2 Fylkesveier, miljø- og trafikksikkerhetstiltak

- 2.1. Oppgi kostnadene *eksklusive investeringer* i **hele 1 000 kroner** for de fire strekpunktene på skjemaet samlet. Dette tilsvarer henholdsvis prosesskodene 72.8, 74.8, 79.2 – 4. For nye tiltak med formål å fremme miljø vises det til bevilgningskoden. For flere opplysninger om prosesskodene, se KOSTRA-veilederen, <http://odin.dep.no/krd/norsk/kommune/kostra/veiledere/016051-990855/index-dok000-b-n-a.html>.

Spørsmål 3 Bilruiter, fylkesveiferger, båtruter, transport for funksjonshemmede og sporveier og forstadsbaner

- 3.1. Oppgi antall skyssberettigede elever samlet for transportformene bilruiter, fylkesveiferger, båtruter, sporveis- og forstadsbaner og transport for funksjonshemmede. Ta med alle elever, uavhengig av om transporten betales av det offentlige eller ikke. Ta også med antall skyssberettigede til ordningen med lukkede skoletransporter/tilleggsskyss.

Spørsmål 4 Bilruiter

- 4.1. Oppgi antall reiser, dvs. antall personer reist med bilruiter med tilskudd. Oppgi også hvor mange av disse som var skolereisende. Ta med alle elever, uavhengig av om transporten betales av det offentlige eller ikke.
- 4.2. Oppgi kostnadene ved lukkede skoletransporter/tilleggsskyss (drosjetransport, direkte skyssgodtgjørelse mv.). Oppgi beløpet i **hele 1 000 kroner**.
- 4.3. Vognkilometer defineres som utkjørt distanse i rute og posisjonskjøring.
- 4.4. Antall reiser (passasjerer) multiplisert med gjennomsnittlig reiselengde.
- 4.5. Tallet på passasjerplasser (sitte- og ståplasser) multiplisert med vognkilometer.

Spørsmål 5 Fylkesveiferger

- 5.1. Oppgi antall reiser, dvs. antall personer reist med fylkesveiferger med tilskudd. Oppgi også hvor mange av disse som var skolereisende. Ta med alle elever, uavhengig av om transporten betales av det offentlige eller ikke.
- 5.2. Utseilt distanse defineres som utseilte kilometer i rute.
- 5.3. Antall reiser (passasjerer) multiplisert med gjennomsnittlig reiselengde.
- 5.4. Antall transporterte kjøretøy (pbe) multiplisert med transportlengde.
- 5.5. Oppgi antall pbe-plasser multiplisert med utseilt distanse.

Spørsmål 6 Båtruter

- 6.1. Oppgi antall reiser, dvs. antall personer reist med båtruter med tilskudd. Oppgi også hvor mange av disse som var skolereisende. Ta med alle elever, uavhengig av om transporten betales av det offentlige eller ikke.

- 6.2. Utseilt distanse defineres som utseilte kilometer i rute.
- 6.3. Antall reiser (passasjerer) multiplisert med gjennomsnittlig reiselengde.
- 6.4. Tallet på passasjerplasser multiplisert med utseilt distanse.

Spørsmål 7 Transport for funksjonshemmede

- 7.1. Oppgi antall reiser, dvs. antall personer reist med transportordningen for funksjonshemmede og andre bevegelsehemmede (i hovedsak eldre).
- 7.2. Oppgi antall brukere av transportordningen for funksjonshemmede og andre bevegelsehemmede.

Spørsmål 8 Sporveier og forstadsbaner

- 8.1. Oppgi antall reiser, dvs. antall personer reist med sporveier og forstadsbaner med tilskudd. Oppgi også hvor mange av disse som var skolereisende. Ta med alle elever, uavhengig av om transporten betales av det offentlige eller ikke.
- 8.2. Vognkilometer defineres som utkjørt distanse i rute og posisjonskjøring.
- 8.3. Antall reiser (passasjerer) multiplisert med gjennomsnittlig reiselengde.
- 8.4. Tallet på passasjerplasser (sitte- og ståplasser) multiplisert med vognkilometer.

Vedlegg 5. Utviklingen i funksjonsinndelingen på området Samferdsel 1999-2005

1999	Vedtatt for 2000	Forslag for 2002	Vedtatt for 2002
Kommune-Kostra			
330 Samferdselsbedrifter/transporttiltak	330 Samferdselsbedrifter/transporttiltak <i>Flyplasser/flyruter inkludert</i>	330 Samferdselsbedrifter/transporttiltak <i>Uendret</i>	330 Uendret
333 Veier og gater	333 Kommunale veier - drift, vedlikehold, nyanlegg	333 Kommunale veier, drift, vedlikehold, fornyelse og nyanlegg for framkommelighet Ny tekst og forslag til opplegg for å skille 333 og 334 gjennomført i 2001	333 Opplegget knyttet til å styre tiltakene via prosesskoder til funksjonen vil ventelig få full effekt først i regnskapet for 2002.
	334 Kommunale veier - miljø- og trafikksikkerhetstiltak (inkl. gateløys)	334 Kommunale veier, drift, vedlikehold og nye tiltak som fremmer miljø samt sikkerhet og trygghet for myke trafikanter Ny tekst og forslag til opplegg for å skille 333 og 334 gjennomført i 2001	334 Opplegget knyttet til å styre tiltakene via prosesskoder til funksjonen vil ventelig få full effekt først i regnskapet for 2002.
		33X Gateløys <i>Forslag til ny funksjon</i>	Forslaget om ny funksjon ble <i>ikke akseptert/vedtatt</i>
Fylkes-KOSTRA			
720 Fylkesveier	720 Fylkesveier - nyanlegg, drift og vedlikehold	720 Fylkesveier - nyanlegg, drift og vedlikehold <i>Gitt mer detaljert forklaring til føring. Gjennomføres fom. 2002</i>	720 Opplegget knyttet til å styre tiltakene via prosesskoder til funksjonen vil ventelig få full effekt først i regnskapet for 2002..
	721 Fylkesveier, miljø- og trafikksikkerhetstiltak	721 Fylkesveier, miljø- og trafikksikkerhetstiltak <i>Gitt mer detaljert forklaring til føring. Gjennomføres fom. 2002</i>	721 Opplegget knyttet til å styre tiltakene via prosesskoder til funksjonen vil ventelig få full effekt først i regnskapet for 2002
730 Kollektivtransport	730 Bilruter	730 Bilruter <i>Uendret fra 2000</i>	730 Uendret (forslag til nye undertekster fom. 2003)
	731 Fylkesveiferjer	731 Fylkesveiferjer <i>Uendret fra 2000</i>	731 Uendret (forslag til nye undertekster fom. 2003)
	732 Båtruter	732 Båtruter <i>Uendret fra 2000</i>	732 Uendret (forslag til nye undertekster fom. 2003)
	733 Transport for funksjonshemmede skoleelever	733 Transport for funksjonshemmede. <i>Endret innhold i forhold til 2000. Foreslås å omfatte transportordningen for funksjonshemmede (ekskl. transport av funksjonshemmede skoleelever)</i>	Forslaget til endret innhold ble <i>vedtatt</i> . Full effekt fom. regnskapsåret 2002
	734 Sporveier og forstadsbaner	734 Sporveier og forstadsbaner <i>Uendret fra 2000</i>	734 Uendret
		73x Lukket skoletransport/tilleggsskyss (drosje, direkte skyssgodtgjørelse mv.) <i>Nytt funksjonsnummer</i>	73x Forslaget til ny funksjon for tilleggsskyssen ble <i>ikke akseptert/vedtatt</i>

Vedlegg 6. Funksjonsinndelingen for 2005-rapporteringen

Under følger en oversikt over funksjonene og tekstene som gjelder for 2005-rapporteringen.

Kommune-KOSTRA

330

Samferdselsbedrifter/transporttiltak

Havnevesen, tilskudd eller drift av lokale transporttiltak (lokale ruter), ferger m.m. Tilskudd til flyplasser/flyruter. Kaier og brygger til transportformål (jf. imidlertid småbåthavner under funksjon 360). (Finansiering og organisering av transporttiltak for spesielle grupper føres ikke her. Jf. skoleskyss som skal føres under 222, mens transporttjenester for eldre og funksjonshemmede er plassert under funksjon 234)

333

Kommunale veier, nyanlegg, drift og vedlikehold

Funksjonen omfatter bygging av nye veilenker for kjørende med tilhørende konstruksjoner samt drift som bidrar til framkommelighet for kjørende. Videre dekker funksjonen tiltak med formål å opprettholde vegkapital og funksjonsevne for eksisterende veier og konstruksjoner, som f.eks. reparasjoner, rehabilitering og fornyelse samt vedlikehold. Funksjonen skal også omfatte kostnader til planlegging, prosjektering, forvaltning og administrasjon.

For å lette arbeidet med postering av bilag på rett funksjon, er de ulike tiltakene ytterligere spesifisert nedenfor med henvisning til kommunalvegkoden som blir brukt av en del kommuner:

Presisering av tiltak	Henvisning til prosesskode
Administrasjonskostnader; planlegging, prosjektering, byggeledelse, diverse kontrollfunksjoner knyttet til tiltakene.	Finnes under hovedprosess 1
Overflatedrenering og lukkede systemer, herunder sluk og sandfangkummer, stikkrenner, bekkeinntak og rister. Tiltakene er rensk og tømning, reparasjon, utskifting av deler og utskifting av rør, vedlikehold, samt bygging av nye sluk og renner.	Prosess 41 til 45
Dekker på kjørebane, uansett tiltakstype. Dvs. alt fra lapping av hull i eksisterende dekke, og alle typer fornyelse av grusdekker eller bituminøse dekker. Dersom andre materialtyper er brukt på kjørearealer skal arbeid med disse også føres til funksjon 333.	Prosess 61 - 67
Alle typer arbeid med bygging, reparasjoner og utskifting på murer, og eventuelle tunneler samt drift og vedlikeh. av utstyr i tunneler. Gjelder også tilh. utstyr som f.eks. rekkverk. Ferister; etablering og vedlikeh.	Prosess 71 og 72, 76 og 79.
Stabilisering av skråninger, opprydding etter ras og utglidninger, sikring av fjellskjæringer.	Prosess 77 og 78
Alle reparasjoner, utskifting og utbedring på bruer og underganger med tilhørende sidekonstruksjoner, så som vingemurer, rekkverk osv.	Prosess 87 og 88
Bygging av nye konstruksjoner som bedrer framkommelighet for kjørende, herunder tiltak som forbedrer tilgjengelighet eller endrer bruk av vegnettet.	
Vinterdrift; brøyting, snøfjerning og strøing/salting av kjørebane.	Prosess 91 - 94

334

Kommunale veier, miljø- og trafikksikkerhetstiltak

Funksjonen omfatter drift og vedlikehold av eksisterende anlegg som har til formål å opprettholde eller forbedre miljø og sikkerhet og trygghet for myke trafikanter. Videre omfatter funksjonen bygging eller ombygging av nye eller kompletterende konstruksjoner på eksisterende vegnett med samme formål. Funksjonen omfatter også kostnader til forvaltning og administrasjon som er rettet mot formålet sikkerhet og miljø.

For å lette arbeidet med postering av bilag på rett funksjon, er de ulike tiltakene ytterligere spesifisert nedenfor med henvisning til kommunalvegkoden som blir brukt av en del kommuner:

Presisering av tiltak	Henvisning til prosesskode
Administrasjon; planlegging av drift av miljø- og sikkerhetstiltak, forvaltnings-kostnader, servicekostnader og informasjon, behandling av søknader osv.	Finnes under hovedprosess 1
Dekker på gang- og sykkelveier, fortau, torgarealer og gågater; alle typer tiltak på eksisterende dekker og legging av nye i forbindelse med bygging.	Prosess 68
Oppsetting av, reparasjon, utskifting og fornyelse av rekkeverk og fysiske innretninger som har til hensikt å skille ulike trafikanter, støyskjermer, leskur, inkl. utbedring etter hærverk samt vask og renhold	Prosess 72 - 75

Presisering av tiltak	Henvisning til prosesskode
Etablering av ny kantstein, og utskifting av utrevet stein, fornyelse mm	Prosess 75
Oppsetting, reparasjon og vedlikehold av alle typer skilt og kantstolper, oppmerking av kjørebane, gangfelt osv.	Prosess 76
Etablering av trafikkreguleringer som trafikklys, bommer, sperringer, kollektiv-felt osv. Omfatter både bygging av tiltaket samt løpende drift.	Prosess 75 - 76
Grøntanlegg og skråningsarealer, kantklipp og vegetasjonskontroll langs veger og langs fortau, i siktsoner og ved krysningspunkter.	Prosess 77
Renhold av kjørebane og alle typer trafikkarealer og konstruksjoner, herunder fjerning av strøsand og søppel etter vintersesongen, spyling og støvfjerning, fjerning av reklameskilt, graffiti osv.	Prosess 79
Vinterdrift på gang- og sykkelveger, gågater og fortau, gatevarme og snøsmelteanlegg.	Prosess 9

Fylkes-KOSTRA

720

Fylkesveier - nyanlegg, drift og vedlikehold

Funksjonen omfatter bygging av nye, komplette veganlegg og all drift og vedlikehold av alle vegtyper og alle vegtiltak. Kostnader til nyanlegg skal foruten byggekostnadene også omfatte kostnader til planlegging, prosjektering og administrasjon.

Presisering av tiltak	Henvisning til prosesskode
Administrasjon; planlegging av drift inkl. miljø- og sikkerhetstiltak, driftsstasjoner, forvaltningskostnader osv.	Hovedprosess 1, bevilningskode administrasjon
Bevilningskode Vedlikehold deles opp slik:	
Vedlikehold og stabilitetssikring, vann og frostsikring, overbygg osv for tunneler, forskjæringer o.l.	Prosess 37
Vedlikehold av drenerings- og avløpsanlegg.	Prosess 48
Vegdekker uansett dekketype.	Alt under hovedprosess 6
Vedlikehold av murer	Prosess 71.8
Vedlikehold av stabilitetssikring (fjellskjæringer o.l.)	Prosess 73.4
Opprydding etter ras og flom	Prosess 73.6
Vedlikehold av bruer og kaier	Prosess 87 og 88.
Dessuten alle nye tiltak og tiltak på eksisterende vegnett med formål å gjenvinne funksjonsevne og standard	Framgår av bevilningskoden
Vinterdrift	Alt under hovedprosess 9

721

Fylkesveier - miljø- og trafiksikkerhetstiltak

Funksjonen omfatter nye og kompletterende tiltak på det eksisterende vegnettet relatert til miljø og trafiksikkerhet, inkl. drift og vedlikeholdskostnader

Presisering av tiltak	Henvisning til prosesskode
Bevilningskode vedlikehold deles opp slik:	
Drift av støyskjermer og andre støytaktak	Prosess 72.8
Drift av grøntarealer og skråninger	Prosess 74.8
Drift av kantstein, gjerder, rekkverk og snøskjermer	Prosess 75.8
Drift av signalanlegg, styrings- og overvåkingssystemer og belysningsanlegg for gater og veger	Prosess 76.4 - 6
Vegoppmerking og optisk ledning	Prosess 77
Oppsetting og drift av skilt, trafikkberedskap	Prosess 78.1 - 3
Drift av rasteplasser, toaletter, leskur mm, renhold av vegbane og vegområde, drift av kontrollplasser og veieplasser.	Prosess 79.2 - 4
Dessuten alle nye tiltak med formål å fremme trafiksikkerhet og miljø	Fremgår av bevilningskoden

730 Bilruter

Fylkeskommunens utgifter i sammenheng med tilskuddsberettigede bilruter inkl. fylkeskommunens utgifter til skoleskyss for elever i grunnskolen. Det vil normalt være tilskuddet til transportoperatørene som er den dominerende posten (artsserie 3 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon, 370 Kjøp fra andre).

731 Fylkesveiferjer

Fylkeskommunens utgifter i sammenheng med tilskuddsberettigede fylkesveiferjer inkl. fylkeskommunens utgifter til skoleskyss for elever i grunnskolen. Det vil normalt være tilskuddet til transportoperatørene som er den dominerende posten (artsserie 3 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon, 370 Kjøp fra andre).

732 Båtruter

Fylkeskommunens utgifter i sammenheng med tilskuddsberettigede båtruter inkl. fylkeskommunens utgifter til skoleskyss for elever i grunnskolen. Det vil normalt være tilskuddet til transportoperatørene som er den dominerende posten (artsserie 3 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon, 370 Kjøp fra andre).

733 Transport (ordninger) for funksjonshemmede

Utgifter som følge av økonomisk støtte til transport for funksjonshemmede og andre bevegelseshemmede (i hovedsak eldre).

734 Sporveier og forstadsbaner

Tilskudd til sporveier og forstadsbaner

Vedlegg 7. Forslag til nøkkeltall for kommunene for 2005

Forslag til nye indikatorer er markert med *

Utvalgte nøkkeltall, kommuner - nivå 1

Dekningsgrad

- Lengde kommunale veier og gater i km pr. 1 000 innbygger
- Sykkel-, gangveier/turstier mv. i tettsteder m/komm. driftsansvar. km/10 000 innb. i tettsteder

Produktivitet/enhetskostnader

- Brutto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate

Nøkkeltall, kommuner - nivå 2

Prioritering

- Netto driftsutgifter i kr pr. innbygger, samferdsel i alt
- MVA-kompensasjon drift, samferdsel, pr. innbygger (kroner)
- MVA-kompensasjon investering, samferdsel, pr. innbygger (kroner)
- Netto driftsutgifter i kr pr. innbygger, samferdselsbedr./transporttiltak
- Netto driftsutgifter i kr pr. innbygger, komm. veier og gater i alt
- Netto driftsutgifter i kr pr. innbygger, komm. veier - drift/vedlikehold, nyanl.
- Netto driftsutgifter i kr pr. innbygger, komm. veier - miljø- og trafiksikk.
- Netto driftsutgifter for samf. i alt i pst. av samlede netto driftsutg.
- Brutto investeringsutgifter i kr pr. innbygger, samferdsel i alt
- Brutto investeringsutgifter i kr pr. innbygger, komm. veier og gater i alt
- Brutto investeringsutgifter i kr pr. innbygger, samferdselsbedr./transporttiltak
- Brutto investeringsutgifter i kr pr. innbygger, komm.veier - drift/vedlikehold/nyanl.
- Brutto investeringsutg. i kr pr. innbygger, komm. veier - miljø-/trafiksikk.
- Kostn. i kr til gatebelysn. pr. km komm. vei
- Kostn. i kr til gatebelysn. pr. km fylkes-/riksvei, komm. ansvar for belysn
- Kommunalt tilskudd i kr pr. km privat vei
- Kommunalt tilskudd i kr pr. km skogsbilvei

Dekningsgrad

- Lengde kommunale veier og gater i km pr. 1 000 innbygger
- Private veier det ytes kommunalt tilskudd til. Pst.
- Gang- og sykkelvei i km som er et kommunalt ansvar pr. 10 000 innb.
- Kommunale veier og gater med fartsgrense 40 km/t eller lavere. Pst.
- Innfartsparkeringplasser. Antall pr. 10 000 innbyggere
- Personbiler. Antall pr. 10 000 innbyggere

Produktivitet

- Brutto driftsutg. i kr pr. innbygger for komm. veier i alt
- Brutto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate
- Brutto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate inkl. gang/sykkelvei
- Korrigerte brutto driftsutg. i kr pr. km komm. vei og gate i alt
- Korr. brutto driftsutg. i kr pr. km komm. vei og gate, drift og vedl., nyanl.
- Korr. brutto driftsutg. i kr pr. km komm. vei og gate-miljø-/trafiksikkerh.
- Brutto driftsutg. i kr pr. km komm. vei og gate-miljø-/trafiksikkerh., inkl. gang- og sykkelveier
- Brutto driftsutg. i kr pr. km vei og gate, komm. veier-drift/vedl.nyanl.
- Brutto driftsutg. i kr pr. km komm. vei og gate-miljø-/trafiksikkerh.

Tilleggsdata

- *Antall kilometer fast dekke i prosent av total veilengde for henholdsvis europa-/riksveier, fylkesveier, kommunale og private veier*
- *Antall politirapporterte veitrafikkulykker med personskaade pr. veikategori (europa-/riksveier, fylkesveier, kommunale og private veier)*

- *Utslipp av svevestøv (PM10) fra veitrafikk pr. km² bebygd område*

Vedlegg 8. Forslag til nøkkeltall for fylkene for 2005

Forslag til nye indikatorer er markert med *

Utvalgte nøkkeltall, fylkeskommuner - nivå 1

Prioritering

- Netto driftsutgifter i kr pr. innbygger, samferdsel i alt

Nivå 2

Prioritering

- Netto driftsutgifter i kr pr. innbygger, samferdsel i alt
- Mva-kompensasjon drift, samferdsel pr. innbygger (kroner)
- Mva-kompensasjon investering, samferdsel pr. innbygger (kroner)
- Netto driftsutgifter i kr pr. innbygger, fylkesveier i alt
- Netto driftsutgifter i kr pr. innbygger, fylkesveier - nyanl./drift./vedl.
- Netto driftsutgifter i kr pr. innbygger, fylkesveier - miljø/trafikksikkerh.
- Netto driftsutgifter i kr pr. innbygger, bilruter
- Netto driftutgifter i kr pr. innbygger, fylkesveiferger
- Netto driftutgifter i kr pr. innbygger, båtruter
- Netto driftutgifter i kr pr. innbygger, transport for funksjonshemmede
- Netto driftutgifter i kr pr. innbygger, sporveier og forstadsbaner
- Netto driftsutg. for samferdsel i alt i pst. av samlede netto driftsutg.
- Netto driftsutg. for fylkesveier i alt i pst. av netto driftsutg. samf. ialt
- Netto driftsutg. for fylkesv.-nyanl./drift/vedl. i pst. av netto dr.utg. samf. i alt
- Netto driftsutg. for fylkesv.-miljø-/tr.sikkerhet i pst. av netto dr.utg. samf. i alt
- Netto driftsutg. for bilruter i pst. av samlede netto dr.utg. samf. i alt
- Netto driftsutg. for fylkesveiferger i pst. av netto dr.utg. samf. i alt
- Netto driftsutg. for båtruter i pst. av netto dr.utg. samf. i alt
- Netto driftsutg. for transp. for funksjonsh. i pst. av netto dr.utg. samf. i alt
- Netto driftsutg. for sporv. og forstadsb. i pst. av netto dr.utg. samf. i alt
- Brutto investeringsutgifter i kr pr. innbygger, samferdsel i alt
- Brutto inv.utg.i kr pr. innb., fylkesveier i alt
- Brutto investeringsutg. i kr pr. innb., fylkesveier - nyanl./drift./vedl.
- Brutto investeringsutg. i kr pr. innb., fylkesveier- miljø-/trafikksikkerhet
- Brutto investeringsutgifter i kr pr. innbygger, bilruter
- Brutto investeringsutgifter i kr pr. innbygger, fylkesveiferger
- Brutto investeringsutgifter i kr pr. innbygger, båtruter
- Brutto investeringsutgifter i kr pr. innbygger, transp. for funksjonsh.
- Brutto investeringsutgifter i kr pr. innbygger, sporv. og forstadsbaner
- Tilskudd i kr pr. innbygger, bilruter
- Tilskudd i kr pr. innbygger, fylkesveiferger
- Tilskudd i kr pr. innbygger, båtruter
- Tilskudd i kr pr. innbygger, transport for funksjonshemmede
- Tilskudd i kr pr. innbygger, sporveier og forstadsbaner
- Tilskudd i kr pr. reise, bilruter
- Tilskudd i kr pr. reise, fylkesveiferger
- Tilskudd i kr pr. reise, båtruter
- Tilskudd i kr pr. bruker, transportordningen for funksjonshemmede
- Tilskudd i kr pr. reise, sporveier og forstadsbaner
- Tilskudd i kr pr. passasjerkm, bilruter
- Tilskudd i kr pr. pbe-kilometer, fylkesveiferger

- Tilskudd i kr pr. passasjerkilometer, båtruter
- Tilskudd i kr pr. passasjerkilometer, sporveier og forstadsbaner
- Transportkapasitet, bilruter
- Transportkapasitet, båtruter
- Transportkapasitet, sporveier og forstadsbaner

Dekningsgrad

- Fylkesvei med fast dekke. Prosent
- Fylkesvei med tillatt aksellast 10 tonn. Prosent
- Fylkesvei med tillatt aksellast 8 tonn. Prosent
- Fylkesvei med hastighet = 50 km/t. Prosent
- Personbiler. Antall pr. 1 000 innbyggere
- Reiser pr. 1 000 innbygger, bilruter
- Reiser pr. 1 000 innbygger, fylkesveiferge
- Reiser pr. 1000 innbygger, båtruter
- Reiser pr. 1000 innbygger, transport for funksjonshemmede
- Reiser pr. 1000 innbygger, sporveier og forstadsbaner
- Transportordningen for funksjonshemmede. Antall brukere pr. 1000 innb.
- Vognkilometer pr. 1000 innbygger, bilruter
- Utseilt distanse i km pr. 1 000 innbygger, fylkesveiferge
- Utseilt distanse i km pr. 1 000 innbygger, båtruter
- Vognkilometer pr. 1 000 innbygger, sporveier og forstadsbaner

Produktivitet

- Brutto driftsutgifter i kr pr. km. fylkesvei i alt
- Brutto driftsutgifter i kr pr. km fylkesvei-nyanl./drift./vedl.
- Brutto driftsutg. i kr pr. km fylkesvei-miljø-/trafikksikkerhetst.
- Kapasitetsutnyttning i pst, bilruter
- Kapasitetsutnyttning i prosent, båtruter
- Kapasitetsutnyttning i prosent, sporveier og forstadsbaner

Utdypende tjenesteindikatorer

- Skolereiser i pst. av alle reiser, bilruter
- Skolereiser i pst. av alle reiser, fylkesveiferge
- Skolereiser i pst. av alle reiser, båtruter
- Skolereiser i pst. av alle reiser, sporveier og forstadsbaner
- Reiselengde i km, bilruter. Gjennomsnitt
- Reiselengde i km, fylkesveiferge. Gjennomsnitt
- Reiselengde i km, båtruter. Gjennomsnitt
- Reiselengde i km, sporveier og forstadsbaner. Gjennomsnitt
- Pbe-kilometer pr. innbygger, fylkesveiferge
- Tilbudt pbe-kilometer pr. innbygger, fylkesveiferge

Tilleggsdata

- Antall veitrafikkulykker per 10 000 innbyggere
- Antall veitrafikkulykker per 10 000 motorkjøretøyer
- *Antall kilometer fast dekke i prosent av total veilengde for henholdsvis europa-/riksveier, fylkesveier, kommunale og private veier* (fylkesveier finnes fra før)
- *Antall politirapporterte veitrafikkulykker med personskaade pr. veikategori (europa-/riksveier, fylkesveier, kommunale og private veier)*
- *SPI fra veitrafikk pr. innbygger*

RAPPORT TIL SAMORDNINGSRÅDET FRA ARBEIDSGRUPPEN FOR KOMMUNALT DISPONERTE BOLIGER OG BOLIGVIRKEMIDLER

1. Innledning

1.1 Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning

Arbeidsgruppen har ansvaret for å utarbeide skjema og veileder for kommune-KOSTRA-skjema nr. 13 "Kommunalt disponerte boliger og boligvirkemidler". Skjemaet dekker funksjonene 265 "Kommunalt disponerte boliger" og 283 "Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig" i Kostra sin funksjonskontoplan.

Arbeidsgruppen består av følgende personer:

Agnes Aall Ritland, Kommunal- og regionaldepartementet (KRD), Bolig og bygningsavdelingen, Kathrine Tveit, KRD, Bolig og bygningsavdelingen, Arild Kormeseth, KRD, Kommunalavdelingen Aud Kristiansen, Kommunenes sentralforbund (KS), Ski kommune, Karin Lindgaard, Kommunal boligadministrasjons landsråd (KBL), Oslo kommune, Helse- og velferdsetaten, Kristian Mehus, Husbanken, Liv Kristensen, Husbanken, Utviklingsstab, Regionkontor Oslo, Ingrid E. Hjelbak, KBL, Bodø kommune, bolig- og eiendomsetaten, Dagfinn Solaas, KS, Kristiansand kommune, Edith Lindstad, Sosial- og helsedirektoratet (Shdir), avd. for kommunale tjenester, Dag R. Abrahamsen, Statistisk sentralbyrå (SSB), seksjon for helsestatistikk, Else Tveiten, SSB, seksjon for helsestatistikk.

1.2 Rammer for gruppens arbeid/mandat

Arbeidsgruppen har som mandat å fremskaffe styringsinformasjon om kommunale boenheter og boligvirkemidler. Spesielt mandat for 2005, som for 2004, er utarbeidelse av kvalitetsindikatorer.

2. Oppsummering og anbefaling

2.1 Oppsummering

Data for 2004 er publisert via KOSTRA per 15.juni 2005. Her mangler data fra 21 kommuner. Det er videre publisert endelige tall for 2004 i en forenklet Dagens statistikk den 17. juni 2005. Her er det lagt inn 2002- og 2003-tall for de 21 kommunene som ikke har levert 2004-data. Tabellene i den forenklede DS-artikkelen er også gjort tilgjengelige i Statistikkbanken.

En del data som er samlet inn, er ikke publisert som grunnlagsdata (mellomregninger), men kun som del av indikatorer. Bakgrunnen for dette er at en del av de nye brukergruppene som ble innført fra og med årets skjema, antas å kunne være sensitive. Brukergruppene er "Bevegelseshemmet/fysisk funksjonshemmet", "Utviklingshemmet", "Psykiske lidelser", "Flyktning, 1. gangs etablert", "Flyktning, 2. gangs etablert", "Rusmiddelmissbruker", "Sosialt vanskeligstilt", "Økonomisk vanskeligstilt" og "Andre, uten behovsprøving".

Som følge av de forholdsvis omfattende skjema-endringene som ble gjort fra 2004 til 2005, er det tatt ut om lag 25 indikatorer og tatt inn om lag 80 indikatorer ved publiseringen i år i forhold til 2004-publiseringen.

Det har ikke kommet spesielle kommentarer til nøkkeltallene. Kommentarene går mer på at KOSTRA-faktaarkene er vanskelig å finne ut av. For å komme dette i møte, anbefaler vi for senere år, å utvide antall tabeller i Statistikkbanken.

Som nevnt over, ble skjemaet i fjor gjenstand for en grundig gjennomgang og evaluering, med derav følgende endringer i spørsmål og definisjoner tilknyttet skjemaet. For å la dette skjemaet få anledning til å 'sette seg', har arbeidsgruppen hatt som mål i år, ikke å foreta store og omfattende endringer i skjemaet. Arbeidsgruppen anser det som uheldig med for hyppige endringer i skjemaet både av hensyn til kommunene som skal fylle ut skjemaet og på grunn av sammenlignbarheten i dataene over tid.

Arbeidsgruppen oppnevnte våren 2005 en undergruppe for å fremme arbeidet med kvalitetsindikatorer på området. Denne gruppen har kommet fram til et par kvalitets-indikatorer basert på de data som samles inn pr. i dag. Utover høsten vil den samme gruppen vurdere om det bør samles inn nye data som kan legges til grunn for ytterligere kvalitetsindikatorer.

En oppsummering av arbeidsgruppens forslag til endringer i skjema, veileder, informasjonsrutiner mv., gis i pkt. 2.2 nedenfor.

2.2 Arbeidsgruppens anbefalinger

En del kommuner har tydelig gitt uttrykk for vanskelighetene med å skulle fylle ut et skjema med forholdsvis store endringer og som de først er blitt informert om når rapporteringsåret nærmere seg slutten. For å komme kommunene i møte så langt vi ser at det lar seg gjøre i denne saken, anbefaler arbeidsgruppen at det sendes ut informasjon om endringer i skjemaet så snart foreslåtte endringer er godkjent av Samordningsrådet

Til tross for forsettet om minimalt med skjema-endringer for neste år, vil arbeidsgruppen likevel anbefale følgende endringer i skjemaet og/eller i veilederen:

- Ta ut spørsmålet om antall omsorgsboliger med oppstartingsstilskudd fra Husbanken og i stedet ta inn et spørsmål om antall tilgjengelige boliger. Opplysninger om antall omsorgsboliger vil i så fall hentes inn fra Husbanken sammen med de øvrige eksterne data vi får fra dem.
- Slå sammen aldersgrupper. Likevel slik at de er sammenlignbare med Levekårsstatistikken. Endre fra gruppene 16-24, 25-34, 35-44, 45-54, 55-64, 65-74, 75 år og over, til 16-24, 25-34, 35-54, 55-74, 75 år og over.
- Endre/justere brukergruppene i spørsmål 4 og 8.
- Gjøre definisjonen av kvalitetsavtale i skjema 13 litt rundere og mindre streng, slik at den sammenfaller med anbefalt definisjon fra en interdepartemental arbeidsgruppe nedsatt i forbindelse med regjeringens strategi for bekjempelse av bostedsløshet.
- Presisere i veiledningen at vi med midlertidige opphold, mener opphold på overnattingssteder der det er døgnseter i motsetning til husleie, men at selve finansieringen og betalingsformen for oppholdet kan variere. Dette innebærer ingen endring i den grunnleggende definisjonen av midlertidige opphold, men er en nødvendig klargjøring av definisjonen av døgnovernattings-steder i forhold til finansierings- og betalingsform.
- Forbedre veiledningen angående definisjonen av de ulike brukergruppene. Økt bruk av eksempler er aktuelt.
- Presisere i veilederen, hvorvidt bydelene skal telle antall boliger de disponerer i andre bydeler eller ikke. Det arbeides for tiden med avklaring av dette spørsmålet internt i Oslo kommune, og vi anbefaler at man avventer resultatet av dette.

Arbeidsgruppen anbefaler til slutt å redusere antall publiserte indikatorer i KOSTRA, og heller publisere det som tas ut av faktaarkene, i Statistikkbank-tabeller.

Nærmere redegjørelse for anbefalingene finnes i punktene 5 til 7 nedenfor.

3. Evaluering av siste rapportering

3.1 Utarbeiding av skjema

Skjemaet og statistikken ble våren 2004, gjenstand for en omfattende evaluering fra arbeidsgruppens side. Statistikken ble første gang publisert i 2002 med 2001-data, og man ønsket en slik evaluering etter 3 års drift av statistikken. Endringene i skjemaet som lå til grunn for årets innsamling av 2004-data, ble forelagt Samordningsrådet i arbeidsgrupperapporten for 2004, og vedtatt av Samordningsrådet høsten samme år.

3.2 Kontroller i skjemaet

I skjemaet er det både logiske kontroller og varsler om at visse felt må fylles ut. Skjemakontrollene forenkler revisjonsarbeidet ved å sikre konsistens mellom svar som har en logisk sammenheng og ved at sentrale deler av skjemaet blir fylt ut.

3.3 Innsamling av data

Publiseringen 15. mars i år av ureviderte tall, var basert på om lag 85 prosent innkommet materiale. Ved publiseringen av endelige tall 15. juni, hadde 95 prosent av kommunene levert inn skjema 13. Dette er om lag som i fjor. Eksterne data fra Husbanken ble publisert som foreløpige tall 15. mars og endelige tall ved publiseringen 15. juni dette år. Ved publiseringen 15. juni, var dekningsgraden for Husbankens data tilnærmet 100 prosent, og det var lite endring fra publiseringen av foreløpige tall 15. mars.

Kommunene ble påminnet og purret sentralt av KOSTRA 2 ganger før publisering 15/3 og en gang etter denne publiseringen. Før publiseringen 15. juni er kommunene purret en gang av saksbehandler for den kommunale boligstatistikken.

3.4 Bearbeiding/revisjon og kontroll

Revisjonsarbeidet er i hovedsak basert på oppfølging av de feilmeldinger som revisjonssystemet kom frem med. Det ble i tillegg nødvendig med en gjennomgang av alle innsendte skjema, for å kontrollere utfylling for et av de endrede spørsmålene. Det viste seg at brukergruppen "Andre, uten behovsprøving", gjennomgående ble tolket som generelt andre og de som hadde blitt tildelt bolig uten behovsprøving. Oppfølgingen bestod for det meste i e-mail-korrespondanse med skjema-utfyller.

3.5 Publisering

Data for 2004 er publisert via KOSTRA per 15.juni 2005. Her mangler data fra 21 kommuner. Det er videre publisert endelige tall for 2004 i en forenklet Dagens statistikk den 17. juni 2005. Her er det lagt inn 2002- og 2003-tall for de 21 kommunene som ikke har levert 2004-data. Tabellene i den forenklete DS-artikkelen er også gjort tilgjengelige i Statistikkbanken.

En del data som er samlet inn, er ikke publisert som grunnlagsdata (mellomregninger), men kun som del av indikatorer. Bakgrunnen for dette er at en del av de nye brukergruppene som ble innført fra og med årets skjema, antas å kunne være sensitive. F.eks. så antas opplysninger om antall tildelte boliger til personer som er rusmiddelmissbrukere eller som er psykiatriske langtidspasienter, for små kommuner, å kunne komme i konflikt med personvern-hensyn. Det samme kan tenkes å gjelde for variable som "antall midlertidige opphold for personer løslatt fra fengsel" eller "..... personer utskrevet fra institusjon". Det viste seg å være en svært omfattende jobb å 'prikke ut' enkelt-kommuner i faktaark-administrasjons-systemet slik det fungerer pr. i dag. Det er mulig at dette vil bli forsøkt forbedret neste år slik at potensielt sensitive data kan publiseres på kommune-nivå, men at data 'prikkes ut' for kommuner med absolutt-verdier mindre enn 3.

Som følge av endringene i årets skjema, er det tatt ut om lag 25 indikatorer og tatt inn om lag 80 indikatorer i forhold til publiseringen i 2004. Endringen i brukergruppe-inndelingen samt innføring av en aldersmatrise i stedet for brukergruppene "Unge" og "Eldre" er hovedårsaken til endringene i indikator-'bestanden'.

3.6 Brukerreaksjoner

Det har ikke kommet spesielle kommentarer til nøkkeltallene. Kommentarene går mer på at KOSTRA-faktaarkene er vanskelig å finne ut av. For å komme dette i møte, ønsker vi for senere år, å utvide antall tabeller i Statistikkbanken. Vi tenker da på selvstendige Statistikkbanktabeller under emne 05.03 Bolig, boforhold, i tillegg til KOSTRA-Statistikkbank-tabeller. Se for øvrig nærmere under pkt.7.2 nedenfor.

4. Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

Det er ingen ønsker om endringer i kontoplanen.

5. Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

5.1 Bakgrunn for endring

Som nevnt over, ble skjemaet i fjor gjenstand for en grundig gjennomgang og evaluering, med derav følgende endringer i spørsmål og definisjoner tilknyttet skjemaet. For å la dette skjemaet få anledning til å 'sette seg', har arbeidsgruppen hatt som mål i år, ikke å foreta store og omfattende endringer i skjemaet. Arbeidsgruppen anser det som uheldig med for hyppige endringer i skjemaet både av hensyn til kommunene som skal fylle ut skjemaet og på grunn av sammenlignbarheten i dataene over tid.

En del kommuner har tydelig gitt uttrykk for vanskelighetene med å skulle fylle ut et skjema med forholdsvis store endringer og som de først er blitt informert om når innsamlingsåret nærmere seg slutten - nærmere bestemt i forbindelse med informasjonsbrevet om neste års innrapportering, som går ut til kommunene 1. november hvert år.

For å komme kommunene i møte så langt vi ser at det lar seg gjøre i denne saken, ønsker arbeidsgruppen derfor å sende ut informasjon om endringer i skjemaet så snart foreslåtte endringer er godkjent av Samordningsrådet. Det vil i praksis si om lag i starten av september i rapporteringsåret. Ideelt sett fra kommunenes/utfyllers side, burde skjema-endringer varsles godt og vel ett år i forveien. Dette oppfattes imidlertid som alt for stivbent av mange brukere som har ønsker om hva statistikken skal si noe om.

Til tross for forsettet om minimalt med skjema-endringer for neste år, vil arbeidsgruppen likevel foreslå noen endringer.

En nærmere begrunnelse for de foreslåtte endringene, følger hvert enkelt forslag listet opp nedenfor.

5.2 Forslag til endring i skjema og i veileder til skjema

5.2.1 Endring i spørsmål 2

- Vi ønsker å ta ut spørsmålet om antall omsorgsboliger med oppstartingsstilskudd fra Husbanken og i stedet ta inn et spørsmål om antall tilgjengelige boliger. Begrunnelsen er at antall omsorgsboliger med oppstartingsstilskudd kan hentes fra Husbanken. Disse vil derfor fortsatt publiseres i KOSTRA, men hentes inn som eksterne data direkte fra Husbanken. Videre, så vil dette med universell utforming av bolig, være et satsingsområde på 'bolig-fronten' framover.

Opplysningene om antall omsorgsboliger innhentet fra Husbanken, vil bare kunne splittes opp i undergruppene kommunalt og privat eid. Vi vil ikke få delt antall privat eide omsorgsboliger etter hvorvidt de er innleid av kommunen eller er privat eid med kommunal disposisjonsrett, slik vi har delt det opp fram til i dag i skjemaet. Arbeidsgruppen anser ikke dette som sentrale opplysninger. Den anser det som viktigst å få fram hva som er disponibelt for kommunen. Dette vil imidlertid påvirke tidsserietall, men veid opp mot at vi i stedet får inn spørsmål om tilgjengelige boliger, anbefaler arbeidsgruppen at spørsmålet om omsorgsboliger tas ut av skjemaet men at data om antall omsorgsboliger hentes inn eksternt via Husbanken.

5.2.2 Endring i spørsmål 4

- Den nye aldersmatrisen som ble innført i årets skjema, forslås endret/minsket ved at man slår sammen aldersgrupper. Fremdeles skal det være slik at aldersgruppene er sammenlignbare med Levekårsstatistikken i SSB. I år samlet vi inn etter følgende aldersgruppeinndeling: 16-24, 25-34, 35-44, 45-54, 55-64, 65-74, 75 år og over. Denne er foreslått endret til gruppene 16-24, 25-34, 35-54, 55-74, 75 år og over.
- Vi vil igjen foreslå endringer i brukergruppene. Disse ble endret i fjor, slik at de samsvarer med kategoriene i BOKART som er et kartleggingssystem for vanskeligstilte på boligmarkedet; et system som Husbanken tilbyr kommunene. Dels fordi Husbanken har foretatt endringer i Bokart og dels som følge av erfaringer og kommentarer fra kommunene etter årets innsamling, ønsker vi å 'justere' brukergruppene ytterligere. Dette er imidlertid endringer som forhåpentligvis vil lette oppgavebyrden for kommunene heller enn å øke den.

I BOKART innføres det en ny gruppe, rus/psykiatri, for personer som både er rusmiddelmissbrukere og psykiatriske langtidspasienter. Husbanken opplever at kommunene presser på for å få inn en gruppe for rus/psykiatri. De klarer ikke å skille mellom disse to. De utgjør en stor og voksende gruppe, med svært ulike boligbehov. Det er derfor viktig å få dem med og tydelig fram, både i BOKART og i KOSTRA. Generelt er det ønskelig at brukergruppene i skjema 13 samkjøres med BOKART, bla. for å lette kommunenes rapportering til skjema 13 og for å ev. kunne sammenstille tall fra KOSTRA og BOKART.

Det politisk korrekte uttrykket for funksjonshemmet er nå "Personer med nedsatt funksjonsevne". Arbeidsgruppen har diskuterte hvordan dette kan tas hensyn til i skjema 13. Personer med nedsatt funksjonsevne dekker (minst) alle de 3 første gruppene i dagens brukergruppe-inndeling (bevegelseshemmet/fysisk funksjonshemmet, utviklingshemmet, psykiske lidelser). Arbeidsgruppen fant det vanskelig å skulle innføre begrepet i skjemaet uten samtidig å måtte slå sammen disse gruppene. Arbeidsgruppen ser på det som uheldig ettersom det er grupper som det er ønsket separate tall for fra flere hold. Dersom vi skulle bruke begrepet "Personer med nedsatt funksjonsevne" bare om gruppen bevegelseshemmede/fysisk funksjonshemmede, vil det bety at vi bruker begrepet om noe annet (færre funksjonshemninger) enn det er definert som i St.meld. nr 40 (2002-2003) "Nedbygging av funksjonshemmende barrierer". Arbeidsgruppen konkluderte med at vi ikke innfører begrepet i skjemaet, men at vi ved publisering kan slå sammen de aktuelle brukergruppene og presentere tall for personer med nedsatt funksjonsevne.

Ved rapporteringen til årets skjema, var det tydelig at gruppen "Andre, uten behovsprøving" var blitt tolket som andre og personer uten behovsprøving. Denne gruppen ble med andre ord oppfattet som den nye 'sekkeposten'. Under revisjonen ble dette forsøkt rettet opp, men det er nødvendig å gjøre endring her for å unngå tilsvarende feilføringer til neste år. Ordlyden for denne gruppen foreslås derfor endret til "Personer uten behovsprøving".

Som en siste endring, vil vi foreslå å slå sammen gruppene sosialt og økonomisk vanskeligstilt og bruke teksten sosialt/økonomisk vanskeligstilt. Husbanken har tilskudd som gis til bla. gruppen vanskeligstilte, der man ikke skiller mellom sosialt eller økonomisk vanskeligstilt. Generelt antas det å være vanskelig å skille mellom disse to gruppene.

Brukergruppene i spørsmål 4 i skjemaet foreslås endret til:

- Bevegelsehemmet/fysisk funksjonshemmet mv.
- Utviklingshemmet
- Personer med psykiske lidelser
- Rusmiddelmissbruker
- Rus/psykiske lidelser
- Flyktning, 1. gangs etablert
- Flyktning, 2. gangs etablert
- Sosialt/økonomisk vanskeligstilt
- Personer uten behovsprøving

Disse gruppene vil bli de samme i spørsmål 8, men der vil, som nå, ikke den siste gruppen (personer uten behovsprøving) være med.

5.2.3 Endring utelukkende i definisjoner mv., i veilederen

- Vi ønsker å endre definisjonen av kvalitetsavtale i skjema 13, slik at den sammenfaller med definisjonen 'bostedsløshetsgruppen' anbefaler. Dette var en interdepartemental arbeidsgruppe som var i funksjon høsten 2004 i forbindelse med regjeringens strategi for bekjempelse av bostedsløshet. Hovedsakelig innebærer det at definisjonen i skjemaet gjøres litt rundere og mindre streng. Dette bør kunne gjøres i veilederen for neste år uten store konsekvenser for datasammenlikning mellom 2004- og 2005-data.
- Vi ønsker å presisere i veilederen at vi med midlertidige opphold, mener opphold på overnattingssteder der det er døgnsatser i motsetning til husleie, men at selve finansieringen og betalingsformen for oppholdet kan variere. Dette innebærer ingen endring i den grunnleggende definisjonen av midlertidige opphold, men er en klargjøring av definisjonen av døgnovernattingssteder i forhold til finansierings- og betalingsform. En del kommuner benytter døgnovernattingssteder til midlertidige opphold for dem de skal hjelpe, men de betaler ikke døgnsatser. Det finansieres/betales på annet vis. Arbeidsgruppen ønsker å tydeliggjøre at slike opphold likevel skal telles som midlertidige opphold. Arbeidsgruppen mener det sentrale her er at man benytter et døgnovernattingssted som overfor 'vanlige' kunder, opererer med døgnsatser. Dette til forskjell fra andre mer eller mindre kortvarige opphold, der det f.eks. inngås kortvarige leiekontrakter.
- Vi ønsker å forbedre veilederen angående definisjonen av de ulike brukergruppene. Økt bruk av eksempler er aktuelt. En gruppe som bør nevnes spesielt i veilederen, er personer som har vært under barnevernets omsorg og som betraktes som voksen ved fylte 18 år. De er ofte vanskeligstilt på alle måter, og det bør nevnes spesielt at denne gruppen skal telles med i brukergruppen "sosialt/økonomisk vanskeligstilt".
- Vi vil presisere hvordan bydelene skal telle antall boliger de disponerer. Til nå har det vært uklart om bydelene kun skal telle med boliger som ligger geografisk i bydelen, eller også ta med boliger en bydel disponerer i en annen bydel. Det vil være den bydelen som disponerer bolig i en annen bydel, som tildeler boligen. Telles kun boliger som ligger i bydelen, blir det ikke samsvar mellom totalt antall disponible boliger, og antall tildelte boliger. Det arbeides for tiden med avklaring av dette spørsmålet internt i Oslo kommune, og vi avventer resultatet av dette.

6. Ønskede endringer i faktaark

6.1 Generell vurdering av faktaarkene

Arbeidsgruppen vil før neste publisering, gå igjennom faktaarkene for kommunale boliger (N. Bolig) og vurdere nærmere organisering og innhold i disse. En nærmere begrunnelse for dette er gitt i pkt. 7.2 nedenfor.

6.2 Ønskede endringer

6.2.1 Fjerning av eksisterende nøkkeltall

Vi ønsker å ta ut rekker av indikatorer med omtrent samme ordlyd, som lett kan oppfattes som et 'feiltrykk på repetisjonstasten'. Se pkt. 7.2 under for nærmere redegjørelse og begrunnelse.

6.2.2 Nye nøkkeltall

Forutsatt godkjenning av forslaget om endring av spørsmål 2 nevnt ovenfor, vil det være aktuelt med en eller flere indikatorer som sier noe om tilgjengelige boliger.

Videre vil det kunne være aktuelt med nye kvalitetsindikatorer og en tydeliggjøring av at allerede eksisterende indikatorer, også er å anse som kvalitetsindikatorer.

6.2.3 Endring av innhold i allerede eksisterende nøkkeltall

Forutsatt godkjenning av forslaget om endring av spørsmål 4 nevnt ovenfor, vil indikatorer som andel tildelte boliger, andel på venteliste og andelen kartlage vanskeligstilte for de ulike brukergrupper og aldersgrupper, bli endret tilsvarende. Disse indikatorene er imidlertid blant indikatorene som vi ønsker å ta ut av faktaarkene og heller publisere i andre former. Jf. for øvrig pkt. 7.2 nedenfor.

7. Videreutvikling av KOSTRA

7.1 Kvalitetsindikatorer

Arbeidsgruppen oppnevnte våren 2004, en undergruppe for å fremme arbeidet med kvalitetsindikatorer på området, jf. vedlagte mandat for denne gruppen. Gruppen har kommet fram til et par kvalitetsindikatorer basert på de data som samles inn pr. i dag. Utover høsten vil den samme gruppen vurdere om det bør samles inn nye data som kan legges til grunn for ytterligere kvalitetsindikatorer.

Følgende kvalitetsindikatorer basert på opplysninger som samles inn i dag, foreslås tatt med fra og med publiseringen i 2006:

Resultatkvalitetsindikatorer:

1. Antall registrerte søknader av alle kommunalt disponerte boenheter (spørsmål 4.1 delt på 2.1).

Styrke:

Hvis man forutsetter at søkerne har et behov for bolig når de søker vil dette være et uttrykk for kvalitet gjennom dekningsgrad av behovene. Et resultat kan være at kommunene skjerper sine rutiner for å få fram/synliggjøre problemet. Man kan da ta imot søknader som tidligere ble avvist for at dette bør komme fram, for å synliggjøre problemet med for få boliger. Mange blir i dag avvist fordi de blir oppfordret til ikke å søke. Slik rapportering kan føre til store forskjeller mellom kommunene, men hvis disse er konstant over tid vil det være en god indikasjon.

Svakhet:

Kommunen har forskjellige holdninger til hvordan man kan informere, avhengig av kommunenes kompetanse og kultur på dette området, men dette problemet har vi med hele skjema 13.

Kommuner prioriterer også helt ulikt og dette tallet vil avhenge av kommunenes prioriteringer.

Det er store variasjoner i praksis og mange har ikke søknader en gang. Problemer kan oppstå hvis kommunene begynner å endre atferd - slutter å registrere for ikke å komme dårlig ut. Har de søkt, uten å være berettiget? Hvis antall registrerte søknader er høyt vil dette bety god kvalitet?

Konklusjon: Indikatoren anbefales, men man må være klar over dens svakheter.

Prosesskvalitetindikator**2. Antall husstander på venteliste i forhold til antall disponerte boliger (spørsmål 4.11 delt på 2.1)****Styrke:**

Dette er kanskje den indikatoren som sier mest om behovsdekning. Spesielt i kombinasjon med opplysninger fra BOKART, vil en slik indikator kunne si noe om dekningen av boligbehov.

Svakhet:

Venteliste er ikke noe entydig begrep i kommunene, og noen kommuner fører ikke ventelister.

Konklusjon: Indikatoren anbefales, men man må være klar over dens svakheter.

Strukturkvalitetsindikatorer**3. Kommunalt disponerte boliger per tusen innbyggere**

Denne indikatoren publiseres pr. i dag, og kan si noe om dekningsgrad men i en mer overflattisk form enn de to førstnevnte indikatorforslagene.

Arbeidet med kvalitetsindikatorer videre framover:

Det vil være aktuelt å lage en indikator for tilgjengelighet i forbindelse med at vi fra og med neste år, ønsker å ta inn et spørsmål om dette, jf. pkt. 5.2.1 ovenfor. Kvalitetsarbeidsgruppen arbeider videre med spørsmålsformulering og definisjoner utover høsten.

Videre, vil kvalitetsarbeidsgruppen undersøke muligheten for å få med en indikator angående brann- og ulykkesvern.

7.2 Annet

Arbeidsgruppen ønsker for neste år, å redusere antall publiserte indikatorer i KOSTRA, og heller publisere det som tas ut av faktaarkene, i Statistikkbank-tabeller.

Bakgrunnen for dette er både signaler fra KOSTRA-ledelsen om at det er for mange indikatorer i faktaarkene for kommunale boliger, og et inntrykk av at en del brukere sliter med å finne de tallene de ønsker - man 'ser ikke skogen for bare trær'-syndromet.

Data som antall tildelte boliger fordelt på de ulike bruker- og aldersgruppene, som i år er lagt inn som mellomregninger og indikatorer i faktaarkene for N. Bolig, er eksempler på variable som etter arbeidsgruppens oppfatning, egnert seg dårlig til publisering som indikatorer. Det blir en opprømsing av tilnærmet lik indikator-tekst, men med ulike brukergruppe- og aldersgruppe-sammenstillinger. Med 9 bruker-grupper og 4 aldersgrupper, blir dette fort en stor 'indikator-skog' for å holde oss i det bildet. Slike variable er gode Statistikkbank-tabell-kandidater.

Et viktig prinsipp i KOSTRA, slik vi har oppfattet det, er at det som samles inn, også bør komme ut, dvs. publiseres. Slik at bare å kutte ut slike indikatorer, uten å ha en alternativ publiseringsform, er lite aktuelt.

8. Annet

-

9. Referanser

-

10. Vedlegg

10.1 Kostra-skjema 13 "Kommunalt disponerte boliger og boligvirkemidler" finnes på SSBs nettsider under følgende link:

http://www.ssb.no/kostra/kommune/skjema/2004/utskrift/kostra_skjema_13.pdf.

Det tar en stund å få det fram, så derfor legges ikke selve skjemaet med som vedlegg her.

10.2 Mandat for kvalitetsarbeidsgruppen:

1. Foreslå 1-3 indikatorer basert på data som samles inn i skjema 13 i dag, ev. representert ved de eksterne dataene vi får fra Husbanken.
  - Idé: ikke streve for mye med definisjon av kvalitet, men ta utgangspunkt i struktur-, prosess-, produkt- eller resultat-kvalitet slik dette er definert i problemnotatet fra Først og Høverstad ANS "Kvalitetsindikatorer i Kostra-rapporteringen", datert 29.11.04.
  - Påvise styrke og svakheter ved disse indikatorene.
  - Gruppen skal også se nærmere på spørsmålsformuleringer og definisjoner angående tilpasset bolig.
2. Foreslå indikatorer som krever at vi tar inn nye spørsmål i skjemaet.
  - For eksempel knyttet til dette med tilgjengelig bolig.
  - Spørsmål om hvorvidt kommunen foretar brukerundersøkelser der brukerne 1) blir spurt om hva de synes om tilbudet og 2) om brukerne gis innflytelse over tilbudet/medbestemmelse for utforming av tilbudet.
  - Sjekke om Effektiviseringsnettverkene har indikatorer for kommunale boliger.
  - Se mer på hva andre KOSTRA-grupper har av kvalitetsindikatorer for å vurdere om tilsvarende kan være aktuelt for bolig, for eksempel dette med saksbehandlingstid og ventetidens lengde (tiden fra vedtak om bolig til innflytting i ledig bolig).

Del 1 av mandatet utføres før sommerferien, nærmere bestemt til 20. juni, slik at det kan presenteres i rapporten til Samordningsrådet som skal være klar til 30. juni. Hvis mulig, er det også ønskelig at rapporten presenteres for Kontaktutvalget for helse- og sosialstatistikk ca. 3-4 dager før fristen til Samordningsrådet. Del 2 av mandatet foreslås ferdigstilt innen 1. desember d.å.

Til orientering

Ifølge Torild Fløysvik (SSB, KOSTRA-koordinator), så skal dette med publiseringsform for kvalitetsindikatorerne drøftes sentralt i KOSTRA. Dette er derfor ikke ført opp i mandatsforslaget. Dersom arbeidsgruppen (alle) har innspill om dette, er det likevel ingenting i veien for å komme fram med dem.

10.3 Referater fra møter i kvalitetsarbeidsgruppen

OPPSUMMERING FRA MØTE OM KVALITETSINDIKATORER

Tid/Sted

19. mai. 2005 kl.12.30-14.00, Kommunal- og regionaldepartementet

Deltakere

Arild Kormeseth, KRD (leder)

Kathrine Tveit, KRD

Aud Kristiansen, Ski kommune

Elin Anne Gunleiksrud, Oslo kommune

Edith Lindstad, Sosial- og helsedirektoratet

Liv Kristensen, Husbanken

1. Gjennomgang av mandatet: første delen før sommeren
2. Gjennomgang av de ulike kvalitetstypene
3. Gjennomgang av indikatorene i skjema : Kan noen av dagens nøkkeltall benyttes til kvalitetsindikatorer?

Følgende foreløpige konklusjoner:

Verken variablene som sier noe om prioriteringer, dekningsgrad eller produktivitet/ enhetskostnader kan si noe om kvalitet hver for seg. Dette gjelder også for hvem som har fått tildelt bolig etter grupperinger da vi ikke vet noe om behovet her. Det er derimot viktig å være seg bevisst at flere indikatorer til sammen kan si noe om kvalitet.

Søknader og Venteliste: kommunene kan ha ulik politikk på tildelingskrav og ulik praksis i forhold til om venteliste praktiseres. Dermed er ikke dette en grei variabel å bruke. Se under for forslag på å bruke ”søkere som har fått avslag” og ”tildelte kommunale boliger av antall søknader”

Midlertidige botilbud: dette lar vi ligge.

Husbankindikatorene: sier ikke noe om kvalitet.

Mulige kvalitetsindikatorer:

1. *Antall registrerte søknader av alle kommunalt disponerte boenheter.* Dette kan si noe om dekningsgrad/behov
2. *Søkere med avslag kan sees i sammenheng med registrerte søknader og antall boenheter (som i nr.1).* Dette kan si noe om dekningsgrad/ behov
3. *Tildelte kommunale boliger/vedtak av antall søknader som finnes.* Her er problemet at mange som har behov for det, ikke søker ettersom kommunen informerer om reglene på forhånd. Henvendelsene blir ikke registrert, men kan gi oss noe informasjon likevel.

Når man har en bedre oversikt over vanskeligstilte kan dette tallet være et utgangspunkt for dekningsgrad av deres behov. I dag er det derimot få som svarer på dette spørsmålet (50 %) og de svarer med ulikt årstall for når de har gjennomført en kartlegging, dermed er tallene ikke oppdaterte. Økt grad av BOKART kan føre til bedre data her.

Andre kvalitetsindikatorer?

Fysisk kvalitet på boligen- Tilpasning, her må vi avvente konklusjon fra Kristian Melhus, Husbanken om dette skal inn i skjema fra neste år.

Søknadsbehandling i kommunen: tid etc.

Neste møte: 10.juni klokka 10.00-12.00 i KRD. Her diskuterer vi videre de forslagene vi hadde på forrige møtet og eventuelt om det kommer opp nye i forkant. I tillegg inviteres Kristian Mehus fra Husbanken i forhold til en vurdering om hvorvidt omsorgsboliger skal ut og tilrettelagte boliger inn.

Til neste møte bør medlemmene komme med innspill til styrker og svakheter til de mulige indikatorene over.

Møtereferat/notat fra møtet 10. juni:

Kvalitetsindikatorgruppa: notat som utgangspunkt for diskusjon

1. Omsorgsboliger vs. tilgjengelige boliger

Husbanken kan levere tall vedrørende antall ferdigstilte omsorgsboliger (spm. 2.2 i skjema) direkte til SSB. Dermed kan dette spørsmålet tas ut og erstattes med spørsmål om tilgjengelighet. Begrepet tilgjengelighet er bedre enn universell utforming, som er et relativt nytt begrep i norsk sammenheng og som for mange kommuner fortsatt er nytt og ukjent.

Hvordan definere tilgjengelighet i en bolig? Det viktigste er å få oversikt over om folk kan bo der og komme seg ut og inn. Tilgjengelighet defineres som at boligen er tilrettelagt for personer med nedsatt funksjonsevne – knyttet til bevegelsehemmede, dvs. livsløpstandard inni boligen og at boligen er tilgjengelig utenfor: ankomst til og fra boligen.

Hvor høye krav skal vi sette til tilgjengelighet? Her kan vi ha krav til tilgjengelighet inni boligen og til/ fra boligen. Er det mulig å sette opp krav til tilgjengelighet inni boligen ut fra funksjonsmål eventuelt etter norsk standard og utenfor (til og fra) boligen ut fra teknisk forskrift? Norsk standard er ikke tilgjengelig, mens teknisk forskrift finnes hos Statens Bygningstekniske etat.

Er dette vanskelig for kommunen? Kommuner har lite oversikt over hvilke bygg som er tilgjengelige etter kravene i teknisk forskrift, boligkonsulentene som rapporterer på dette skjemaet har hvertfall problemer med dette. Kravene bør kanskje ikke være for høye i forhold til tilgjengelighet i spesielt ikke i forhold til adgang til og fra boligen.

Bør kravene utvendig og innvendig være to separate spørsmål, telles som ett eller skal vi utelate tilgjengelighet utenfor? Bli denne informasjonen tatt med inn i ett og samme spørsmål vil man gå glipp av de boligene som kun er tilrettelagt innvendig og ikke utvendig. En annen mulighet er og kun ta med det innvendige. Må man ha hele totalpakken for at det skal kalles tilgjengelighet? Hva er behovet? Dette vil det ikke fange opp. Et behov er ikke statisk -handler ikke bare om funksjonshemming.

Kanskje gjøre dette enkelt? Det kan være et problem for små/mellomstore kommuner å samle inn nye data. Vi kan bruke begreper fra teknisk forskrift og standard uten å referere til dette. Det er viktig å komme opp med en så presis definisjon som mulig allerede nå for at vi kan sammenlikne i årene framover. Men dette krever kanskje mer undersøkelser enn vi har tid til nå?

Kan vi sette opp en mulig kvalitetsindikator på dette?

Hvor mange av de kommunalt disponerte boliger er tilgjengelige?

Hvor stor andel av den kommunale boligmassen som er tilgjengelig sier noe om kvaliteten på tilbudet. Men er dette for tidlig å ta inn som en mulig kvalitetsindikator, jfr. neste punkt.

Konklusjon:

Vi kutter ut spørsmål om ferdigstilte omsorgsboliger og foreslår og ta inn tilgjengelighet istedenfor. Hva som skal legges i begrepet "tilgjengelighet" må diskuteres på møtet. Et innspill er gjort om mulighet for kvalitetsindikatorer på dette området.

2. Diskusjon om kvalitetsindikatorer

Resultatkvalitetsindikatorer:

4. *Antall registrerte søknader av alle kommunalt disponerte boenheter (spørsmål 4.1 delt på 2.1).*

Styrke:

Hvis man forutsetter at søkerne har et behov for bolig når de søker vil dette være et uttrykk for kvalitet gjennom dekningsgrad av behovene. Et resultat kan være at kommunene skjerper sine rutiner for å få fram/synliggjøre problemet. Man kan da ta imot søknader som tidligere ble avvist for at dette bør komme fram, for å synliggjøre problemet med for få boliger. Mange blir i dag avvist fordi de blir oppfordret til ikke å søke. Slik rapportering kan føre til store forskjeller mellom kommunene, men hvis disse er konstant over tid vil det være en god indikasjon.

Svakhet:

Kommunen har forskjellige holdninger til hvordan man kan informere- avhengig av kommunenes kompetanse og kultur på dette området, men dette problemet har vi med hele skjema 13. Kommuner prioriterer også helt ulikt og dette tallet vil avhenge av kommunenes prioriteringer. Praksisen varierer veldig og mange har ikke søknader en gang. Problemer kan oppstå hvis kommunene begynner å endre atferd- slutter og registrere for og ikke komme dårlig ut. Har de søkt, men så er dette ikke berettiget? Hvis antall registrerte søknader er høyt vil dette bety god kvalitet?

Konklusjon: Dette er en mulig kvalitetsindikator som kan diskuteres, men vi må være klar over dens svakheter.

5. *Antall avslag på søknad om bolig av antall registrerte søknader (4.12/4.1)*

Dette er avhengig av hvem som søker. Sier det noe med kvaliteten? Søkere med avslag kan sees i sammenheng med registrerte søknader og antall boenheter. Men dette er veldig avhengig av kommunens praksis: informasjonen ut kan være god. Gir en avslagsprosent mening i det hele tatt? For at denne variabelen skulle sagt noe vesentlig om kvalitet bør man vite noe om avslagsgrunn, men denne informasjonen finnes ikke. Om de er søknadsberettiget eller ikke vil ikke komme fram.

Konklusjon: Vi vil ikke anbefale denne indikatoren, da den har altfor mange negative sider

Prosesskvalitetsindikator

6. *Antall husstander på venteliste i forhold til antall disponerte boliger*

Svakheter med venteliste som vi har diskutert tidligere.

Strukturkvalitetsindikatorer

7. *Kommunalt disponerte boliger per tusen innbyggere*

Denne indikatoren er her allerede og kan si noe om dekningsgrad, men kanskje ikke si noe om behovene blir dekket.

8. *Antall tilgjengelige boliger av antall kommunale boenheter.*

Jfr. Over.

RAPPORT TIL SAMORDNINGSRÅDET FRA ARBEIDSGRUPPE FOR BRANN- OG ULYKKESVERN 2005

1 Innledning

1.1 Arbeidsgruppens sammensetning

Arbeidsgruppen består av:

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)
Kommunenes Sentralforbund (2 representanter)
Statistisk sentralbyrå (SSB) (2 representanter).

1.2 Gruppens ansvar i KOSTRA

Gruppens arbeidsfelt dekker følgende funksjoner i KOSTRA:

338 Forebygging av branner og andre ulykker
339 Beredskap mot branner og andre ulykker

Gruppen arbeider etter det generelle mandat for KOSTRAs arbeidsgrupper.

2. Oppsummering og anbefaling

2.1 Oppsummering

Gruppen vil anbefale en endret publisering for 2005 for kommuner med interkommunalt brannvern, jf. punkt 7.2. Gruppen reiser også spørsmål om samsvar mellom årsverks- og regnskapsdata er optimalt, jf. punkt 5.1.

2.2 Arbeidsgruppens anbefalinger

Gruppen anbefaler bare mindre endringer i rapporteringsgrunnlag og faktaark for 2005. Gruppen vil imidlertid for 2005 anbefale at tall for årsverk og utrykninger i samarbeidende kommuner ikke blankes, men gis som felles dekningsgrader, jf. punkt 7.2

3. Evaluering av siste rapportering

3.1 Utarbeiding av skjema

All personell- og tjenesterapportering skjer til DSB, som overfører et ekstrakt til SSB for anvendelse i faktaark. Gruppen gir hvert år merknader/ innspill til DSBs skjema Melding om brannvernet, som danner grunnlag for hoveddelen av KOSTRA-dataene.

3.2 Kontroller i skjema

Skjema "Melding om brannvernet" finnes bare i papirversjon, og de virkemidler man har for å sikre rett rapportering, utgjøres således av den skriftlige rettleiingen. På bakgrunn av kvaliteten på årsverksrapporteringen for 2004 vil SSB for 2005-skjema gi et nytt innspill til veiledningen til utfylling for samarbeidende kommuner.

3.3 Innsamling av data (rapporteringen)

Til rapporteringen 15/3 mottok SSB en datafil fra DSB 28. februar. Pga. omlegging i dataregistreringen i DSB inneholdt denne filen ikke data fra "Melding om brannvernet", kun data om

utrykninger, bygningsbranner og erstatning for bygningsbranner. Til rapporteringen 15/6 mottok SSB data 31. mai. Samtlige kommuner hadde da rapportert, og i all hovedsak komplette tall.

"Melding om brannvernet" er fortsatt et rent papirskjema, mens ca. 70 % av kommunene rapporterer utrykninger elektronisk. Høsten 2005 skal en arbeidsgruppe i DSB vurdere et nytt fagsystem for etaten, herunder de skjema KOSTRA henter data fra, samt rapporteringen fra 110-sentralene. Et nytt fagsystem kan tidligst være på plass for 2007. Dette kan gi nye muligheter for elektronisk rapportering av brannvernskjemaet, men også for data fra 110-sentralene.

3.4 Bearbeiding/ revisjon og kontroll

For "Melding om brannvernet" er inntrykket varierende kvalitet på utfyllingen. Særlig gjelder dette årsverk til funksjon 339 (beredskap), der flere kommuner har urimelige avvik mellom antall personer og antall årsverk. Problemet er ikke bare begrenset til kommuner med interkommunalt brannvern. DSB har ikke hatt særlig ressurser til tilbakespørring til kommuner med mistenkelige tall. Man vil prøve å prioritere dette høyere for 2005-data.

DSBs inntrykk er at skjema fylles ut på ledernivå (brannsjef e.l.), og det kan være overraskende at ressursdata likevel i en del tilfeller blir feil. SSB vil gi et nytt innspill til DSB om veiledningen til utfylling av årsverksopplysningene for samarbeidende kommuner (jf. punkt 3.2 over).

For brann- og ulykkesvern er det etter hvert ca. 70 kommuner som har interkommunalt brannvern, de fleste organisert som IKS, og tallet er økende. Kommuner med interkommunalt brannvern bruker ulike prinsipper for fordeling av årsverk og utrykninger. Bl.a. som følge av dette valgte SSB for 2004-tallene å prikke tall for årsverk og utrykninger for kommuner med interkommunalt brannvern, men vil for 2005 gå inn for å gi felles dekningsgrader (jf. punkt 7.2)

3.5 Publisering

Om blanking av tall for samarbeidende kommuner, se rapportens punkt 3.4 og 7. For 2005 er målsettingen å gi flere tall pr. 15/3. Ellers ingen merknader til publiseringen.

3.6 Brukerreaksjoner

Ut over enkelte merknader om tallenes sammenlignbarhet for samarbeidende kommuner, har man ikke mottatt spesielle merknader.

4. Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

Gruppen har ingen slike forslag. Om definisjonen av årsverk, se imidlertid punkt 5.1

5. Ønskede endringer i skjema/ filuttrekk

5.1 Bakgrunn for endring

Mht forståelsen av "administrasjon" (KOSTRA-funksjon 120) har veiledningen til utfylling av brannvernskjema og regnskapsdata ulik tilnærming. For årsverk er angitt at brannsjef med (kontor)stab uansett organisering skal regnes som administrasjon. Dette er blitt gjort for å forenkle rapporteringen for kommunene, fordi noe annet i sin tid ble vurdert å innebære ukontrollerbare, skjønsmessige fordelinger i kommunene. For regnskap er det ikke gitt noen tilsvarende anvisning (her følges de generelle KOSTRA- prinsippene om ledere som leder andre ledere), og en del kommuner kan derfor komme til å rapportere datasett som ikke er fullt sammenlignbare. Dette er imidlertid ikke enestående i KOSTRA, men gjelder f.eks. også behandlingen av legevakt under funksjon 241 Diagnose, behandling og rehabilitering. Det blir altså en avveining om man samlet sett tjener datakvaliteten best ved å opprettholde dagens ordning eller å søke å tilpasse årsverksrapporteringen til ordinær KOSTRA-standard. Arbeidsgruppen anbefaler dagens årsverksrapportering opprettholdt, men spiller saken over til KOSTRAS regnskapsgruppe for uttalelse.

Det blir fortsatt oppfattet som lite relevant å foreslå innhentet informasjon om kø/ ventelister.

5.2 Forslag til endring

Årsverk til administrasjon (funksjon 120) kan utgå fra brannvernskjema, da dette ikke benyttes i KOSTRA. (Dette under forutsetning av tilslutning fra KOSTRA, se punkt 5.1). Utover merknader til veiledningen (jf. punkt 3.2) og til kvalitetsindikatorer (jf. punkt 7.2) har gruppen ingen andre ønsker om endringer.

6. Ønskede endringer i faktaark

6.1 Generell vurdering av faktaarket

Faktaarket synes å fungere rimelig godt sett i forhold til de data DSB og SSB samlet sett har tilgjengelig. Etter prikkingen av årsverks- og utrykningstall for samarbeidende kommuner har man funnet en midlertidig løsning for kvalitetsproblemene, men gruppen vil for statistikkåret 2005 anbefale oppgitt felles dekningsgrader for de interkommunale samarbeidsområdene. Gruppen vurderer at dette vil gi et bredere sett tall for de ca. 70 berørte kommunene og at det ikke er vesentlige haker ved informasjonsverdien ved slike felles tall. Jf. punkt 7.2.

6.2/ 6.2.3 Ønskede endringer

Eneste endring blir en ny kvalitetsindikator (jf. punkt 7.1)

7. Videreutvikling av KOSTRA

7.1 Kvalitetsindikatorer

For 2004 ble det definert to kvalitetsindikatorer på faktaarket:

- Andel A-objekter som har fått tilsyn
- Andel piper feiet

I tillegg til å videreføre disse to vil gruppen for 2005 foreslå en ny indikator: Andel personell i forebyggende arbeid (som gjennomfører såkalte § 13-tilsyn) som har gjennomført relevant kurs. En egen kvalifikasjonsundersøkelse til høsten kan bidra til kvalitetssikring av det nye spørsmålet før publisering i KOSTRA våren 2006.

De foreslåtte indikatorene anses å være klare indikatorer på kvalitet ved tjenesteytingen. Alle tre gjelder det sikkerhetsmessige aspekt ved brannvesenets virksomhet, og gjelder også helt sentrale tjenester.

7.2 Annet

Også for 2004 er tall som er sårbare for kommunale samarbeidsordninger prikket i KOSTRA-publiseringen. Dette skyldes bl.a. at det pga. omlegginger i DSB ikke forelå noen tall fra Melding om brannvernet før til 15/6-publiseringen, og det ble da ikke tid til å gjøre noen andre grep (som f.eks. å gi felles tall for samarbeidende kommuner, jf. fjorårets rapport og nedenfor).

Mht de nye utgiftsartene for betaling til interkommunale selskaper (artene 375, 475, 775 og 895) er SSBs inntrykk at disse ikke alltid er rett fordelt på funksjon 338 og 339. Følgelig er artene et for usikkert grunnlag for å gjøre noen korreksjon/ rimelighetskontroll av årsverkstallene, jf. fjorårets rapport.

Derimot vurderer DSB på sikt (kanskje fra 2009) å la 110-sentralene (24 stykker i alt) overta rapportering av relevante deler av "Melding om brannvernet" (uttrekk fra sentralenes fagsystem). Pr. i dag er sentralene ulikt organisert og med ulike datasystemer, men her vil det skje endringer på sikt. Dette vil antakelig gi riktigere tall for bl.a. årsverk for samarbeidende kommuner.

For 2005-data er gruppen enig om at det bør gis en felles dekningsgrad for kommuner dekket av et bestemt interkommunalt brannvesen (basert på områdets samlede årsverks- og innbyggertall). Dette ble oppfattet å være klart enklere enn alternativet (altså å basere seg f.eks. på utgiftsartene for å gi differensierte tall for kommuner i ett og samme samarbeidsområde) og også å gi like sikre eller sikrere data. En ny oversikt over interkommunale brannvesen vil foreligge til 2005-rapporteringen.

Gruppen vil imidlertid peke på at de fire nye artene også (over tid) burde gi grunnlag for produksjon av mer sammenlignbar regnskapsstatistikk pr. funksjon i SSB, men da innenfor en generell KOSTRA-løsning og ikke særskilt for brann- og ulykkesvern.

Når det gjelder kommunens kjøp av private feiertjenester, er DSBs vurdering fortsatt at det ikke er naturlig å inkludere slike årsverk på brannmeldingsskjema. En antydning om omfanget her vil ligge på arten kjøp av tjenester fra private under funksjon 338, selv om det her også kan skjule seg andre kjøp enn feiertjenester.

Når det gjelder mulighetene for å erstatte årsverksopplysningene på "Melding om brannvernet" med registerdata, har vurderingene så langt vært at dette ville gi for upresise tall. SSB tar i høst sikte på å gjøre en ny vurdering av dette, og vil ev. komme tilbake til arbeidsgruppen med en ny anbefaling for 2005-skjema.

Evalueringsrapport fra arbeidsgruppa for KOSTRA Landbruk

**Erfaringer fra arbeidsgruppas
virksomhet i 2004/2005.**

**Anbefalinger for rapporteringsåret
2005.**

Avgitt 01.07.2005

INNHold

1. Innledning.....	195
2. Arbeidsgruppas mandat	195
3. Arbeidsgruppas møter.....	196
4. Informasjonsbehov – variabelliste.....	196
5. Skjemautvikling.....	196
6. Grunnlagsdata og forslag til nøkkelindikatorer	196
7. Hjemler for datainnsamling	197
8. Funksjonskonto.....	197
Vedlegg 1. Prosjektskriv.....	198
Vedlegg 2. Skjema: KOSTRA Forvaltning av landbruksarealer.....	202
Vedlegg 3. Forslag til noen indikatorer	206

1. Innledning

KOSTRAs arbeidsgruppe for landbruk ble opprettet våren 2004. Arbeidsområdene til gruppa har vært arealbruk og omdisponering av landbruksarealer til ulike formål. Ansvar for spørsmålene om omdisponering som tidligere har tilligget KNNM-gruppa, er overført til arbeidsgruppe landbruk.

Arbeidsgruppa for KOSTRA landbruk har hatt følgende sammensetning:

Ole O. Moss, Statistisk sentralbyrå (SSB)(leder)

Berit Bjørlo, SSB

Åse Marie Rusaanes, Landbruks- og matdepartementet (LMD)

Anne Berit Ulstad, LMD

Atle Ruud, Elverum kommune (representant for KS)

Astrid Aass, Lier kommune (representant for KS)

Ole Syltebø, Møre og Romsdal fylke (representant for LMD, fylke)

Martin Hill Oppegaard, Kommunal og regionaldepartementet (KRD)

Geir Grønningsæter, Statens Landbruksforvaltning (representant for LMD)

I tillegg har Henning Høie (SSB, leder av KOSTRA KNNM) og Ole Rognstad (SSB) deltatt på flere møter. Sistnevnte har stått særlig sentralt i forbindelse med identifikasjon av variable og utvikling av skjema.

2. Arbeidsgruppas mandat

Landbruks- og matdepartementet har vedtatt å benytte KOSTRA som hovedkanal for innrapportering og publisering av styringsinformasjon fra kommunene til staten. Avgjørelsen må ses i sammenheng med overføringen av flere oppgaver til kommunene på landbruksområdet. Det er et mål å forenkle og modernisere offentlig forvaltning, bl.a. ved bruk av elektroniske løsninger, enklere regler og mindre detaljert styring. Det er ønskelig å gå over fra rapportering på enkeltsaksnivå til rapportering på aggregert nivå på enkelte områder. For å få til dette er en nærmere gjennomgang av rapportering på landbrukssiden nødvendig.

Under utdypes og spesifiseres arbeidsgruppens mandat i forhold det generelle mandatet for arbeidsgruppene i KOSTRA for 2004, som ble gitt av Samordningsrådet 11. desember 2003.

Det er et mål at KOSTRA skal tas i bruk i 2006, for kommunenes 2005-rapportering.

Arbeidsgruppen skal:

- Følge utviklingen på landbruksområdet og vurdere og gi ev. forslag til endringer i rapporteringens omfang og innretning, ut i fra statens og kommunenes behov for styringsinformasjon, og ut i fra hva slags tilleggsinformasjon som er nødvendig for den offisielle statistikken.
- Gi forslag om hvilke nøkkeltall og grunnlagsdata som skal publiseres på landbruksområdet.
- Sikre en hensiktsmessig og effektiv dataflyt fra kommunene til staten.
- Ta hensyn til kommunenes oppgavebyrde, ved å sikre at rapporteringsomfanget begrenses og at dobbelrapportering unngås, herunder vurdere om deler av informasjonsbehovet kan dekkes ved data fra offisiell statistikk, eksisterende fagsystemer eller offentlige registre.
- Endringer i rapporteringen fra år til år skal begrunnes, i forhold til oppgavebyrde, relevans og sammenliknbarhet over tid.

Mandatet (med ev. utdypinger/spesifikasjoner fra fagdepartementene) skal årlig gjennomgås i Samordningsrådet for KOSTRA.

3. Arbeidsgruppas møter

Siden oppstarten høsten 2004 har arbeidsgruppa hatt fire møter. På de første møtene var de sentrale tema landbrukets informasjonsbehov og hvilke opplysninger som egner seg for rapportering gjennom KOSTRA. Senere har utarbeiding av variabelliste og utvikling av skjema vært de viktigste sakene.

4. Informasjonsbehov – variabelliste

Gjennom rapporten ”Rapportering fra kommunene – IKT i landbrukets fagsystemer”, avgitt 6.8.2003 ble eksisterende rapportering på området landbruk kartlagt. I det første møtet i arbeidsgruppa ble rapporten gjennomgått, og gruppa konkluderte med at områdene omdisponering av arealer, ved for salg og skogsveibygging pekte seg ut som kandidater for rapportering gjennom KOSTRA.

SSB utarbeidet høsten 2004 en prosjektplan der utforming av skjema som dekket disse områdene inngikk, med anslag for ressursbruk og tidsplan for gjennomføring (se vedlegg 1). I samråd med LMD ble det bestemt at en i første omgang tar sikte på å utarbeide et skjema som skal dekke rapporteringen knyttet til jord-og konsesjonslovgivningen. Senere ble også rapportering knyttet til plan- og bygningsloven trukket inn. Skograpporteringen vil bli tatt opp igjen når variabelliste og kravspesifikasjoner for jordbruksrapporteringen er gjennomarbeidet.

På bakgrunn av eksisterende rapportering utarbeidet SSB et første forslag til variabelliste som grunnlag for utvikling av KOSTRA-skjema. Gjennom flere møter ble variabellisten gjennomgått og diskutert.

5. Skjemautvikling

Etter hvert som variabellisten nærmet seg en endelig form, ble arbeidet med å utvikle et skjema startet opp. Utkast til skjema var hovedsak på siste møte, og i etterkant har det vært testet ut i en håndfull kommuner. Spørsmålene om omdisponering etter plan- og bygningsloven, som tidligere lå inne på KOSTRA skjema nr. 20, ble overført og innarbeidet i skjemaet ”KOSTRA Landbruk”.

Et utkast til skjema er lagt ved som vedlegg 2.

6. Grunnlagsdata og forslag til nøkkelindikatorer

Arbeidsgruppa har ikke fått tid til en grundig gjennomgang av hvilke opplysninger og nøkkeltall som skal publiseres på de ulike nivåer. Vi ser imidlertid for oss at noen sentrale opplysninger om landbruksarealer, jordbruksbedrifter og eiendommer tas med i grunnlagsdataene i tillegg til skjemaopplysningene. Videre vil det være naturlig å trekke inn opplysningene som fås via regnskapsrapporteringen dersom det blir opprettet en egen funksjonskonto for landbruk. I vedlegg 3 er noen sentrale opplysninger listet opp utover det som kan hentes ut fra skjemaet ”Forvaltning av landbruksarealer”.

Videre er det foreslått noen nøkkeltall på nivå 2. Nøkkeltall på nivå 2 og 3 vil imidlertid bli et sentralt tema på arbeidsgruppas første møte til høsten. Vi regner med at det vil bli justeringer på alle nivå når det gjelder forslag til nøkkeltall.

7. Hjemler for datainnsamling

En fordel ved bruk av særlov framfor Statistikkloven av 1989 i datainnsamlingen er at forvaltningen da vil stå friere i bruk av opplysningene. LMD har konstatert at § 2 i forskrift fastsatt av Landbruksdepartementet 8. desember 2003 Om saksbehandling mv. i kommunen i saker etter konsesjonsloven, jordloven, odelsloven og skogbruksloven kan benyttes.

Plan- og bygningsloven inneholder ingen egen hjemmel for rapportering. Vi mener løsningen må være en generell hjemmel knyttet til KOSTRA tjenesterapportering på linje med at det finnes en generell hjemmel for regnskapsrapporteringen i KOSTRA. På møte i KNNM-gruppa har MD ment at kommunelovens § 49 gir grunnlag for å utforme en generell rapporteringshjemmel også for tjenesterapportering. Dette ønsker også arbeidsgruppa for Landbruk at KRD vurderer.

8. Funksjonskonto

KOSTRA -arbeidsgruppene forholder seg til ulike kontoer i kommuneregnskapene. På bakgrunn av det ble spørsmålet om en egen konto for landbruksformål drøftet på siste møte i arbeidsgruppen. Problemstillingen som ble drøftet er om det burde skilles ut en egen konto for landbruk i fra eksisterende konto *nr 325 Tilrettelegging og bistand for næringslivet* eller rendyrke denne kontoen for landbruksformål. Et flertall av medlemmene i gruppen, mente dette var av betydelig interesse både av kvalitet på tallmaterialet og nytteverdien av dataene. KRD stilte seg mer tvilende til behovet. Et eget møte mellom LMD og KRD førte ikke til en endelig avklaring. Men KRD er imidlertid åpen for at det arbeides videre med saken i arbeidsgruppen med tanke på å fremme forslag til endringer i funksjonskontoplanen på et senere tidspunkt.

Vedlegg 1. Prosjektskriv

Til:	Landbruks- og matdepartementet og Styringsgruppa for KOSTRA	Godkjent dato	[Klikk her]
Fra:	Ole O. Moss	Avdeling/seksjon	Dato
		s 430	15.11.04

Prosjektnavn	KOSTRA Landbruk	Produktnr.	2221
Oppdragsgiver	Landbruksdepartementet		
Ansvarlig enhet	Seksjon 430		
Prosjektleder	Berit Bjørlo	Kvalitetslos	Ikke avklart

Se [Statistisk sentralbyrås håndbøker 80 «Håndbok i prosjektstyring»](#)

1. Bakgrunn Her beskrives kort hvorfor/hvordan prosjektet har oppstått.

Som ledd i Landbruks- og matdepartements (LMD) kommunerettede satsing på landbruksområdet, ble det sommeren 2003 lagt fram en rapport om "Rapportering fra kommunene - IKT i landbrukets fagsystemer". Prosjektgruppa besto av deltakere fra sentral, regional og lokal landbruksforvaltning og en observatør fra SSB. Rapporten konkluderte bla. med at flere eksisterende ordninger med fordel kunne innlemmes i KOSTRA (Kommune Stat Rapportering), og at det burde nedsettes en egen arbeidsgruppe for KOSTRA-landbruk.

LMD fulgte opp med å oppnevne en arbeidsgruppe i løpet av høsten 2003. I påvente av en del avklaringer i departementet kunne arbeidsgruppen først tre sammen i møte av 6. september 2004. På dette møtet ble det identifisert 3 rapporteringsordninger som umiddelbare kandidater for KOSTRA. I den forbindelse ble det bestemt at SSB skulle legge fram et prosjektskriv som grunnlag for oppfølging og finansiering.

2. Formål Forslag til målsettinger for prosjektarbeidet. Effektmål og resultatmål/leveranse.

Prosjektet skal holde oversikt over og gjennomgå rapportering av styringsinformasjon fra kommuner og fylkeskommuner til staten innenfor området landbruk. Det skal sikres en effektiv dataflyt, samtidig som hensynet til kommunenes oppgavebyrde ivaretas. Elektroniske løsninger vil bli tatt i bruk så langt det mulig og formålstjenlig. Prosjektet skal også foreslå hvilke nøkkeltall og grunnlagsdata som skal publiseres gjennom KOSTRA på landbruksområdet.

En fullgod løsning for elektronisk rapportering skal være klar på nyåret 2006, gjeldende for 2005.

3. Faglige problemstillinger Beskriv kort faglige forutsetninger og problemstillinger, metode og løsningsforslag. Dette punktet utformes i detalj senere, i forbindelse med utformingen av milepælplanen.

KOSTRA landbruk vil bare dekke en begrenset del av landbruksforvaltningens totale behov for kvantifisert informasjon. Det er derfor viktig at den rapportering som etter hvert innlemmes i KOSTRA sees i forhold til andre datastrømmer for administrative og/eller statistiske formål, hvor som regel det enkelte landbruksforetak er oppgavegiver.

For 2005 er problemstillingene knyttet til:

- Per i dag peker rapportering i forbindelse med kommunenes behandling etter jord- og konsesjonslovgivningen, ved til salg og bygging/ombygging av skogsveier seg ut som aktuelle KOSTRA-kandidater. Omdisponering av dyrkede og dyrkbare arealer etter plan- og bygningsloven er tatt med på skjema nr.20 i eksisterende KOSTRA-rapportering (fysisk planlegging, kulturminner, natur- og nærmiljø). Denne rapporteringen må imidlertid ses i sammenheng med rapportering av omdisponering etter jord- og konsesjonsloven, og opplysningene bør inn på samme skjema, dvs. et eget skjema for rapportering på landbruksområdet. Her blir det viktige å konkretisere hvilke variable som skal innlemmes.
- Arbeidsgruppa må også vurdere om det finnes framtidige rapporteringsbehov som bør gå gjennom KOSTRA. Dette er en særlig utfordring for forvaltningen, både lokalt og sentralt, spesielt dersom noe er tenkt rapportert for året 2005. Rapporteringsbehovet må begrunnes godt, og hensynet til kommunenes oppgavebyrde må hele tiden ivaretas. Det er viktig at lovhjemmel for rapporteringen også er avklart. Det er en åpenbar fordel dersom noe av dette arbeidet kan påbegynnes i 4. kvartal 2004.
- Utforming av skjema basert på utarbeidet variabelliste. Skjema utarbeides av Seksjon 430 i samarbeid med Seksjon for datafangstmetoder i SSB. Dersom ressursituasjonen tillater det vil det være fordelaktig om dette arbeidet kan påbegynnes i 4. kvartal 2004. Skjema bør også testes ut på en håndfull kommuner før det settes i produksjon.
- Etablere elektronisk løsning innenfor KOSTRA-IT, med anslag for ressursbruk basert på et 4-siders skjema. Elektronisk skjema skal foreligge innen 1. november 2005 (generell KOSTRA frist).
- Utrede og etablere et opplegg for datauttak og revisjon på Seksjon 430. Arbeidet må påbegynnes i 3. kvartal 2005, og være klart til datauttaket som foretas umiddelbart etter kommunenes rapporteringsfrist 15. februar 2006.
- Det må lages en publiseringsplan. Det må avgjøres om/hvor mye som skal presenteres gjennom KOSTRA eller andre sammenhenger.

For 2006 ser vi inntil videre for oss følgende arbeidsoppgaver:

- Datauttak og revisjon, KOSTRA-IT i forbindelse med datauttaket og Seksjon 430 i forbindelse med revisjon.
- Publisering (tekst, tabeller, grafer, kart)
- Evaluering, der arbeidsgruppa trekkes inn med minst ett møte.
- Eventuell justering av opplegget før neste årgang

4. Interessenter og deltakere Beskriv prosjektorganisasjonen og interessenter i eller utenfor SSB.

Prosjektet følges av en arbeidsgruppe oppnevnt av Landbruksdepartementet. Gruppen består av representanter fra følgende institusjoner:

- Statistisk sentralbyrå, Seksjon for primærnæringsstatistikk
- Landbruks- og matdepartementet, Administrasjons- og økonomiavdelingen
- Landbruks- og matdepartementet, Avdeling for skog og ressurspolitikk

- Statens landbruksforvaltning, Avdeling ressurs og areal
- Kommunal og Regionaldepartementet, Kommunalavdelingen
- Fylkesmannsembedet, Fylkesmannen i Møre og Romsdal
- Kommunenes Sentralforbund, representert ved 2 kommuner (Elverum og Lier)

Statistisk sentralbyrå har operativ ledelse (Ole O Moss) og sekretariatsfunksjon (Berit Bjørlo) for arbeidsgruppa. Andre medarbeidere i SSB vil bli trukket inn etter behov.

5. Ressursrammer og tidsplan Hvilke økonomiske, tidsmessige og personalmessige ressursrammer foreligger.

Arbeidsgruppa skal legge fram et forslag til skjema for rapportering på landbruksområdet i KOSTRA innen 1. juli 2005. Høsten 2005 nyttes til å etablere en fullgod elektronisk løsning med tanke på første gangs rapportering på nyåret 2006, gjeldende for 2005.

Hvilke nøkkeltall og grunnlagsdata som skal publiseres på landbruksområdet i KOSTRA avklares i løpet av 2005. Det planlegges inntil 3 møter i arbeidsgruppa i løpet av året, hvorav minst to i første halvår.

Forventet ressursbruk i 2005:

Seksjon for primærnæringsstatistikk (s430)

• Møter i arbeidsgruppa	(3 møter, 3 pers. á 12 timer per møte)	110 tv
• Utarbeidelse av skjema	(maks 4 siders skjema)	300 tv
• Spesifikasjon av forslag til kontroller i skjermbildet		30 tv
• Spesifikasjon av uttrekk av data til bruk i revisjon		30 tv
• Publiseringssplan		40 tv

Seksjon for datafangstmetoder (S810)

• Vurdering av spørreskjema		20 tv

KOSTRA-IT

• Utvikling av elektronisk skjema		80 tv
• Tilrettelegging datamottak, purring og dataoverføring fagseksjon		70 tv
• Programmering nøkkeltall, publisering fakta ark, lasting stat.bank mv.		100 tv

Kontor for IT (s403)

• Programmering av kontroller, uttrekk og tilrettelegging av data		100 tv

<u>Annet</u>		<u>30 tv</u>
--------------	--	--------------

<u>I alt 2005</u>		<u>910 tv</u>
-------------------	--	---------------

Med unntak av utgiftene til utvikling av elektronisk skjema (80 timeverk), dekkes kostnadene til KOSTRA-IT av KOSTRA sentralt. For resten av arbeidsoppgavene bes det om finansiering fra LMD. Med utgangspunkt i en gjennomsnittlig timesats på kroner 650, vil dette beløpe seg til kr 461 500 + moms. Da er det forutsatt et 4-siders skjema. Dersom skjemaet reduseres til 2 sider, vil dette beløpet kunne reduseres ned mot kr 340 000 + moms.

Det er vanskelig å gi anslag på det totale ressursbehovet for 2006. Dersom det ikke kommer opp nye rapporteringsbehov utover det som hittil er identifisert, jf arbeidsgruppens møte 6. september 2004, ligger det an til følgende innsats:

Forventet ressursbruk i 2006:

Seksjon for primærnæringsstatistikk

• Revisjon, kontroll og filetablering	200 tv
• Tabellarbeid, grafer/kart og publisering	100 tv
• Evaluering og justeringer for neste årgang	50 tv
• Møte i arbeidsgruppa mm	40 tv

Andre enheter i SSB 60 tv

I alt 2006 450 tv

Det vil bli lagt fram et revidert overslag for ressursbehovet i 2006 innen utgangen av september 2005.

6. Prosjektets prioritet ... i forhold til andre oppgaver.

Prosjektet har meget høy prioritet.

Vedlegg 2. Skjema: KOSTRA Forvaltning av landbruksarealer

Skjema nr.:	Skjemanavn: FORVALTNING AV LANDBRUKSAREALER Funksjon 325 Opplysningene samles inn i medhold av § 2 i Landbruksdepartementets forskrift av 8. desember 2003 Om saksbehandling mv. i kommunene i saker etter konsesjonsloven, jordloven, odelsloven og skogbruksloven, samt <i>statistikkloven eller annen lov/forskrift for rapportering etter plan- og bygningsloven</i>
-------------	--

Opplysninger om kommunen		
Kommunenr.:	Kommunenavn:	
Navn på skjemaansvarlig:	E-postadresse skjemaansvarlig:	Telefonnr. skjemaansvarlig:

1. Omdisponering av dyrka og dyrkbar jord etter jordloven og etter plan- og bygningsloven

Dyrka og dyrkbar jord defineres i henhold til jordbruksareal og dyrkningsjord i Økonomisk kartverk.

- Dyrka jord omfatter fulldyrka jord, overflatedyrka jord og innmarksbeite.
  - Fulldyrka jord er areal som er dyrka til vanlig pløyedybde, og som kan nyttes til åkervekster eller til eng som kan fornyes ved pløying.
  - Overflatedyrka jord er areal som for det meste er ryddet og jevnet i overflaten, slik at maskinell høsting er mulig.
  - Innmarksbeite er innmarksareal som kan nyttes som beite, men som ikke kan høstes maskinelt. Minst 50 % av arealet skal være dekket av grasarter.
- Dyrkbar jord er areal som ved oppdyrking kan settes i slik stand at det vil oppfylle kravene til lettbrukt eller mindre lettbrukt fulldyrka jord, og som oppfyller kravene til klima og jordkvalitet for plantedyrking.

For dyrkbar jord skal det ikke tas hensyn til om det for tida er ulønnsomt å dyrke opp jorda.

1a. Har kommunen i 2005 behandlet søknader om omdisponering av dyrka eller dyrkbar jord etter jordloven § 9? Ta også med fradelinger etter jordloven § 12 som innebærer omdisponering av dyrka eller dyrkbar jord.

Ja | | → Sp.m. 1b

Nei | | → Sp.m. 1c

1b. Gi opp antall søknader behandlet etter jordloven § 9 i 2005, etter resultat (vedtak):

Ta også med fradelinger etter jordloven § 12 som innebærer omdisponering av dyrka eller dyrkbar jord.

	Antall
1. Søknader innvilget, helt eller delvis	<input type="text"/>
2. Søknader avslått	<input type="text"/>
Søknader i alt (aut. summering)	<input type="text"/>

1c. Gi opp arealer av dyrka og dyrkbar jord som er godkjent omdisponert i 2005 etter jordloven eller plan- og bygningsloven:

Ta også med fradelinger etter jordloven § 12 som innebærer omdisponering av dyrka eller dyrkbar jord. Dersom det i 2005 søkes på nytt for areal som tidligere er godkjent omdisponert, skal bare en ev. utvidelse av arealet oppgis.

Under vedtatte reguleringsplaner og bebyggelsesplaner skal det bare oppgis arealer som tidligere ikke er regulert. Hele eller deler av planer som det foreligger en uavklart innsigelse på, skal ikke rapporteres før de er endelig vedtatt. Dvs. etter at innsigelse er trukket eller departementet har stadfestet planen.

Hovedformål, jf. plan- og bygningsloven § 25:

1. Byggeområde
  - 1a. Område for boliger
  - 1b. Fritidsbebyggelse
  - 1c. Forretninger, kontorer, industri
  - 1d. Område for offentlige formål og andre allmennyttige formål
  - 1e. Annet byggeområde
- Byggeområde i alt (aut. summering)
2. Landbruksområde
  - 2a. Skogplanting
3. Offentlig trafikkområde
4. Friområde
5. Fareområde
6. Spesialområde
  - 6a. Område for golfbane
  - 6b. Annet spesialområde
- Spesialområde i alt (aut. summering)
7. Fellesområde
8. Fornylesområde
- I alt (aut. summering)

Godkjent omdisponert som enkeltsak i medhold av jordloven		Endelig vedtatte reguleringsplaner og bebyggelsesplaner	
Dyrka jord, dekar	Dyrkbar jord, dekar	Dyrka jord, dekar	Dyrkbar jord, dekar

2. Nydyrking

Tiltak som regnes som nydyrking er definert i forskrift om nydyrking § 3 første til tredje ledd, og omfatter:

- Opparbeiding fra udyrka mark til fulldyrka mark.
- Opparbeiding fra udyrka mark til overflatedyrka mark.
- Opparbeiding fra jordbruksareal som har ligget unyttet i over 30 år til overflatedyrka eller fulldyrka mark.

Opparbeiding av innmarksbeite til fulldyrka eller overflatedyrka marka regnes som nydyrking. Rydding av areal til innmarksbeite regnes ikke som nydyrking.

2a. Har kommunen i 2005 behandlet søknader om nydyrking etter jordloven § 11 andre ledd, jf. forskrift om nydyrking?

Ja | | → Sp.m. 2b
 Nei | | → Avsnitt 3

2b. Gi opp antall søknader behandlet i 2005, etter resultat (vedtak):

Kolonne 1 ("I alt-kolonnen") skal vise antall søknader. For søknader innvilget med vilkår kan det settes flere vilkår i et vedtak. Søknader innvilget med vilkår ut fra miljøhensyn spesifiseres nærmere i kolonnene 2 - 5. Eksempel: Er en søknad innvilget med vilkår ut fra hensynet til biologisk mangfold og landskapsbildet, skal den telles med i kolonnene 1, 2 og 4. Søknader avslått skal rapporteres på samme måte.

1. Søknader innvilget uten vilkår
  2. Søknader innvilget med vilkår
- av disse med redusert areal som følge av miljøhensynene biologisk mangfold, kulturminne, landskapsbildet og/eller friluftsliv
  3. Søknader avslått
- Søknader i alt (aut. summering)

	1	2	3	4	5
	Med vilkår ut fra følgende miljøhensyn:				
I alt	Bio- logisk mang- fold	Kultur- minne	Land- skaps- bildet	Fri- lufts- liv	

2c. Gi opp godkjent nydyrka areal ifølge innvilgede søknader i 2005: Dersom det i 2005 søkes på nytt for areal som tidligere er godkjent nydyrket, skal bare en ev. utvidelse av arealet oppgis.

1. Omsøkt nydyrket areal i alt
2. Godkjent nydyrket areal i alt
3. Ikke godkjent nydyrket areal i alt (1 ÷ 2)

Areal i alt, dekar	Areal som er registrert som:	
	A-område for biologisk mangfold, dekar	B-område for biologisk mangfold, dekar

3. Deling av eiendom etter jordloven

3a. Har kommunen i 2005 behandlet søknader om deling etter jordloven § 12?

Ja | | → Sp.m. 3b
Nei | | → Avsnitt 4

3b. Gi opp antall søknader behandlet i 2005, etter resultat (vedtak):

Én søknad kan omfatte fradeling av flere tomter/arealer. Dersom deling har medført omdisponering av dyrka eller dyrkbar jord, skal det også rapporteres under punkt 1.

1. Søknader innvilget (helt eller delvis) i alt
- av disse med formål tilleggsjord til annen landbrukseiendom
  2. Søknader avslått
- Søknader i alt (aut. summering)

	Antall	Antall

4. Søknader etter konsesjonsloven

4a. Har kommunen i 2005 behandlet søknader om konsesjon i medhold av konsesjonsloven, unntatt "0-grense-saker" (jf. § 7)? "0-grense-saker" rapporteres i sp.m. 4c - 4d.

Ja | | → Sp.m. 4b
Nei | | → Sp.m. 4c

4b. Gi opp antall søknader behandlet i 2005, etter resultat (vedtak):

Dersom det for en søknad innvilget med vilkår er satt både vilkår om boplikt og vilkår om driveplikt, skal begge vilkårene telles med i kolonne 2.

	1	2
	Antall	Antall
1. Søknader innvilget uten vilkår		
2. Søknader innvilget med vilkår i alt		
Av disse:		
- med vilkår om personlig boplikt		
- med vilkår om upersonlig boplikt		
- med vilkår om personlig driveplikt		
- med vilkår om upersonlig driveplikt		
3. Søknader avslått		
Søknader i alt (aut. summering)		

4c. Har kommunen innført forskrift om nedsatt konsesjonsgrense for bebygd eiendom ("0-grense") etter konsesjonsloven § 7?

Ja | | → Sp.m. 4d

Nei | | → Avsnitt 5

4d. Gi opp antall søknader behandlet i 2005, etter resultat (vedtak):

	Antall
1. Søknader innvilget uten vilkår	
2. Søknader innvilget med vilkår	
3. Søknader avslått	
Søknader i alt (aut. summering)	

5. Boplikt etter konsesjonsloven og odelsloven

Gjelder *konsesjonsfrie* overdragelser av jord- og skogbrukseiendommer, jf. konsesjonsloven § 5 og odelsloven § 27a.

5a. Har kommunen i 2005 behandlet søknader om fritak fra boplikt etter konsesjonsloven § 5 siste ledd, eller odelsloven § 27a første ledd?

Ja | | → Sp.m. 5b

Nei | | → Utfyllingen er ferdig

5b. Gi opp antall søknader behandlet, etter resultat (vedtak):

	Antall
1. Søknader innvilget med varig fritak fra boplikt	
2. Søknader innvilget med tidsbegrenset fritak fra boplikt	
3. Søknader avslått	
Søknader i alt (aut. summering)	

Vedlegg 3. Forslag til noen indikatorer

Forslag til grunnlagsdata i tillegg til skjemaopplysningene (Nivå 3):

- Brutto driftsutgifter til Landbruk – kroner (forutsatt egen funksjonskonto)
- Brutto investeringsutgifter til Landbruk – kroner (forutsatt egen funksjonskonto)
- Brutto driftsinntekter til Landbruk – kroner (forutsatt egen funksjonskonto)
- Brutto driftsutgifter til Landbruk - per innbygger – kroner (forutsatt egen funksjonskonto)
- Brutto investeringsutgifter til Landbruk - per innbygger - kroner (forutsatt egen funksjonskonto)
- Brutto driftsinntekter til Landbruk - per innbygger – kroner (forutsatt egen funksjonskonto)
- Netto driftsutgifter til Landbruk i prosent av kommunens samlede netto driftsutgifter – kroner (forutsatt egen funksjonskonto)
- Netto driftsutgifter til Landbruk per innbygger – kroner (forutsatt egen funksjonskonto)
- Brutto driftsutgifter til Landbruk per dekar jordbruksareal i drift (forutsatt egen funksjonskonto)
- Jordbruksareal i drift
- Produktivt skogareal
- Jordbruksbedrifter i alt
- Landbrukseiendommer i alt fordelt på bebygde og ubebygde eiendommer
- Antall omsetninger av landbrukseiendommer, herunder omsetning i fritt salg fordelt på eiendommenes areal
- Mva.pliktig omsetning knyttet til jordbruksbedrifter, kroner

Nøkkeltall (nivå 2) knyttet til de enkelte spørsmål på det foreslåtte skjema:

1b. Omdisponering av dyrka og dyrkbar jord etter jordloven og etter plan- og bygningsloven

Forslag til indikator: Enkelt saker etter jordloven § 9: søknader innvilget i % av søknader i alt

1c. Areal av dyrket og dyrkbar jord som er godkjent omdisponert (dekar)

Basert på tall fra "søknader innvilget i alt".

Forslag til indikatorer: Dyrket jord i alt omdisponert i % av dyrket jord i alt
Sum dyrket jord som er godkjent omdisponert etter jordloven
Sum dyrket jord som er berørt av vedtatt regulerings- eller bebyggelsesplan

Sum dyrket jord i alt omdisponert
Sum dyrkbar jord som er godkjent omdisponert etter jordloven
Sum dyrkbar jord som er berørt av vedtatt regulerings- eller bebyggelsesplan

Sum dyrkbar jord i alt omdisponert
Irreversibel avgang av dyrka og dyrkbar jord i alt
Reversibel avgang av dyrka og dyrkbar jord i alt
Avgang av dyrka og dyrkbar jord i alt i % av jordbruksareal i alt
Irreversibel avgang av dyrka og dyrkbar jord i % av total avgang av dyrka og dyrkbar jord

2. Nydyrking

2b. Søknader om nydyrking (antall)

Forslag til indikatorer: Antall søknader innvilget med vilkår i % av søknader innvilget i alt
Antall søknader innvilget uten vilkår i % av søknader i alt

2c. Areal godkjent nydyrket (dekar)

Basert på tall fra søknader innvilget uten og med vilkår.

Forslag til indikator: (Areal godkjent nydyrket i alt ÷ dyrket jord i alt omdisponert) i % av dyrket jord i alt

3b. Deling av eiendom etter jordloven

Forslag til indikator: Antall søknader innvilget i % av søknader i alt

4. Søknader etter konsesjonsloven

4b. Antall søknader behandlet etter vedtak

Forslag til indikatorer: Antall søknader innvilget uten vilkår om boplikt i % av søknader i alt
Antall søknader innvilget med vilkår om boplikt i % av søknader i alt
Antall søknader innvilget med vilkår om driveplikt i % av søknader i alt
Antall søknader innvilget i alt i % av søknader i alt

4c. Søknader behandlet, 0-grense-saker

Forslag til indikator: Antall søknader innvilget uten vilkår i % av søknader i alt
Antall søknader innvilget med vilkår i % av søknader i alt

5. Fritak fra bo- og driveplikt (antall)

Forslag til indikatorer: Antall søknader innvilget i alt i % av søknader i alt
Antall søknader innvilget med varig fritak fra boplikt i % av søknader i alt
Antall søknader innvilget med tidsbegrenset fritak fra boplikt i % av søknader i alt

Rapport til Samordningsrådet 2005:

Arbeidsgruppen for tannhelsetjenester, KOSTRA skjema 43:

1. Innledning

1.1 Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning

Arbeidsgruppen for tannhelsetjenester har ansvar for å holde oversikt over og gjennomgå rapporteringsordningene for fylkene innenfor tannhelseområdet. Videre har arbeidsgruppen ansvar for å videreutvikle skjemastatistikken og vurdere bruk av registre for innhenting av informasjon og presentasjon av informasjonen innenfor følgende KOSTRA-funksjoner:

660 Tannhelsetjeneste - Fellesfunksjoner

665 Tannhelsetjeneste - Behandling

Skjema 43 *Tannhelsetjenesten* dekker tjenesterapporteringen for disse funksjonene. I tillegg benyttes SSB sine registre for innhenting av årsverkstall og befolkningstall. Totalt antall eldre, uføre og langtidssyke i institusjonspleie og totalt antall eldre, uføre og langtidssyke i hjemmesykepleie hentes fra henholdsvis skjema 5 og 6.

Arbeidsgruppen for tannhelsetjenester består av:

Jørgen Svalund, Statistisk sentralbyrå (leder)

Linda Grytten, Statens helsetilsyn

Helge Bakkan, Arbeidsutvalget for fylkestannleger/fylkestannlegen i Oslo

Tove Broback, fylkestannlege, Nordland fylkeskommune

Undi Flock, fylkeslegen i Oslo

Jens Otto Ulseth, fylkestannlegen i Sør-Trøndelag/ Klæbu tannklinikk

Mari Jacobsen, Kommunal og regionaldepartementet

Hanne Christine Lundemo, Helse - og omsorgsdepartementet

Hilde Vogt Toven, Sosial og helsedirektoratet

Helga Sleire, Fagforbundet

Else Tveiten, Statistisk sentralbyrå

Arbeidsgruppen har hatt et møte våren 2005.

1.2 Rammer for gruppens arbeid/mandat (generelt og spesielt)

Rammen for arbeidsgruppens arbeid gis av Samordningsrådet hvert år. I tillegg er Helse - og omsorgsdepartementet, Statens helsetilsyn, Sosial og helsedirektoratet og andre er avhengig av statistikken for å få innsikt i, holde oversikt over, og tilsyn med, den offentlige og private tannhelsetjenesten.

SSB overtok ansvaret for innsamlingen av statistikk for tannhelsetjenesten fra Statens helsetilsyn før rapporteringen til statistikkåret 2001. I hovedsak har innholdet i Statens helsetilsyn sin tidligere innsamling blitt videreført. Samtidig har arbeidsgruppen arbeidet for å forbedre statistikken og eller redusere oppgavebyrden ved bruk av SSB sine registre og annen statistikk samlet inn i SSB, gjennom KOSTRA eller på annen måte.

2. Oppsummering og anbefaling

2.1 Oppsummering

I rapporten gjennomgås utarbeidelse av skjema, rapporteringen fra statistikkåret 2004 og publiseringen av nye tall. Rapporteringen og publiseringen fungerte tilfredsstillende. Videre omtales forslag til endringer i skjema, rapportering og publisering for statistikkåret 2005.

2.2 Arbeidsgruppens anbefalinger

Arbeidsgruppen valgte for statistikkåret 2003 å hente inn skjemaets punkt 2, gruppe C1, om totalt antall eldre, langtidssyke og uføre i institusjon per 31.12 via KOSTRA-skjema 5. Resultatene av endringen har blitt drøftet, og det ble besluttet at det totaltallet for denne gruppen skal representere antall eldre, langtidssyke og uføre i institusjon *gjennom* året. Dette skjer ved at antall langtidsbeboere som er utskrevet i løpet av året legges til antall beboere per 31.12. Endringen vil også gjelde statistikken for 2003.

Videre anbefaler arbeidsgruppen enkelte endringer knyttet til skjemaets punkt 2. Fengselsinnsatte skilles ut fra gruppe E, og at det hentes inn separate tall for denne gruppen. I tillegg ønsker arbeidsgruppen å skille ut "etterslepet" for de ulike prioriterte gruppene under punkt 2. Dette medfører at det innføres en ny kolonne i skjemaet.

Arbeidsgruppen har ingen forslag til kvalitetsindikatorer i påvente av pågående arbeid i en arbeidsgruppe hos Sosial og helsedirektoratet. Arbeidsgruppen anbefaler ikke revisjons- eller kontrollhandlinger fra revisor.

3. Evaluering av siste rapportering

3.1 Utarbeiding av skjema

Arbeidet med utformingen av årets rapporteringsskjema fungerte tilfredsstillende. Skjema 43 ble videreført i sin gamle form, med to unntak.

I tillegg til informasjon om antallet som er under tilsyn i den offentlige tannhelsetjenesten, ønsket arbeidsgruppen å hente inn informasjon om årsakene til at personer ikke er under tilsyn. Oppgavegiverne ble derfor bedt om å oppgi hvor mange som takket nei til tilbud om offentlig tannbehandling, og hvor mange som ikke møtte til behandling, i de ulike prioriterte gruppene. Skjemaet fungerte tilfredsstillende på dette punktet.

For andre gang rapportere oppgavegiverne om ventetid på behandling med narkose. For statistikkåret 2003 ble det hentet inn tall om gjennomsnittlig ventetid. For statistikkåret 2004 ble det i tillegg hentet inn tall for ventetid i ulike tidsintervaller, under 6 uker, 6 uker til 6 måneder osv. Dette fungerte bra, med unntak av at summeringen i skjemaet ikke fungerte. Denne feilen fikk imidlertid ingen konsekvenser, verken for revidering eller publisering. Feilen i skjemaet vil rettes opp til neste år.

3.2 Kontroller i skjema

Skjema 43 har enkelte logiske kontroller. Disse gir oppgavegiver beskjed om at utfyllingen ikke er riktig, logisk sett. Alle kontrollene er varsler, slik at det er mulig å fylle ut feltene på tross av dette. Kontrollene fungerte tilfredsstillende, og det er ikke rapportert om problemer med kontrollene fra oppgavegivers side.

3.3 Innsamling av data (rapporteringen);

Skjema 43 rapporteres av fylkestannlegene i de enkelte fylkene. Fylkestannlegene på sin side innhenter informasjon fra de enkelte tannklinikene i fylkene. Til publiseringen 15 mars hadde 17 fylker sendt inn skjema. Dette er en nedgang fra fjoråret, hvor det manglet innrapportering fra et fylke per 15. mars. Per 15 juni hadde alle oppgavegiverne levert skjema.

Skjemaets punkt 3, årsaker til at personer i gruppe A til F ikke er under tilsyn i rapportåret, ble hentet inn for første gang ved årets rapportering. Selv om det kom inn tall fra det fleste fylkene er tallene noe usikre, siden dette rapporteres for første gang, og rapporteringen ikke var varslet på forhånd. Videre

viste innrapporteringen at det ikke gir særlig mening å hente inn tall for voksent betalende klientell som har takket nei til tilbudet. Rapporteringen for denne gruppen kuttet dermed ut fra og med neste års rapportering.

I 2004 ble veiledningen til skjemaet endret. Alle punktene ble gjennomgått, men endringene var særlig tydelig i forhold til punkt 2, omfanget av den offentlige tannhelsetjenesten. De prioriterte gruppene i tannhelsetjenesten ble klarere definert og avgrenset, på samme måte som begrepet under tilsyn. Oppgavegiverne ble etter endringene rundt begrepet "under tilsyn" noe usikre på om det holder at en pasient har fått opplæring i forebyggende tiltak for at personen regnes om under tilsyn, eller ikke. Arbeidsgruppen vil arbeide videre med veiledningen i forhold til dette punktet (jmf punkt 5).

Totalt antall personer i alle de prioriterte gruppene i skjemaets punkt 2 ble hentet inn per 31. 12. Tidligere har to av disse gruppene blitt hentet inn per 1.1 i rapportåret fra fylkestannlegene, mens resten har blitt hentet inn fra andre datakilder ved SSB per 31.12. Endringen fungerte tilfredsstillende.

I Skjema 43 ble Samordningsrådets oppfordring om fokus på ventetid fulgt opp ved hjelp av et nytt punkt. Spørsmålet om ventetid i tidsintervaller ser ut til å fungere tilfredsstillende, og de fleste rapporterte på punktet.

3.4 Bearbeiding/revisjon og kontroll

Etter 15 mars ble det fra SSB sin side gjennomført en rekke automatiske kontroller av de innrapporterte tallene. Noen av kontrollene er av logisk art og noen i form av kontroller som slår ut ved store endringer fra året før. Etter at disse kontrollene var gjennomført, ble oppgavegiverne kontaktet.

I tillegg har et internt SSB-prosjekt (proteam) arbeidet med utvikling av tverrgående kontroller. I den forbindelse ble det gjennomført enkelte kontroller som knytter sammen tjenstedata og regnskapsdata. Også har ble oppgavegivere (skjema 43 og eller regnskapskjema) kontaktet. Kontrollene ser ut til å virke, og førte til enkelte endringer i regnskapstallene før publisering 15 juni.

3.5 Publisering

De to nye punktene i skjemaet, "Årsaker til at personer i gruppe A til F ikke er under tilsyn i rapportåret" og "Tannbehandling med narkose, antall behandlinger og ventetid" ble publisert for første gang 15 mars, på nivå 3 i KOSTRA.

Det ble for første gang rapportert inn tall for "Forebyggende og helsefremmende arbeid utenfor tannklinikk" fra tilstrekkelig mange fylker til publisering per 15 juni. Arbeidsgruppen har videre bestemt at ordet "tannhelseforebyggende" ikke skal brukes i forbindelse med spørsmålet om tannhelseforebyggende virksomhet utenfor tannklinikk, men heller "forebyggende og helsefremmende arbeid utenfor tannklinikk"

Oppgavegiverne leverer skjema 43 i tide. Bruk av personellregistre og data fra skjema 5 og 6 fører imidlertid fortsatt til at statistikken for tannhelsetjenesten ikke lenger blir endelig 15 juni, men må oppdateres senere på høsten. Dette er en ulempe, men arbeidsgruppen vurderer det slik at forbedringen i datakvaliteten og reduksjon i oppgavebyrden mer enn oppveier for denne ulempen.

3.6 Brukerreaksjoner

Arbeidsgruppen har ikke mottatt spesielle kommentarer knyttet til nøkkeltallene.

4. Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

4.1 Bakgrunn for ønsket endring

Arbeidsgruppen ønsker ingen endringer på det nåværende tidspunkt.

5. Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

Erfaringer fra arbeidet med veiledningen i 2004 (jmf. punkt 3), og evalueringen av dette arbeidet, har gjort det klart at det er behov for at begrepet "under tilsyn" og de to underkategoriene "registrert undersøkt" og "planlagt ikke innkalt" klargjøres ytterligere. Uklarheter rundt begrepet "planlagt ikke innkalt" har fått frem at det er enkelte uklarheter også knyttet til hva som skal registreres som "registrert/undersøkt".

I en del fylker er det hvert år pasienter som planlegges innkalt, men som allikevel ikke innkalles på grunn av forsinkelser. Vakanser, sykdom eller andre forhold fører til at de som har vært planlagt innkalt f.eks i desember isteden blir innkalt i januar-februar. Disse har dermed ikke vært "planlagt ikke innkalt", men de har heller ikke vært registrert eller undersøkt. Det er avgjørende at disse begrepene klargjøres, slik at statistikken blir entydig og sammenlignbar. Arbeidsgruppen har imidlertid enda ikke avklart hva som skal inngå i begrepet "planlagt ikke innkalt", og dermed heller ikke om dette "etterslepet" i fremtiden skal regnes med under "planlagt ikke innkalt" eller ikke. Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) og Sosial og helsedirektoratet (Shdir) skal arbeid med avklaringer og forbedringer av veiledningen knyttet til "planlagt ikke innkalt" og tilstøtende begreper. Arbeidsgruppen bestemte at veiledningen forbedres og klargjøres i forhold til disse begrepene før neste års rapportering, samtidig som etterslepet hentes inn i egen kolonne for de ulike klientellgruppene.

Ved evaluering av 2004 skjemaets punkt 3, årsaker til at personer i gruppe A til F ikke er under tilsyn i rapportåret, ble det bestemt at veiledningen må gjøres tydeligere i forhold til hva som ligger i å ha "takket nei til tilbudet". Følgende formulering vil stå i neste års veiledning:

Med klientell som har takket nei til tilbudet menes pasienter som fylkeskommunen plikter å gi tilbud til, men som har takket nei til tilbudet.

Videre skal det ikke lenger spørres om antallet som takket nei til tilbudet i gruppen voksent betalende klientell.

Fra og med statistikkåret 2003 ble totalt antall eldre, uføre og langtidssyke i institusjon (gruppe C1) og i hjemmesykepleie (gruppe C2) per 31.12 hentet fra skjema 5 og 6. Ved arbeidsgruppemøtet våren 2005 ble endringen evaluert, og det ble konkludert med at det skal publiseres tall for eldre, langtidssyke og uføre i institusjon (langtid) gjennom året. Det betyr at antall utskrevne fra langtid i løpet av året blir lagt til antall beboere per 31.12. Denne endringen har tilbakevirkende kraft, det vil si at også tallene for gruppe C1 for 2003 og 2004 nå består av disse elementene.

Langtidsbeboere på rusinstitusjoner har fra 01.01 2004 rett på tannhelsetjenester, og langtidsbeboere på disse institusjonene skal derfor regnes med i "totalt antall" i gruppe C1. I tillegg skal pasienter innen psykiatriske institusjonene regnes med i "totalt antall personer" i gruppe C1. Det gjør de i utgangspunktet ikke per i dag. Dersom personer som mottar ulike tilbud i psykiatrien også mottar hjemmesykepleie eller pleie på institusjoner i kommunal regi regnes de med, ellers faller disse utenom. Arbeidsgruppen vil arbeide med å avklare hvilke institusjoner innen rus og psykiatri som her skal regnes med. Når dette er avklart vil arbeidsgruppen vurdere om statistikk fra spesialisthelsetjenesten hos SSB dekker dette databehovet, eller om dette må hentes inn i fremtiden.

Veiledningens punkt 2 ble noe endret før rapportering av statistikkåret 2004 (jmf. punkt 3) og det ble da bestemt at de som behandles fra fengsel skulle rapporteres under gruppe E. Arbeidsgruppen har evaluert rapporteringen av denne gruppen på nytt i 2005. Rapporteringen av gruppen er viktig, men den hører ikke naturlig inn under gruppe E. Samtidig samles disse tallene også inn hos Sosial og helsedirektoratet i forbindelse med det øremerkede tilskuddet. For å gjøre rapporteringen av fengselsinnsatte eksplisitt og sammenlignbar, og for å unngå dobbelrapportering, ble det bestemt at

fengselsinnsatte skilles ut fra gruppe E. Isteden lages det en egen rad for registrert/undersøkt i fengsel under punkt 2 fra og med rapporteringen av statistikkåret 2005.

Skjemaets punkt 2 etter de foreslåtte endringene:

2. Omfanget av den offentlige tannhelsetjenesten					
		Personer under tilsyn av offentlig tannhelsetjeneste			
Klientell fordelt på grupper i henhold til prioritering i lov om tannhelsetjenester	Totalt antall personer i gruppene per 31.12. i rapportåret	Antall personer i ulike grupper som var registrert/undersøkt i rapportåret	Antall personer som var planlagt ikke innkalt i rapportåret	Sum personer under tilsyn	Etterslep - personer ikke registrert/undersøkt, og heller ikke planlagt ikke innkalt i rapportåret
GRUPPE A Barn og ungdom i alderen 3 til 18 år					
GRUPPE B Psykisk utviklingshemmede over 18 år					
GRUPPE C 1 Eldre, langtidssjuka og uføre i institusjon					
GRUPPE D Ungdom i alderen 19 til 20 år					
Fengselsinnsatte					
GRUPPE E Andre prioriterte grupper					
GRUPPE F Øvrige voksne befolkning					
Sum alle grupper for hele fylket					

De foreslåtte endringene i rapportering i forhold til grupper vil samtidig bety at skjemaets punkt 3 må utvides tilsvarende.

6. Ønskede endringer i faktaark

6.1 Generell vurdering av faktaarket.

Arbeidsgruppen opplever at faktaarket fungerer tilfredsstillende. Imidlertid ønsker arbeidsgruppen at "netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner" for tannhelsetjenesten blir flyttet fra nivå to til en neste år. Nivå 1 har allerede lignende indikatorer fra samferdsel og videregående opplæring, og arbeidsgruppen opplever det som naturlig at indikatoren for tannhelsetjenesten er tilgjengelig på samme sted.

6.2 Ønskede endringer

Arbeidsgruppen ønsker på det nåværende tidspunkt ingen endringer hva gjelder skjema/ og eller filuttrekk ut over det som er omtalt under punkt 3 og 5.

6.2.1 Fjerning av eksisterende nøkkeltall

Ingen merknader

6.2.2 Nye nøkkeltall

Ingen merknader

6.2.3 Endring av innhold i allerede eksisterende nøkkeltall

Definisjonen av *avtalte årsverk* i registerbasert personellstatistikk ble før publisering 15 juni endret, slik at fødselspermisjoner ikke trekkes fra. Denne endringen betyr at registertall for avtalte årsverk fra statistikkåret 2003 og 2004 ikke lenger er justert for fødselspermisjoner. De er for øvrig heller ikke justert for korttidsfravær, legemeldt fravær eller overtid, noe de heller ikke har vært tidligere.

Som nevnt ble det konkludert med at det skal publiseres tall for eldre, langtidssyke og uføre i institusjon (langtid) *gjennom* året, isteden for per 31. 12. Dette påvirker grunnlagstallene for enkelte nøkkeltall:

Indikatoren "Eldre, langtidssyke og uføre i institusjon per 31.12" erstattes av "Eldre langtidssyke og uføre i institusjon gjennom året". Endringen har videre innvirkning på nøkkeltallene "Voksente betalende klientell, andel undersøkt/behandlet", "Voksente betalende klientell, andel under offentlig tilsyn", "Eldre, langtidssyke og uføre i institusjon, andel undersøkt/behandlet" og indikatoren "Eldre, langtidssyke og uføre i institusjon, andel under offentlig tilsyn".

7. Videreutvikling av KOSTRA

7.1. Kvalitetsindikatorer

Arbeidsgruppen opplevde i fjor at oppdraget fra samordningsrådet i Kostra knyttet til kvalitetsindikatorer var noe uklart, og at grunnleggende, nødvendige begreper som "kvalitet" ikke var grundig nok drøftet og avklart. Arbeid gjennomført av Først/Høverstad og Asle Rolland (SSB) høst 2004/vår 2005 har bidratt til å gjøre dette noe klarere. Mulighetene for å fremme et slikt forslag er dermed i større grad til stede.

Arbeidsgruppen for tannhelsetjenester la i fjor frem et forslag til kvalitetsindikatorer under dissens. I ettertid har Helse - og omsorgsdepartementet gitt Sosial og helsedirektoratet i oppdrag å nedsette en arbeidsgruppe som skal utarbeide forslag til kvalitetsindikatorer for tannhelsetjenesten. I påvente av dette arbeidet, og på grunn av den lave legitimiteten til forslaget som ble fremmet i 2004, ble fjorårets forslag trukket. Arbeidet i den nevnte arbeidsgruppen er noe forsinket, men vil komme i gang i løpet av forsommeren. I dette arbeidet vil det blant annet trekkes veksler på arbeidet som er gjennomført i en tilsvarende arbeidsgruppe i forhold til kvalitetsindikatorer for pleie - og omsorg.

8. Annet

Revisjons- og kontrollhandlinger

Mandatet fra Samordningsrådet gir arbeidsgruppene beskjed om å vurdere behov for revisjons- eller kontrollhandlinger fra revisor på skjema som sendes fra fylkeskommunen. Arbeidsgruppen kom i 2004 frem til at dette var unødvendig og eller for kostbart i forhold til nytten. Dette punktet ble tatt opp på nytt i 2005, men arbeidsgruppen falt ned på det samme standpunktet som i 2004.

9. Referanser

10. Vedlegg

10.1 Skjema(ene) først, annet nummereres fortløpende.

43 TANNHELSETJENESTEN
Funksjon 660 og 665

Opplysningene innhentes av Helse - og omsorgsdepartementet med hjemmel i Lov om tannhelsetjenesten av 1. januar 1984 § 6-2. Statistisk sentralbyrå vil stå for selve innsamlingen av oppgavene og vil med medhold i statistikkloven av 16. juni 1989 § 2-2 benytte dem også til framstilling av offisiell statistikk.

1. Opplysninger om fylket

Fylkesnr	Fylkesnavn		
Ansvarlig for innholdet i skjemaet		E-post adresse	Telefon

2. Omfanget av den offentlige tannhelsetjenesten

Klientell fordelt på grupper i henhold til prioritering i lov om tannhelsetjenester	Totalt antall personer i gruppene per 31.12. i rapportåret	Personer under tilsyn av offentlig tannhelsetjeneste		
		Antall personer i ulike grupper som var registrert/undersøkt i rapportåret	Antall personer som var planlagt ikke innkalt i rapportåret	Sum personer under tilsyn
GRUPPE A Barn og ungdom i alderen 3 til 18 år				
GRUPPE B Psykisk utviklingshemmede over 18 år				
GRUPPE C 1 Eldre, langtidssyke og uføre i institusjonspleie				
GRUPPE C 2 Eldre, langtidssyke og uføre i hjemmesykepleie				
GRUPPE D Ungdom i alderen 19 til 20 år				
GRUPPE E Andre prioriterte grupper				
GRUPPE F Øvrige voksne befolkning				
SUM ALLE GRUPPER FOR HELE FYLKET				

3. Årsaker til at personer i gruppe A til F ikke er under tilsyn i rapportåret

Klientell fordelt på grupper i henhold til prioritering i lov om tannhelsetjenester	Pasienter som ikke er under tilsyn i perioden	
	Takket nei til tilbudet	Innkalt, ikke møtt
GRUPPE A: Barn og ungdom i alderen 3 til 18 år		
GRUPPE B: Psykisk utviklingshemmede over 18 år		

GRUPPE C 1: Eldre, langtidssyke og uføre i institusjonspleie		
GRUPPE C 2: Eldre, langtidssyke og uføre i hjemmesykepleie		
GRUPPE D: Ungdom i alderen 19 til 20 år		
GRUPPE E: Andre prioriterte grupper		
GRUPPE F: Øvrige voksne befolkning		
SUM ALLE GRUPPER FOR HELE FYLKET		

4. Tannhelseresultater hos indikatorårskull								Frekvensfordeling av antall personer etter dmft / DMFT-score			
Alder	Antall personer undersøkt og registrert i rapportåret	Antall friske tenner st / ST	Antall kariøse tenner dt / DT	Antall tapte tenner mt / MT	Antall fylte tenner ft / FT	Antall tenner med karieserfaring dmft / DMFT	Antall personer uten ny karieserfaring (dt / DT=0)	0	1-4	5-9	>10
5 år											
12 år											
18 år											

5. Årsverk i den offentlige tannhelsetjenesten, tannlege A	
Antall årsverk per 31.12.	
Tannlege A (m/årsverk 1282,5 t) (tidl. tannlege I)	
Merknader:	

6. Ledige stillinger i den offentlige tannhelsetjenesten	
Antall ledige stillinger i årsverk per 31.12.	
Tannlege (m/årsverk 1620 t) (tidl. tannlege II)	
Tannlegespesialist	

Tannpleiere	
-------------	--

Merknader:

7. Forebyggende tannhelsearbeid utenfor tannklinikk

Antall timer brukt på ekstern tannhelseforebyggende virksomhet i løpet av året

Tannleger totalt	
Tannpleiere	
Tannhelsesekretærer	
SUM	

Merknader:

8. Tannbehandling med narkose, antall behandlinger og ventetid

Ventetid på behandling og totalt antall tannbehandlinger med narkose i regi av den offentlige tannhelsetjenesten i løpet av rapportåret

Antall behandlinger hvor ventetiden var under 6 uker	
Antall behandlinger hvor ventetiden var fra 6 uker til med 6 måneder	
Antall behandlinger hvor ventetiden var fra 7 måneder til og med 12 måneder	
Antall behandlinger hvor ventetiden var mer enn 12 måneder	
Totalt antall tannbehandlinger med narkose i løpet av rapportåret	

Merknader:

9. Ventetid, tannbehandling med narkose

Gjennomsnittlig ventetid, i dager, for pasienter som fikk tannbehandling med narkose i regi av den offentlige tannhelsetjenesten i løpet av rapportåret

Antall dager	
--------------	--

Merknader:

Til: Samordningsrådet i KOSTRA
Fra: Arbeidsgruppe FylkesKOSTRA-Utdanning

Rapport til Samordningsrådet fra arbeidsgruppe for FylkesKOSTRA-Utdanning 2005

1. Innledning

1.1 Arbeidsgruppens ansvar og sammensetning

Arbeidsgruppa FylkesKOSTRA Utdanning har følgende KOSTRA-funksjoner som ansvarsområde (per regnskapsåret 2005):

- 510 Skolelokaler, forvaltning, skyss og internater
- 520 Pedagogisk ledelse, pedagogiske fellesutgifter og gjesteelevsoppgjør
- 541 Allmenne, økonomiske og administrative fag
- 542 Byggfag
- 543 Elektrofag
- 544 Formgivingsfag
- 545 Hotell- og næringsmiddelfag
- 546 Helse- og sosialfag
- 547 Idrettsfag
- 548 Kjemi- og prosessfag
- 549 Musikk, dans og drama
- 550 Mekaniske fag
- 551 Naturbruk
- 552 Tekniske byggfag
- 553 Trearbeidsfag
- 554 Fagskole
- 555 Salgs- og servicefag
- 556 Media- og kommunikasjonsfag
- 559 Landslinjer
- 560 Spesialundervisning og særskilt tilpasset opplæring
- 570 Fagopplæring i arbeidslivet
- 581 Voksenopplæring etter opplæringsloven
- 590 Andre undervisningsformål

Arbeidsgruppa består av representanter for Utdanningsdirektoratet, Kommunal- og regionaldepartementet (KRD), fylkeskommunene (alle tre opplæringsregioner representert: Østlandssamarbeidet, Vestlandssamarbeidet og Opplæringsregion Nord), Kommunenes sentralforbund (KS), VOX og Statistisk sentralbyrå (SSB).

1.2 Rammer for gruppas arbeid/mandat (generelt og spesielt)

Mandatet er ikke endret fra 2004, dvs. at følgende punkter fremdeles gjelder:

- følge utviklingen på sitt område og vurdere og gi ev. forslag til endringer i rapporteringens omfang og innretning, ut i fra statens og kommunenes behov for styringsinformasjon, og ut i fra hva slags tilleggsinformasjon som er nødvendig for den offisielle statistikken
- Gi forslag om hvilke nøkkeltall og grunnlagsdata som skal publiseres (herunder ev. bydels- og institusjonspublisering) på sitt mandatområde.
- Sikre en hensiktsmessing og effektiv dataflyt fra kommunene til staten.
- Ta hensyn til kommunenes oppgavebyrde, ved å sikre at rapporteringsomfanget begrenses og at dobbeltrapping unngås, herunder vurdere muligheten av å bruke eksisterende registre.
- Endringer i rapporteringen fra år til år skal begrunnes, i forhold til oppgavebyrde, relevans og sammenliknbarhet over tid.

Arbeidsgruppa berøres også av de spesielle oppgavene i tilknytning til kvalitetsindikatorer.

Utdannings- og forskningsdepartementet (UFD)/Utdanningsdirektoratet har ikke utdypet og spesifisert mandatet nærmere på området.

2. Oppsummering og anbefaling

2.1 Oppsummering

2.2 Arbeidsgruppas anbefalinger

Arbeidsgruppa anbefaler at følgende endringer foretas i funksjonskontoplanen fra og med 2006:

- Pga. at det ikke lar seg gjøre å skille ut skoleskys fra dagens regnskapstall, opprettes det en egen funksjon for skoleskys.
- Pga. ny tilbudsstruktur i videregående opplæring fra og med høsten 2006, opprettes det én funksjon for hver av de 12 nye programområdene. De gamle studieretningene føres på to funksjoner: én for allmennfaglige og en for yrkesfaglige studieretninger.
- Funksjon 560 "Spesialundervisning og særskilt tilpasset opplæring" foreslås tolket videre til å gjelde alle ekstra kostnader utover ordinær undervisning - også deler av undervisningen til elever som er integrert i ordinære klasser.

I forhold til de særskilte oppgavene som er gitt fra Samordningsrådet, anbefaler arbeidsgruppa følgende:

- Arbeidsgruppa diskuterer kvalitetsindikatorer i et møte tidlig høsten 2006, der fylkesrepresentantene i arbeidsgruppa kommer med forslag. Resultatet meddeles Samordningsrådet.

Arbeidsgruppa anbefaler i tillegg at det foretas en generell gjennomgang i forhold til de regnskapsbegrepene som benyttes i nøkkeltallene, og at det knyttes informasjon til bakgrunnstallene på nivå 3.

3. Evaluering av siste rapportering

3.1 Datainnhenting ved filuttrekk

Kilder til KOSTRA-data for videregående opplæring:

Elever og lærlinger:	VIGO
Søkerdata:	Utdanningsdirektoratet
Regnskapsdata:	Kommuneregnskapet
Personelldata:	Registerbasert personellrapportering i KOSTRA

VIGO er hovedkilde til data om elever og lærlinger i videregående opplæring. VIGO er et administrativt register som eies av fylkeskommunene, og som brukes i forbindelse med inntak til videregående opplæring. SSB mottar på høsten, både for elevene og for lærlingene, et uttrekk av individdata per 01.10., samt resultater fra forrige skoleår. Data om elever har siden høsten 2003 blitt hentet inn på e-post via KOSTRA-systemet, mens data om lærlinger har blitt hentet inn på diskett. I forbindelse med levering av data via KOSTRA Mottak har det også blitt utarbeidet informasjonsfiler som viser fylkeskommunene hva som har blitt lastet ut fra VIGO og inn i KOSTRA. Dette omtales nærmere i punktene 3.2 og 3.3. VIGO-rapporteringen er ment å dekke all videregående opplæring, uttrekket gjelder derfor også elever i frittstående/private og statlige skoler.

Tall fra dette uttrekket av VIGO-data brukes i flere sammenhenger enn i KOSTRA, både av SSB og av Utdannings- og forskningsdepartementet (UFD)/Utdanningsdirektoratet. Filbeskrivelsene for uttrekk fra VIGO-data har derfor vært omfattende. Våren 2003 startet SSB, med UFD som oppdragsgiver, et omfattende kvalitetsprosjekt i forbindelse med dataleveringen av elevtallene fra VIGO. Prosjektet ble fullført høsten 2004, og endringer i rapporteringssystemet ble i hovedsak implementert fra og med høsten 2004. Dette har blant annet medført en omlegging av filbeskrivelser, endringer i enkelte definisjoner/koder og mer etablerte rutiner for kontakt med fylkeskommunene.

En av siktemålene med kvalitetsprosjektet har vært å få rapportert inn alle som er i videregående opplæring, dette har blant annet resultert i at det høsten 2004 for første gang ble hentet inn data om voksne i videregående opplæring på egen fil. Elever utenfor det ordinære inntaket, dvs. voksne i særskilte løp, har i varierende grad vært inkludert i rapporteringen til SSB. Dette resulterte i en egen bestilling fra SSB, med en annen struktur for å avspeile at løpet for voksne som har rett til realkompetansevurdering og dokumentasjon av realkompetanse er annerledes enn for elever som følger ordinære opplæringsløp. Fylkeskommunenes arbeid med å oppfylle voksnes rett til videregående opplæring preges av stort mangfold, det er derfor stor variasjon mellom fylkene mht. hvordan de løser oppgavene og dermed hvordan de rapporterer data. For SSB har det derfor vært en omfattende og tidkrevende prosess å sammenfatte data.

3.2 Kontroller i filuttrekk

For elev- og lærlingdataene kjører fylkene maskinelle kontroller i selve VIGO-basen før uttrekket til SSB (de VIGO-baserte BRIO-kontrollene). For elevdata går leveringen av data via KOSTRA Mottak, mens leveringen av data om lærlinger fremdeles skjer via disketter. Det ligger dermed flere muligheter for kontroller av filene på elevsiden, men samtidig har det erfaringsmessig vært større problemer med datakvaliteten knyttet til data om elevene. Kontroll- og konverteringsprogrammet i KOSTRA supplerer derfor de VIGO-baserte kontrollene for elevtallene.

Begrunnelsen for elektronisk overføring av data er at kontrollprogrammet som gjennomføres som en del av oversendelsen vil gi fylkeskommunene informasjon om sentrals størrelser i filene som oversendes. Dette styrker mulighetene for kommunikasjon mellom fylkeskommunene og SSB når det gjelder datamaterialets innhold. SSB benytter det samme kontrollprogrammet for å undersøke innholdet i filene som mottas. Denne avgiverløsningen fører derfor til at fylkeskommunene og SSB kan drøfte problemer i datagrunnlaget ut ifra felles dokumentasjon.

Det ble for 2004 laget maskinelle kontroller til to av filene som leveres til KOSTRA Mottak. Kontrollmeldingene kan rapportere om manglende utfylling av felt, årganger, fordelinger av verdier på variable, dubletter mv. Basert på erfaringer fra kontrollene som ble kjørt høsten 2003, ble kontrollen for høsten 2004 noe endret til å vise flere fordelinger i datamaterialet.

Kontrollene er ikke utformet slik at de stopper data i mottaket hvis noe skulle være feil. Vi godtar nå alt som kommer inn, uansett kvalitet. Kontrollprogrammet gir umiddelbar respons om hva som er levert, men fylkene benytter i liten grad muligheten til å rette opp i data før det sendes til SSB første gang. Det er bedre respons på tilbakemeldinger fra SSB når bearbeidings- og revisjonsprosessen er i gang. Tidsbruken på å lage kontrollene i filuttrekket har nå vært for stor i forhold til nytten av disse, vi vurderer derfor å ha mer enkle kontroller i mottaket og færre fordelinger på datamaterialet, og konsentrere oss mer om tilbakemeldinger fra SSB. Det har ikke vært vurdert å lage kontroller som stopper data i mottaket, fordi tidsfristene har vist seg å være knapp for fylkeskommunene. Her prioriterer vi å få inn data uansett kvalitet, i stedet for å risikere at vi ikke får data i det hele tatt.

SSB vurderer å ta inn også data om lærlinger og fagprøver via KOSTRA Mottak høsten 2005, men dette er ikke endelig bestemt.

3.3 Innsamling av data/rapporteringen

I motsetning til andre KOSTRA-data samles elev- og lærlingdata for videregående opplæring inn på høsten, med 01.10. som telledato. Høsten 2004 var innleveringsfristen for elevdataene satt til 1. desember, i tillegg hadde fylkene også mulighet for å få en tilbakemelding og mulighet for å oversende filer på nytt dersom de leverte innen 19. november. Fristen for å levere inn data om lærlinger og fagprøver var satt til 10. januar.

Det var mindre forsinkelser i leveringen av elevdataene høsten 2004 enn året før. Det ser ut til at tekniske og definisjonsmessige endringer som ble foretatt høsten 2004 er mer implementert i fylkeskommunene. Hovedproblemet med dataleveringen i 2003 hadde sammenheng med omleggingen av innsamlingsmetoden. Det eksisterer fremdeles problemer i tilknytning til dette, høsten 2004 førte feil og mangler i konverteringsprogrammet også til en del forsinkelser. Til tross for disse problemene leverte de fleste fylkeskommunene VIGO-dataene i god tid. Problemer med innlasting av data om voksne elever fra RealDok til VIGO, som skapte store problemer for mange fylkeskommuner høsten 2003, ble denne gangen unngått ved at man leverte data om voksne på egen fil.

I SSB forårsaket også feil og problemer med konverteringsprogrammet forsinkelser. En ny versjon ble laget underveis i rapporteringsperioden og lagt ut på nettet. Oppdateringen av programmet og informasjonen til fylkene tok litt tid. Veiledning og teknisk støtte til fylkene om bruk av det nye programmet kunne ha vært bedre.

Det er fortsatt mangler i dataene, men det er registrert en positivt forbedring i forhold til tidligere årganger. Det er rapportert langt flere voksne i videregående opplæring, noe som har vært underrapportert i tidligere årganger. Men siden fylkene leverer data om voksne på ulike måter, er det tidkrevende for SSB å bearbeide disse dataene.

Kvaliteten på elevdata kunne ha vært bedre hvis de feilene som framkom etter kontrollprogrammet hadde blitt rettet opp før dataene ble sendt til SSB. Det finnes derfor etter selve innsamlingen lange lister av data med feilmeldinger som ikke er rettet opp.

Når det gjelder data om lærlinger og fagprøver, var det stort sett ingen forsinkelser i dataleveringen. Det kjøres også kontroller på data om lærlinger og fagprøver, men disse er ikke like formaliserte som bearbeidingen av elevtallene. Ved feil gis det likevel tilbakemeldinger til fylkene, og fylkene må ev. sende inn data på nytt.

3.4 Bearbeiding/revisjon og kontroll

Data for **elever og lærlinger i videregående opplæring** fra VIGO gjennomgår en omfattende bearbeidingsprosess etter at de er mottatt. Først bearbeides tall om elever og lærlinger hver for seg. Kontroller blir kjørt for hvert fylke, der skole, kurs og antall elever blir sjekket mot fjorårets data. Det kjøres også en dublettkontroll som fjerner identiske records, og en gyldighetskontroll som kontrollerer at hver observasjon har gyldige verdier. I bearbeidingsprosessen legger SSB på det standardiserte kodeverket NUS2000 (utdanningskoder), og data fra andre kilder (først og fremst befolkningsdata og data fra Enhetsregisteret) legges til. Når data fra alle de 19 fylkene blir slått sammen fjernes dubletter mellom fylkene.

Før KOSTRA-publiseringsen samles elevfila og lærlingfila til en felles fil. Samlet fil for elever/lærlinger kjøres også gjennom en dublettkontroll, og dubletter fjernes. Det er i hovedsak elevene som fjernes i denne prosessen, unntatt i de tilfellene hvor eleven er registrert på et høyere utdanningsnivå. Da beholdes eleven, og lærlingen fjernes. Samlet elev-/lærlingfil, etter dublettkontrollen, danner grunnlag for data til publisering av foreløpige tall 15.03. Til publiseringen 15.06. benyttes nå fil hvor all individbasert utdanningsstatistikk på videregående nivå er samlet.

Et overordnet prinsipp i forbindelse med dublettkontrollene, er at det kun skal være én forekomst per person. Dette gjelder kun data for igangværende utdanning per 01.10. For data om avsluttet utdanning i løpet av forrige skoleår kan det eksistere flere linjer per person. Her er det utdanningsaktiviteten som er hovedenheten, og dublettkontrollen gjenspeiler dette. I revisjonen er det ikke enkelt å skille mellom dubletter som skyldes rapportering fra ulike fylkeskommuner, dubletter som reflekterer faktiske forhold, og dubletter som skyldes feil i registrering. SSB hadde i forkant av databearbeidingen for 2004-dataene en gjennomgang av dublettkontrollene for å forsøke å gjøre disse så "riktige" som mulig.

Etter 15.03.-publiseringen ble det sendt et brev til alle fylkene med beskrivelse av databearbeidingen og hvilke elev- og lærlingtall som ble publisert 15.03. I tillegg ble det sendt ut feilmeldingslister, basert på kontroller kjørt av både SSB og Utdanningsdirektoratet. Her var responsen fra fylkene god, dessuten har enkelte fylker gått igjennom publiseringen selv og derfor oppdaget feil i innleverte data.

Data for voksne i videregående opplæring har blitt behandlet for seg selv, og ikke vært slått sammen med noen av de andre filene. Det er imidlertid laget et samlet fil med alle personer i videregående opplæring, basert på flere filer, men denne er bare benyttet til å laget spesifikke tall om voksne i KOSTRA. Pga. at fylkene rapporterer voksne i egne tilbud på ulike måter, har dette imidlertid vært en omfattende og tidkrevende prosess.

I KOSTRA hentes data om **søkere til videregående opplæring** fra Utdanningsdirektoratet. Dette er i utgangspunktet individdata, men SSB får data på fylkesnivå.

For **tall om lærere** var Statens tjenestemannsregister for skoleverket (STS) kilde til og med 2003-rapporteringen. Da dette registeret ikke lenger eksisterer, er tall fra registerbasert personellrapportering i KOSTRA benyttet som kilde fra og med rapporteringsåret 2004. Utfordringene i tilknytning til overgang til ny kilde har blant annet vært hvilke enheter (skoler) som skal trekkes ut fra registeret og hvilke stillinger som skal tas med (administrative, pedagogiske o.l.). Hittil er bare data for offentlige enheter god nok til å presenteres. Når det gjelder lærernes utdanningsnivå er datakvaliteten ennå ikke tilstrekkelig, det ble derfor ikke publisert noe om dette i publiseringen våren 2005. Det gjenstår derfor noe kvalitetssikring før registerbasert personellrapportering i KOSTRA helt dekker behovet for opplysninger om personell i videregående opplæring.

3.5 Publisering

Det har vært publisert mange nøkkeltall for videregående opplæring i KOSTRA. Høsten 2004 ble nøkkeltallene gjennomgått med tanke på reduksjon i antallet. Det viser seg at det er vanskelig å stryke nøkkeltall, da de fleste blir brukt i en eller annen sammenheng. Det er imidlertid lettere å korte ned på faktaarket på nivå 2 hvis det er mulig å lage indikatorer ut ifra tallene på nivå 3. Antallet nøkkeltall ble etter gjennomgangen redusert fra ca. 150 til 120 nøkkeltall.

Av endringene kan nevnes: Søker- og inntaksdata, som leveres fra Utdanningsdirektoratet, framkommer nå ved en kobling av data om søkere og data om elever/lærlinger på individnivå. Det publiseres stort sett ikke tall om elever/lærlinger utenfor videregående opplæring og teknisk fagskole, da det ikke er interessant for fylkeskommunenes virksomhet. Lærlingtallet/nevner i enhetskostnader for fagopplæring i arbeidslivet (funksjon 570) omregnes ikke lenger i forhold til omfang av opplæringen, det samme gjelder for studenter i teknisk fagskole (funksjon 554).

Generelt er det en utfordring å lage indikatorer som kombinerer data fra ulike kilder, som f.eks. enhetskostnader til ulike funksjoner. Utfordringen består i å finne en nevner som har samme omfang som utgiftene til den bestemte tjenesten. For funksjonene innenfor videregående opplæring gjelder dette særlig Funksjon 559 Landslinjer (her bruker fylkene ulike kurskoder), Funksjon 560 Spesialundervisning og særskilt tilpasset opplæring (spesialundervisning i elevdata er snevrere definert enn i regnskapet) og Funksjon 581 Voksenopplæring etter opplæringsloven (fylkene fører både elev- og regnskapsdata på ulike måter).

Egne tall om voksne i videregående opplæring, basert på voksenfil, ble pga. lang bearbeidingstid presentert først i 15.06.-publiseringen. Disse tallene er hittil bare presentert i KOSTRA. Her er det laget nye nøkkeltall som bl.a. viser andeler som søker sluttkompetanse, som har fått tilbud om opplæring, som har bestått sluttkompetanse, som har avbrutt opplæringsløp, som har gjennomført og dokumentert realkompetansevurdering, som er praksiskandidater/privatister, som har bestått teoriopplæring som praksiskandidater/privatister og som har fått tilbud om avkortet opplæring.

Fra 15.03. til 15.06. ble tall om resultater (avsluttede kurs og fag- og svenneprøver) fra forrige skoleår endret fra å gjelde personer til å ha kurs og fag-/svenneprøver som enhet. Dette skyldes at man i SSBs utdanningsstatistikk generelt har vektlagt å måle dette på kursnivå. Det har likevel ikke vært vesentlige endringer i selve nøkkeltallene (andelen bestått osv.).

3.6 Brukerreaksjon

4. Ønskede endringer i kontoplanen (funksjon og art)

4.1 Bakgrunn for ønsket endring

Fra og med høsten 2006 vil det eksistere en ny tilbudsstruktur i videregående opplæring som ikke er direkte sammenlignbar med de gamle studieretningene. Regnskap kan derfor ikke føres etter studieretningsfunksjonene 541-556 slik de foreligger i dag. Det at denne endringen skjer midt i regnskapsåret, og at gammel og ny tilbudsstruktur vil eksistere side om side i minst fire regnskapsår, gjør overgangen til ny tilbudsstruktur til en ekstra utfordring mht. regnskapsføringen.

På initiativ fra Østlandssamarbeidet forelå det våren 2004 et forslag til endringer og presiseringer i kontoplanen mht. funksjonene innenfor videregående opplæring. Dette ga grunnlag for forslag fra arbeidsgruppa i rapport til Samordningsrådet 2004. Enkelte funksjoner er endret, og funksjonene har fått en mer detaljert beskrivelse. Erfaringer med den nye funksjonskontoplanen viser at det fremdeles er uklarheter knyttet til enkelte av funksjonene, spesielt funksjon 560 "Spesialundervisning og særskilt tilpasset opplæring".

4.2 Forslag til endring

510 Skolelokaler, forvaltning, skyss og internater

I mange sammenhenger er det ønskelig å si noe om utgifter til skoleskyss. Dette gjøres ofte ved å bruke art 170 "Transport/drift av egne transportmidler". Dette gir imidlertid bare riktig bilde hvis fylkeskommunen selv produserer tjenesten. Hvis tjenesten blir kjøpt av andre - som ofte er tilfelle - kan ikke skyss trekkes ut på samme måte. Det er også usikkert om det kun er utgifter til skoleskyss som føres på art 170. Slik funksjonskontoplanen er bygget opp i dag er det ikke mulig å gi noe konkret uttrykk for utgifter i tilknytning til skoleskyss. Arbeidsgruppa foreslår derfor at det opprettes en egen funksjon for skoleskyss.

541-556 Studieretningsfunksjonene

Fra og med høsten 2006 blir det innført ny tilbudsstruktur i videregående opplæring. Dette har konsekvenser for studieretningsfunksjonene i KOSTRA. Den nye tilbudsstrukturen, som er delt inn i utdanningsprogrammer i stedet for studieretninger, er ikke lett sammenlignbar med de gamle studieretningene, det vil derfor ikke være mulig å føre regnskap etter studieretningsfunksjonene slik de nå er.

Det er imidlertid et par forhold som gjør det vanskelig å gå over fra regnskapsføring etter gammel til regnskapsføring etter ny struktur. Endringen i tilbudsstrukturen skjer fra og med høsten 2006, altså midt i regnskapsåret 2006. I tillegg blir den nye tilbudsstrukturen innført for ett årstrinn av gangen, dvs. for første årstrinn høsten 2006, for andre årstrinn høsten 2007 og for tredje årstrinn høsten 2008. Det vil derfor eksistere to ordninger parallelt for (minst) tre regnskapsår. Siden de gamle studieretningsfunksjonene ikke lar seg konvertere til de nye utdanningsprogrammene, må man enten ha parallell regnskapsføring både etter gammel og ny tilbudsstruktur, eller en forenklet regnskapsføring av studieretninger og utdanningsprogrammer i overgangsperioden.

Arbeidsgruppa har vurdert det slik at det vil være for tungvint å føre regnskap for både 15 studieretninger og 12 utdanningsprogrammer samtidig, og har derfor drøftet om man skal lage samlefunksjoner, i hvert fall så lenge de to ordningene eksisterer side om side. Det vil imidlertid komme ønsker om å kunne si noe om kostnader i forbindelse med den nye tilbudsstrukturen etter at denne er innført. For å kunne ivareta opplysninger om utgifter om de ulike studieprogrammene, bør det derfor opprettes nye funksjoner for de nye studieprogrammene allerede fra og med regnskapsåret 2006. Dette også for å venne fylkeskommunene på regnskapsføring etter ny struktur. Vi foreslår derfor at det opprettes nye funksjoner for følgende utdanningsprogrammer:

- Studiespesialisering
- Idrettsfag
- Musikk, dans og drama
- Bygg og anleggsteknikk
- Design og håndverksfag
- Elektrofag
- Helse- og sosialfag
- Medier og kommunikasjon
- Naturbruk
- Restaurant- og næringsmiddelfag
- Service og samferdsel
- Teknikk og industriell produksjon

For de gamle studieretningene er det ønskelig at regnskapet føres mer samlet, vi foreslår derfor at det i overgangsperioden - fra og med høsten 2006 og til de nye programområdene er fullstendig implementert - føres regnskap etter allmennfaglige og yrkesfaglige studieretninger for den gamle strukturen:

- Allmennfaglige studieretninger
- Yrkesfaglige studieretninger

I overgangsperioden vil det høyst sannsynlig ikke være mulig å lage meningsfulle nøkkeltall om hver enkelt studieretning eller utdanningsprogram. Her må derfor nøkkeltall for de ulike funksjonene presenteres mer samlet enn de hittil har vært.

Elevtall i tilknytning til ny tilbudsstruktur: Utdanningsdirektoratet jobber med forslag til kodeverk i forbindelse med de nye utdanningsprogrammene, dette diskuteres i kodeverksgruppa i VIGO. Dette vil være klart i god tid før innsamlingen av elevdata høsten 2006.

560   Spesialundervisning og særskilt tilpasset opplæring

Funksjon 560 ble for regnskapsåret 2005 endret til bare å omfatte "Opplæring i elevgrupper som er skilt ut i egne kurs, med målsetting om kompetanse på et lavere nivå", oppfølgingstjenesten, PPT-tjenesten og opplæring for minoritetsspråklige elever i egne klasser. Dette var en innsnevring i forhold til den gamle funksjonsteksten, hvor spesialundervisning hadde en mye videre definisjon.

Intensjonen var å gjøre det lettere å vite hva som skulle føres på funksjon 560, og dermed gjøre tallene mer sammenlignbare mellom fylkeskommunene. Poenget var å skille ut utgifter i forbindelse med de særlig kostnadskrevende elevene ut fra de ordinære studieretningene, slik at de i mindre grad påvirker enhetskostnader for studieretningene. Dette var ment å skulle gi et bedre sammenligningsgrunnlag mht. nøkkeltall om enhetskostnader mellom fylkeskommunene.

I prinsippet skal funksjonskontoplanen i KOSTRA være uavhengig av hvordan tjenesten er organisert, men her ble det også tenkt på at man skulle kunne se tjenestedata og regnskapsdata i sammenheng. For en slik definisjon av regnskapsfunksjonen ville det nemlig også være lettere å trekke ut elevtall som kan knyttes til utgiftene.

Dette forslaget var også basert på innspill fra Østlandssamarbeidet, men det har vist seg fremdeles å være ulike oppfatninger fra fylke til fylke. Funksjonen har antakelig blitt mer snever enn det fylkeskommunene selv oppfatter som "spesialundervisning". Den nåværende definisjonen av funksjon 560 synliggjør bare deler av ressursbruken til særskilt tilrettelagt opplæring. Etter gammel definisjon brukte fylkene 9-11% av budsjetttrammen på funksjon 560, mens tilsvarende tall for 2005 nå vil vise seg å være en langt mindre andel. Østlandssamarbeidet peker på at konsekvensene for studieretningskostnadene (fordi en større andel av det som ble ført på 560 tidligere nå blir ført på de ordinære studieretningen) blir store dersom funksjon 560/deler av funksjon 560 forsvinner. Dette gjelder spesielt i fylker med til dels mange elever som representerer store enhetskostnader. Tilrettelagt undervisning /spesialundervisning bør helt enkelt kunne defineres som ekstra kostnader ut over ordinær undervisning. Den "tilrettelegging" som alle elever har krav på, vil være en del av den ordinære undervisningen.

Flere fylker har integrert elever som tidligere har vært i egne klasser inn i ordinære klasser, og tendensen er at dette blir mer og mer vanlig. Siden KOSTRA skal være redskap for sammenligning mellom fylkene, samt å kunne brukes som styringsverktøy, mener fylkene at dette håndteres best ved å reddykke/trekke ut kjente kilder til forskjeller. Det vil være umulig å sammenligne dersom utgifter til spesialundervisning og særskilt tilpasset opplæring (i en videre definisjon) ikke skiller ut. De elevene dette gjelder plasseres på ulike studieretninger i de forskjellige fylkene, og tilleggsressursen varierer i størrelse, både mht. elev og fylke.

Vi foreslår derfor at punkt 1 under funksjon 560 "Spesialundervisning og særskilt tilpasset opplæring" endres fra "*Opplæring av elevgrupper som er skilt ut i egne kurs, med målsetting om kompetanse på et lavere nivå*" til "**Ekstra kostnader ut over ordinær undervisning**". Presisering: Elever med behov for tilleggsressurser i ordinære klasser får en "todelt stykkpris" i regnskapsføringen: en ordinær del tilsvarende en ordinær elevplass, og en tilleggsdel. Den ordinære delen føres på studieretning, tilleggsdelen på funksjon 560. Elever i egne spesialklasser føres i sin helhet på funksjon 560.

Det må imidlertid presiseres at elevtall i tilknytning til denne tolkningen av funksjon 560 fremdeles ikke vil være gitt ut ifra elevtallene slik de nå eksisterer. Hittil har enhetskostnader for funksjon 560 blitt målt mot det totale elevtallet, fordi man ut ifra elevdata ikke kan si noe om hvilke elever det er ført regnskap for på denne funksjonen. Poenget er at det her må eksistere samsvar mellom teller (regnskapstallet) og nevner (elevtallet) for at enhetskostnadene skal kunne gi et godt sammenligningsgrunnlag mellom fylkene. For å bruke det totale elevtallet forutsettes det at spesialundervisning foregår i et omtrent likt omfang mellom fylkeskommunene. Det må derfor jobbes mot at man i elevdata skal kunne trekke ut de elevene som har behov for tilleggsressurser, samt elever som går i egne spesialklasser. Det vil imidlertid være knyttet vesentlige forskjeller i størrelsen på kostnadene mellom disse gruppene, og nøkkeltall om enhetskostnader kan ikke uttrykke noe annet enn en gjennomsnittskostnad. Man kan derfor ikke si noe nøyaktig om hva de "tyngste" elevene koster, men man kan supplere nøkkeltallene under "Dekningsgrader" med nøkkeltall som forteller noe om omfanget av spesialundervisningen, og hvilke type elevgrupper som inngår her.

5. Ønskede endringer i skjema/filuttrekk

5.1 Bakgrunn for endring

I forbindelse med det nevnte kvalitetsprosjektet for videregående opplæring er det allerede gjort en del endringer ved innsamlingen høsten 2004 og høsten 2005, samt at det har vært større gjennomgang av uttrekk av data internt i SSB. Vi foreslår derfor ingen vesentlige endringer for neste rapportering, med unntak av at lærlingdata kanskje vil bli samlet inn via KOSTRA Mottak.

I tillegg er vi ikke ferdige med å se nærmere på registerbasert personellrapportering i KOSTRA, som for videregående opplæring var ny kilde til personelldata for siste publisering.

5.2 Forslag til endringer

5.2.1 Endringer i filbeskrivelse (skjema/filuttrekk)

Endringer gjort i forbindelse med kvalitetsprosjektet for videregående opplæring ble implementert i filbeskrivelsen mht. uttrekket fra VIGO både høsten 2003 og høsten 2004. Det vil derfor høsten 2005 ikke være vesentlige endringer i filbeskrivelsene for elevdataene. For lærlingdataene vil det heller ikke være store endringer.

5.2.2 Endringer i mottak (kontroller, innsamling)

Vi har gode erfaringer med å bruke KOSTRA Mottak til innsamling av VIGO-data, det kan derfor være ønskelig å motta flere filer gjennom denne kanalen. Data om lærlinger og fagprøver har hittil blitt samlet inn via diskett utenfor KOSTRA-systemet. Det er derfor ønskelig at disse også kan samles inn via KOSTRA Mottak, men dette er ikke endelig avgjort for høsten 2005.

Når det gjelder kontrollene i filuttrekket, før filene sendes til SSB, gir dette en god mulighet for fylkene til å sjekke dataene før de sendes til SSB, samt at fylkene får en oversikt over hva de har levert. Fylkene benytter seg imidlertid i varierende grad av muligheten for å rette opp i data på grunnlag av disse kontrollene, vi vil derfor ikke sette inn store ressurser på å videreutvikle disse til høsten 2005.

5.2.3 Endringer i bearbeiding/revisjon av data

I løpet av høsten 2004/våren 2005 er det nedlagt mye arbeid i forbindelse med måten data bearbeides på når data kommer inn til SSB, innlastingen til KOSTRA-publiseringen, samt måter å gi tilbakemelding til fylkene på. For neste rapporteringsår vil dermed ressurser kunne settes mer inn på revisjon og kontroll av dataene.

I tillegg vil det bli sett nærmere på uttrekket av personelldata til KOSTRA. Det gjenstår noe arbeid i forbindelse med overgang til ny kilde til data: registerbasert personellrapportering i KOSTRA. Det gjelder blant annet hvilke enheter som skal trekkes ut, hvordan lærernes utdanningsnivå defineres, samt data fra privat sektor. Lærerdatabenyttelse også i andre sammenhenger utenfor KOSTRA, og dette vil bli gjennomgått samlet.

6. Ønskede endringer i faktaark

6.1 Generell vurdering av faktaarket

Faktaarket for videregående opplæring er fremdeles omfattende, men det har vist seg vanskelig å kutte ned på mye informasjon. Det eksisterer også et visst press på å få flere tall inn på nivå 3, slik at brukerne selv skal kunne se nærmere på tallene.

6.2 Ønskede endringer

Regnskapsbegrepene som benyttes i nøkkeltallene er regnskapsbegreper som er ment å brukes på alle KOSTRA-områder. Dette tar ikke mye hensyn til det som er spesielt for skolesektoren: gjesteelever (kjøp av tjenester mellom fylkeskommunene). Dvs. at "korrigerede brutto driftsutgifter" tar med for lite, "brutto driftsutgifter" tar med for mye. Av og til uttrykkes det også ønsker om at man i enhetskostnader må ta hensyn til inntektssida, dvs. inntekter fra andre fylkeskommuner i forbindelse med gjesteelever i eget fylke.

For funksjon 570 "Fagopplæring i arbeidslivet" er det forsøkt å gjøre noen korrigeringer i begrepene. Dette gjelder riktignok ikke gjesteelever mellom fylkene, men er eksempler på at vi har forsøkt å lage enhetskostnader på bakgrunn av hvordan selve tjenesten organiseres. Her går mye av utgiftene i form av tilskudd til lærebedrifter. Som et uttrykk for egen produksjon av tjenesten (lærlinger i eget fylke, uavhengig av lærlingenes bostedsfylke), er det derfor i korrigerede brutto driftsutgifter tatt med kjøp av tjenesten fra og overføringer til private (artene 370 og 470). Som et uttrykk for hva lærlinger som er bosatt i fylket koster (uavhengig av hvilket fylke lærlingen har læreplass i), benyttes brutto driftsutgifter minus refusjon fra andre fylkeskommuner (art 730).

Det er ønskelig at regnskapsgruppa gjennomgår problemstillingen rundt gjesteelever og kjøp fra private i forhold til de regnskapsbegrepene som nå benyttes som standard i KOSTRA, slik at vi får en rettesnor mht. hvordan dette bør uttrykkes i de ulike faktaarkene.

6.2.1 Fjerning av eksisterende nøkkeltall

Arbeidsgruppa har som nevnt allerede hatt en del runder hvor vi har forsøkt å kutte ned på antall nøkkeltall for videregående opplæring. Det ser ut som om det vil være vanskelig å kutte ytterligere. Innsatsen kan imidlertid settes inn på å gjøre faktaarket mer oversiktlig og lettere tilgjengelig for brukerne.

6.2.2 Nye nøkkeltall

Som nye indikatorer vil det komme noen forslag under punktet "Kvalitetsindikatorer" (se punkt 7.1.).

6.2.3 Endringer i allerede eksisterende nøkkeltall

7. Videreutvikling av KOSTRA

7.1 Kvalitetsindikatorer

I rapport til Samordningsrådet 2004 skrev arbeidsgruppa at behandlingen av kvalitetsindikatorer ville foregå høsten 2004. Det ble foreslått å hente de mest sentrale indikatorene for *læringsutbytte* og *læringsmiljø* fra Utdanningsdirektoratets Skoleporten, som ble lansert i august 2004. Det viste seg imidlertid at tall om læringsmiljø (fra Elevinspektørene) ikke ville gi god styringsinformasjon på fylkesnivå, dessuten var enkelte av indikatorene om læringsutbytte kontroversielle (f.eks. nasjonale prøver). Det ble derfor valgt å foreløpig se bort fra tall fra Skoleporten.

Arbeidsgruppa mente likevel at det er viktig å se sammenhengen mellom ressursbruk og kvaliteten på tjenesten. I faktaarket for videregående opplæring blir det allerede publisert indikatorer som kan karakteriseres som indikatorer på læringsutbytte. Arbeidsgruppa foreslo derfor å benytte ulike indikatorer om andelen av elevene som har bestått, kandidater til fag- eller svenneprøven som har bestått og andelen elever og lærlinger som har gjennomført videregående opplæring i løpet av normert tid/fem år. Disse indikatorene fordeles igjen på kjønn, foreldres utdanningsnivå og innvandringsbakgrunn. Samtidig er det laget en link til Skoleporten fra faktaarket.

Utdanningsdirektoratet har uttrykt at KOSTRA og Skoleporten nå til sammen gir et godt bilde av sektoren. I arbeidsgruppemøte våren 2005 kom det imidlertid fram at fylkesrepresentantene syntes de foreslåtte kvalitetsindikatorene i KOSTRA er en for snever tolkning av hva som måler kvaliteten ved tjenesten. Det ønskes indikatorer som det er aktuelt og mulig å styre etter. Fylkene fikk derfor i oppgave å komme med nye forslag i et nytt møte. Her kom blant annet følgende forslag opp: karakterer, trivsel, elever med avbrudd, lærlinger med avbrudd, antall lærlinger uten sluttkompetanse og andel elever med omvalg i året (starter på samme nivå året etter). I dette møtet var imidlertid få fylker til stede, det ble derfor besluttet å ta saken opp på et eget møte like etter sommerferien. Her bør alle fylkesrepresentantene i arbeidsgruppa være representert, og det settes av én dag til møtet. Resultatet av dette møtet meddeles Samordningsrådet.

7.2 Annet

- Det ønskes mer informasjon knyttet til tallene på nivå 3, det hadde vært ønskelig med en løsning tilsvarende informasjonsknappen på nivå 2. Nivå 3 for videregående opplæring inneholder mange tall, og det kan være vanskelig for brukerne å skille mellom enkelte av dem. Det gjelder spesielt i hvilken sammenheng de ulike tallene bør brukes.
- Fra og med publiseringen i 2005 har det blitt publisert tall for landsgjennomsnitt med Oslo. For de aller fleste av indikatorene for videregående opplæring er det ikke noen grunn til å utelate Oslo fra beregningen. Ønsket er at landsgjennomsnitt med Oslo også kommer fram for tidligere årganger.

8. Annet / 9. Referanser /10. Vedlegg

-

De sist utgitte publikasjonene i serien Notater

- 2005/7 S. Kwesi Baateng og S. Ferstad: Dokumentasjonsnotat for FylkesKOSTRA vidregående opplæring. Publisering av 2003-tallene. 221s.
- 2005/8 Ø. Linnestad og O.K. Lien: SM08 Prisindekser. Fraktindeks på utenriks sjøfart. 56s.
- 2005/9 E. Cometa Rauan og R. Johannessen: Forventningsindikator - konsumprisene. November 2004 - mai 2005. 18s.
- 2005/10 A.S. Abrahamsen: Analyse av revisjon - Feilkoder og endringer i utenrikshandelstatistikken. 71s.
- 2005/11 A-K. Mevik: Usikkerhet i ordrestatistikken. 22s.
- 2005/12 A. Akselsen, S. Lien, Ø. Sivertstøl: FD - Trygd. Variabelliste. 56.
- 2005/13 T. Seland Forgaard: Monitor for sekundærflytting. En deskriptiv analyse om sekundærflyttinger blant flyktninger som ble bosatt i Norge i perioden 1994-2003. 48s.
- 2005/14 O. Villund: Kvalitet på yrke i registertbasert statistikk. Resultater og utfordringer. 48s.
- 2005/15 E. Engeliem, M. Steinnes og V.V. Holst Bloch: Tilgang til friluftsområder. Metode og resultater 2004. 38s.
- 2005/16 G. Dahl: Uførepensjonisters bakgrunn. 56s.
- 2005/17 W. Drzwi (red.): Økonomisk-politisk kalender for årene 1964-1999. 161s.
- 2005/18 A. Rolland: KOSTRA, tjenestekvalitet og kompetansefordeling i supermarkedstaten. 45s.
- 2005/19 H. Tønneseth. Årsrapport 2004. Kontaktutvalget for helse- og sosialstatistikk 10s.
- 2005/20 N.K. Buskoven: Vertskommunekompensasjon - kartlegging av kommunenes utgifter til asylmottak. 49s.
- 2005/21 H.C. Hougen: Omnibusundersøkelsen oktober/november 2004. Dokumentasjonsrapport. 52s.
- 2005/22 D. Sve, L. Solheim og G. Haraldsen: Eldres kvalitet. Dokumentasjon av datafangsten. 64s.
- 2005/23 E. Rauan: Undersøking om foreldrebetaling i barnehagar, januar 2005. 45s.
- 2005/24 L. Østby: Bruk av velferdsordninger blant nyankomne innvandrere fra de nye EØS-medlemslandene. 36s.
- 2005/25 A. Fagereng: Reestimering av faktoreterspørselen i KVARTS. 72s.
- 2005/26 O. Haugen: Utrekning av vektorer til inntekts og formuesundersøkingane 2000, 2001 og 2002. 56s.
- 2005/27 M. Bråthen, J.I. Hamre og T. Pedersen: Evaluering av ordinære arbeidsmarkedstiltak. Beskrivende analyse av deltakerne i 2002 og forslag til ny evalueringsmetode. 33s.
- 2005/28 M. Høstmark: Forundersøkelse om kommunale helseutgifter knyttet til bosetting av flyktninger. 48s.
- 2005/29 A. Vedø: Analyse av revisjon. Lønn i bygge- og anleggsvirksomhet. 43
- 2005/30 H.C. Hougen: Samordnet levekårsundersøkelse 2004 - tverrsnittsundersøkelsen. Dokumentasjonsrapport. 139s.
- 2005/31 T. Hægeland, L.J. Kirkebøen og O. Raaum: Skoleresultater 2004. En kartlegging av karakterer fra grunn- og videregående skoler i Norge. 89s.
- 2005/32 A. Rolland: Brukertilfredshetsmålinger i offentlig sektor. Utredning for Moderniseringsdepartementet og regjeringens handlingsplan for modernisering. 96s.